

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO - OBRONNY
KATEDRA ANALIZ I PROGNOZOWANIA OBRONNEGO

JAWNE

POUFNE

Egz. nr . 2

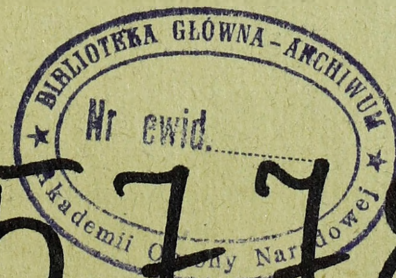

Józef STĘPAK

PROGNOZA ZAGROZEŃ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
"PROGNOZA"

Metodyka diagnozy sytuacji międzynarodowej w aspekcie
zagrożeń militarnych bezpieczeństwa Polski
Część I

Ewidencjonowanie faktów, wydarzeń, zjawisk
i tendencji w stosunkach międzynarodowych

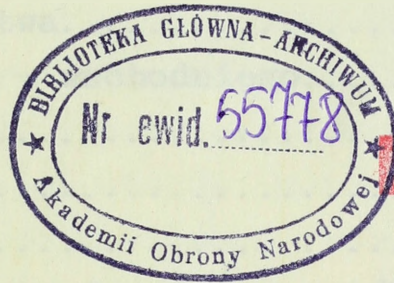
55778

WARSZAWA

1993

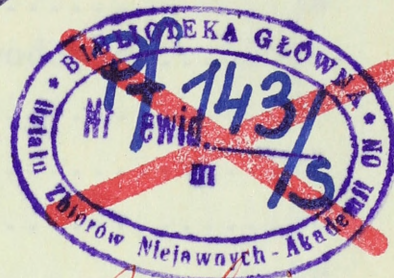
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO - OBRONNY
KATEDRA ANALIZ I PROGNOZOWANIA OBRONNEGO

JAWNE

POUJNE
Egz. nr. 2.

Józef STĘPAK

Prognoza zagrożeń Rzeczypospolitej Polskiej
"PROGNOZA"

Metodyka diagnozy sytuacji międzynarodowej w aspekcie zagrożeń
militarnych bezpieczeństwa Polski
Część I

Ewidencjonowanie faktów, wydarzeń, zjawisk i tendencji w
stosunkach międzynarodowych

*Przebiegł...
na "JAWNE"
29.01.2003*

W. W. W.

Spis treści

Wstęp.....	5
1. Podział i ogólna charakterystyka otoczenia geopolitycznego Polski.....	7
1.1. Strefa bezpośredniego sąsiedztwa.....	8
1.2. Strefa euroregionu południowo - wschodniego.....	10
1.3. Strefa europejska.....	12
1.4. Strefa subregionu światowego.....	15
1.5. Strefa światowa.....	19
2. Podział zjawisk, tendencji i procesów międzynarodowych.....	22
2.1. Poziom światowy.....	24
2.2. Poziom subregionu światowego.....	25
2.3. Poziom europejski.....	26
2.4. Poziom euroregionu południowo - wschodniego.....	28
2.5. Poziom bezpośredniego sąsiedztwa.....	30
3. Procesy międzynarodowe związane z bezpieczeństwem militarnym Polski.....	33
3.1. Poziom światowy bezpieczeństwa militarnego.....	33
3.2. Poziom subregionu światowego bezpieczeństwa militarnego.....	42
3.3. Poziom europejski bezpieczeństwa militarnego.....	52
3.4. Poziom euroregionu bezpieczeństwa militarnego.....	71
3.5. Poziom bezpośredniego otoczenia geopolitycznego Polski.....	90
Zakończenie.....	124
Bibliografia.....	125

Wstęp.

Funkcjonowanie systemu obrony militarnej państwa oparte jest na gradacji stanów jego gotowości bojowej. Wysoki koszt utrzymania systemu powoduje, że zwykle jest on utrzymywany na najniższym z możliwych poziomów jego funkcjonowania. W związku z tym, pojawiające się zagrożenia militarne bezpieczeństwa państwa powodują konieczność podwyższania stanów gotowości obronnej poszczególnych elementów lub całego systemu. Taka konieczność wymaga nieustannego śledzenia rozwoju sytuacji międzynarodowej i jej diagnozowania w aspekcie zagrożeń militarnych bezpieczeństwa państwa.

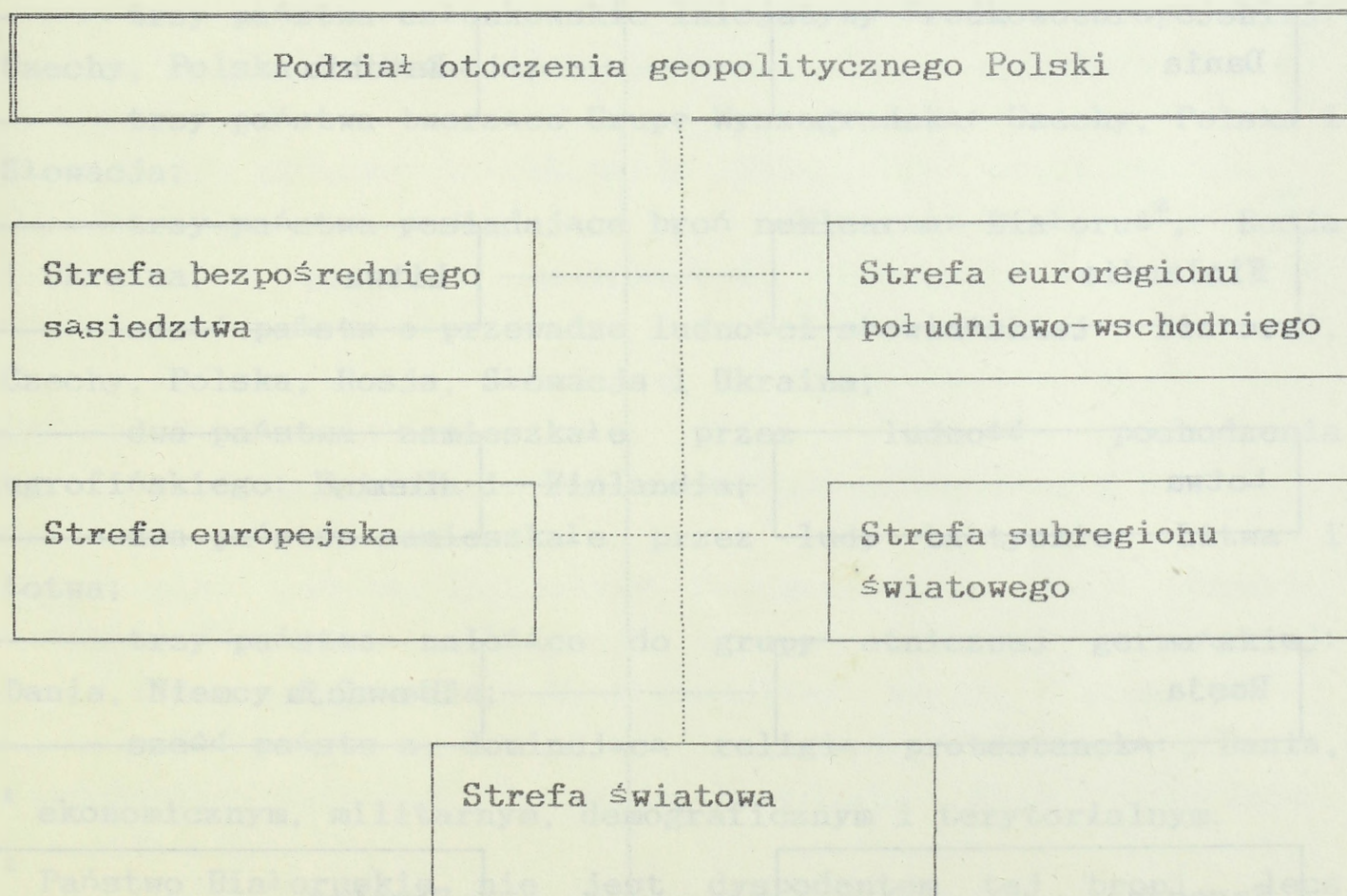
Jak wskazują doświadczenia historyczne, zagrożenie militarne bezpieczeństwa państwa nie pojawia się nagle. Może ono rodzić się w różnego rodzaju procesach międzynarodowych i wewnątrz krajowych przez długi okres czasu, niedostrzegane lub bagatelizowane przez społeczność i państwa. Natomiast jego materializowanie się w postaci konfliktu zbrojnego może przybierać bardzo gwałtowny i groźny w skutkach charakter. Dlatego konieczne staje się nieustanne śledzenie rozwoju poszczególnych procesów międzynarodowych i prowadzenie diagnozy sytuacji międzynarodowej w aspekcie poszukiwania niekorzystnych dla bezpieczeństwa militarnego państwa faktów, wydarzeń i zjawisk. Ich ewidencjonowanie i analizowanie powinno ułatwić określanie stopni zagrożeń militarnych i dokonywania niezbędnych korekt w funkcjonowaniu systemu obrony militarnej.

Niniejsze opracowanie stanowi pierwszą część "Metodyki oceny zagrożeń militarnych bezpieczeństwa Polski." Przedstawia sposób ewidencjonowania rozwoju procesów międzynarodowych niezbędnych do prowadzenia diagnozy sytuacji międzynarodowej w oparciu o którą będzie możliwe określanie stopni zagrożeń militarnych bezpieczeństwa Polski.

1. Podział i ogólna charakterystyka otoczenia geopolitycznego Polski.

Pomiędzy grupami interesu, etnicznymi i religijnymi oraz narodowościami, narodami, a także państwami i związkami narodów i państw zachodzą różnego rodzaju procesy. Ich związek z bezpieczeństwem militarnym Polski jest determinowany wieloma czynnikami, m.in. takimi, które określają czy dany proces ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo militarne Polski, czy tylko pośredni. Z tego względu, otoczenie geopolityczne Polski zostało podzielone na pięć stref ewidencjonowania procesów międzynarodowych z punktu widzenia jej bezpieczeństwa militarnego (schemat 1).

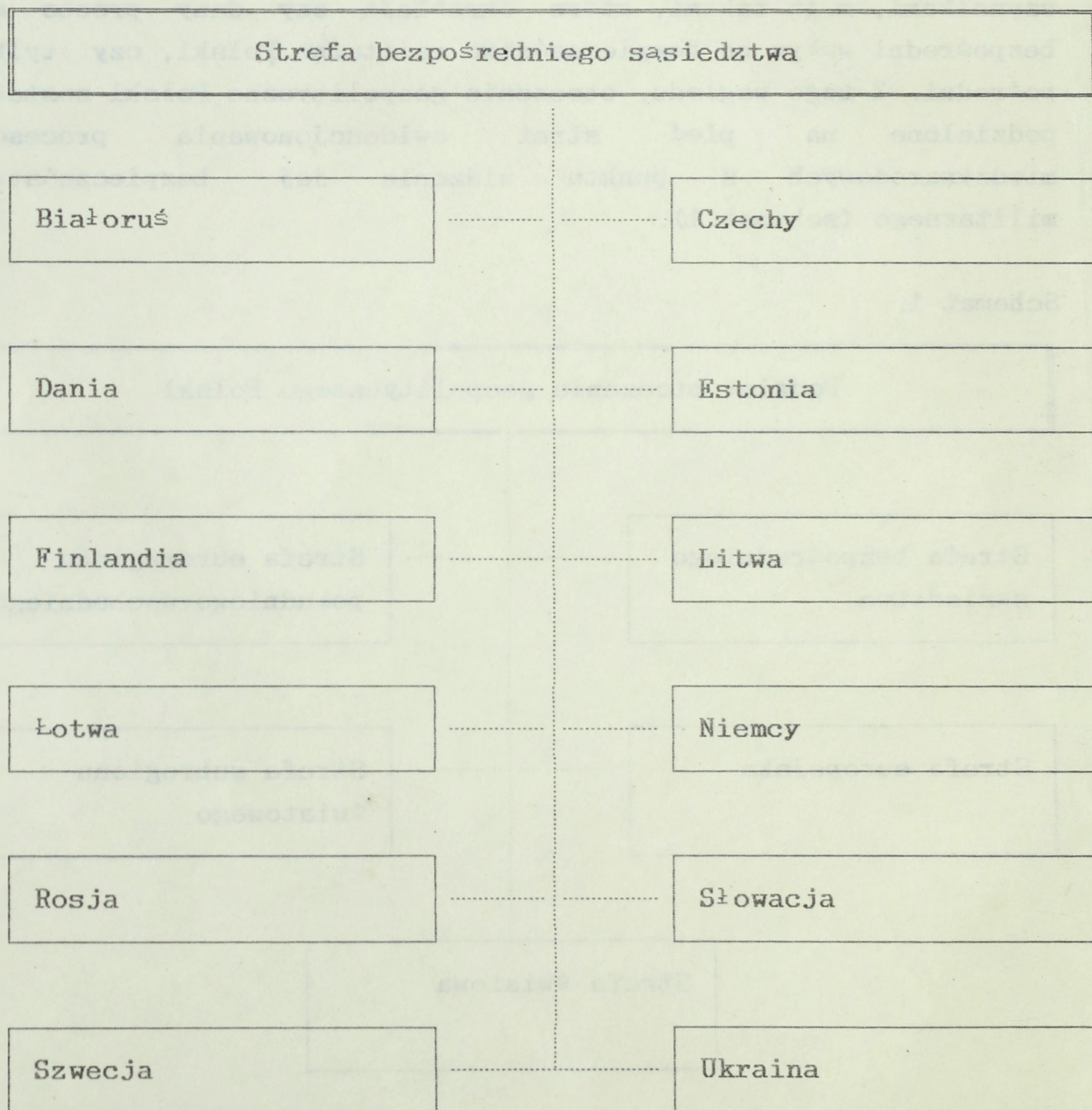
Schemat 1.

1.1. Strefa bezpośredniego sąsiedztwa.

Do strefy bezpośredniego sąsiedztwa zaliczono państwa, które bezpośrednio graniczą z Polską na lądzie oraz pośrednio na Morzu Bałtyckim (schemat 2).

Schemat 2.

Strefę bezpośredniego sąsiedztwa stanowią:

- jedno mocarstwo w skali światowej - Rosja;
- dwa mocarstwa w skali europejskiej: Niemcy i Ukraina;
- trzy państwa o liczącym się potencjale¹ w skali regionalnej: Białoruś, Czechy i Szwecja;
- dwa państwa członkowskie Paktu Północnoatlantyckiego: Dania i Niemcy;
- dwa państwa członkowskie Unii Zachodnioeuropejskiej: Dania i Niemcy;
- dwa państwa członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej: Dania i Niemcy.
- dwa państwa wchodzące w skład Europejskiej Strefy Wolnego Handlu: Finlandia i Szwecja;
- trzy państwa tworzące Wspólnotę Niepodległych Państw: Białoruś, Rosja i Ukraina;
- trzy państwa członkowskie Inicjatywy Środkowoeuropejskiej: Czechy, Polska i Słowacja;
- trzy państwa tworzące Grupę Wyszegradzką: Czechy, Polska i Słowacja;
- trzy państwa posiadające broń nuklearną: Białoruś², Rosja i Ukraina;
- sześć państw o przewadze ludności słowiańskiej: Białoruś, Czechy, Polska, Rosja, Słowacja i Ukraina;
- dwa państwa zamieszkałe przez ludność pochodzenia ugrofińskiego: Estonia i Finlandia;
- dwa państwa zamieszkałe przez ludy bałtyckie: Litwa i Łotwa;
- trzy państwa należące do grupy etnicznej germańskiej: Dania, Niemcy i Szwecja;
- sześć państw z dominującą religią protestancką: Dania,

¹ ekonomicznym, militarnym, demograficznym i terytorialnym.

² Państwo Białoruskie nie jest dysponentem tej broni, lecz jedynie miejscem jej stacjonowania.

Estonia, Finlandia, Łotwa, Niemcy i Szwecja;

- trzy państwa z dominującą religią prawosławną: Białoruś, Rosja i Ukraina;

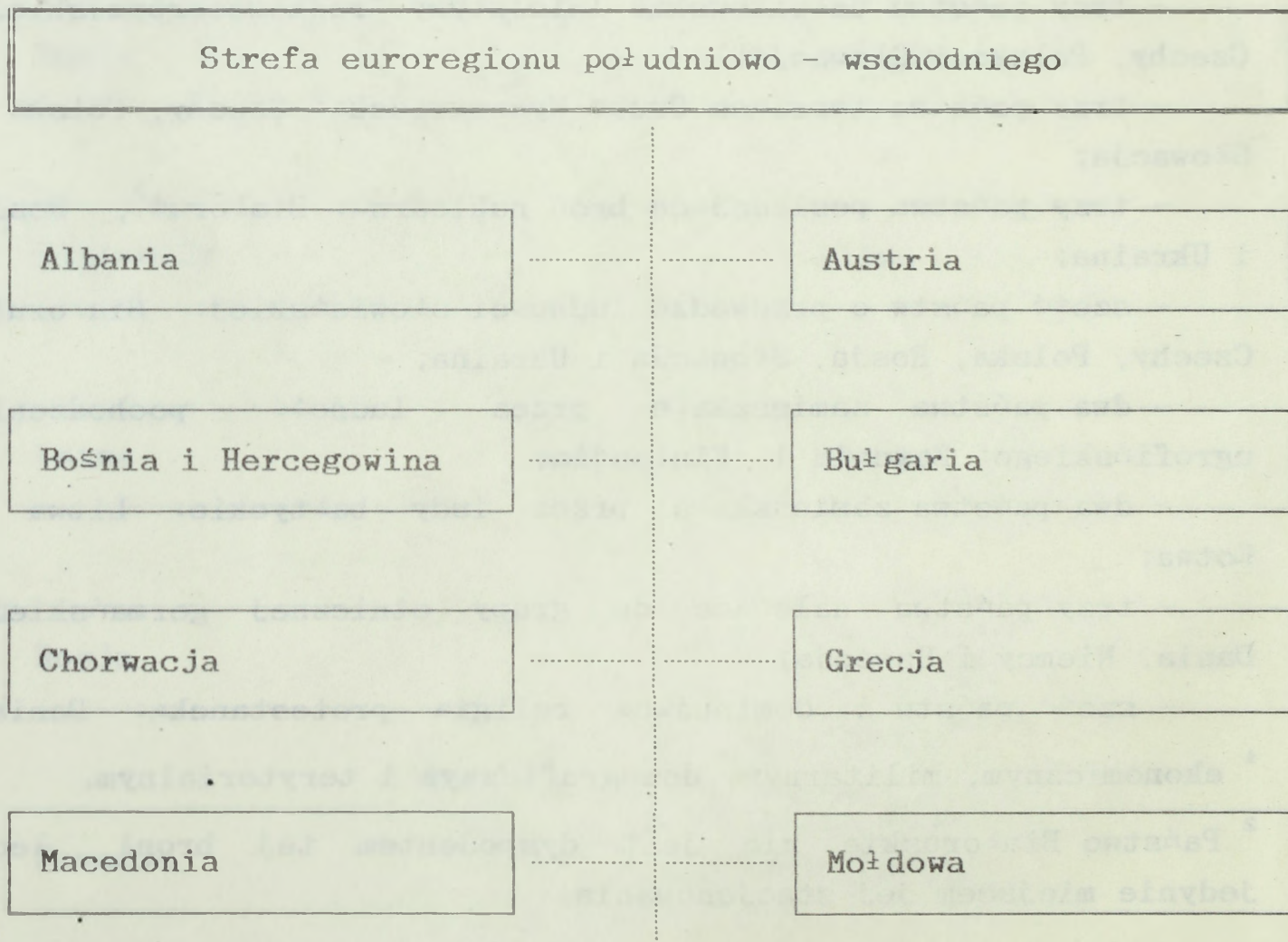
- dwa państwa z dominującą religią katolicką: Litwa i Polska;

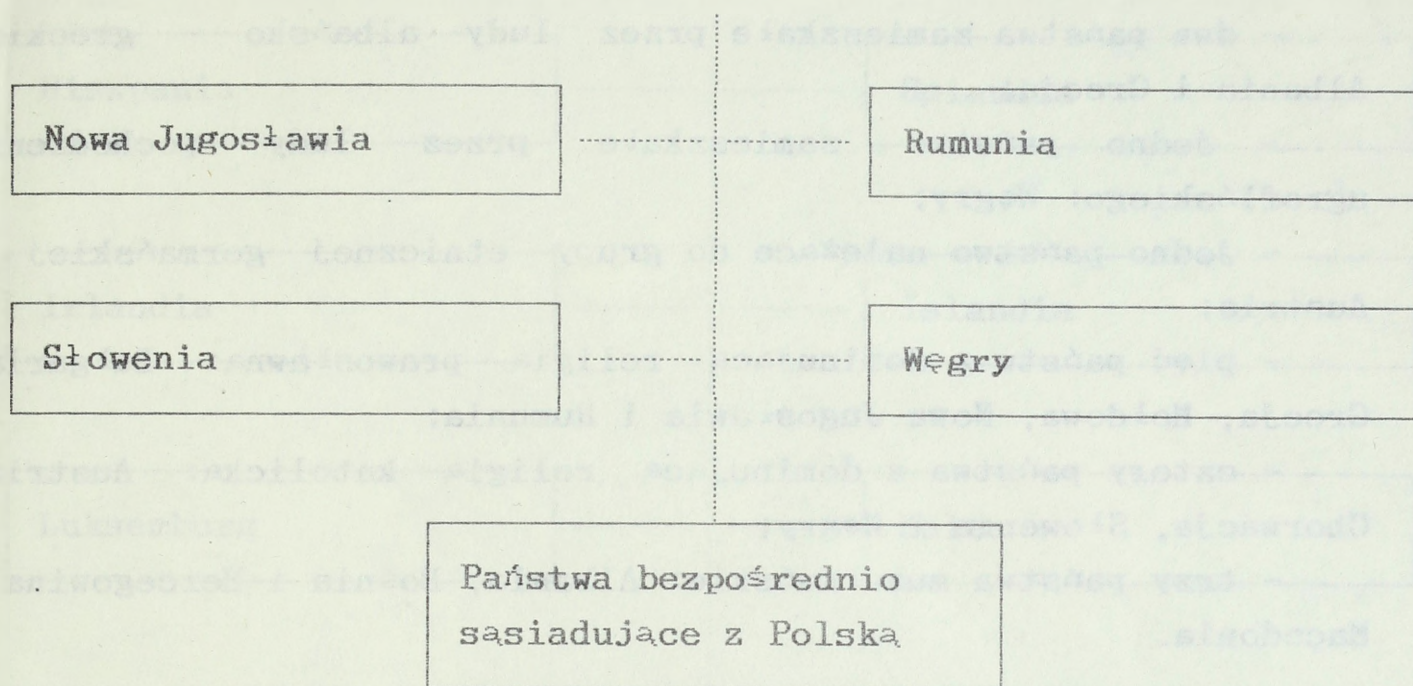
- dwa państwa stanowiące mozaikę religijną: Czechy i Słowacja.

1.2. Strefa euroregionu południowo - wschodniego.

Strefę euroregionu południowo - wschodniego tworzą państwa bezpośrednio sąsiadujące z Polską (schemat 2) oraz państwa Europy Południowo - Wschodniej wykazane na schemacie 3.

Schemat 3.

Strefę euroregionu południowo - wschodniego charakteryzują:

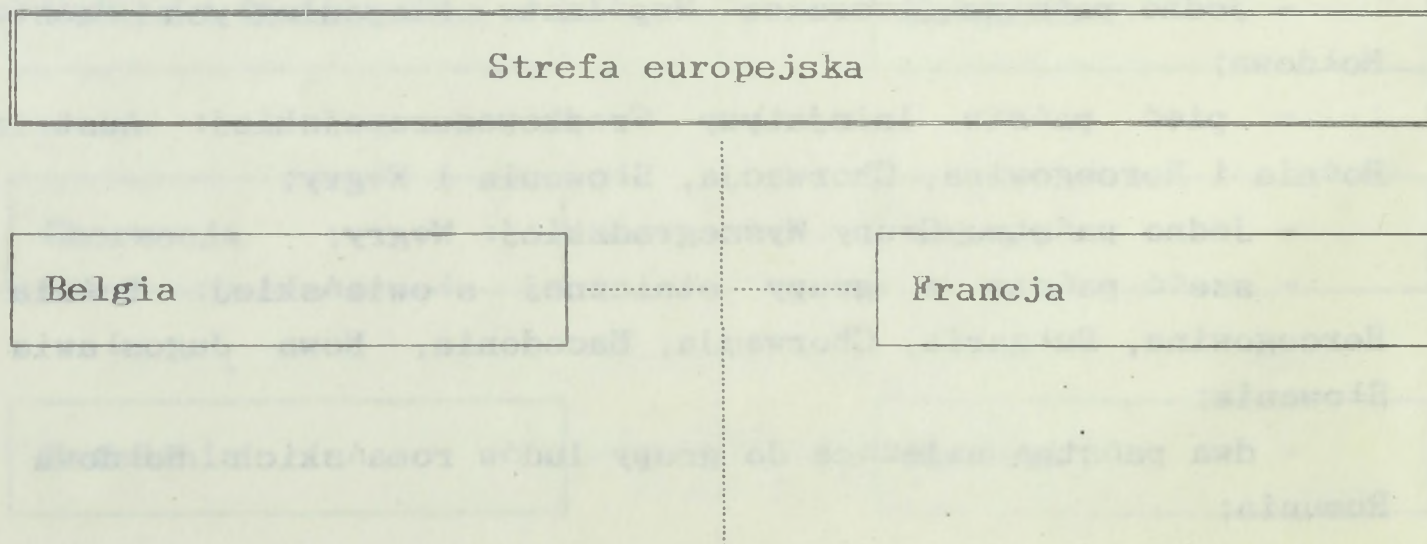
- sześć państw o liczącym się potencjale w skali regionalnej: Austria, Bułgaria, Grecja, Nowa Jugosławia, Rumunia i Węgry;
- jedno państwo członkowskie Paktu Północnoatlantyckiego: Grecja;
- jedno państwo członkowskie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej: Grecja;
- jedno państwo wchodzące w skład Europejskiej Strefy Wolnego Handlu: Austria;
- jedno państwo tworzące Wspólnotę Niepodległych Państw: Mołdowa;
- pięć państw Inicjatywy Środkowoeuropejskiej: Austria, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Słowenia i Węgry;
- jedno państwo Grupy Wyszegradzkiej: Węgry;
- sześć państw z grupy etnicznej słowiańskiej: Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Macedonia, Nowa Jugosławia i Słowenia;
- dwa państwa należące do grupy ludów romańskich: Mołdowa i Rumunia;

- dwa państwa zamieszkałe przez ludy albańsko - greckie: Albania i Grecja;
- jedno państwo zamieszkałe przez ludy pochodzenia ugrofińskiego: Węgry;
- jedno państwo należące do grupy etnicznej germańskiej : Austria;
- pięć państw z dominującą religią prawosławną: Bułgaria, Grecja, Mołdowa, Nowa Jugosławia i Rumunia;
- cztery państwa z dominującą religią katolicką: Austria, Chorwacja, Słowenia i Węgry;
- trzy państwa muzułmańskie: Albania, Bośnia i Hercegowina i Macedonia.

1.3. Strefa europejska.

Strefę europejską tworzą państwa bezpośrednio sąsiadujące z Polską, państwa euregionu południowo - wschodniego oraz państwa europejskie wchodzące w skład europejskiego sojuszu polityczno - ekonomiczno - militarnego (Unia Zachodnioeuropejska, Europejska Wspólnota Gospodarcza i Pakt Północnoatlantycki) - schemat 4. Do grupy tych państw, ze względu na położenie geograficzne, zaliczono także Szwajcarię i Maltę oraz Państwo Watykańskie.

Schemat 4.

Hiszpania

Holandia

Irlandia

Islandia

Luksemburg

Malta

Norwegia

Portugalia

Szwajcaria

Wielka Brytania

Watykan

Włochy

Państwa euregionu
południowowschodniego

Strefę tę charakteryzują:

- trzy państwa o europejskim potencjale: Francja, Wielka Brytania i Włochy;

- sześć państw o liczącym się potencjale w skali regionalnej: Belgia, Hiszpania, Holandia, Norwegia, Portugalia i

Szwajcaria;

- dziesięć państw członkowskich Paktu Północnoatlantyckiego: Belgia, Francja, Hiszpania, Holandia, Islandia, Luksemburg, Norwegia, Portugalia, Wielka Brytania i Włochy;

- dziewięć państw członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej: Belgia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Portugalia, Wielka Brytania i Włochy;

- osiem państw członkowskich Unii Zachodnioeuropejskiej: Belgia, Francja, Hiszpania, Holandia, Luksemburg, Portugalia, Wielka Brytania i Włochy;

- dwa państwa członkowskie Europejskiej Strefy Wolnego Handlu: Norwegia i Szwajcaria;

- jedno państwo wchodzące w skład Inicjatywy Środkowoeuropejskiej: Włochy;

- dwa państwa posiadające broń jądrową: Francja i Wielka Brytania;

- pięć państw zamieszkałych przez ludność pochodzenia romańskiego: Francja, Hiszpania, Luksemburg, Portugalia i Włochy;

- pięć państw należących do grupy etnicznej germańskiej: Holandia, Islandia, Norwegia, Wielka Brytania i Szwajcaria;

- jedno państwo o ludności romańsko - germańskiej: Belgia;

- dwa państwa o ludności mieszanej: Malta i Watykan.

- jedno państwo zamieszkałe przez ludność pochodzenia celtyckiego: Irlandia;

- sześć państw z dominującą religią katolicką: Hiszpania, Irlandia, Malta, Portugalia, Watykan i Włochy;

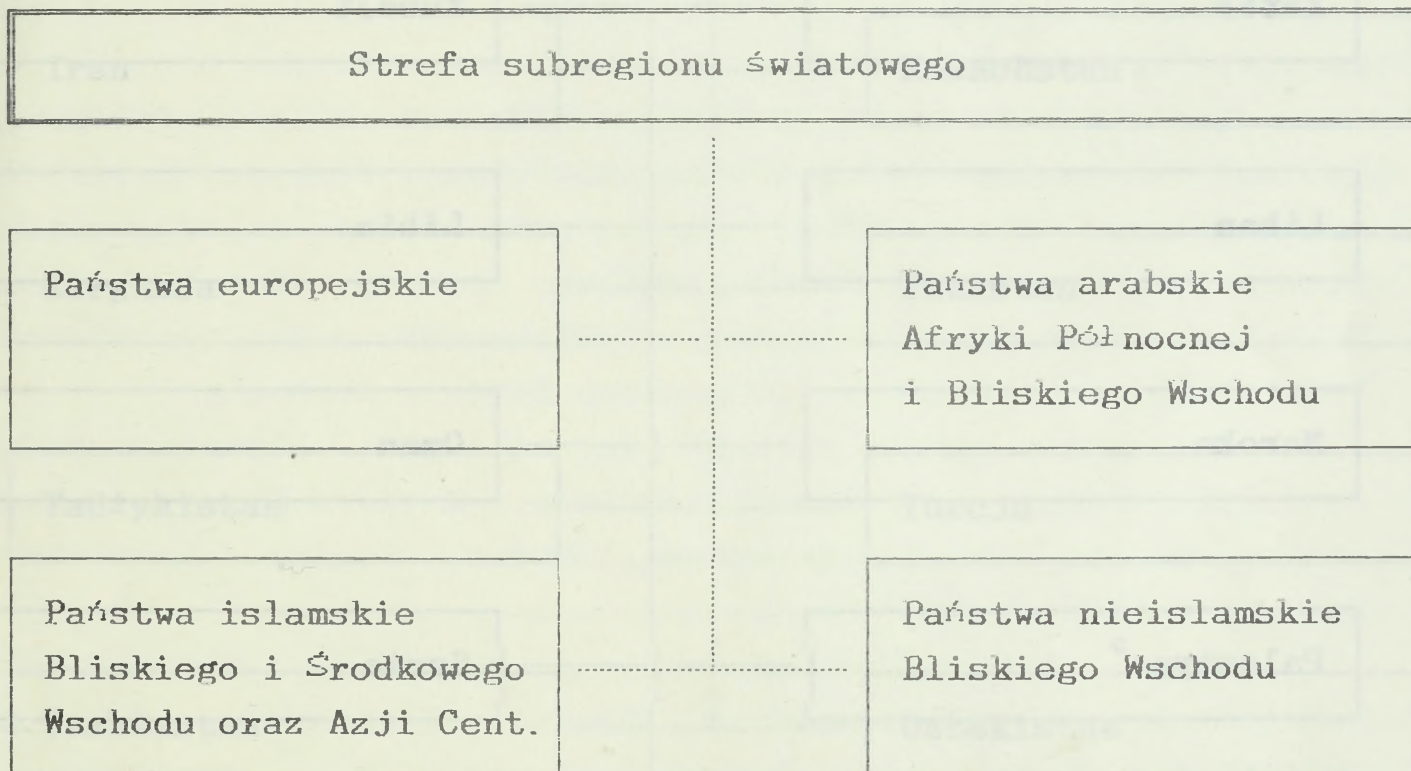
- pięć państw z dominującą religią protestancką: Holandia, Islandia, Norwegia, Szwajcaria i Wielka Brytania;

- trzy państwa z mieszanką wyznaniową: Belgia, Francja i Luksemburg.

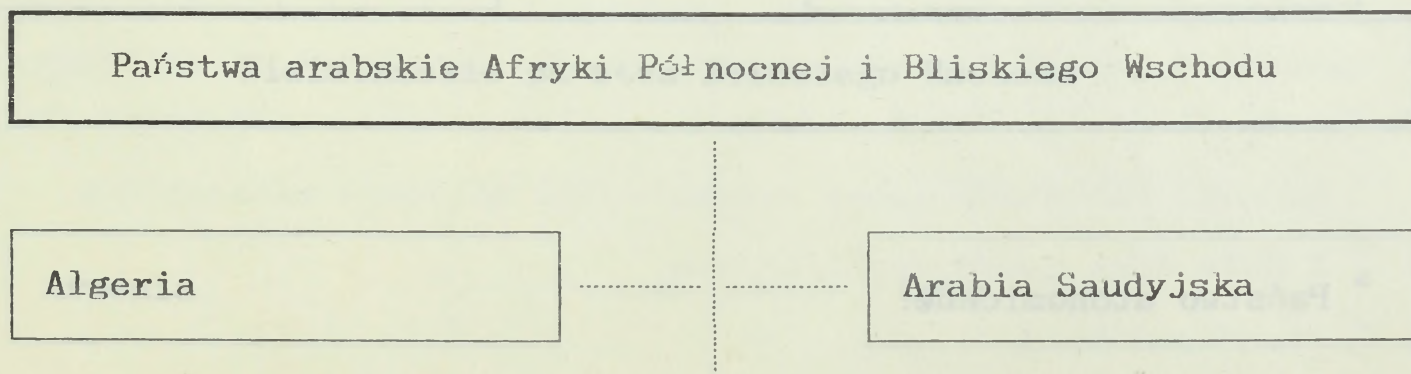
1.4. Strefa subregionu światowego.

Kolejną strefą jest strefa subregionu światowego. Jako subregion światowy przyjęto geograficzny obszar Europy, państwa arabskie Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, państwa islamskie i nieislamskie leżące na Bliskim i Środkowym Wschodzie, postradzieckie państwa islamskie Azji Centralnej (schematy: 5,6,7,8).

Schemat 5.

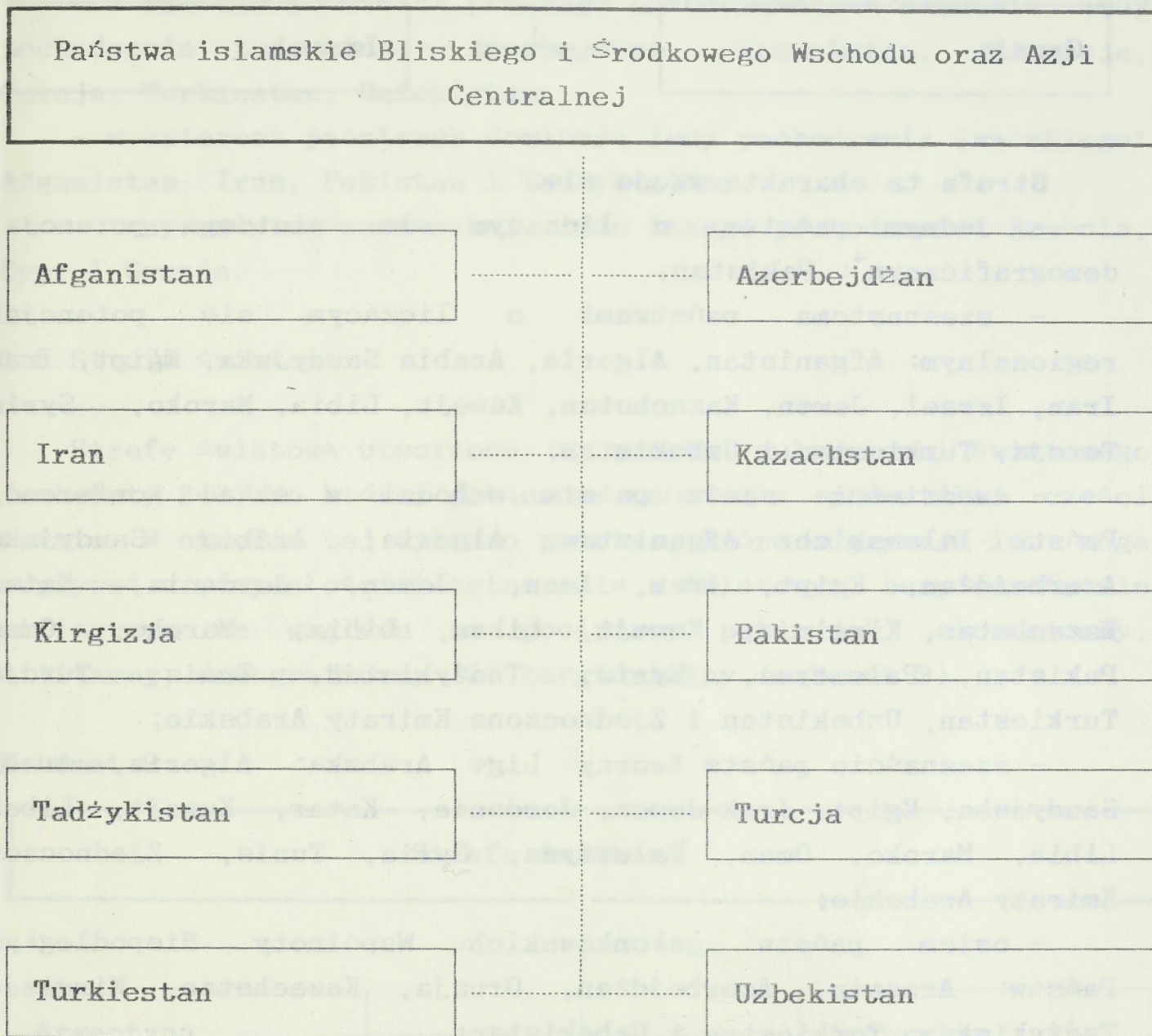
Schemat 6.

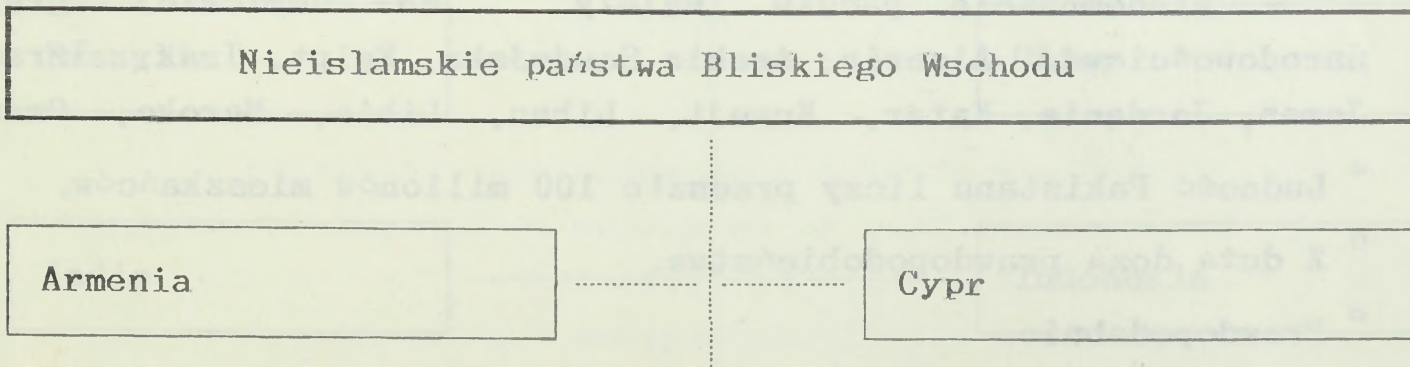
Egipt	Irak
Jemen	Jordania
Katar	Kuwejt
Liban	Libia
Maroko	Oman
Palestyna ³	Syria
Tunis	Zjednoczone Emir. Arab.

³ Państwo atonomiczne.

Schemat 7.

Schemat 8.

Gruzja

Izrael

Strefa ta charakteryzuje się:

- jednym państwem o liczącym się światowym potencjale demograficznym⁴: Pakistan;
- szesnastoma państwami o liczącym się potencjale regionalnym: Afganistan, Algeria, Arabia Saudyjska, Egipt, Irak, Iran, Izrael, Jemen, Kazachstan, Kuwejt, Libia, Maroko, Syria, Turcja, Turkiestan i Uzbekistan;
- dwadzieścia sześć państw wchodzi w skład Konferencji Państw Islamskich: Afganistan, Algeria, Arabia Saudyjska, Azerbejdżan, Egipt, Irak, Iran, Jemen, Jordania, Katar, Kazachstan, Kirgizja, Kuwejt, Liban, Libia, Maroko, Oman, Pakistan, Palestyna, Syria, Tadżykistan, Tunis, Turcja, Turkiestan, Uzbekistan i Zjednoczone Emiraty Arabskie;
- szesnaście państw tworzy Ligę Arabską: Algeria, Arabia Saudyjska, Egipt, Irak, Jemen, Jordania, Katar, Kuwejt, Liban, Libia, Maroko, Oman, Palestyna, Syria, Tunis, Zjednoczone Emiraty Arabskie;
- osiem państw członkowskich Wspólnoty Niepodległych Państw: Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Kazachstan, Kirgizja, Tadżykistan, Turkiestan i Uzbekistan;
- trzy państwa posiadające broń jądrową: Kazachstan, Izrael⁵ i Pakistan⁶;
- siedemnaście państw należy do semickiej grupy narodowościowej: Algeria, Arabia Saudyjska, Egipt, Irak, Izrael, Jemen, Jordania, Katar, Kuwejt, Liban, Libia, Maroko, Oman,

⁴ Ludność Pakistanu liczy przeszło 100 milionów mieszkańców.

⁵ Z dużą dozą prawdopodobieństwa.

⁶ Prawdopodobnie.

Palestyna, Syria, Tunis i Zjednoczone Emiraty Arabskie;

- w sześciu państwach przewagę narodowościową stanowią ludy pochodzenia tureckiego: Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgizja, Turcja, Turkiestan, Uzbekistan;

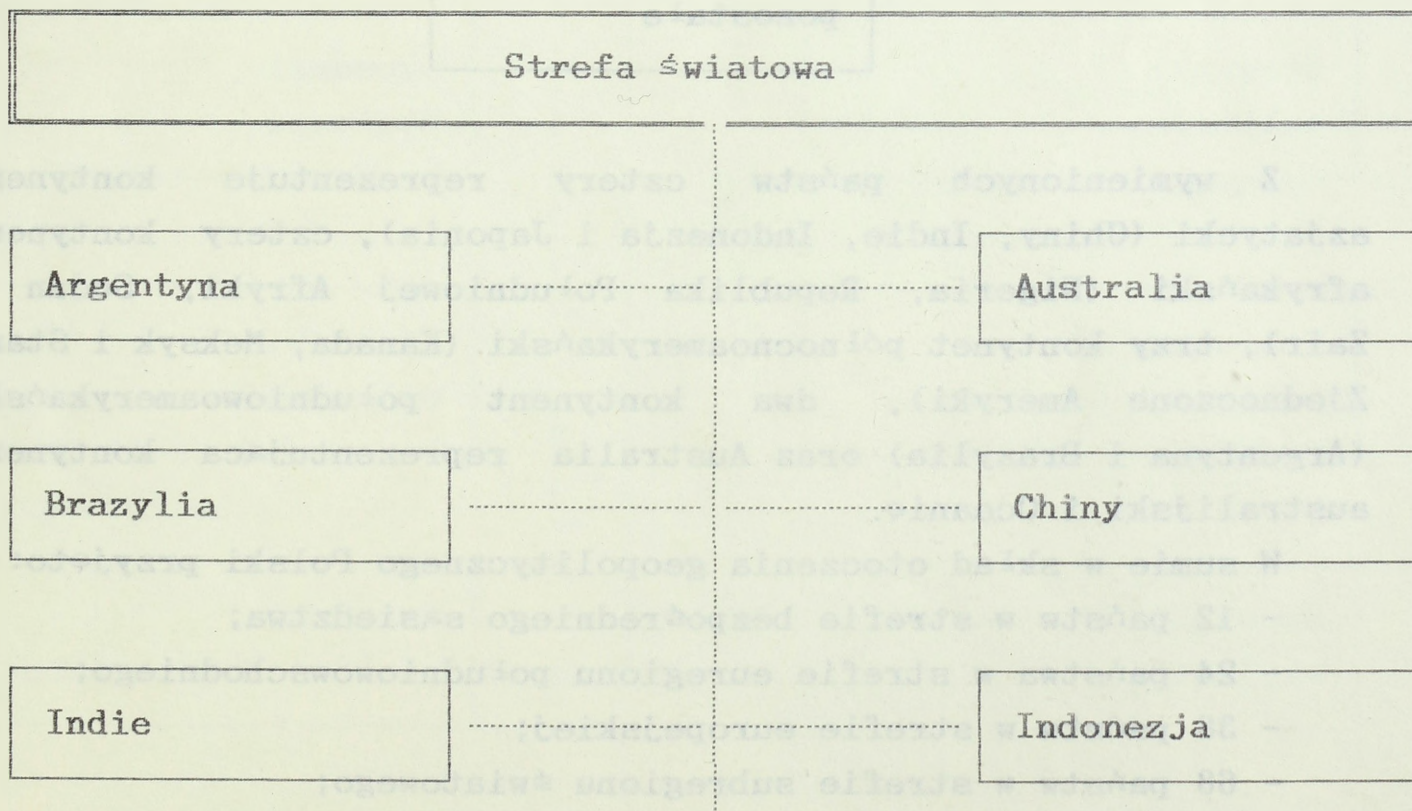
- w czterech państwach dominują ludy pochodzenia irańskiego: Afganistan, Iran, Pakistan i Tadżykistan;

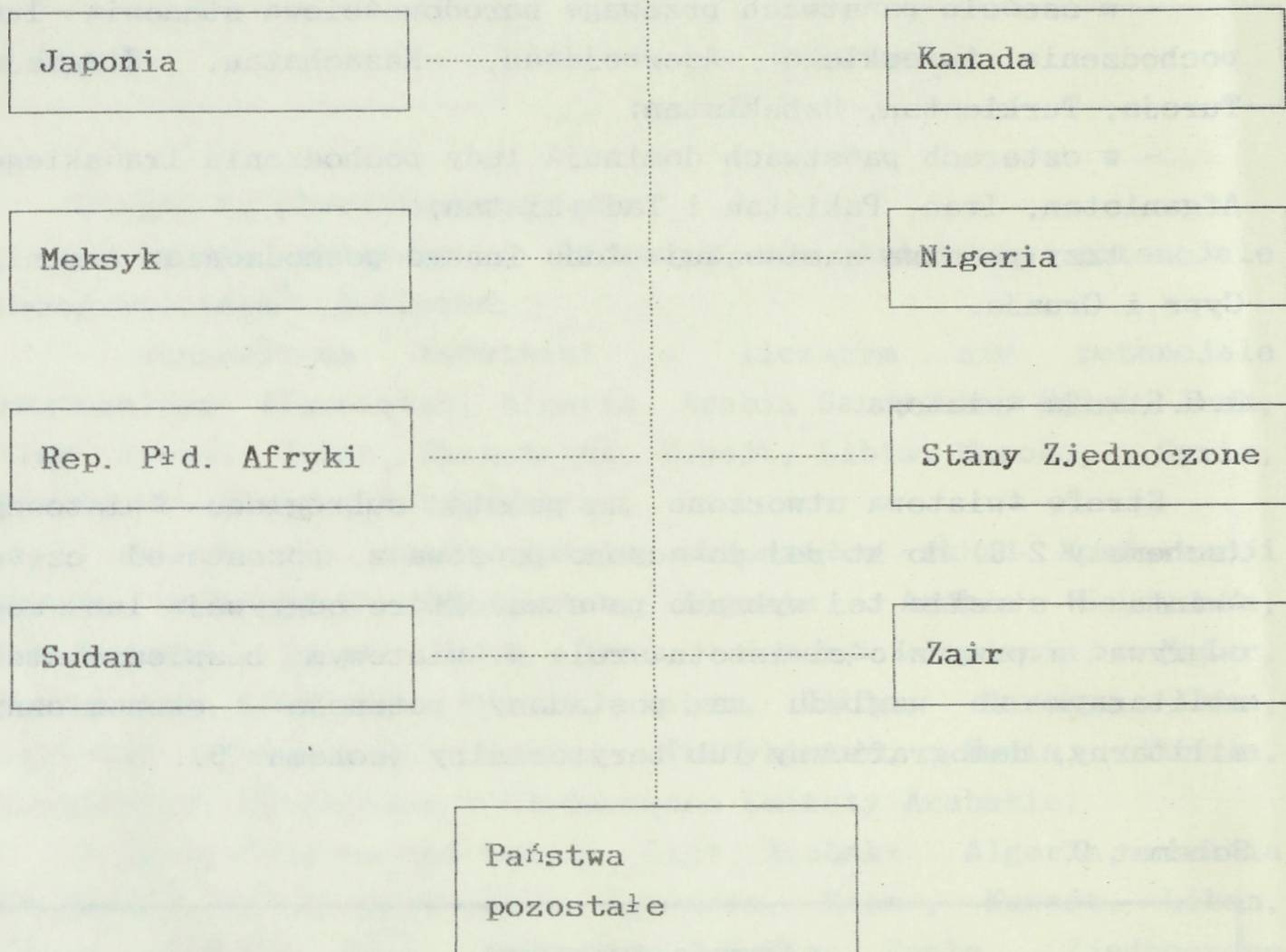
- trzy państwa zamieszkują ludu innego pochodzenia: Armenia, Cypr i Gruzja.

1.5. Strefa światowa.

Strefę światową utworzono z państw subregionu światowego (schematy 2-8) do której dołączono państwa z pozostałej części świata. W strefie tej wybrano państwa, które odgrywają lub mogą odgrywać w przyszłości istotną rolę w światowym bezpieczeństwie militarnym ze względu na posiadany potencjał ekonomiczny, militarny, demograficzny lub terytorialny (schemat 9).

Schemat 9

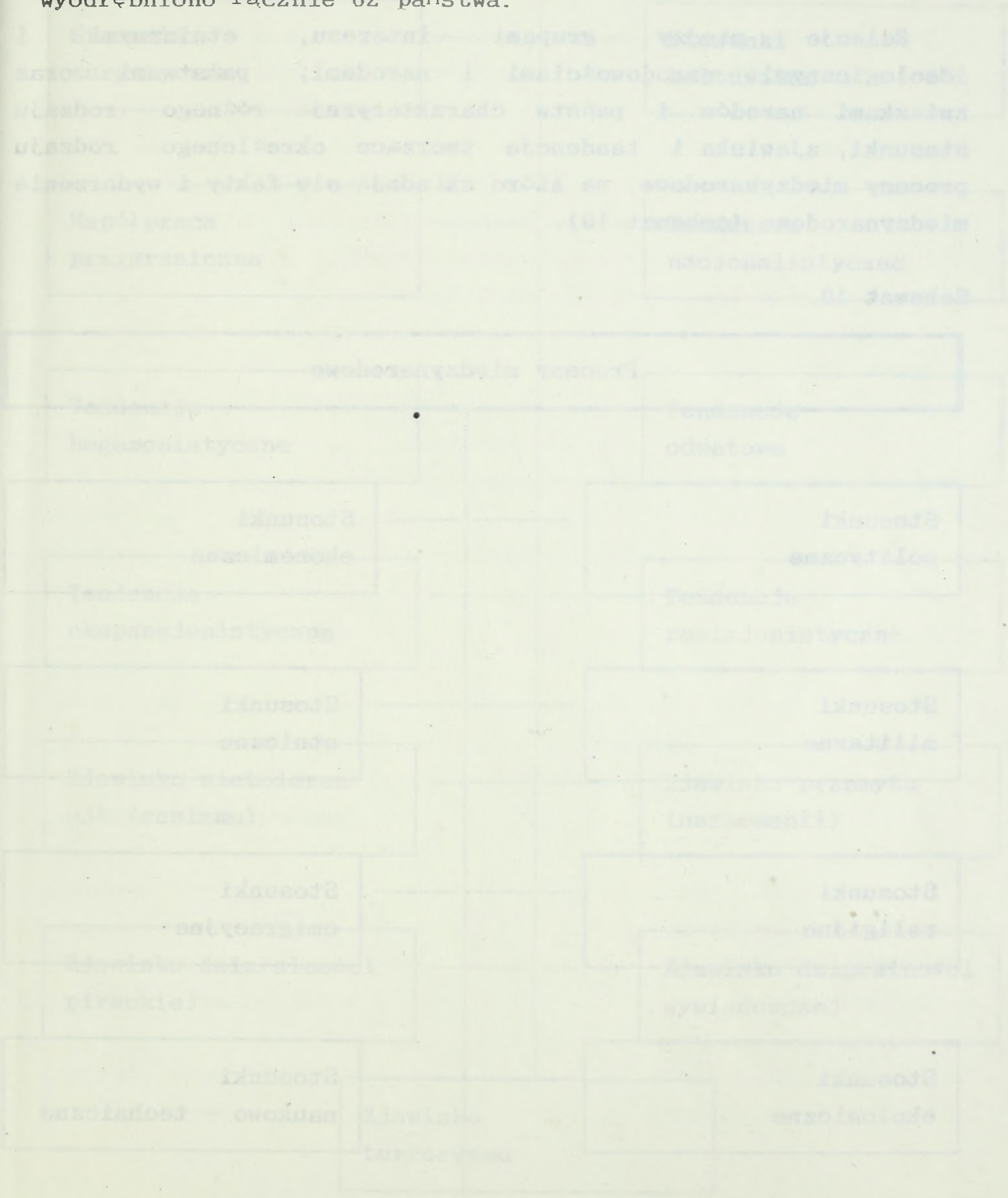

Z wymienionych państw cztery reprezentuje kontynent azjatycki (Chiny, Indie, Indonezja i Japonia), cztery kontynent afrykański (Nigeria, Republika Południowej Afryki, Sudan i Zair), trzy kontynent północnoamerykański (Kanada, Meksyk i Stany Zjednoczone Ameryki), dwa kontynent południowoamerykański (Argentyna i Brazylia) oraz Australia reprezentująca kontynent australijski i Oceanie.

W sumie w skład otoczenia geopolitycznego Polski przyjęto:

- 12 państw w strefie bezpośredniego sąsiedztwa;
- 24 państwa w strefie euregonu południowowschodniego;
- 38 państw w strefie europejskiej;
- 68 państw w strefie subregionu światowego;

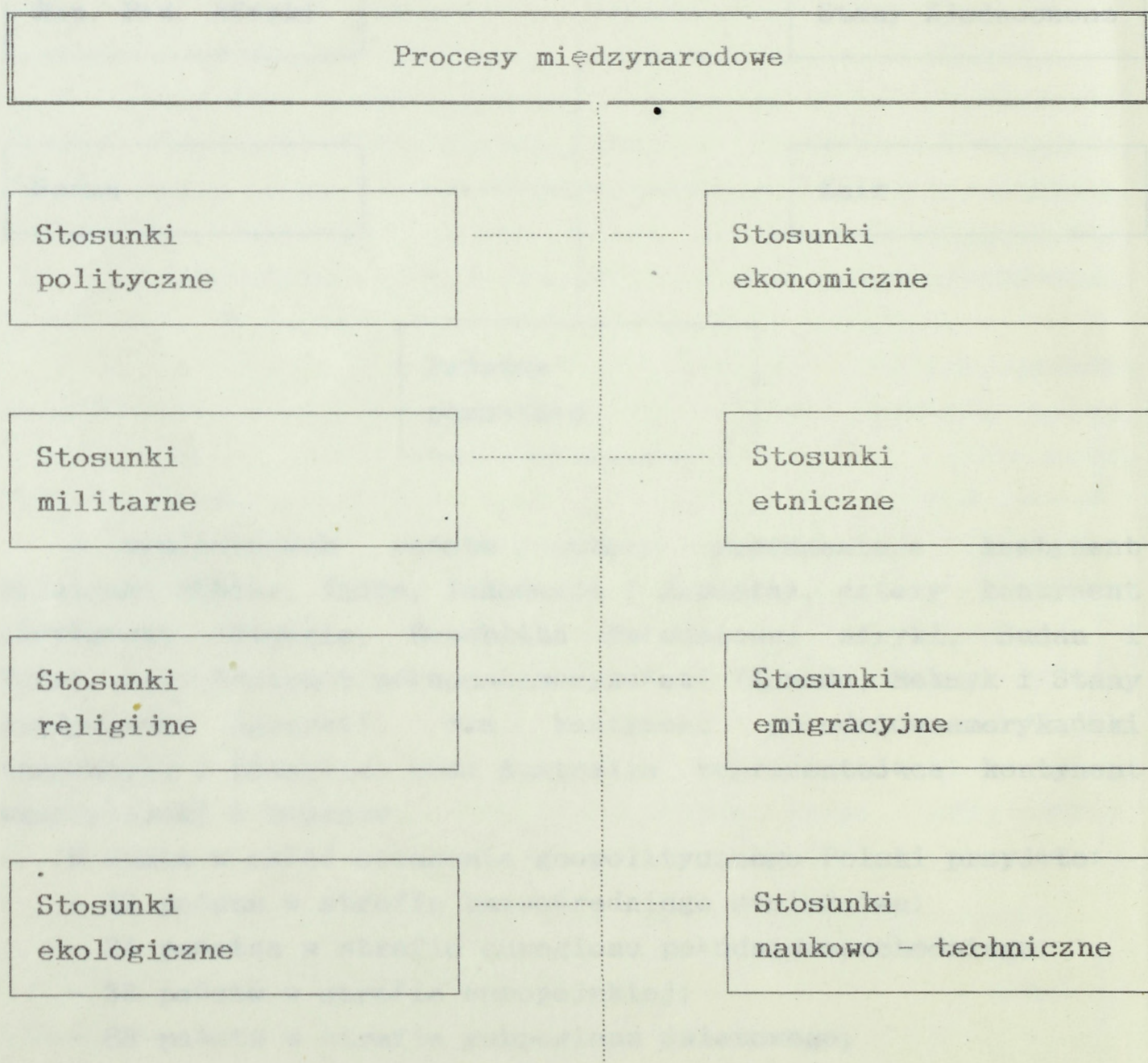
- pozostałe państwa w strefie światowej, w której wyodrębniono łącznie 82 państwa.

2. Podział zjawisk, tendencji i procesów międzynarodowych.

Relacje między grupami interesu, etnicznymi i ideologicznymi; narodowościami i narodami; państwami oraz związkami narodów i państw charakteryzują różnego rodzaju stosunki, zjawiska i tendencje tworzące określonego rodzaju procesy międzynarodowe, na które składają się fakty i wydarzenia międzynarodowe (schemat 10).

Schemat 10.

Stosunki
turystyczne

Stosunki
kulturalne

Współpraca
przygraniczna

Tendencje
nacjonalistyczne

Tendencje
hegemonistyczne

Tendencje
odwetowe

Tendencje
ekspansjonistyczne

Tendencje
rewizjonistyczne

Zjawisko nietoleran-
cji (rasizmu)

Zjawisko przemytu
(narkomanii)

Zjawisko działalności
pirackiej

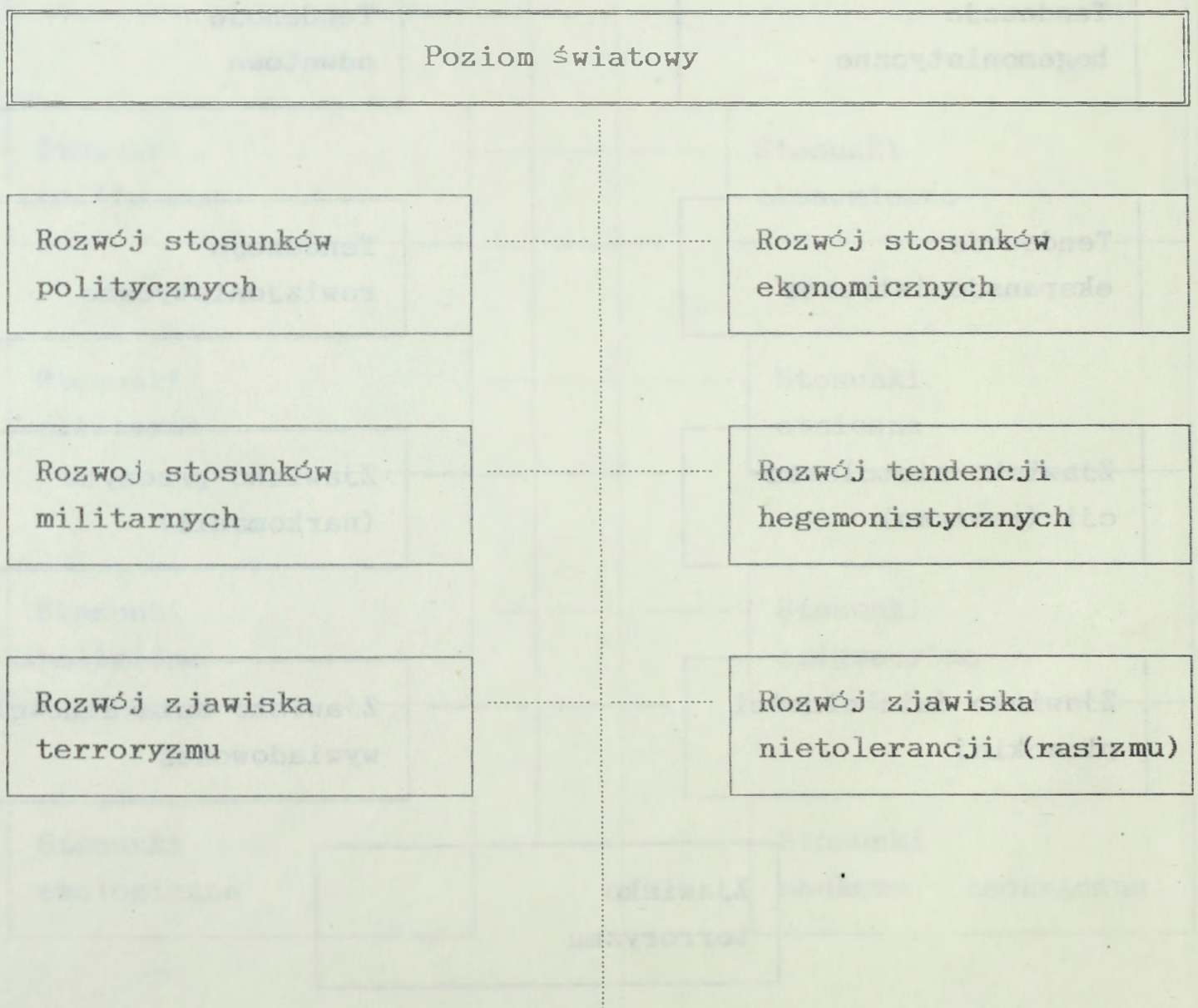
Zjawisko działalności
wywiadowczej

Zjawisko
terroryzmu

2.1. Poziom światowy.

Wymienione procesy międzynarodowe mają niejednakowy wpływ na kształtowanie się polskiego bezpieczeństwa militarnego, wobec tego przyjęto to jako podstawą do ich podziału na poszczególne poziomy kształtowania się tegoż bezpieczeństwa. W ten sposób poziom światowy naszego bezpieczeństwa militarnego jest charakteryzowany trzema rodzajami stosunków międzynarodowych, jednym rodzajem tendencji międzynarodowych i pięcioma rodzajami zjawisk międzynarodowych (schemat 11).

Schemat 11.

Rozwój zjawiska
przemytu (narkotyków)

Rozwój działalności
pirackiej

Rozwój działalności
wywiadowczej

2.2. Poziom subregionu światowego.

Poziom subregionu światowego określają: pięć rodzajów stosunków międzynarodowych, dwa rodzaje tendencji międzynarodowych i pięć rodzajów zjawisk międzynarodowych (schemat 12).

Schemat 12.

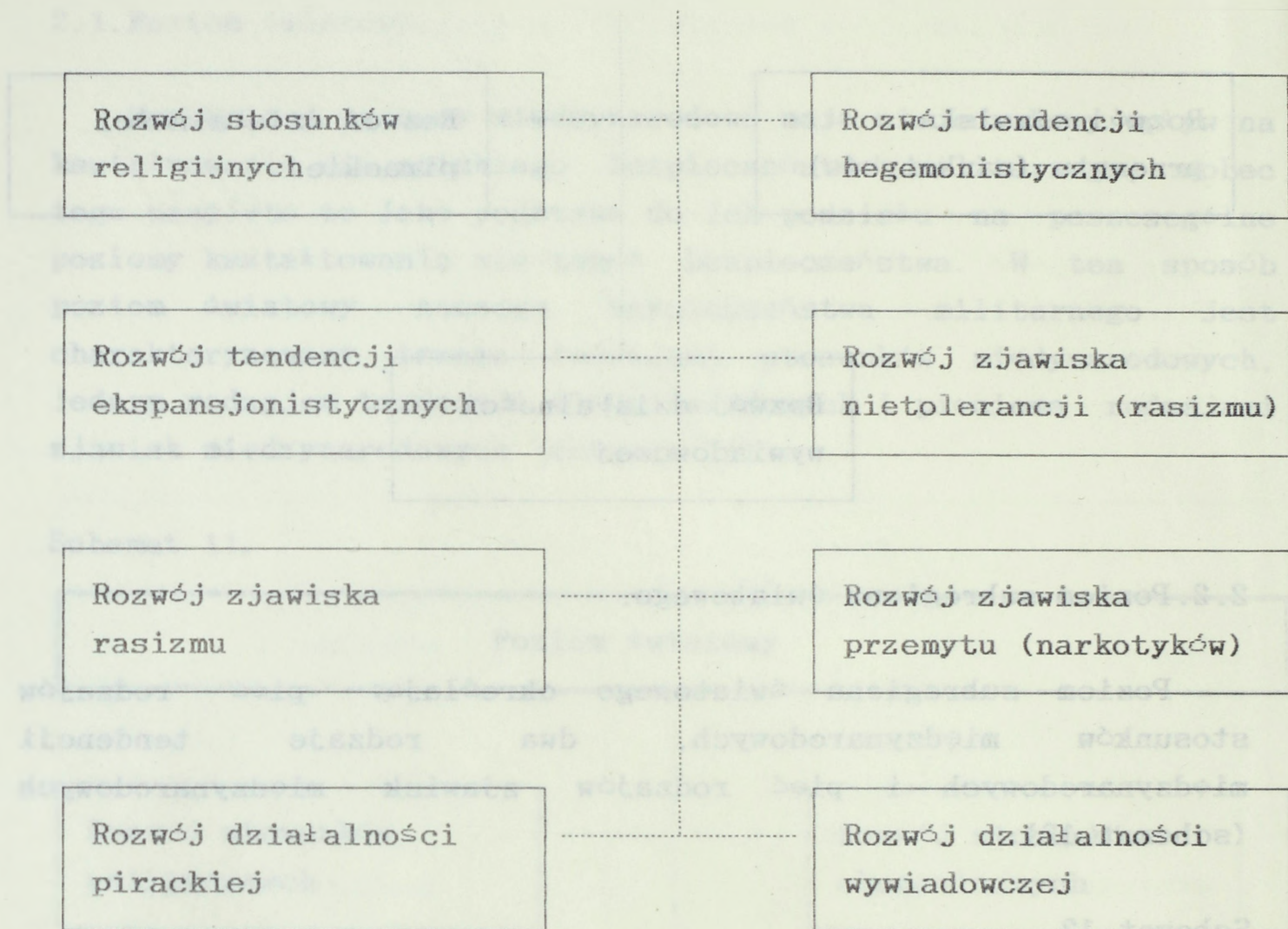
Poziom subregionu światowego

Rozwój stosunków
politycznych

Rozwój stosunków
ekonomicznych

Rozwój stosunków
militarnych

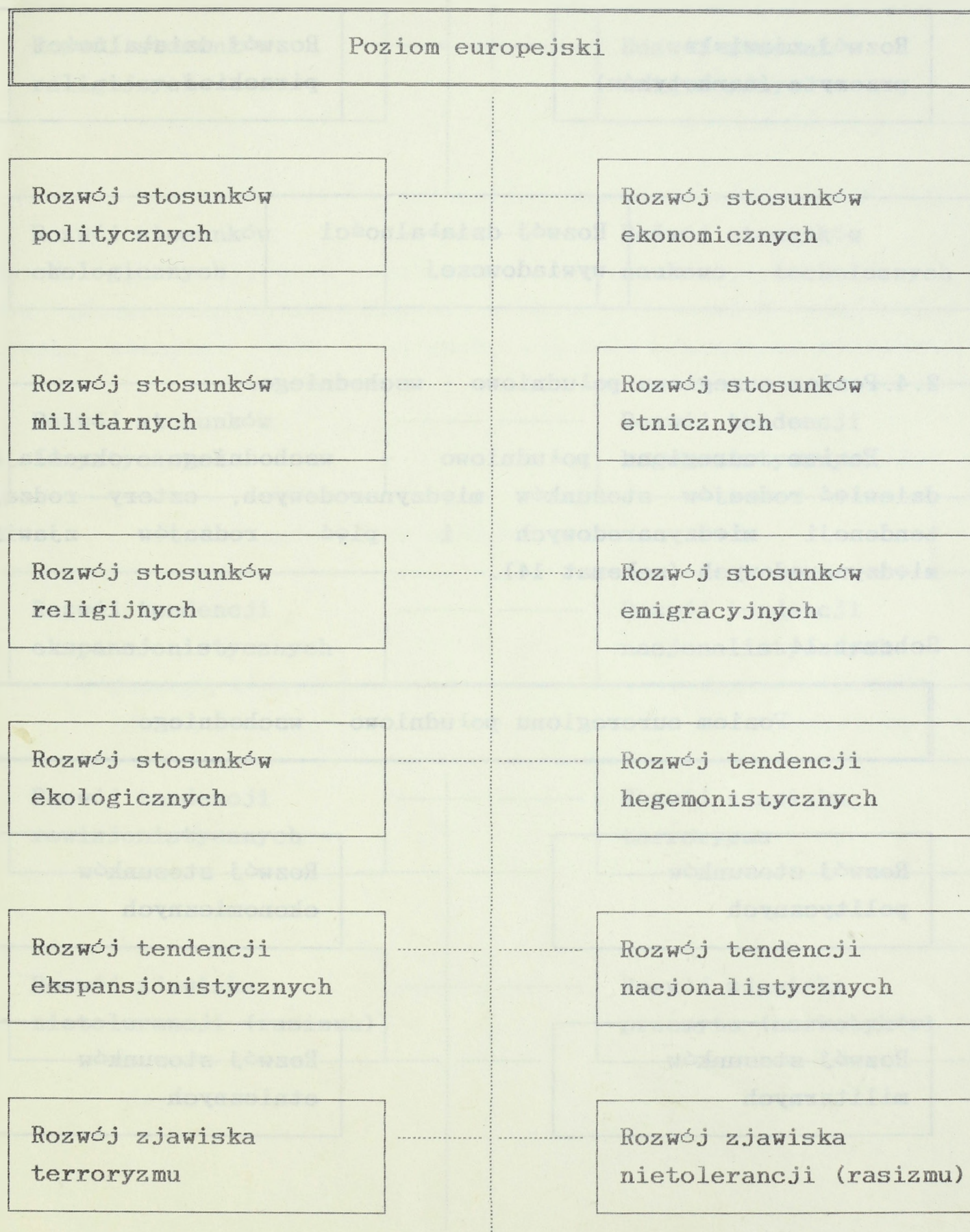
Rozwój stosunków
etnicznych

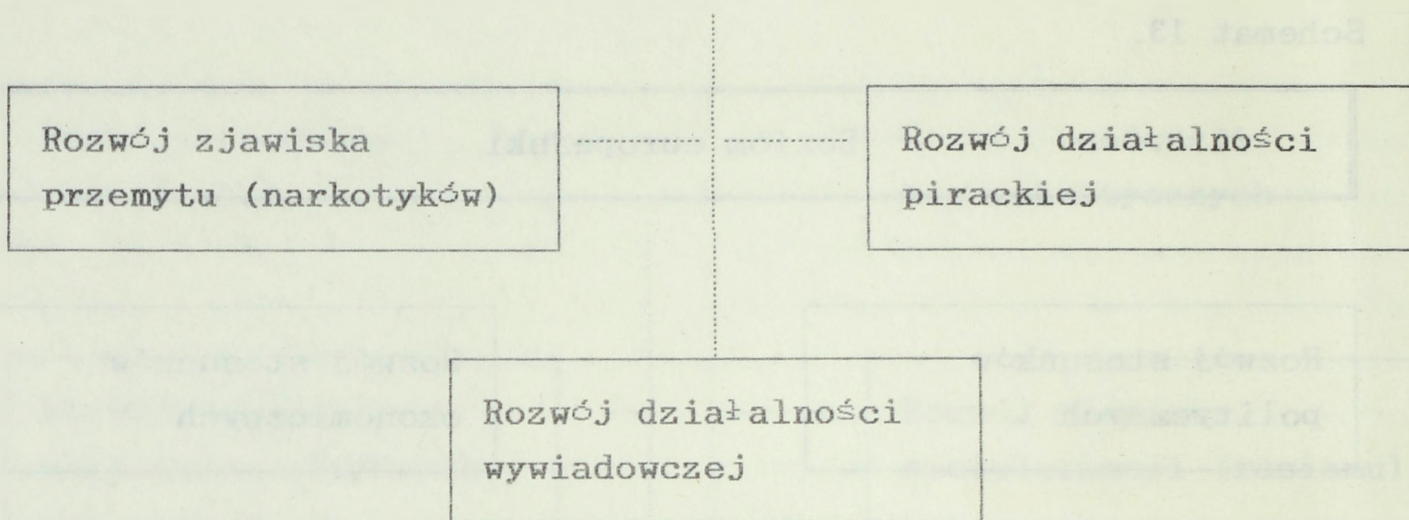

2.3. Poziom europejski.

Poziom europejski określają: siedem rodzajów stosunków międzynarodowych, trzy rodzaje tendencji międzynarodowych i pięć rodzajów zjawisk międzynarodowych (schemat 13).

Schemat 13.

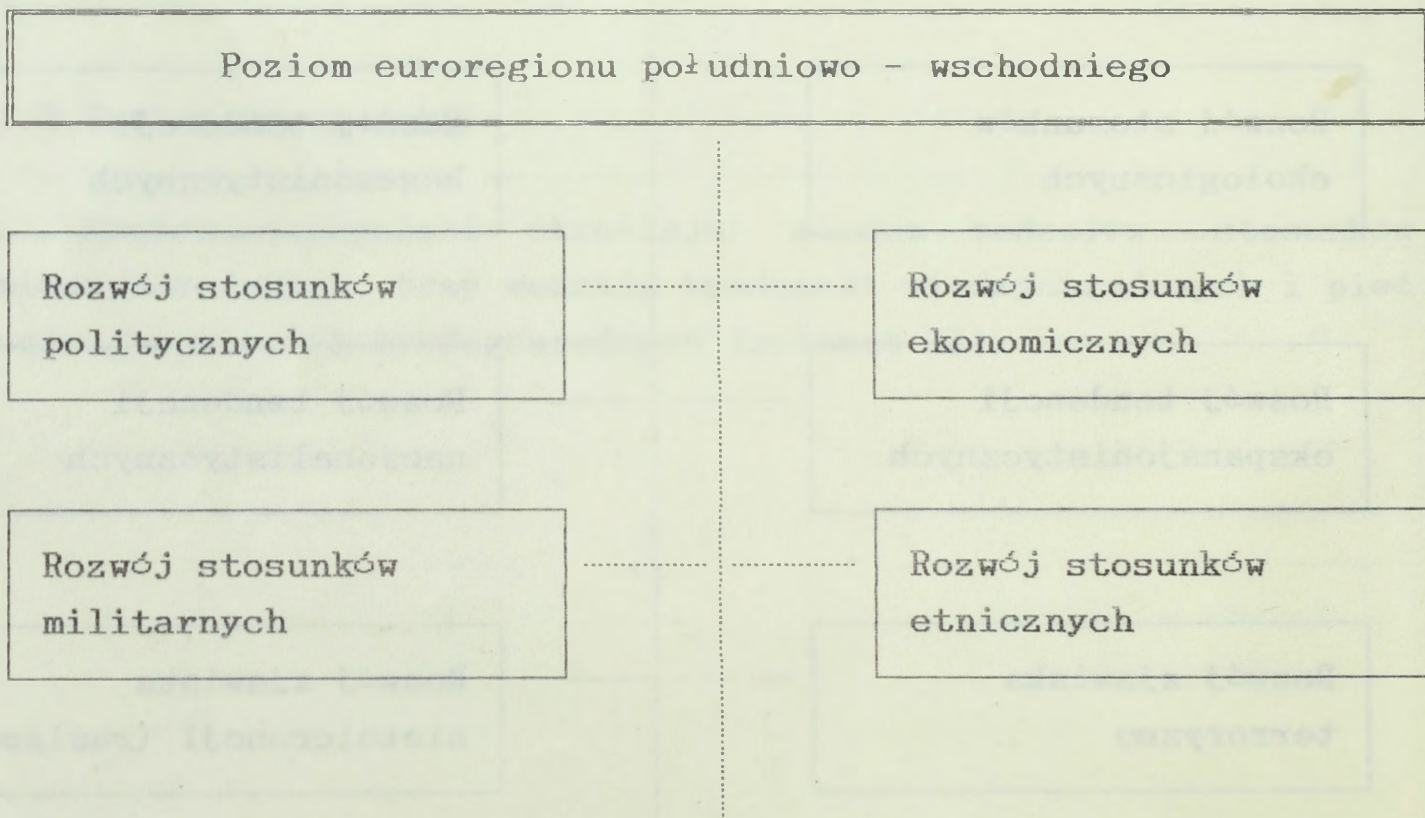

2.4. Poziom euregionu południowo - wschodniego.

Poziom euregionu południowo - wschodniego określają: dziewięć rodzajów stosunków międzynarodowych, cztery rodzaje tendencji międzynarodowych i pięć rodzajów zjawisk międzynarodowych (schemat 14).

Schemat 14.

Rozwój stosunków
religijnych

Rozwój stosunków
emigracyjnych

Rozwój stosunków
ekologicznych

Rozwój stosunków
naukowo - technicznych

Rozwój stosunków
turystycznych

Rozwój tendencji
hegemonistycznych

Rozwój tendencji
ekspansjonistycznych

Rozwój tendencji
nacjonalistycznych

Rozwój tendencji
rewizjonistycznych

Rozwój zjawiska
terroryzmu

Rozwój zjawiska
nietolerancji (rasizmu)

Rozwój zjawiska
przemytu (narkotyków)

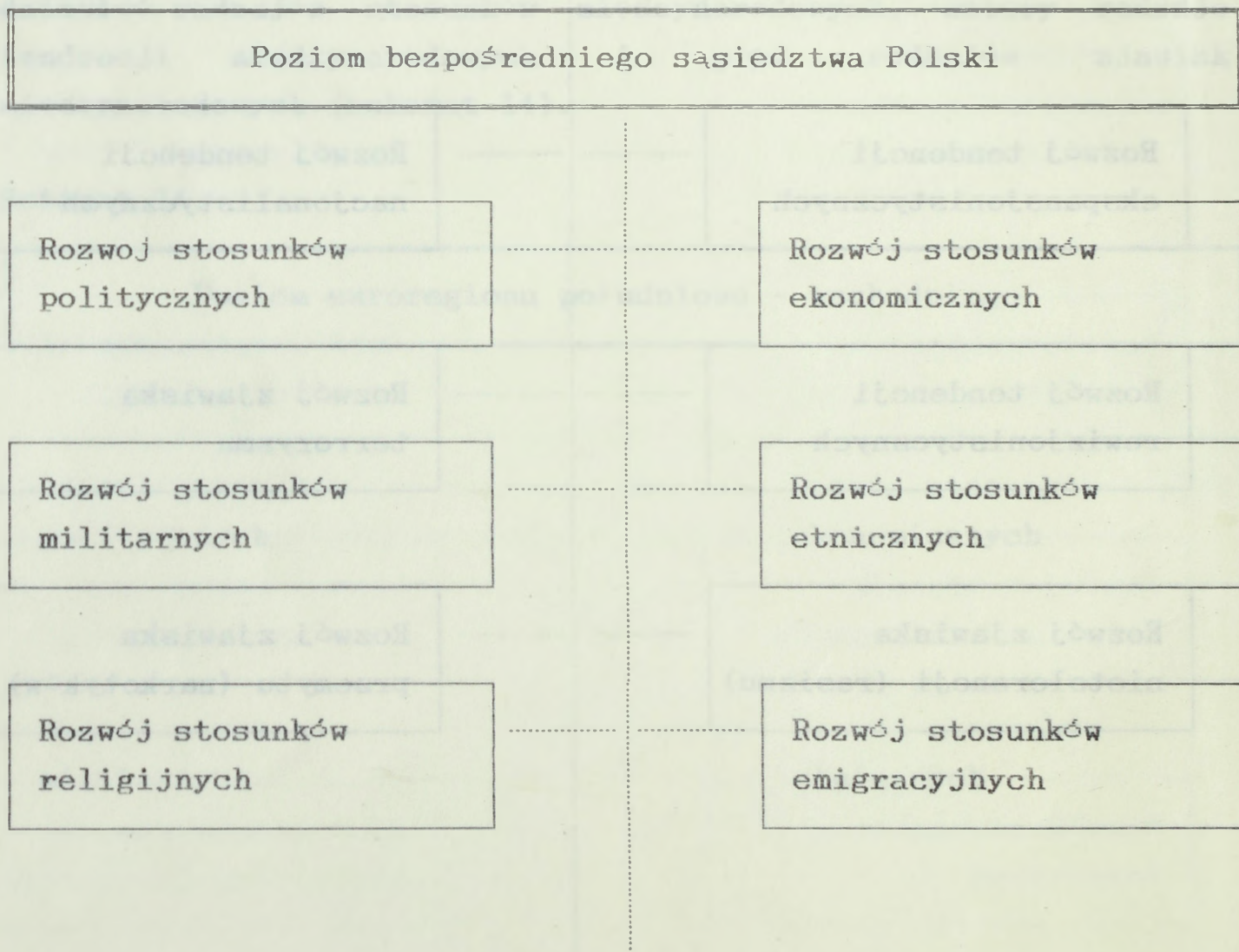
Rozwój działalności
pirackiej

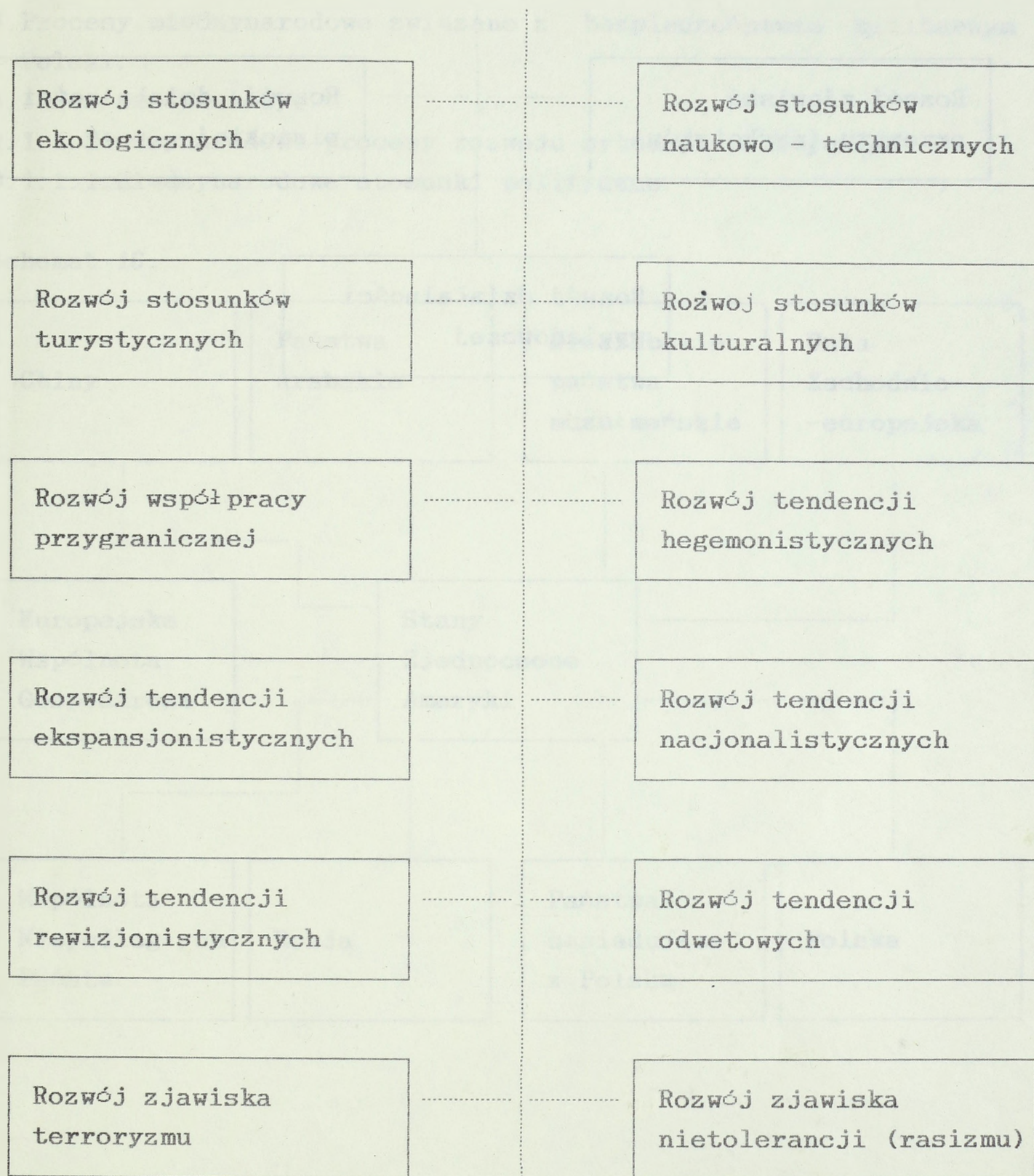
Rozwój działalności
wywiadowczej

2.5. Poziom bezpośredniego sąsiedztwa.

Poziom bezpośredniego sąsiedztwa geopolitycznego Polski określają: jedenaście rodzajów stosunków międzynarodowych, pięć rodzajów tendencji międzynarodowych i pięć rodzajów zjawisk międzynarodowych (schemat 15).

Schemat 15.

Rozwój zjawiska
przemytu (narkotyków)

Rozwój działalności
pirackiej

Rozwój działalności
wywiadowczej

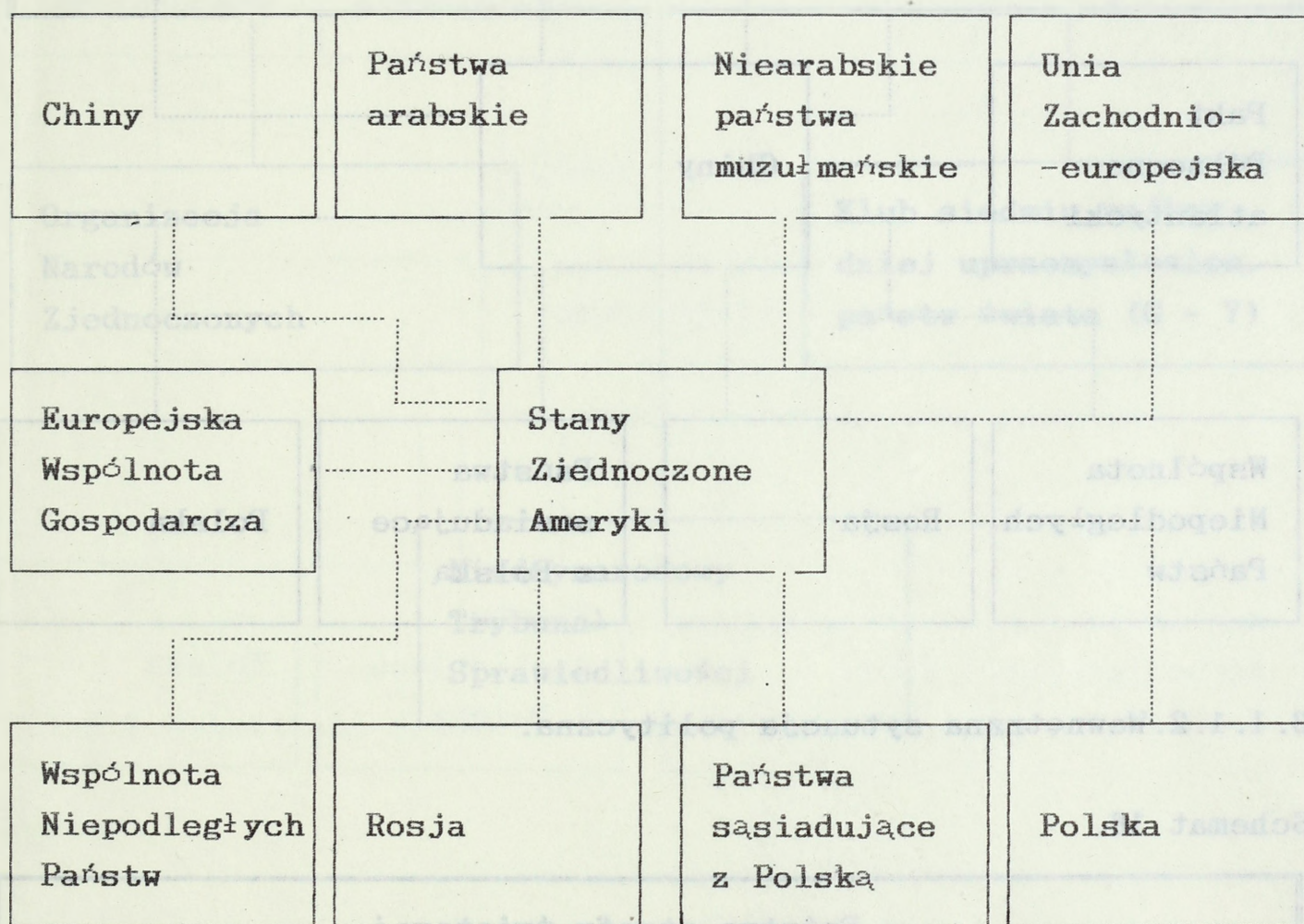
3. Procesy międzynarodowe związane z bezpieczeństwem militarnym Polski.

3.1. Poziom światowy.

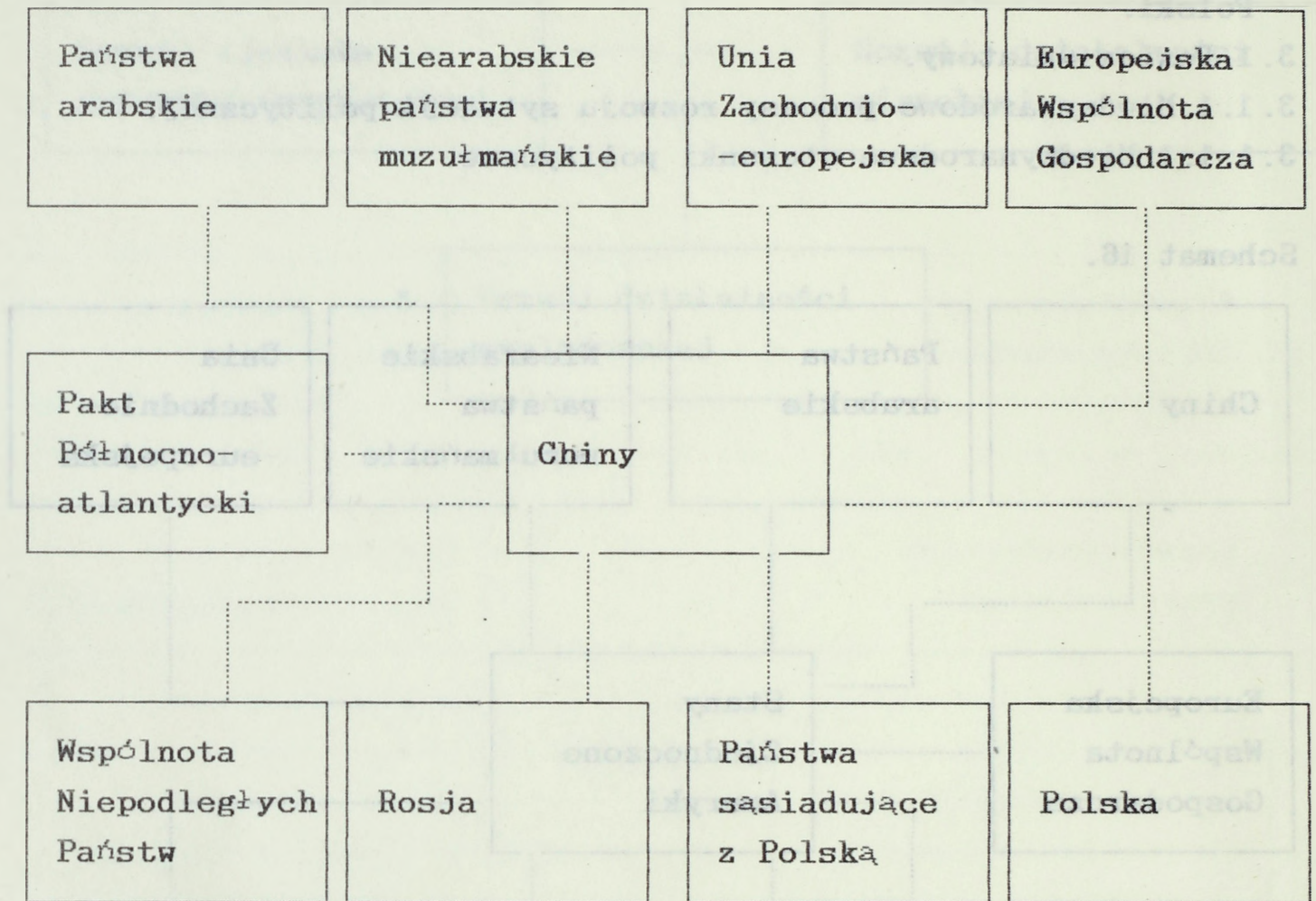
3.1.1. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji politycznej.

3.1.1.1. Międzynarodowe stosunki polityczne.

Schemat 16.

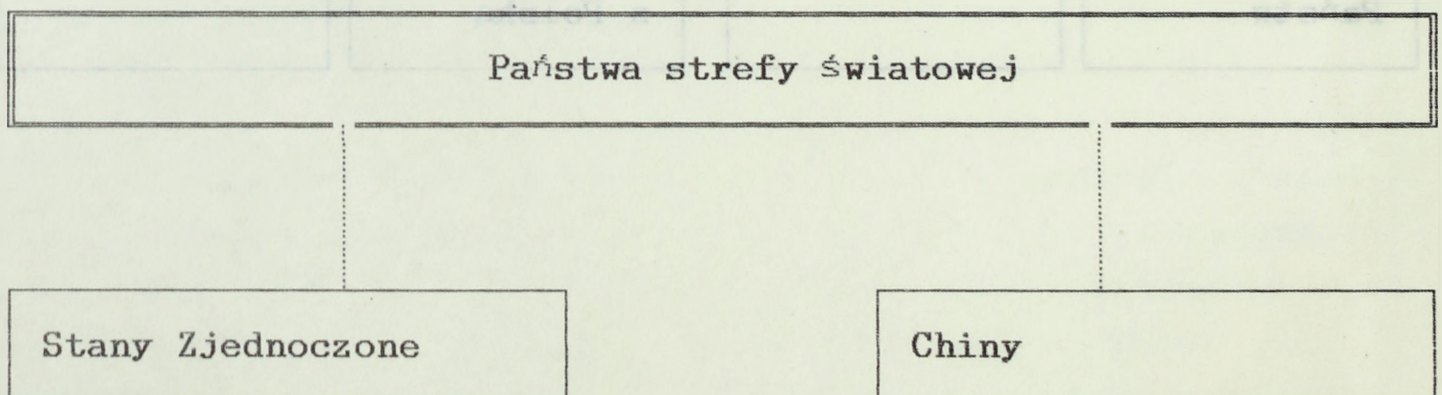

Schemat 17.

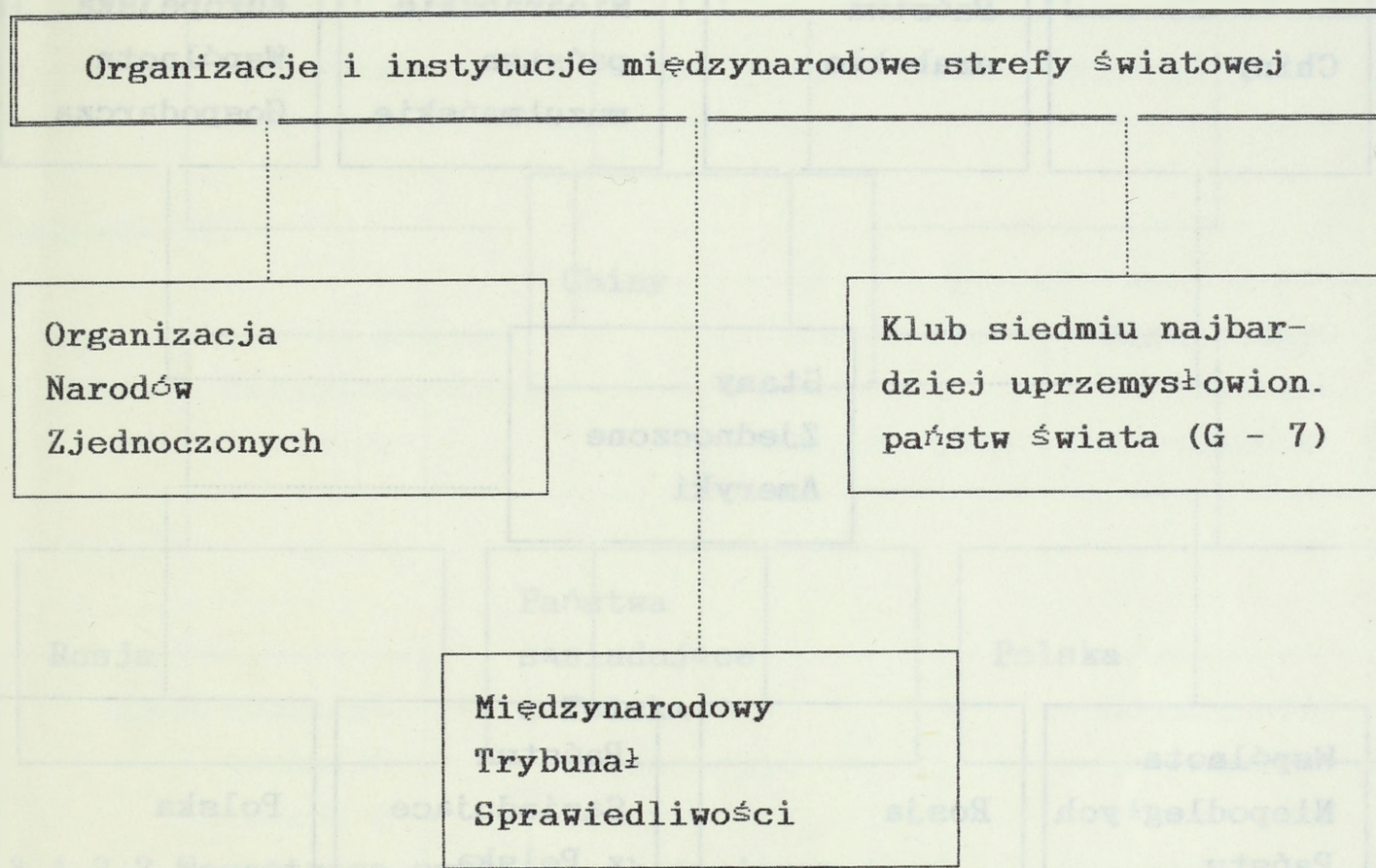
3.1.1.2. Wewnętrzna sytuacja polityczna.

Schemat 18.

3.1.1.3. Możliwości politycznego oddziaływania organizacji i instytucji międzynarodowych na stabilizację światowego bezpieczeństwa militarnego.

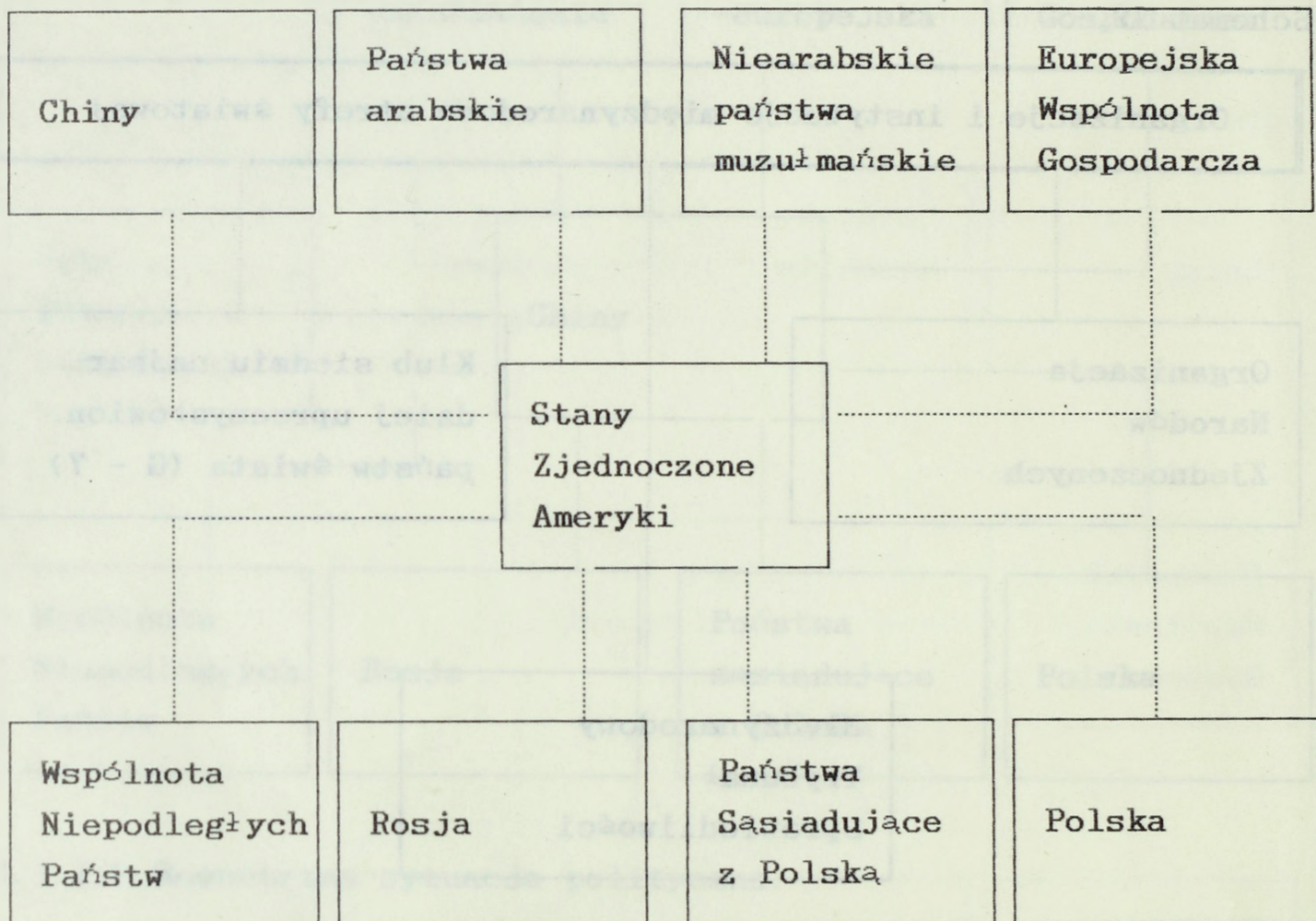
Schemat 19.

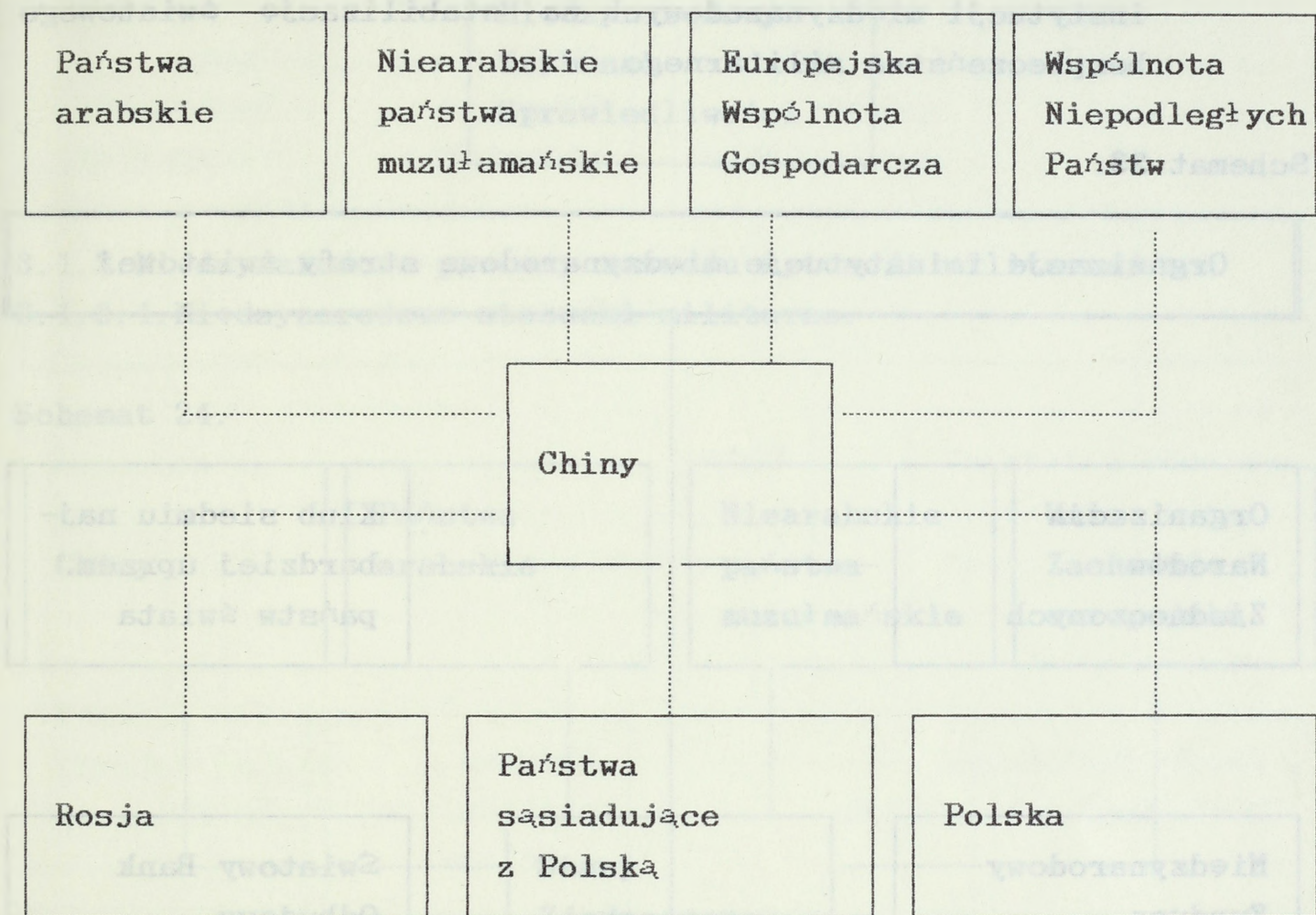
3.1.2. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji ekonomicznej.

3.1.2.1. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne.

Schemat 20.

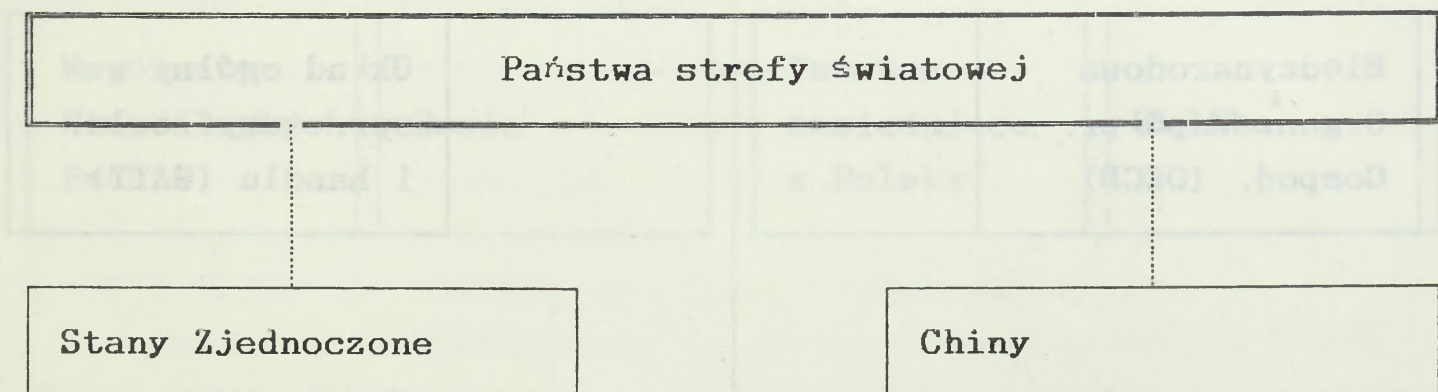

Schemat 21.

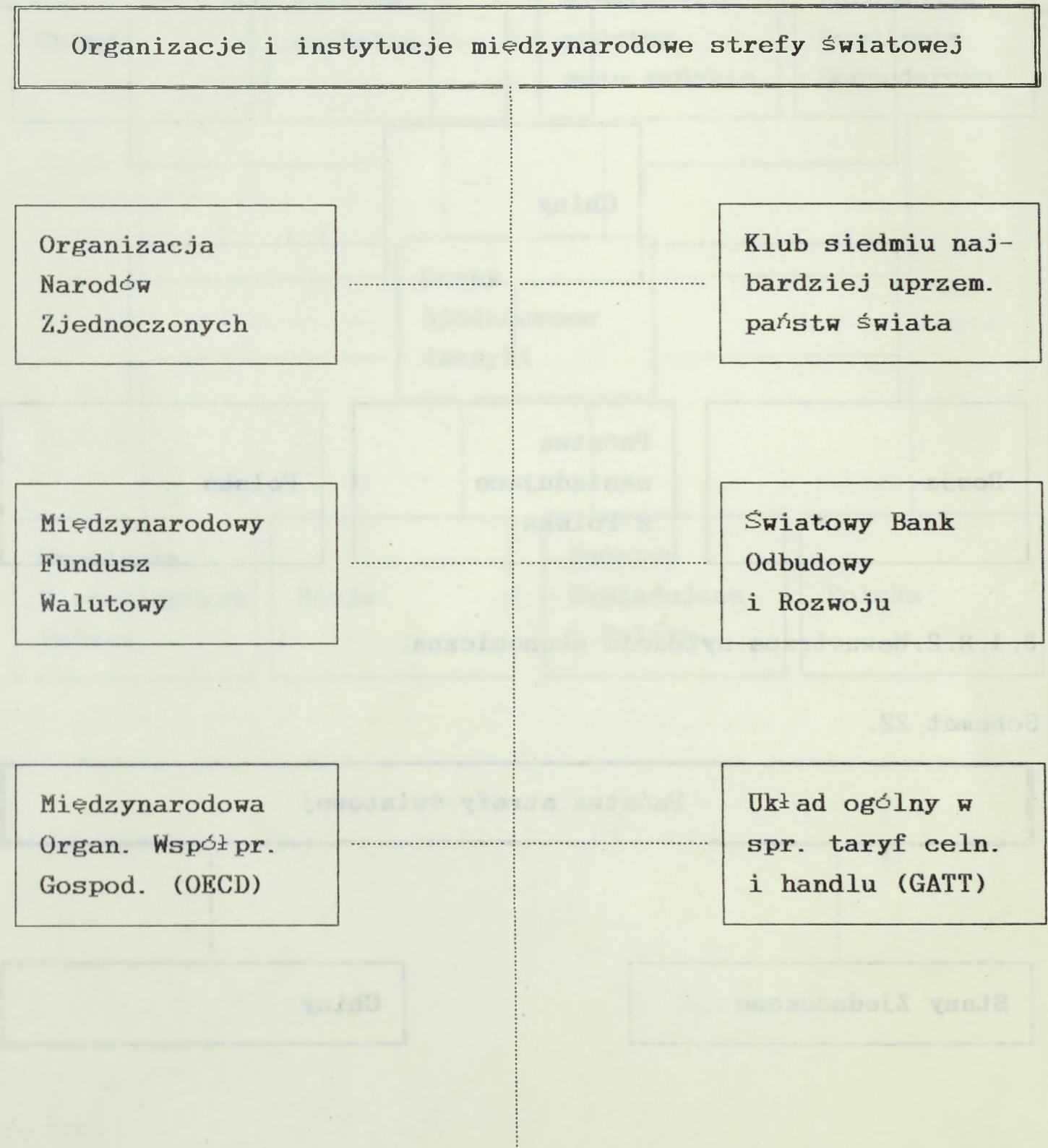
3.1.2.2. Wewnętrzna sytuacja ekonomiczna.

Schemat 22.

3.1.2.3. Możliwości ekonomicznego oddziaływania organizacji i instytucji międzynarodowych na stabilizację światowego bezpieczeństwa militarnego.

Schemat 23.

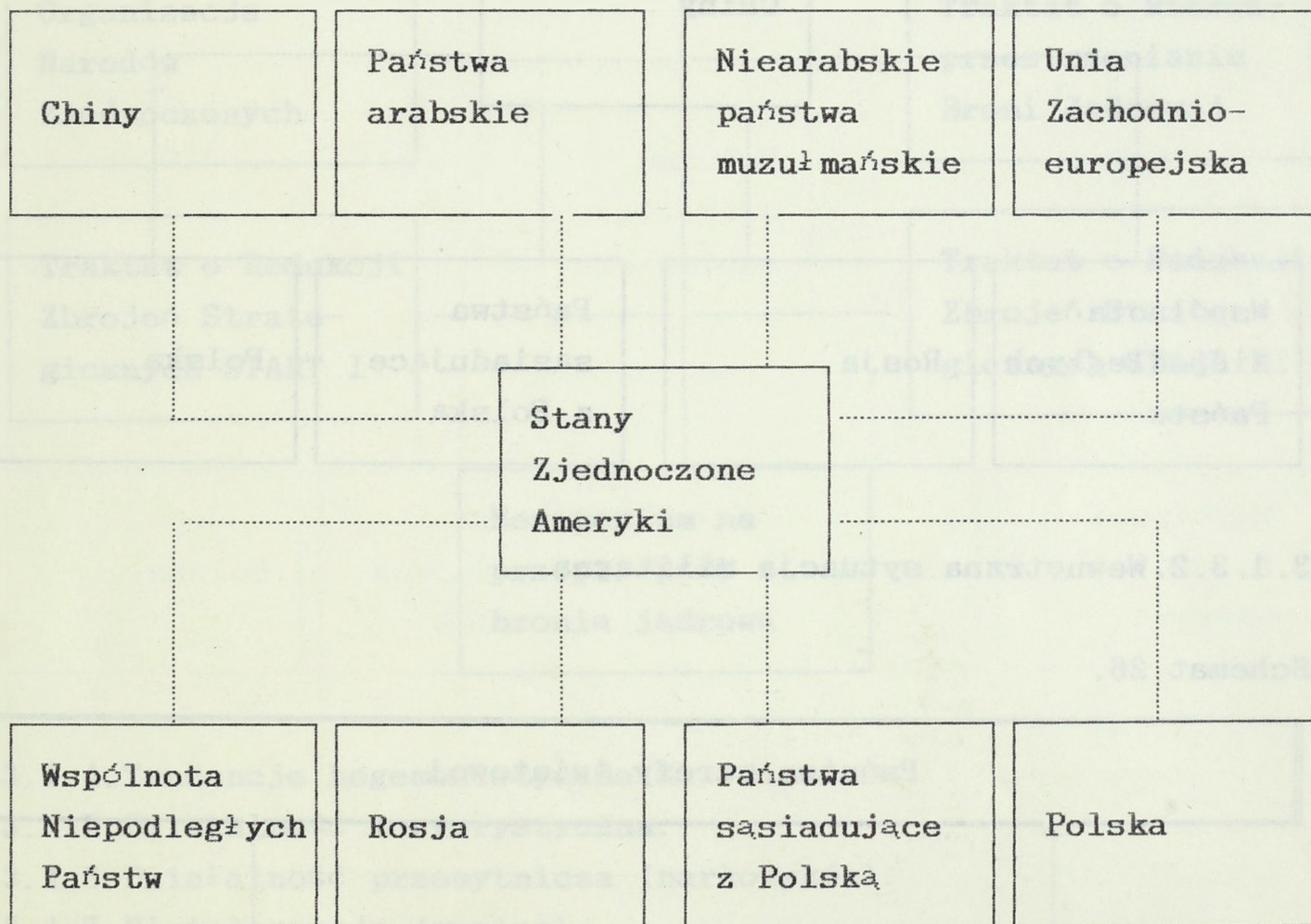

Międzynarodowy
Trybunał
Sprawiedliwości

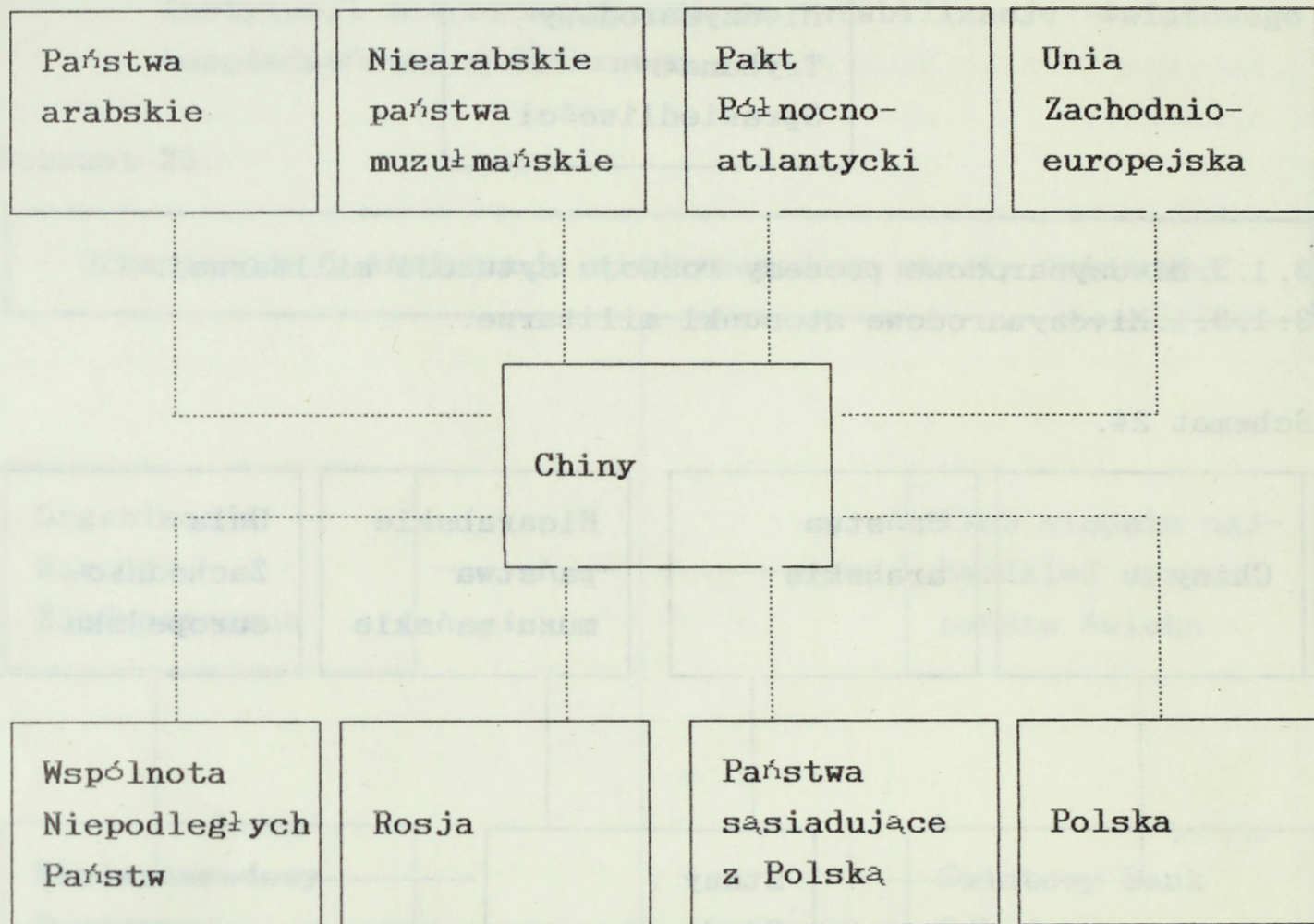
3.1.3. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji militarnej.

3.1.3.1. Międzynarodowe stosunki militarne.

Schemat 24.

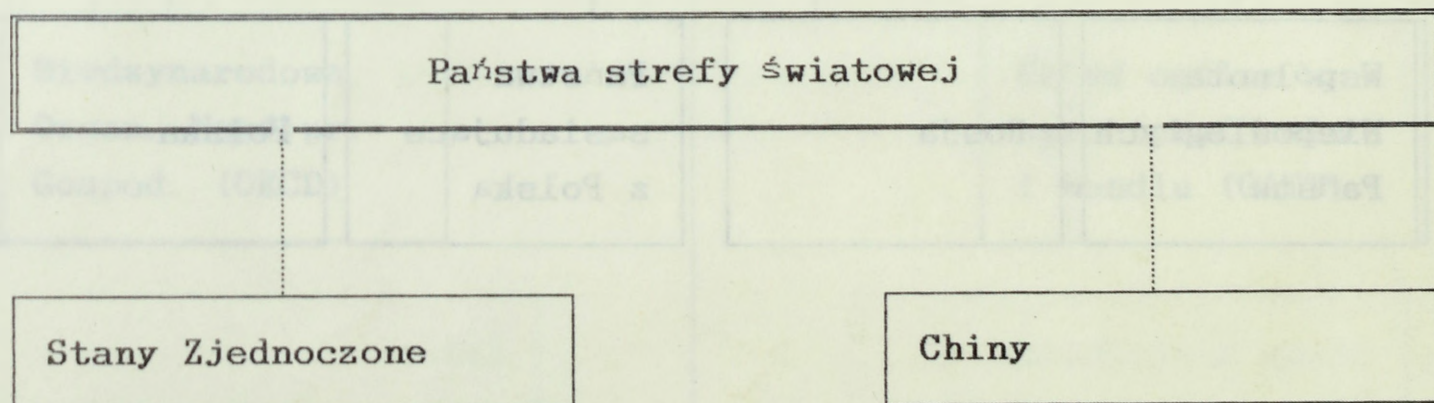

Schemat 25.

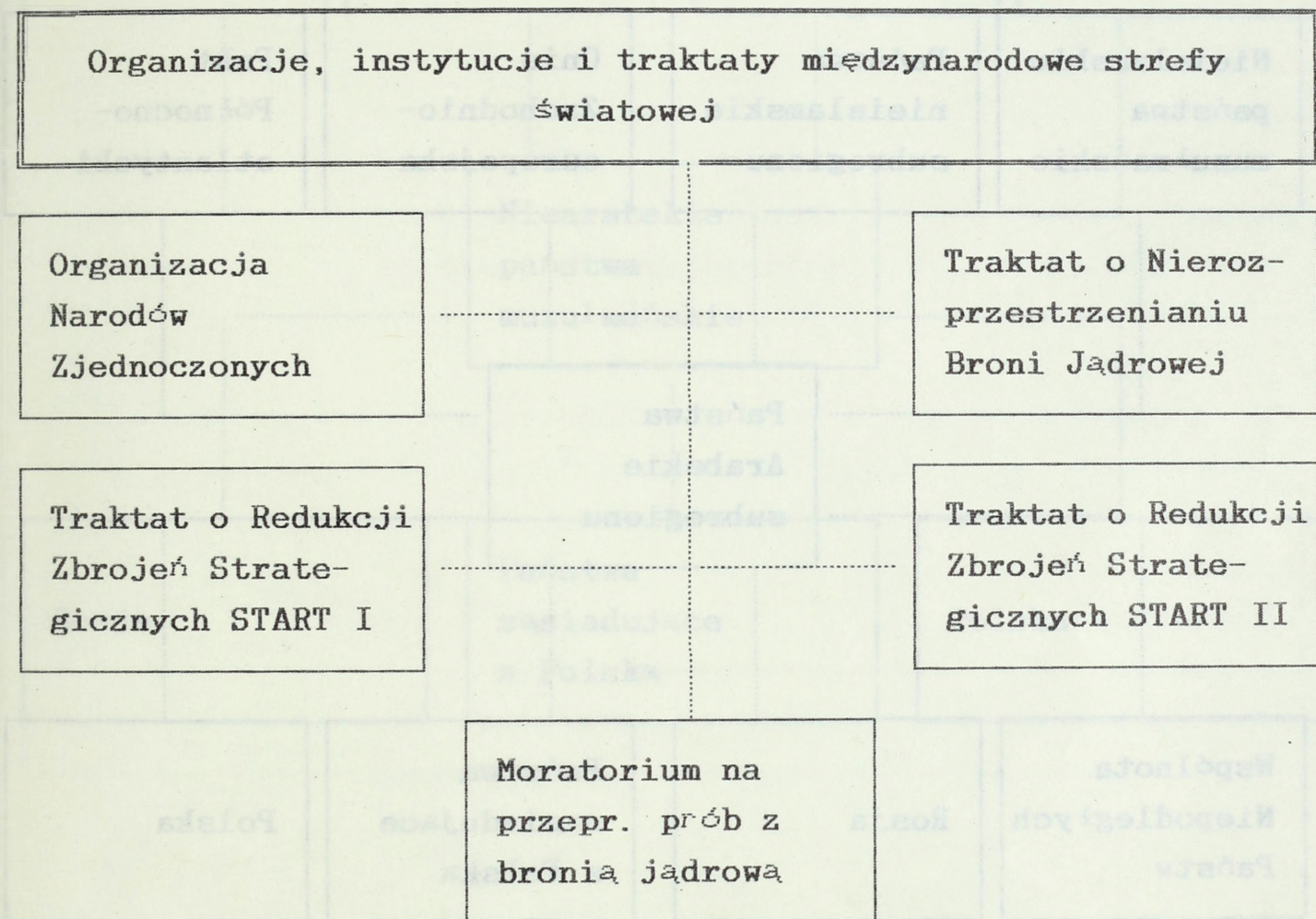
3.1.3.2. Wewnętrzna sytuacja militarna.

Schemat 26.

3.1.3.3. Możliwości militarnego oddziaływania organizacji, instytucji i traktatów międzynarodowych na stabilizację światowego bezpieczeństwa militarnego.

Schemat 27.

3.1.4. Tendencje hegemonistyczne na świecie.

3.1.5. Działalność terrorystyczna.

3.1.6. Działalność przemytnicza (narkotyków).

3.1.7. Nietolerancja (rasizm).

3.1.8. Działalność piracka (w sferze produkcyjnej).

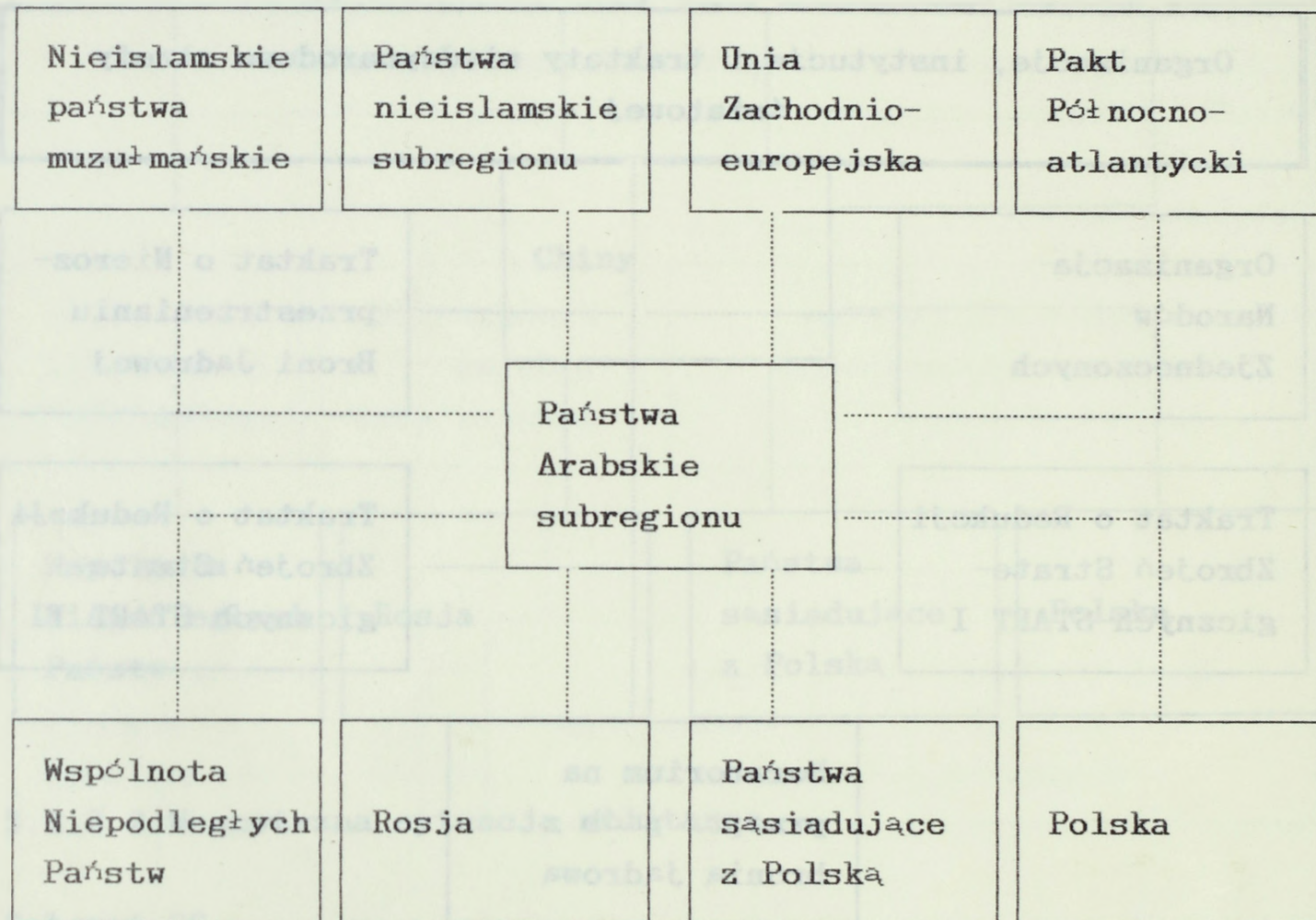
3.1.9. Działalność wywiadowcza (w różnych sferach).

3.2. Poziom subregionu światowego bezpieczeństwa militarnego.

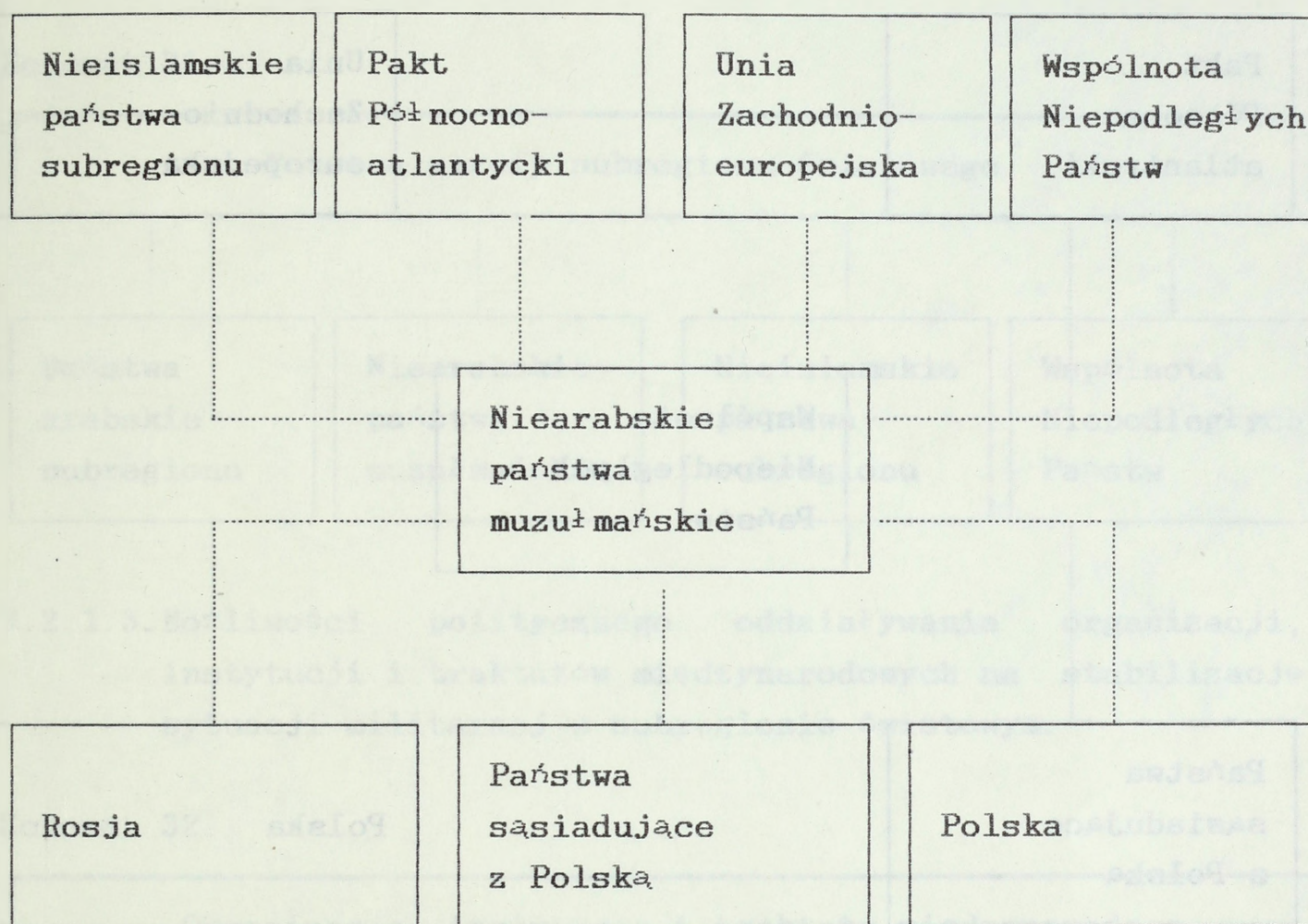
3.2.1. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji politycznej.

3.2.1.1. Międzynarodowe stosunki polityczne.

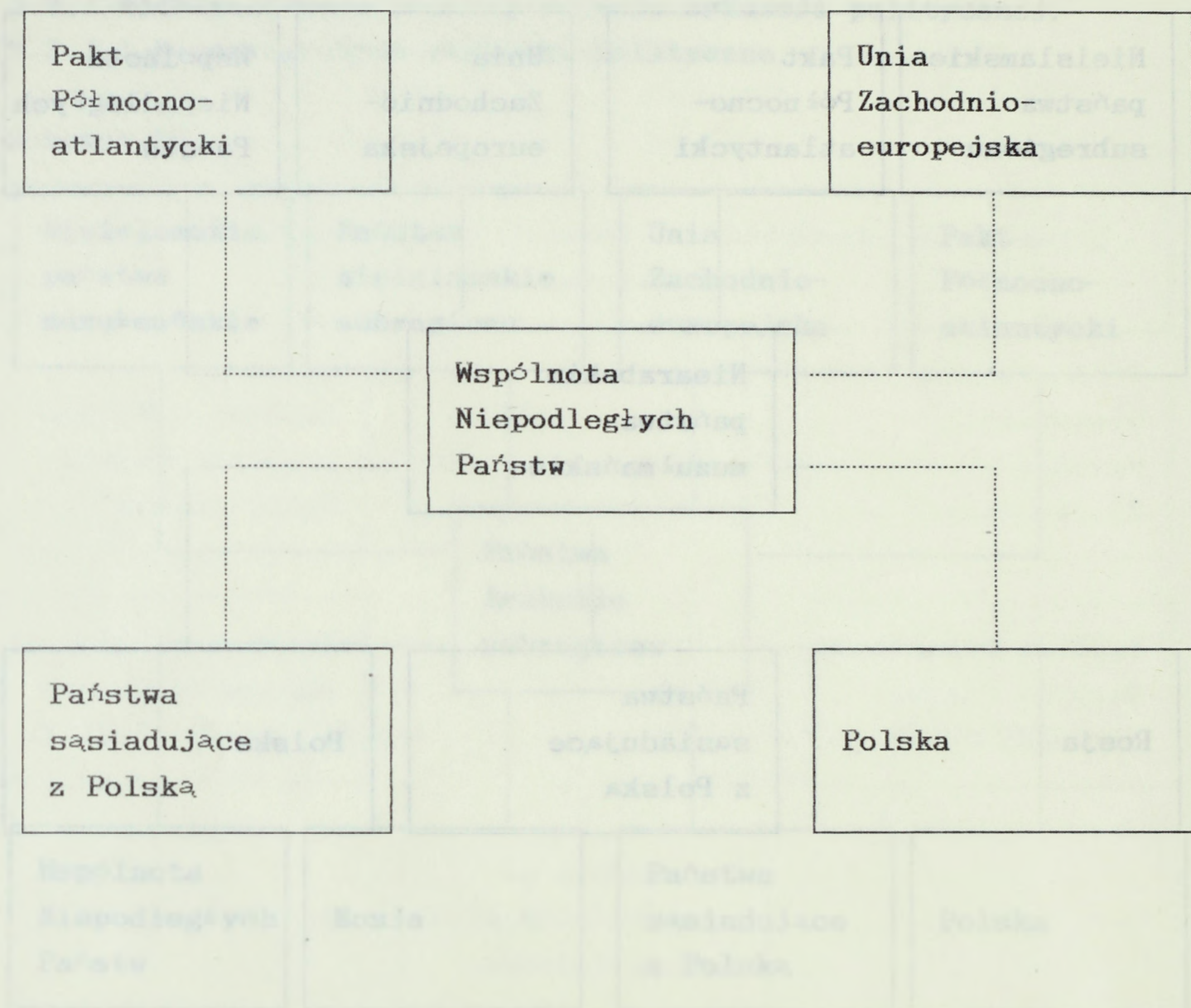
Schemat 28.

Schemat 29.

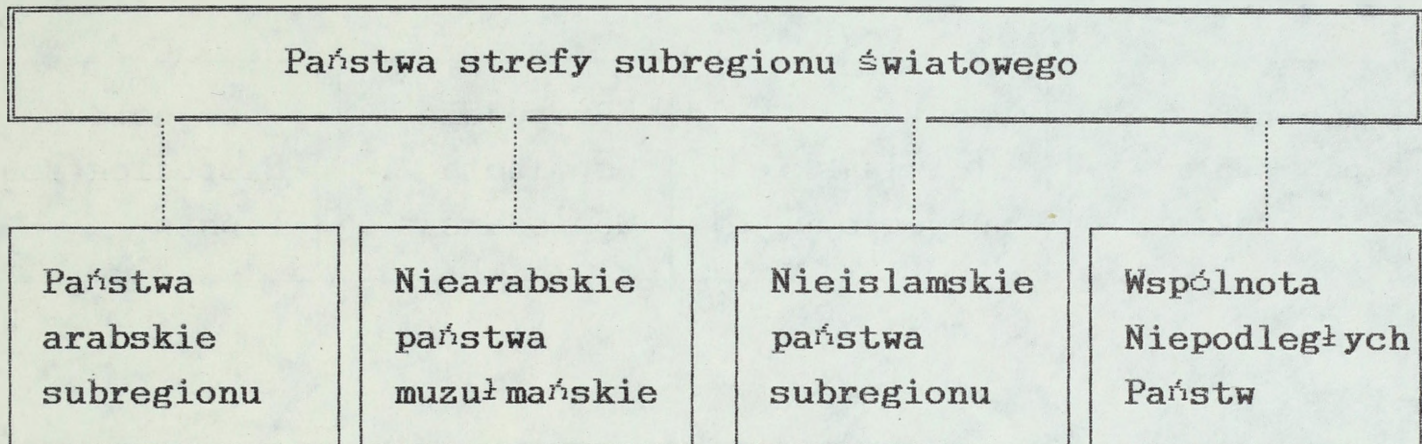

Schemat 30.

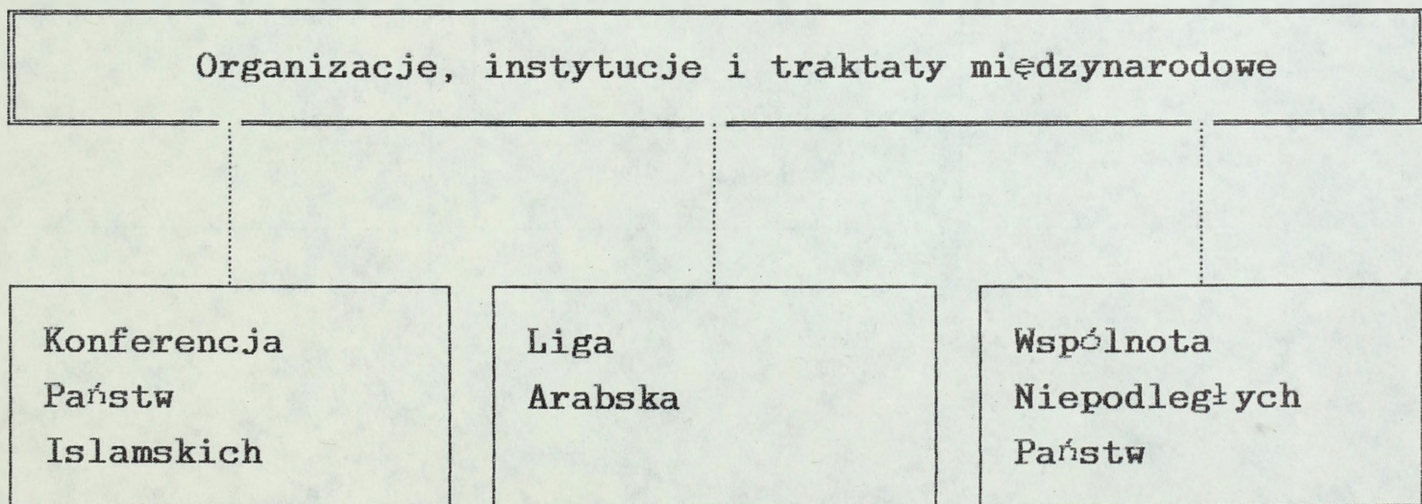
3.2.1.2. Wewnętrzna sytuacja polityczna.

Schemat 31.

3.2.1.3. Możliwości politycznego oddziaływania organizacji, instytucji i traktatów międzynarodowych na stabilizację sytuacji militarnej w subregionie światowym.

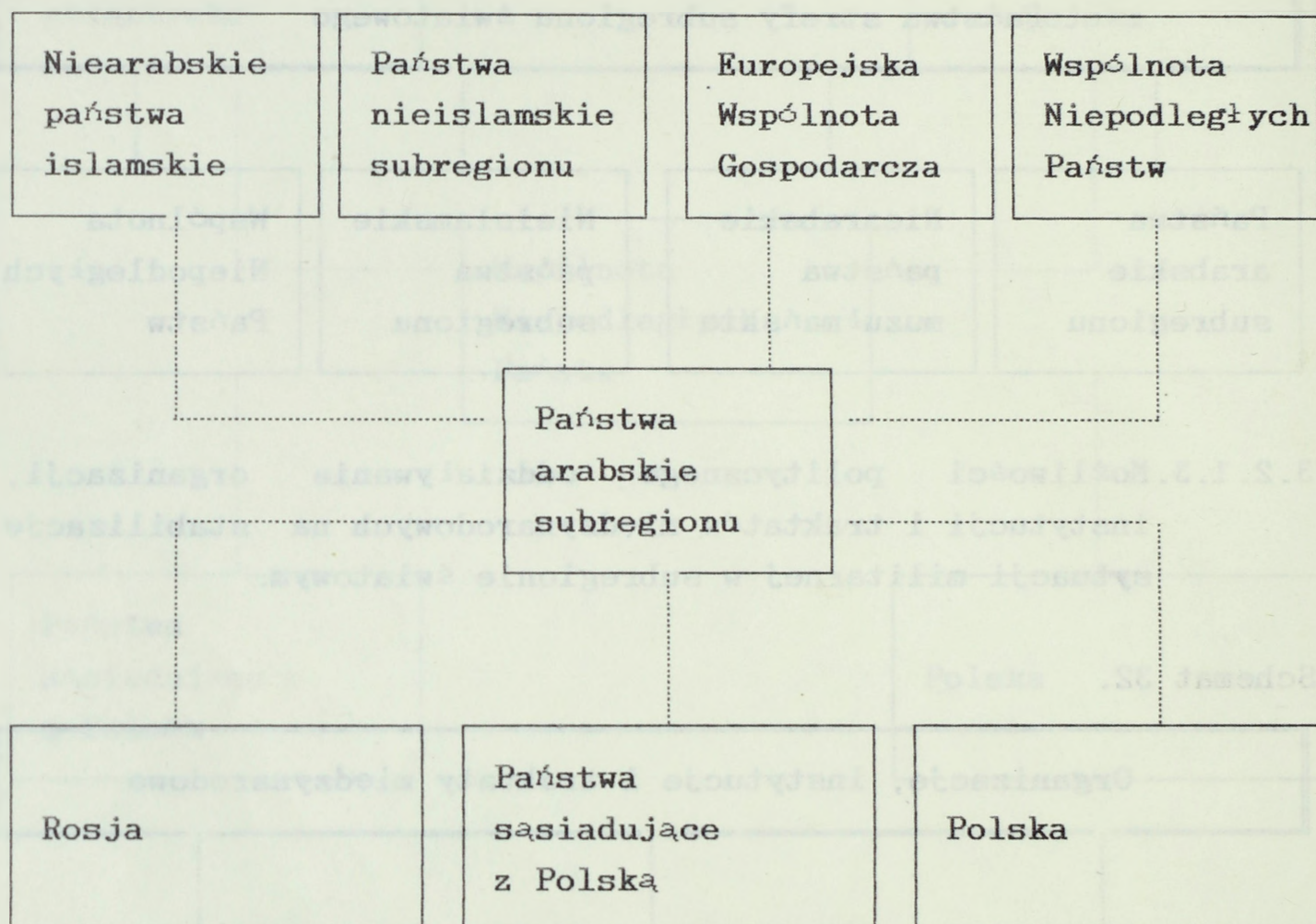
Schemat 32.

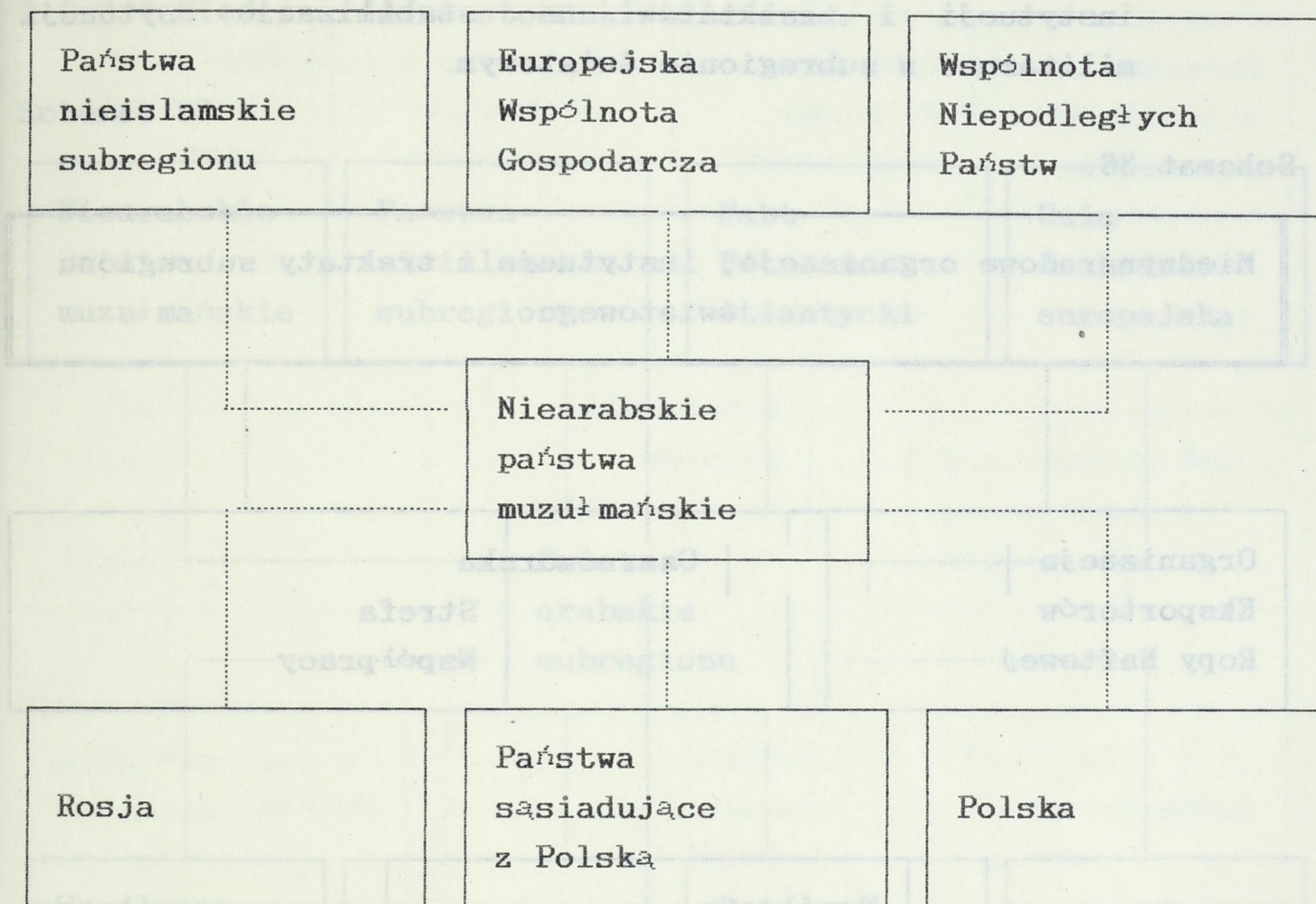
3.2.2. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji ekonomicznej.

3.2.2.1. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne.

Schemat 33.

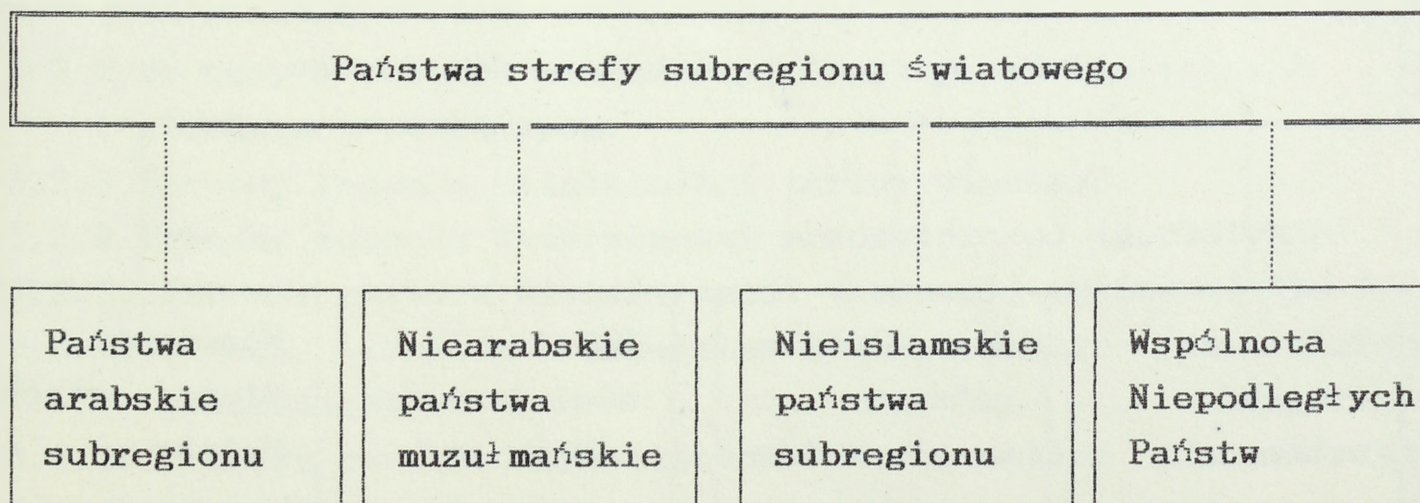

Schemat 34.

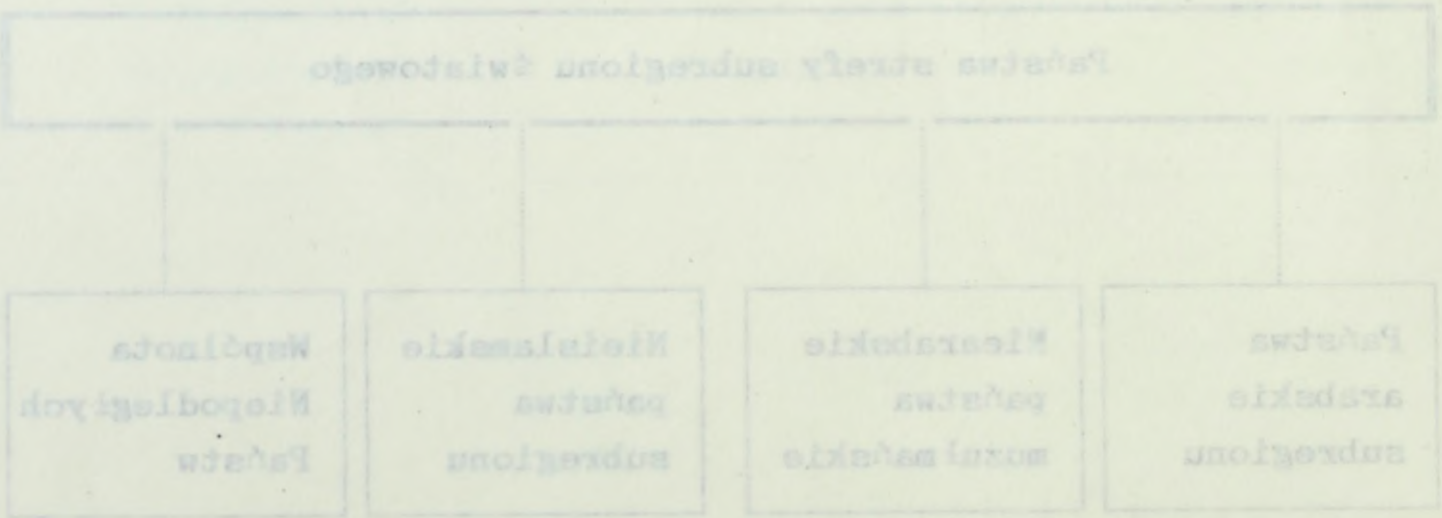
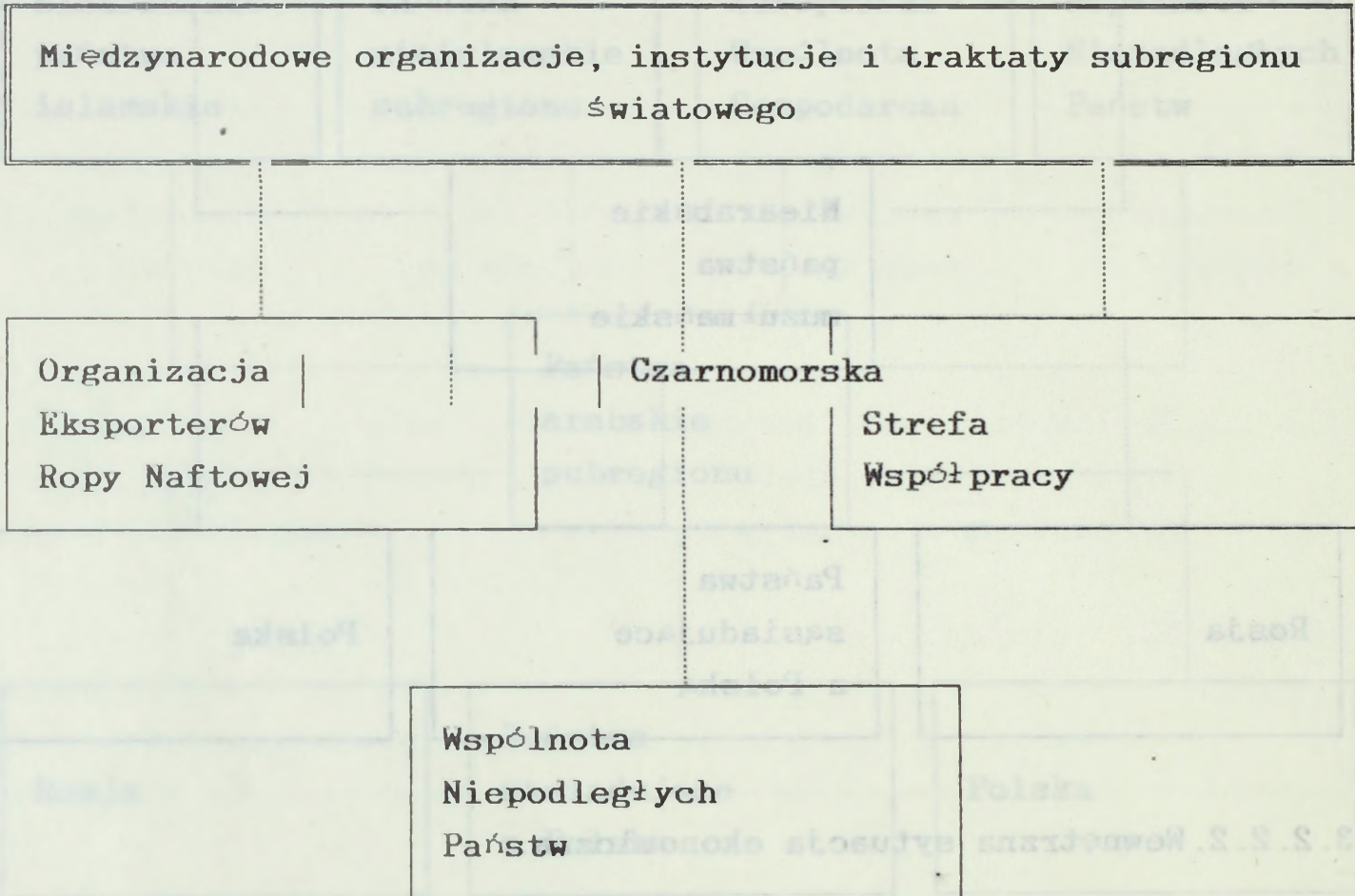
3.2.2.2. Wewnętrzna sytuacja ekonomiczna.

Schemat 35.

3.2.2.3. Możliwości wpływu międzynarodowych organizacji, instytucji i traktatów na stabilizację sytuacji militarnej w subregionie światowym.

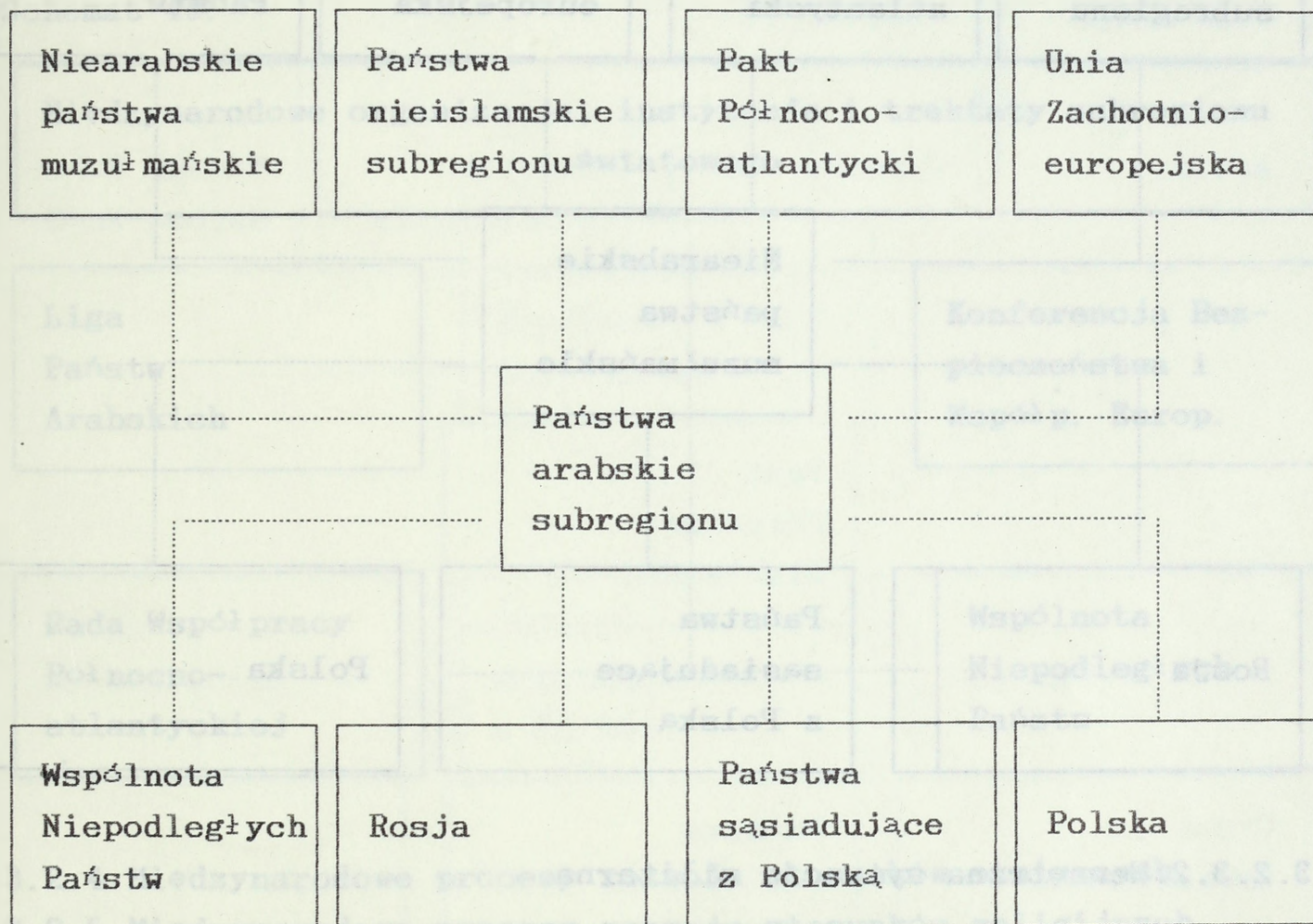
Schemat 36.

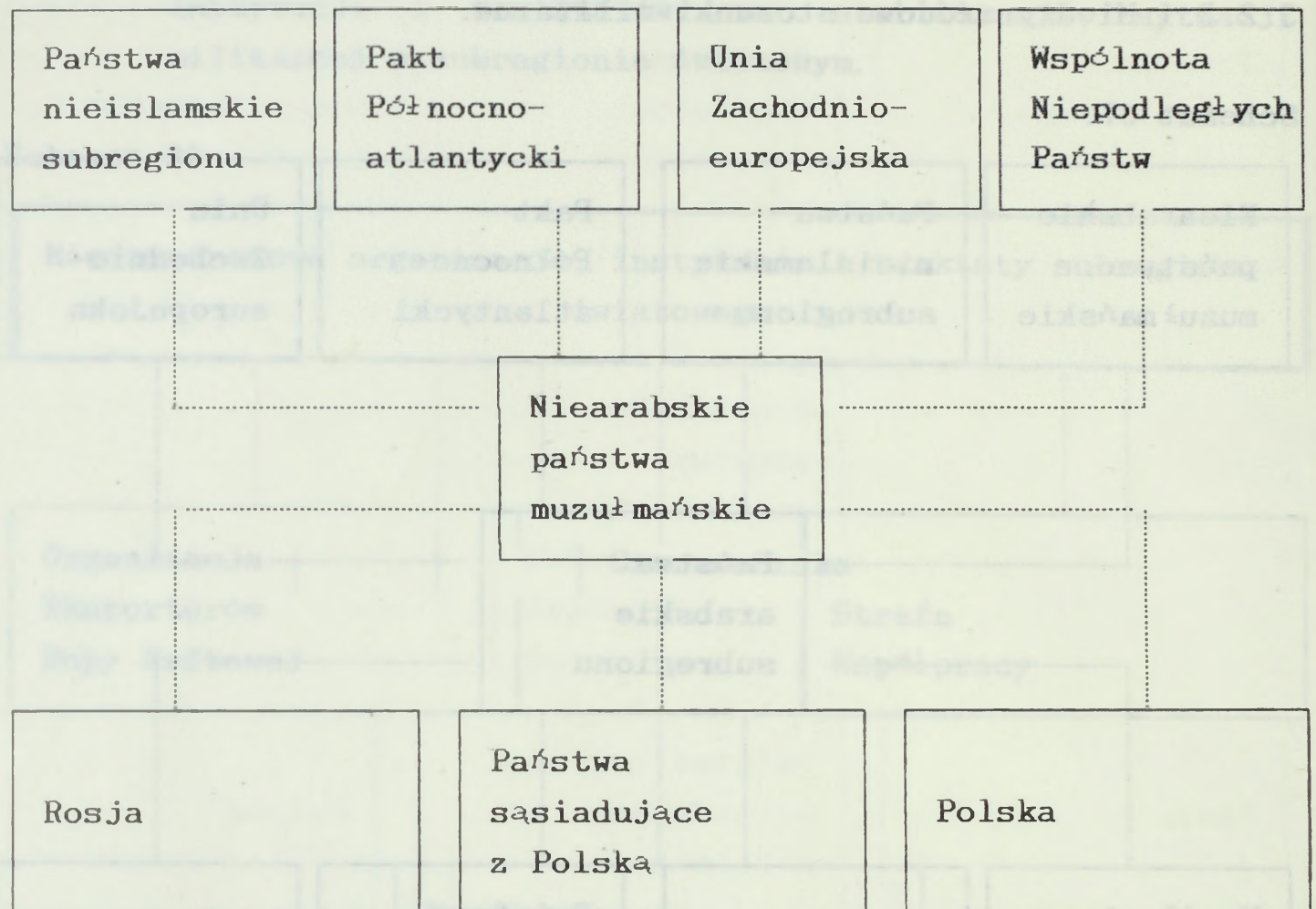
3.2.3. Międzynarodowe procesy rozwoju sytuacji militarnej.

3.2.3.1. Międzynarodowe stosunki militarne.

Schemat 37.

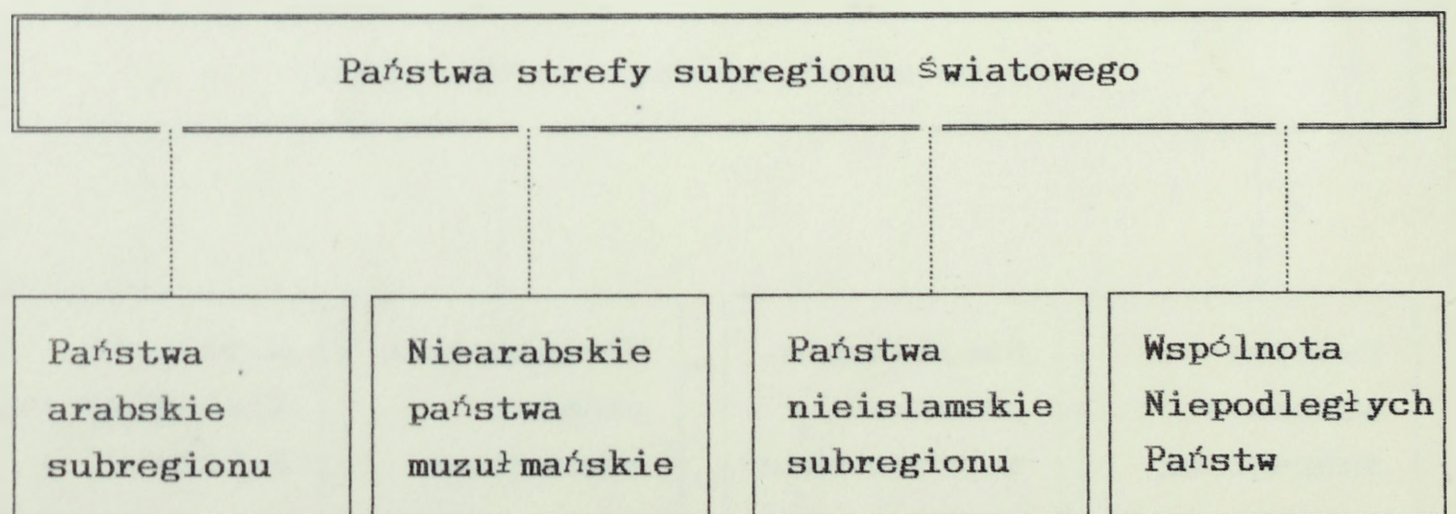

Schemat 38.

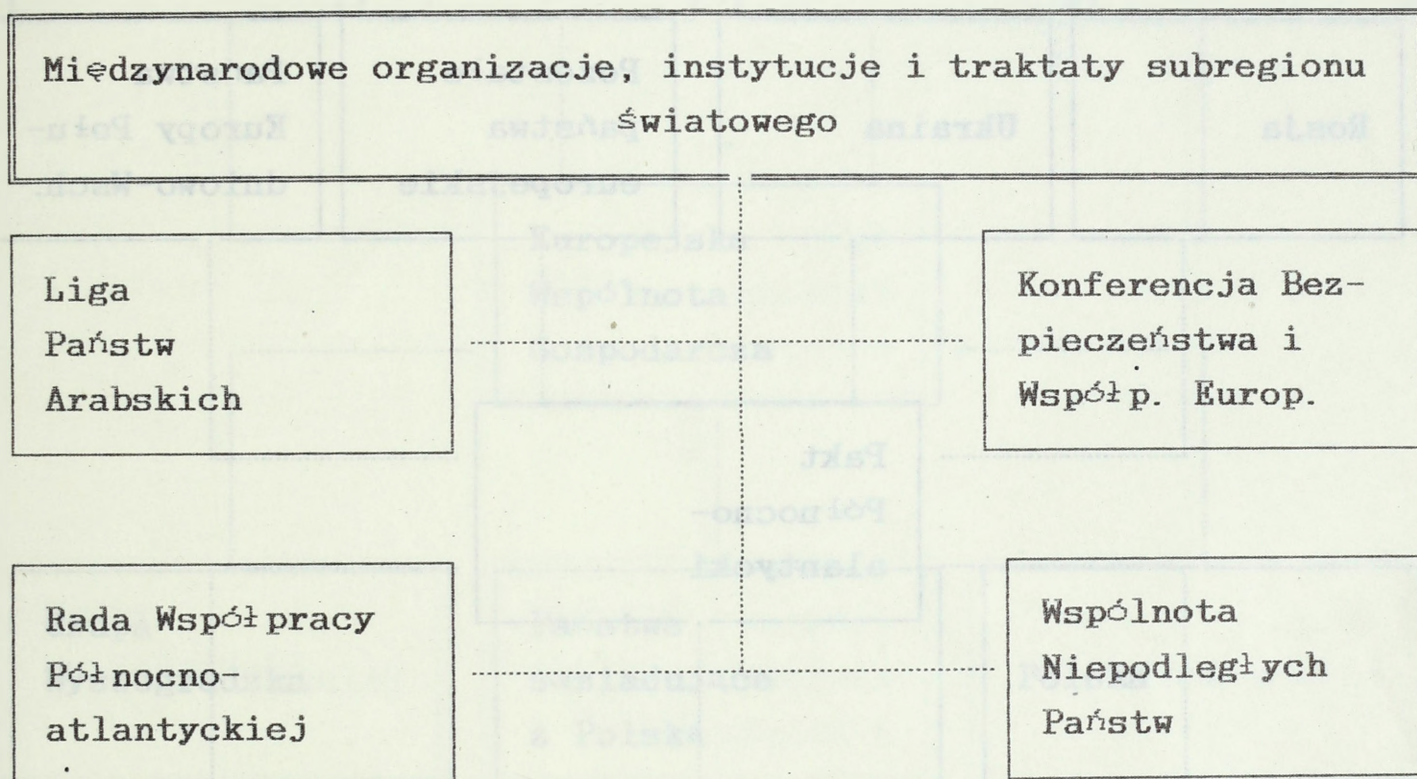
3.2.3.2. Wewnętrzna sytuacja militarna.

Schemat 39.

3.2.3.3. Możliwości wpływu międzynarodowych organizacji, instytucji i traktatów na stabilizację sytuacji militarnej w subregionie światowym.

Schemat 40.

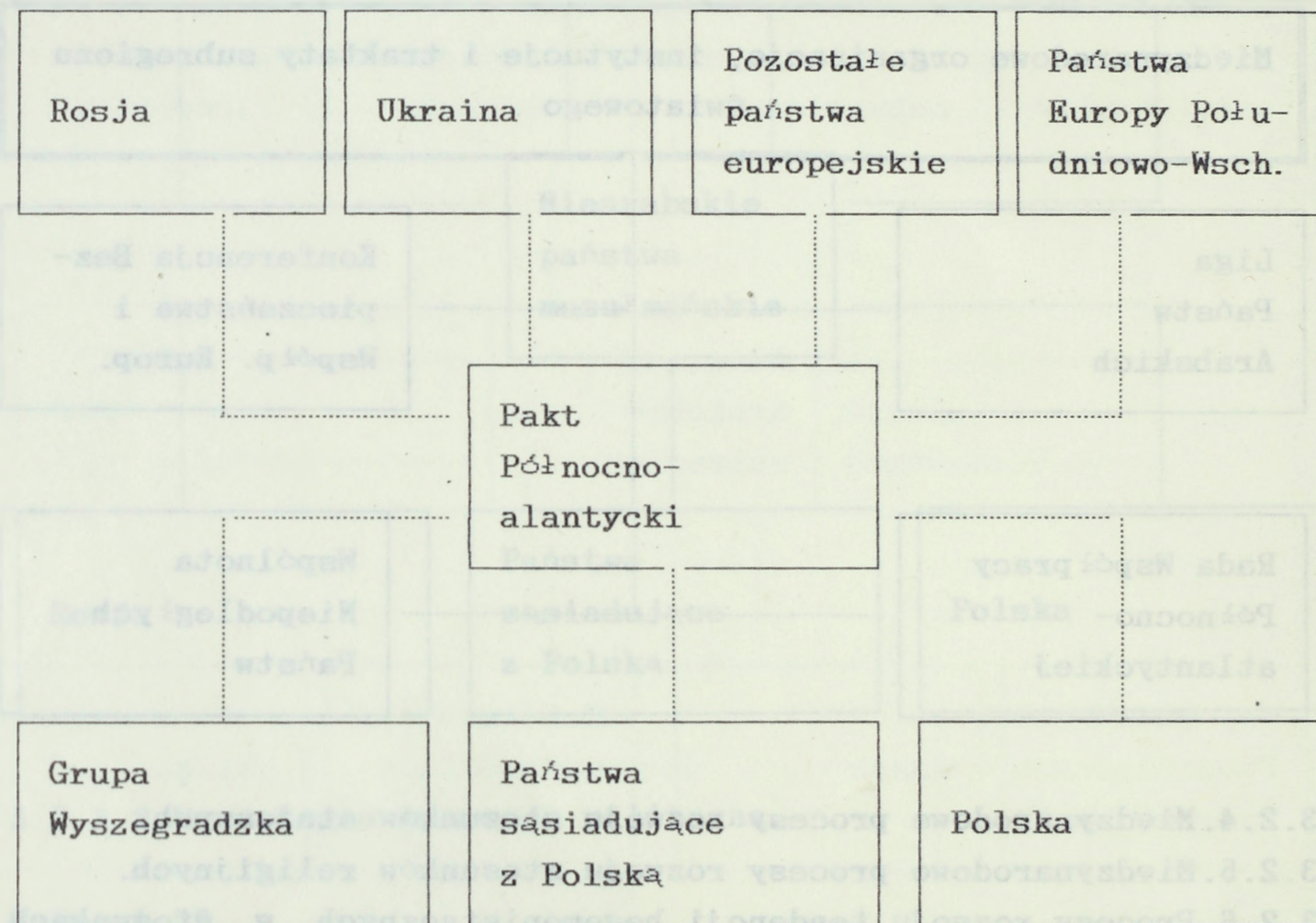
- 3.2.4. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków etnicznych.
- 3.2.5. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków religijnych.
- 3.2.6. Procesy rozwoju tendencji hegemonistycznych w stosunkach światowych.
- 3.2.7. Procesy rozwoju tendencji ekspansjonistycznych w stosunkach światowych.
- 3.2.8. Procesy rozwoju działalności terrorystycznej.
- 3.2.9. Procesy rozwoju działalności przemytniczej (narkotyków).
- 3.2.10. Procesy rozwoju nietolerancji (rasowej, etnicznej itp.).
- 3.2.11. Procesy rozwoju działalności pirackiej (w sferze produkcji).
- 3.2.12. Procesy rozwoju działalności szpiegowskiej (w różnych sferach).

3.3. Poziom europejski bezpieczeństwa militarnego.

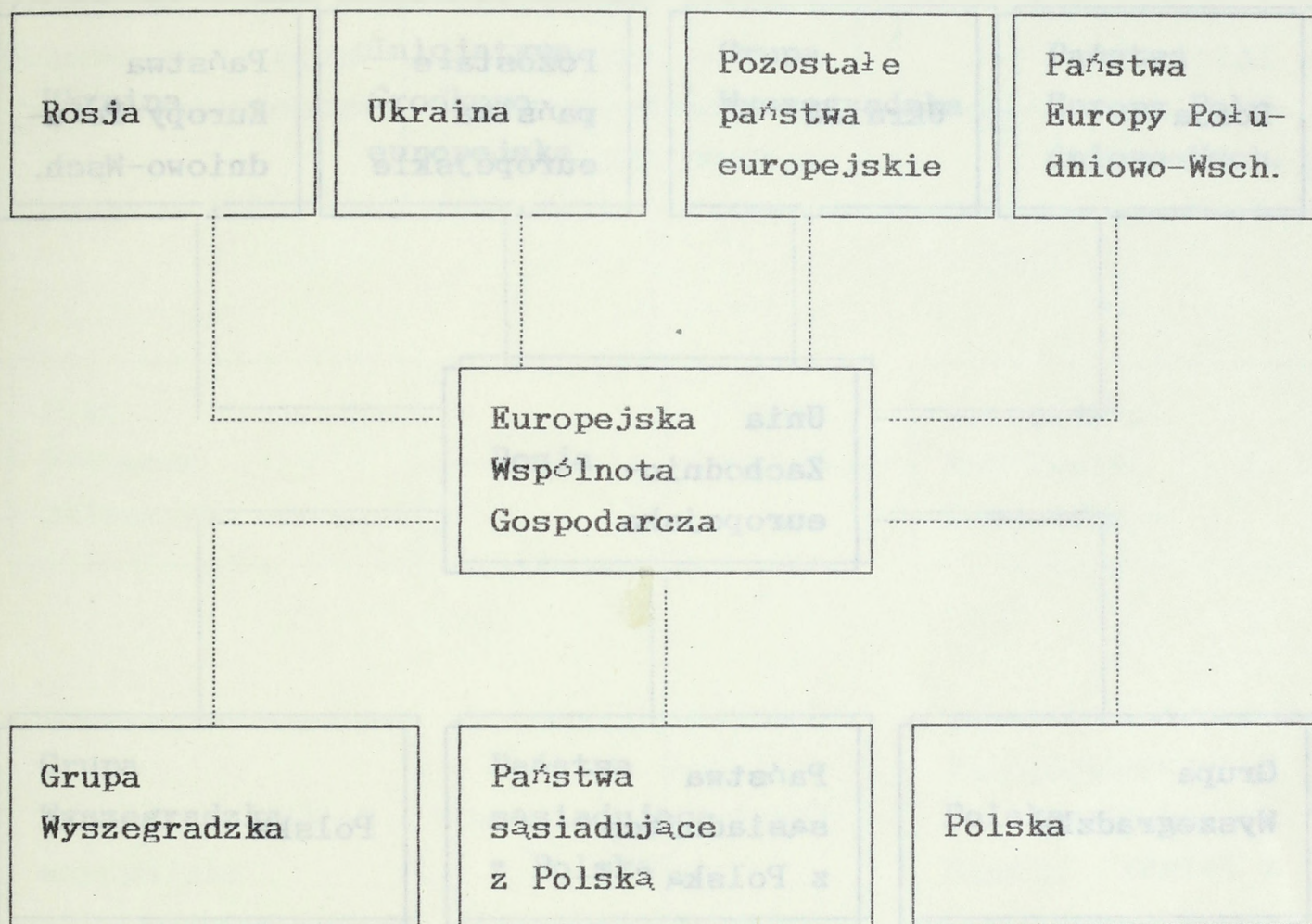
3.3.1. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków politycznych.

3.3.1.1. Międzynarodowe stosunki polityczne.

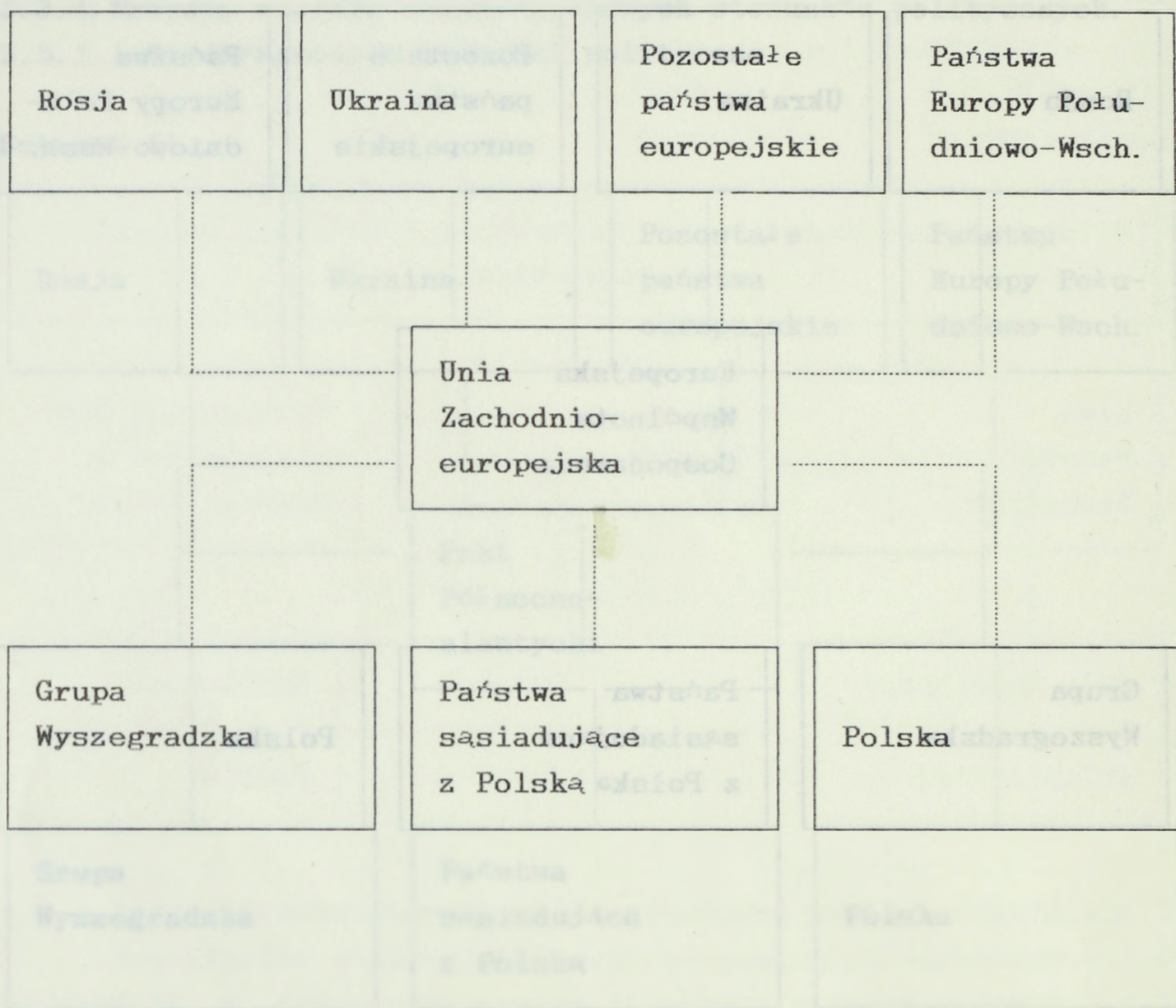
Schemat 41.

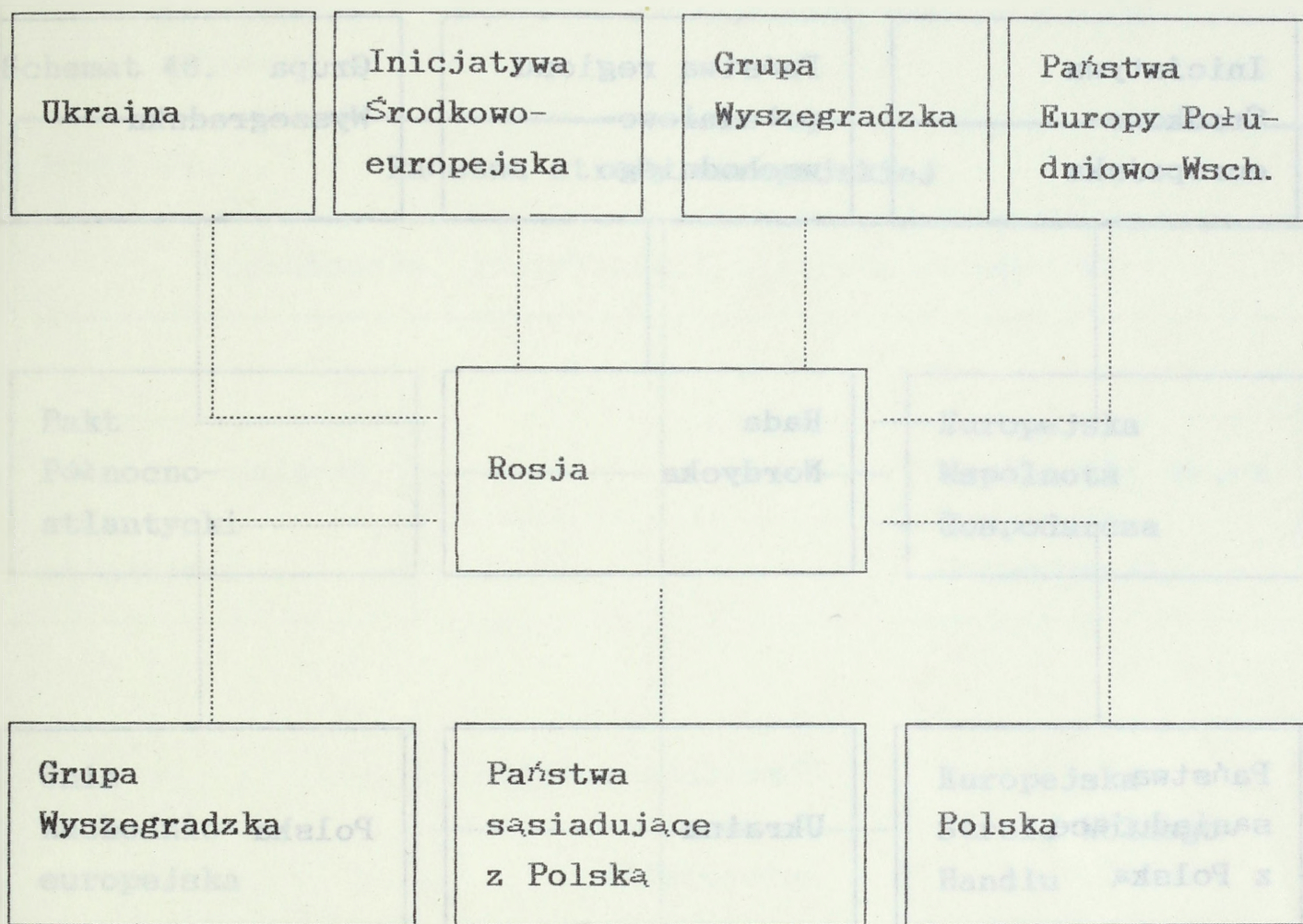
Schemat 42.

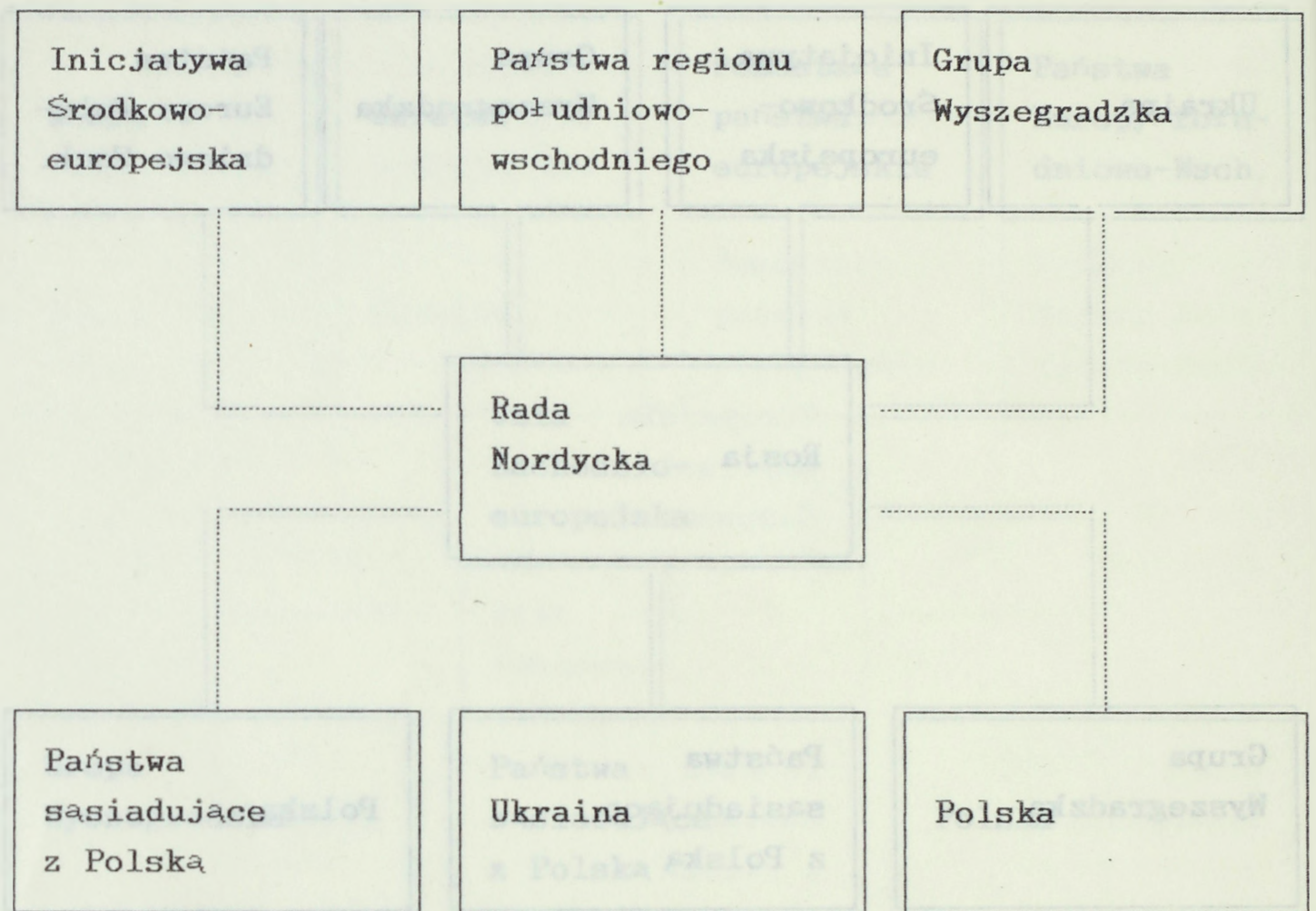
Schemat 43.

Schemat 44.

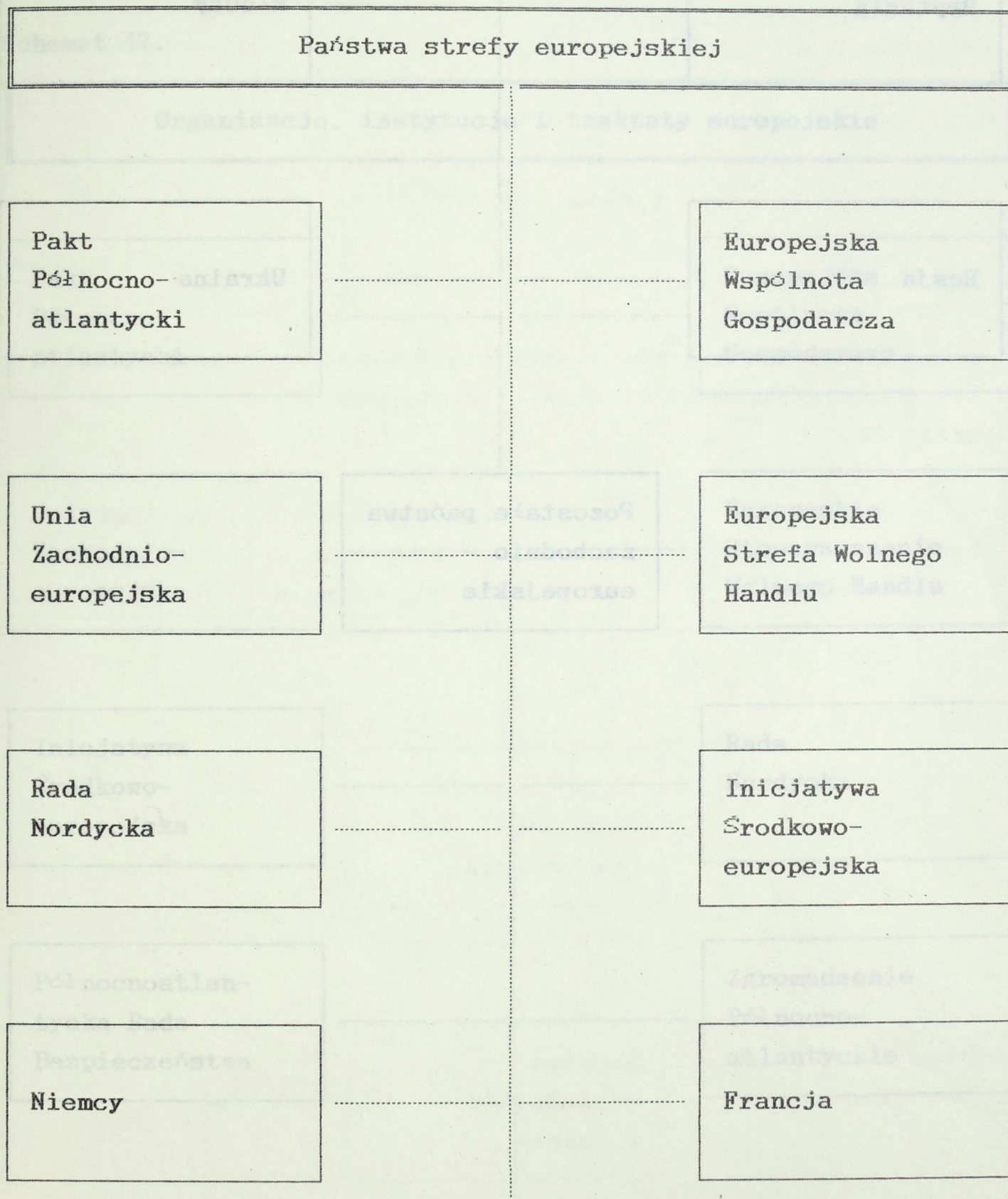

Schemat 45.

3.3.1.2. Wewnętrzne stosunki polityczne.

Schemat 46.

Wielka
Brytania

Włochy

Rosja

Ukraina

Pozostałe państwa
zachodnio -
europejskie

Handlu z krajami
Strefy Wschodniej
Europejskiej

Unia
Zachodnio-wschodnio-
europejska

Instytucje
Strefy
Europejskiej

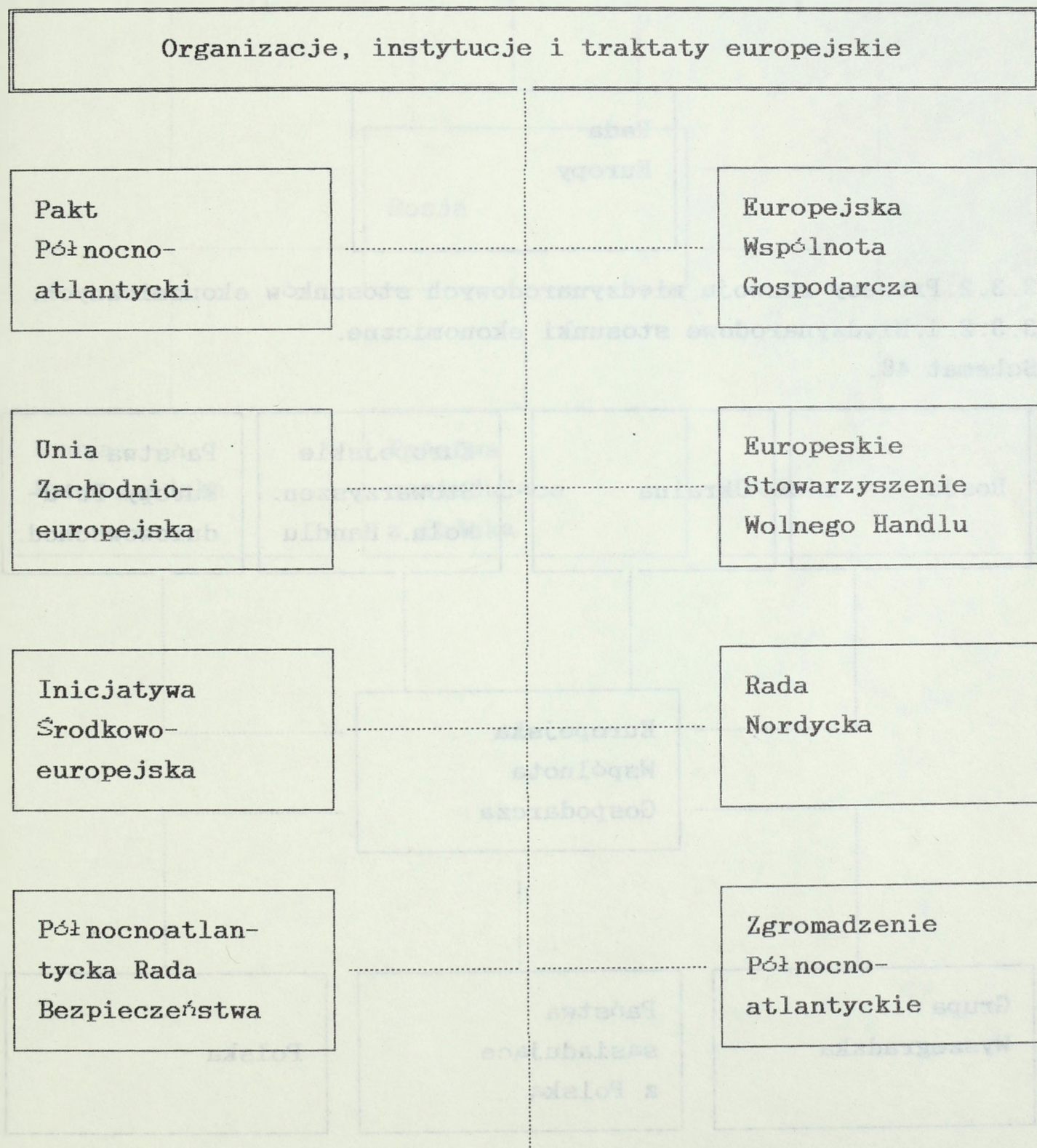
Handlu
Nordycka

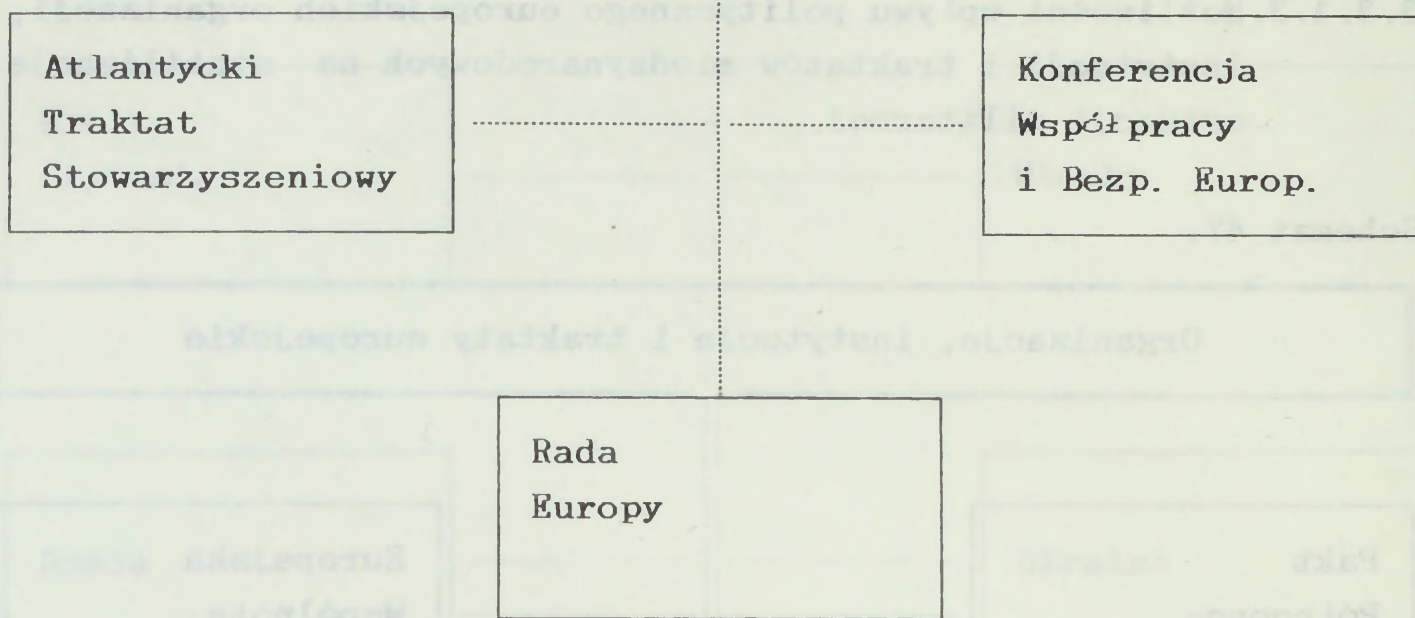
Francja

Niemcy

3.3.1.3. Możliwości wpływu politycznego europejskich organizacji, instytucji i traktatów międzynarodowych na stabilizację sytuacji militarnej.

Schemat 47.

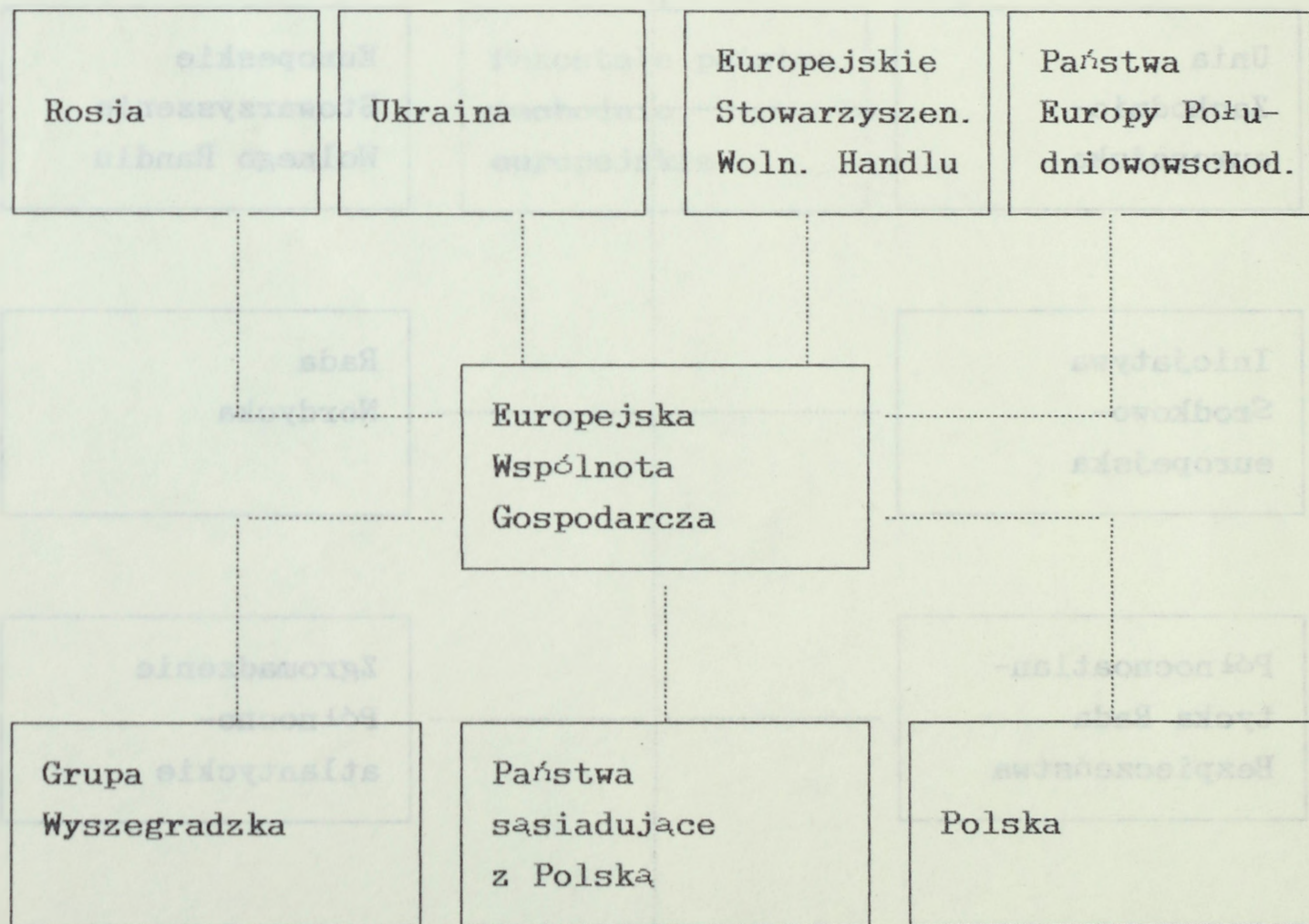

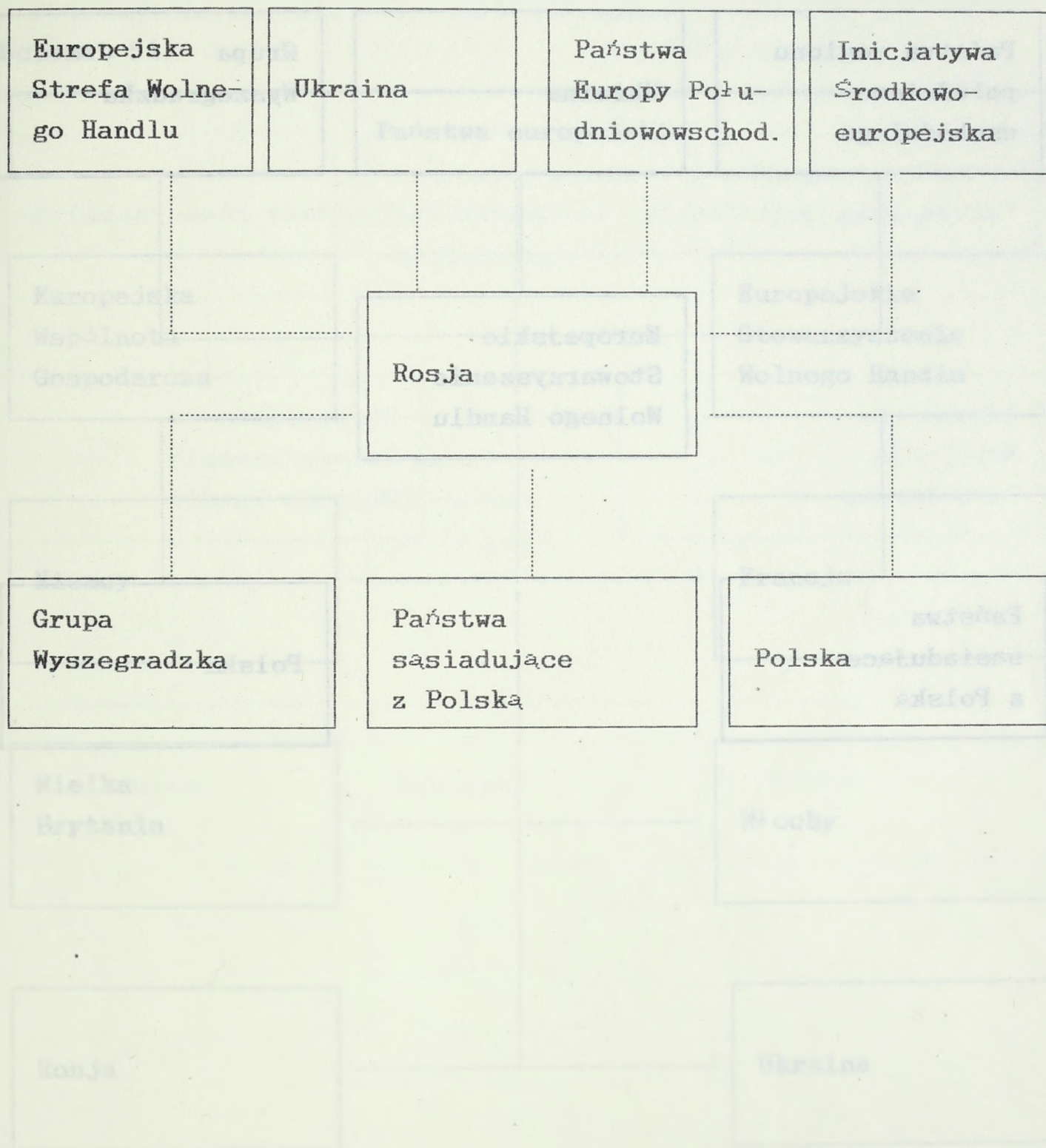
3.3.2. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków ekonomicznych.

3.3.2.1. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne.

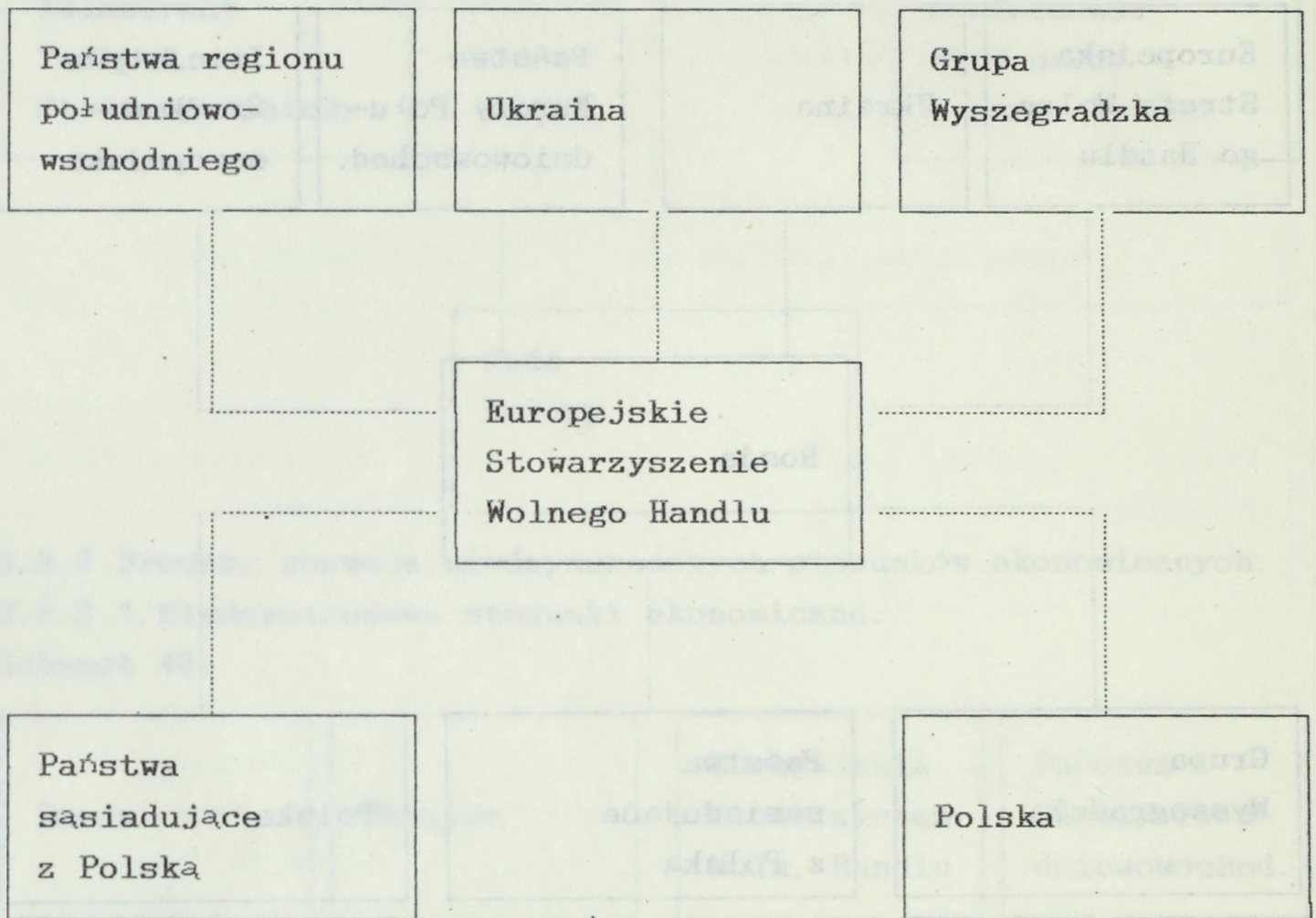
Schemat 48.

Schemat 49.

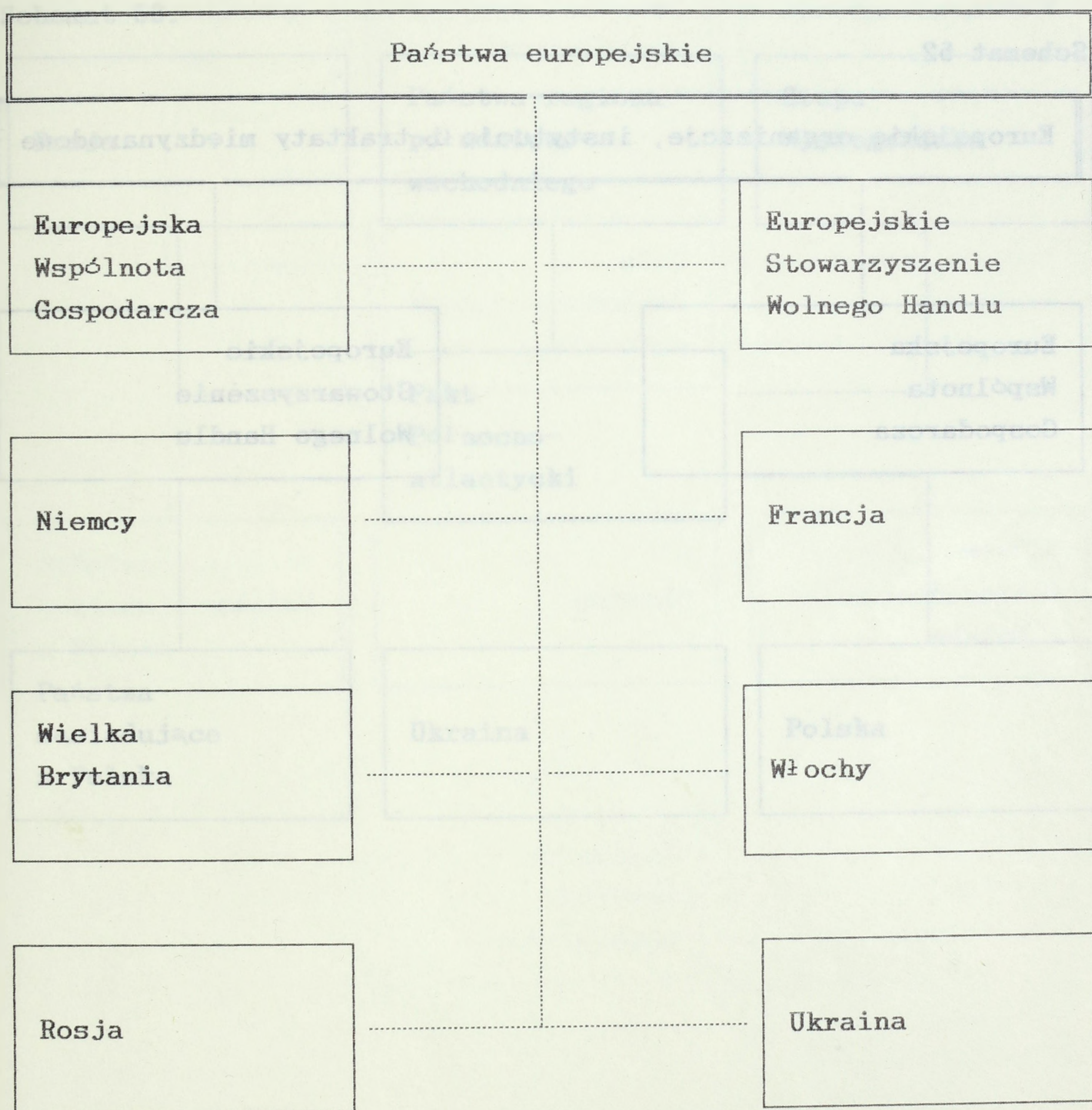

Schemat 50.

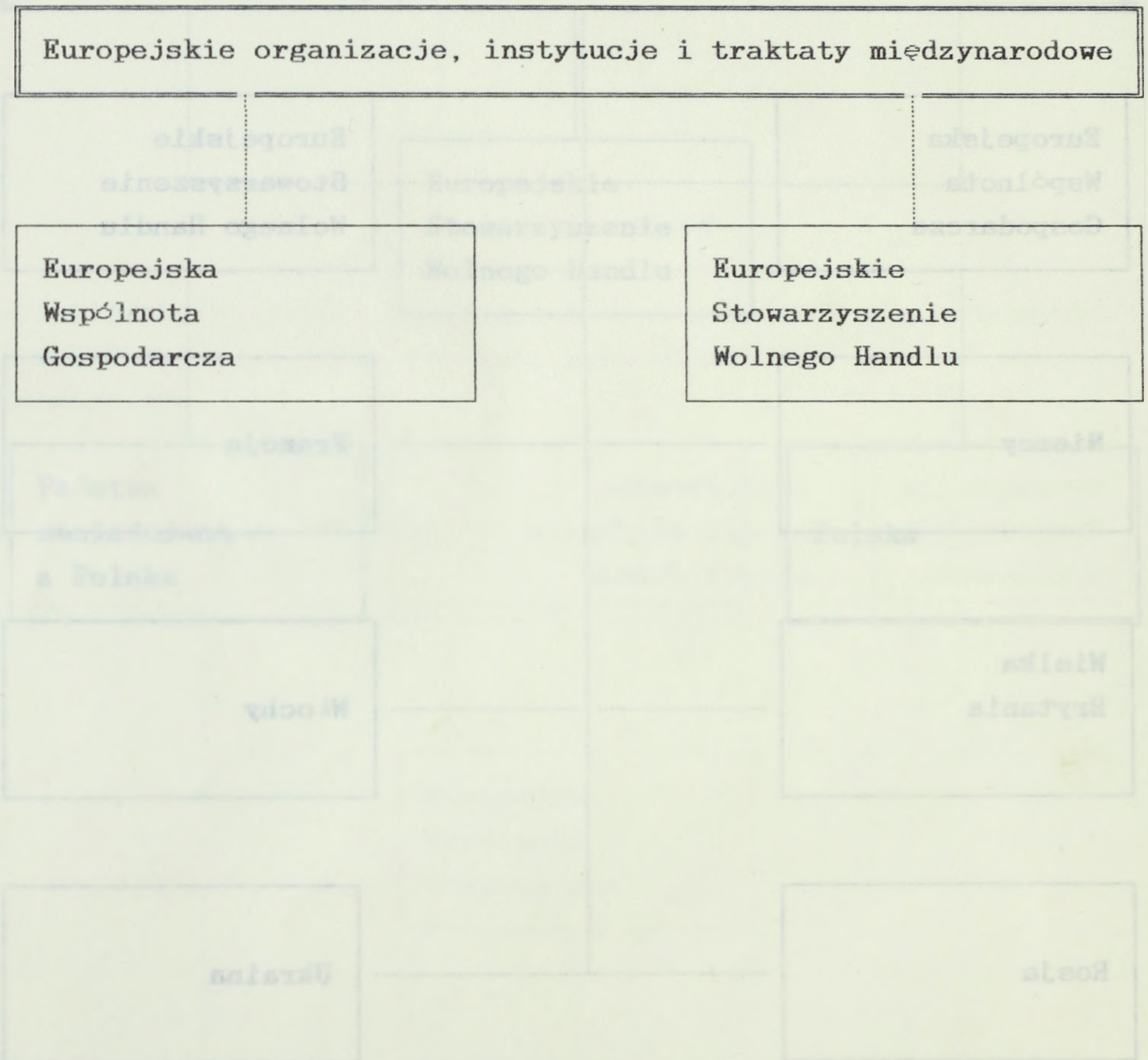
3.3.2.2. Wewnętrzne stosunki ekonomiczne.

Schemat 51.

3.3.2.3. Możliwości wpływu ekonomicznej organizacji, instytucji i traktatów międzynarodowych na stabilizację sytuacji militarnej w Europie.

Schemat 52.

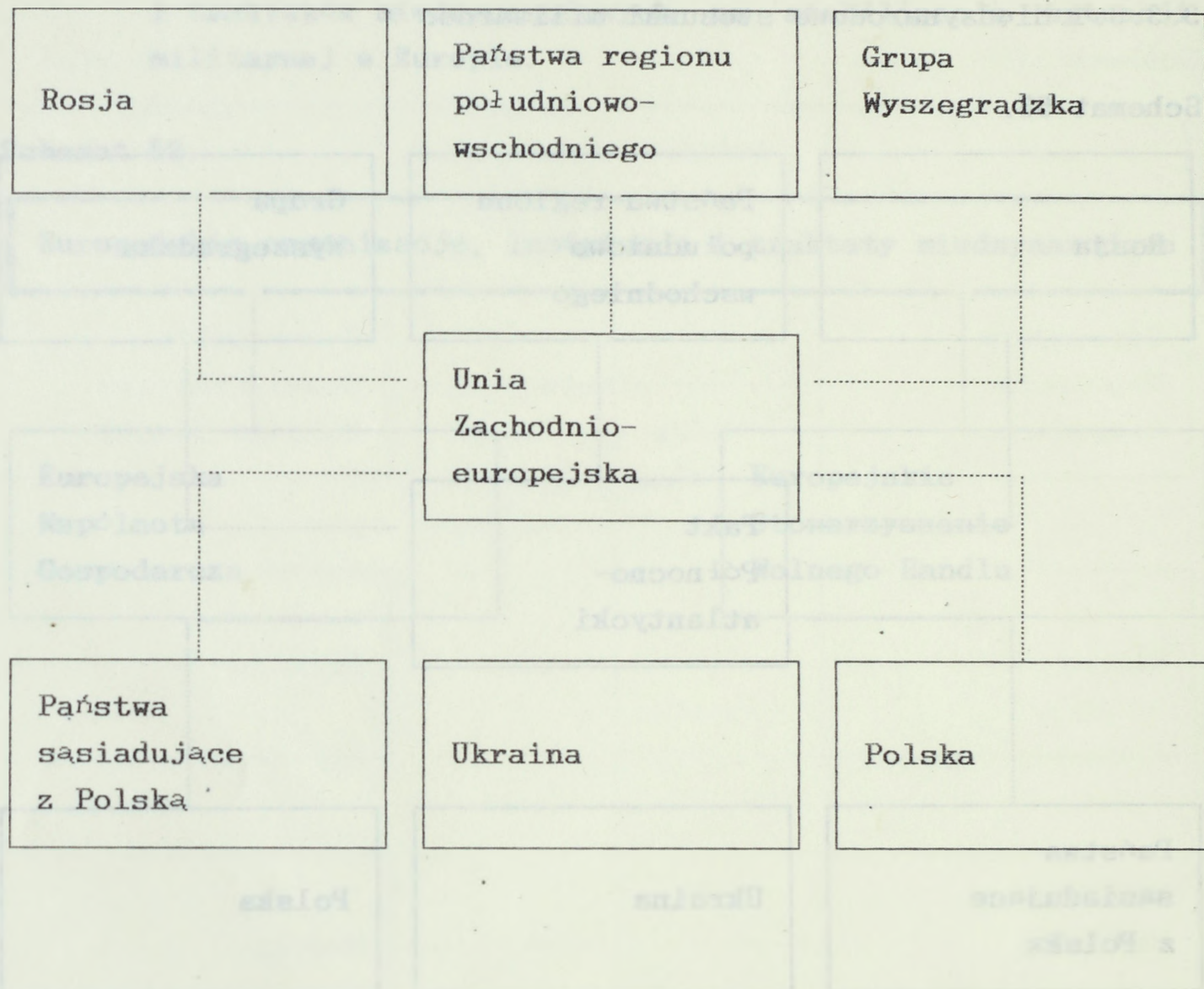
3.3.3. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków militarnych.

3.3.3.1. Międzynarodowe stosunki militarne.

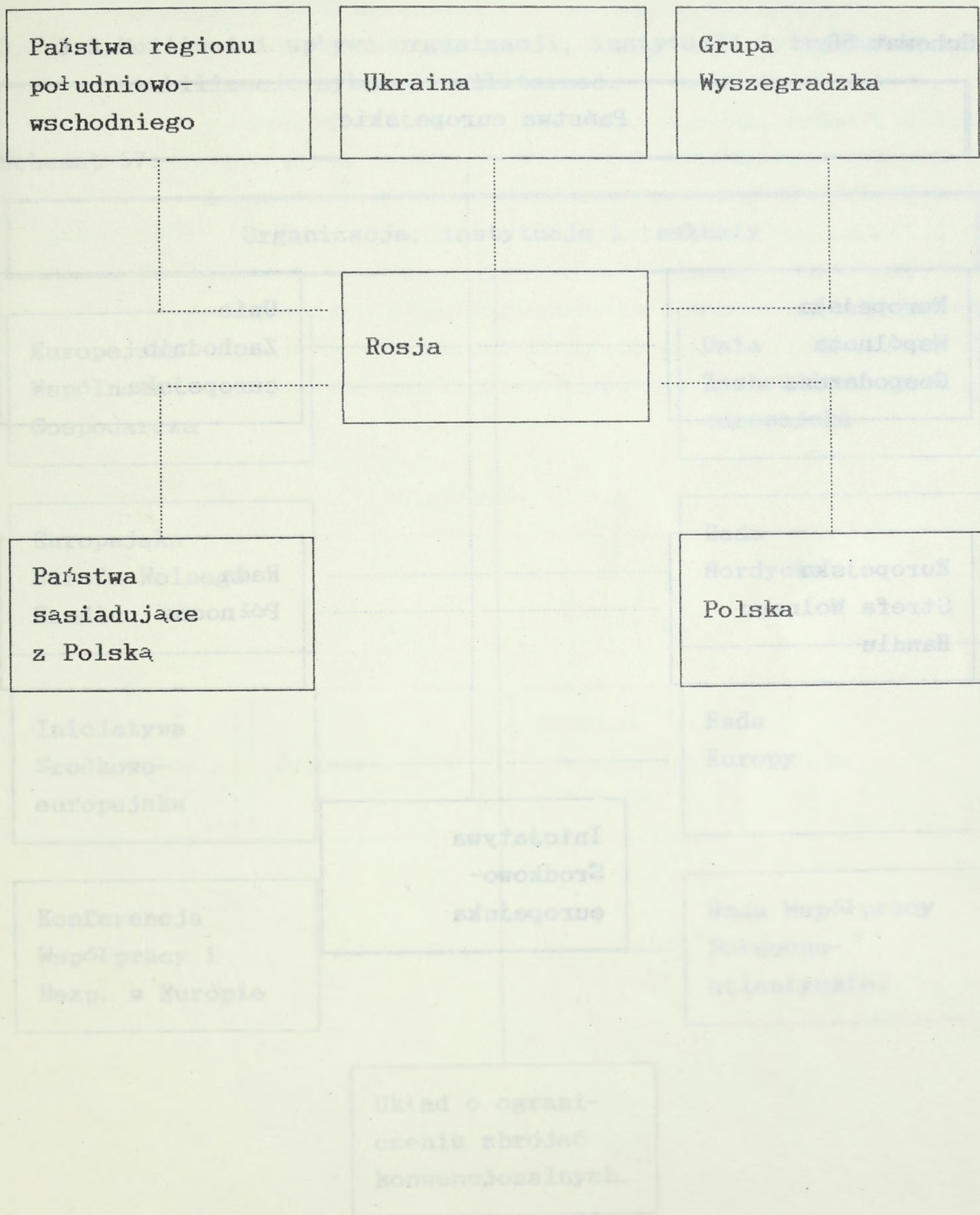
Schemat 53.

Schemat 54.

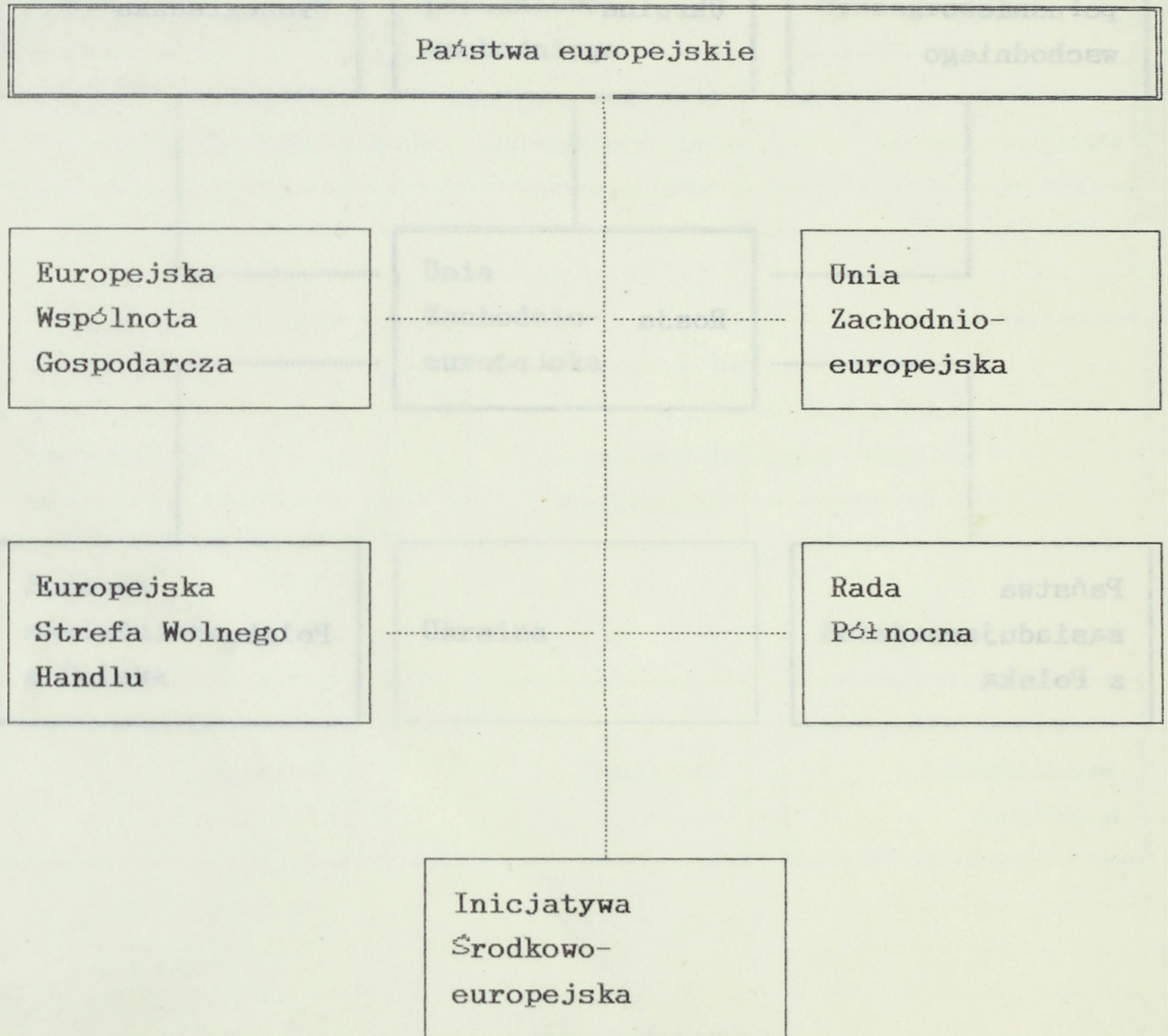

Schemat 55.

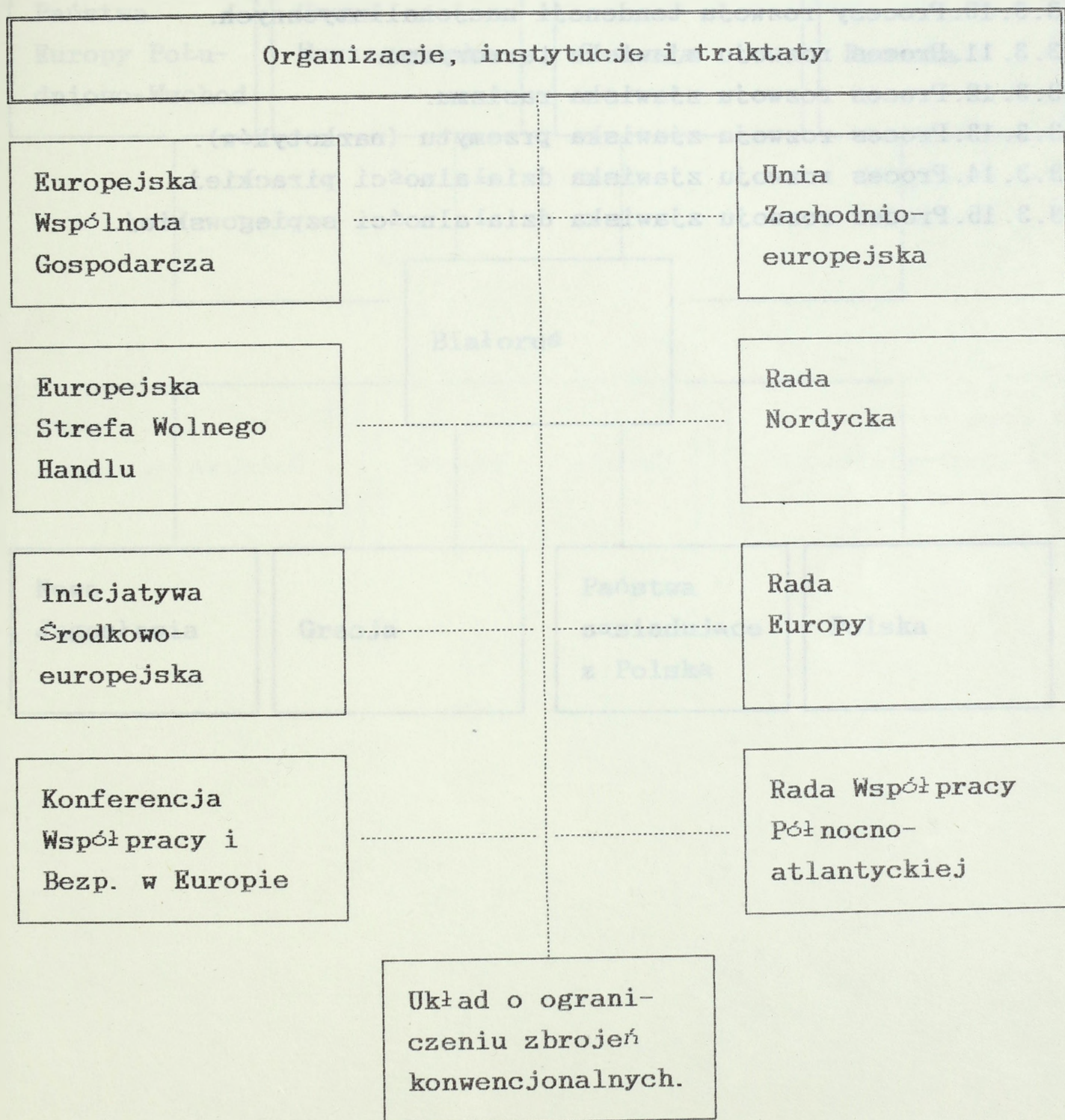
3.3.3.2. Wewnętrzne stosunki militarne.

Schemat 56.

3.3.3.3. Możliwości wpływu organizacji, instytucji i traktatów na stabilizację sytuacji militarnej.

Schemat 57.

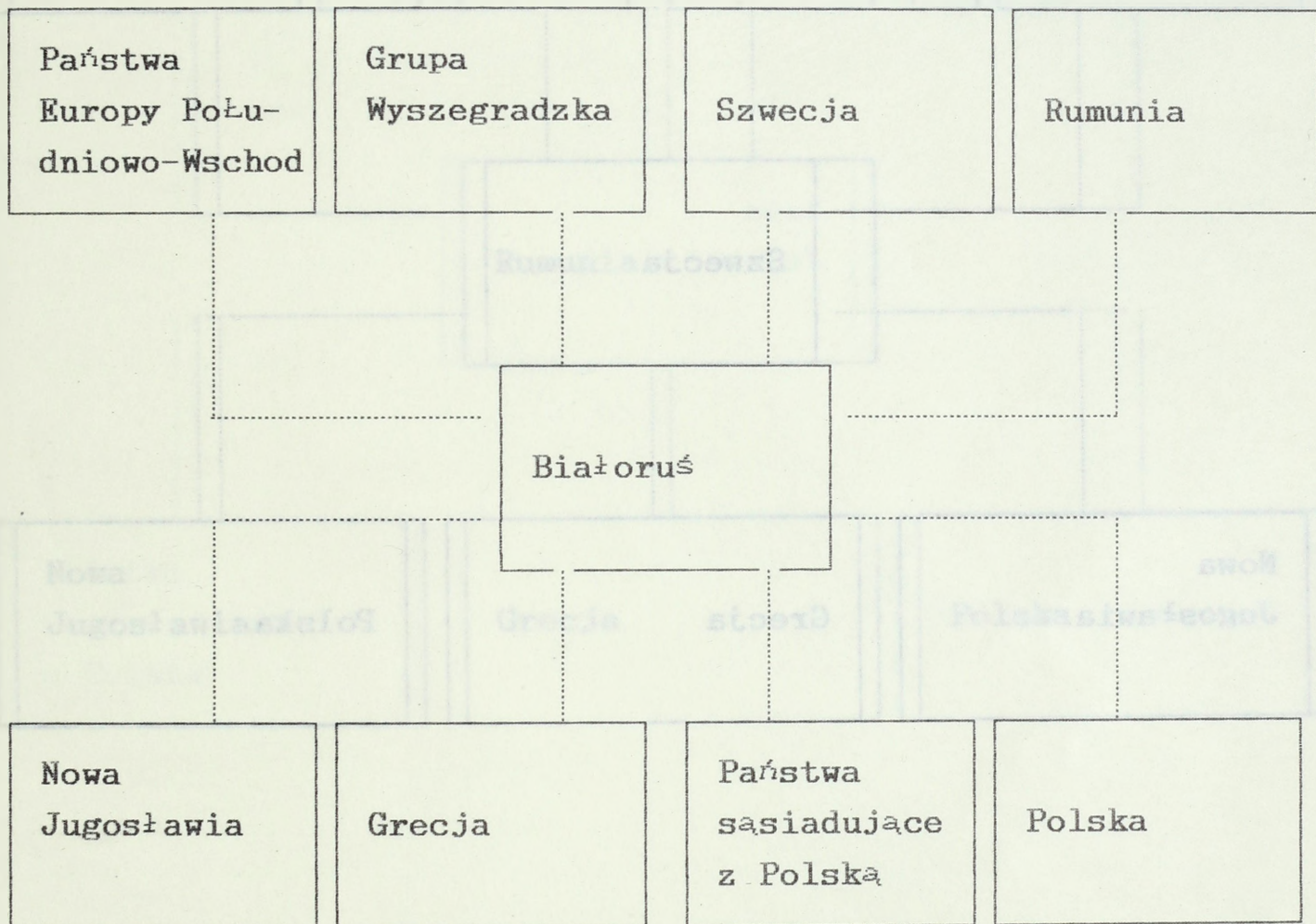
- 3.3.4. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków etnicznych.
- 3.3.5. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków religijnych.
- 3.3.6. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków emigracyjnych.
- 3.3.7. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków ekologicznych.
- 3.3.8. Procesy rozwoju tendencji hegemonistycznych.
- 3.3.9. Procesy rozwoju tendencji ekspansjonistycznych.
- 3.3.10. Procesy rozwoju tendencji nacjonalistycznych.
- 3.3.11. Proces rozwoju zjawiska terroryzmu.
- 3.3.12. Proces rozwoju zjawiska rasizmu.
- 3.3.13. Proces rozwoju zjawiska przemytu (narkotyków).
- 3.3.14. Proces rozwoju zjawiska działalności pirackiej.
- 3.3.15. Proces rozwoju zjawiska działalności szpiegowskiej.

3.4. Poziom euroregionu bezpieczeństwa europejskiego.

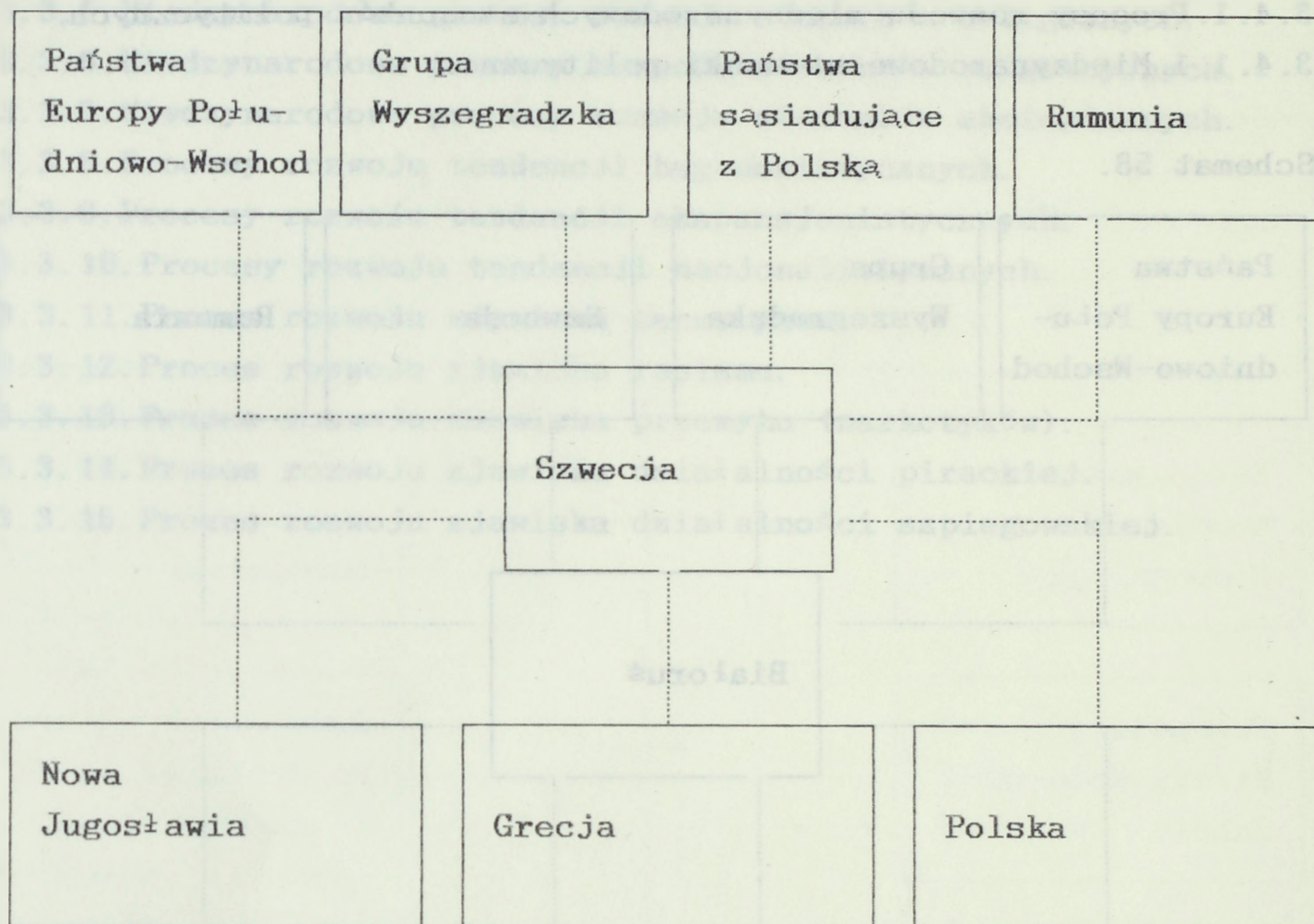
3.4.1. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków politycznych.

3.4.1.1. Międzynarodowe stosunki polityczne.

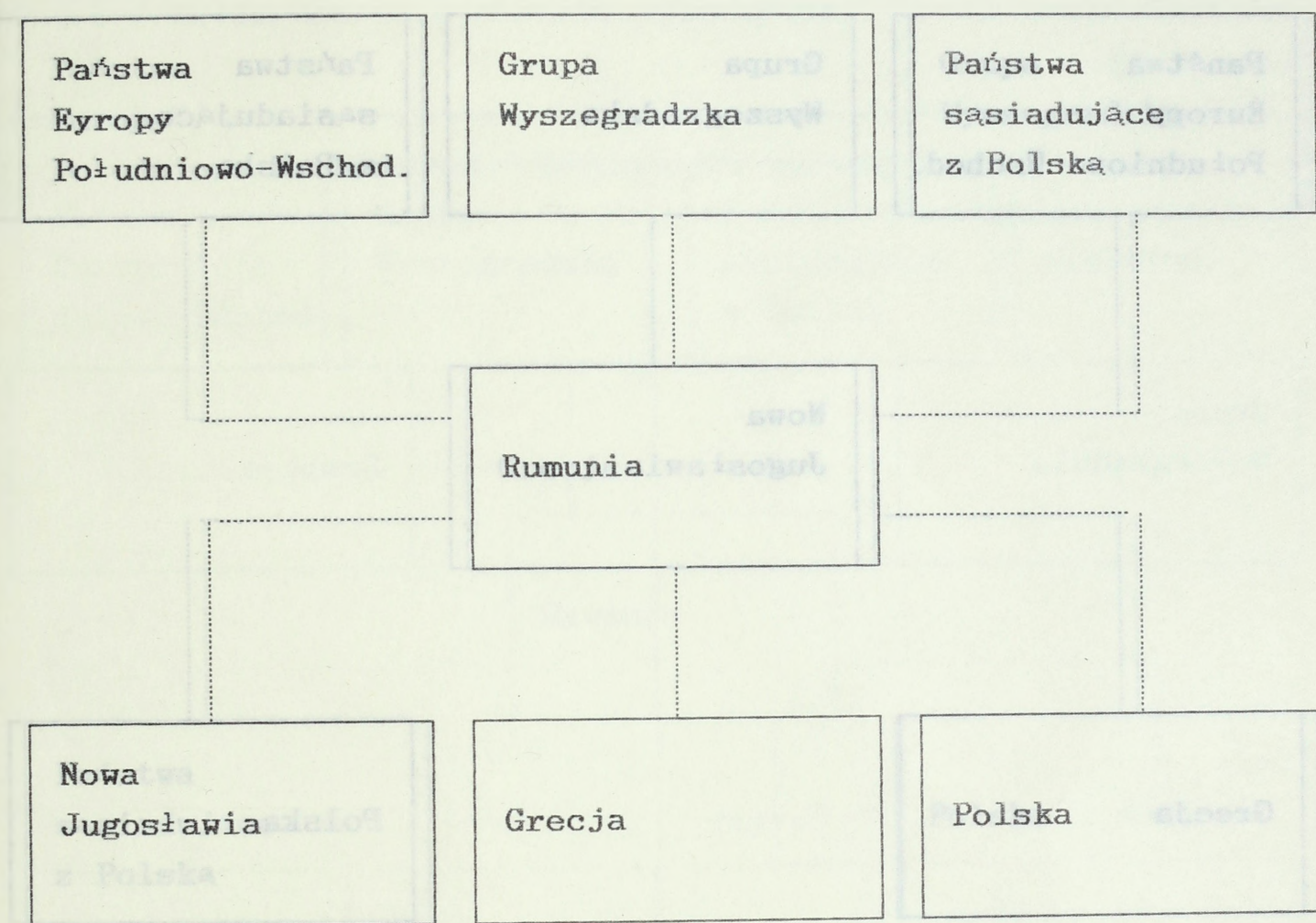
Schemat 58.

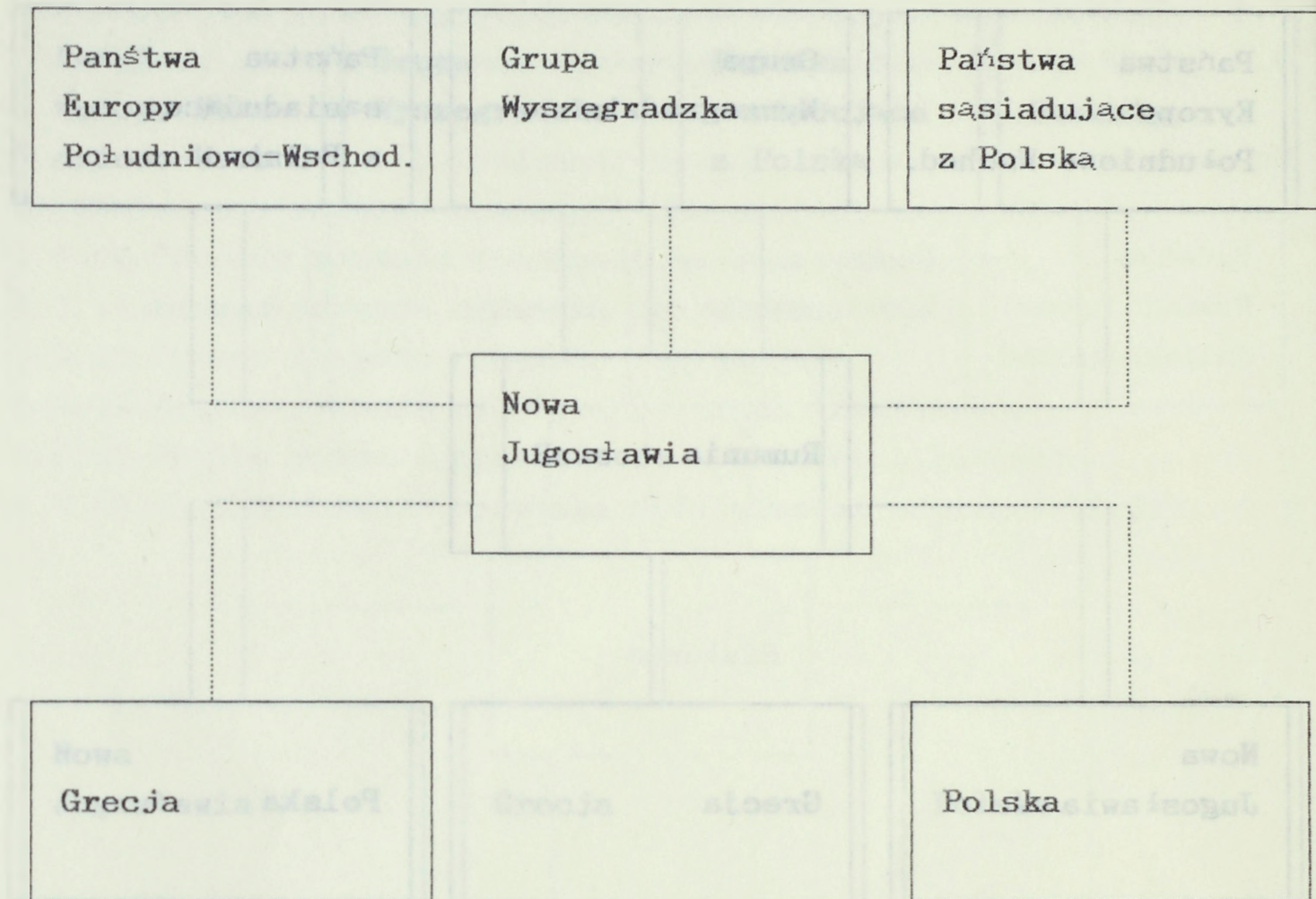
Schemat 59.

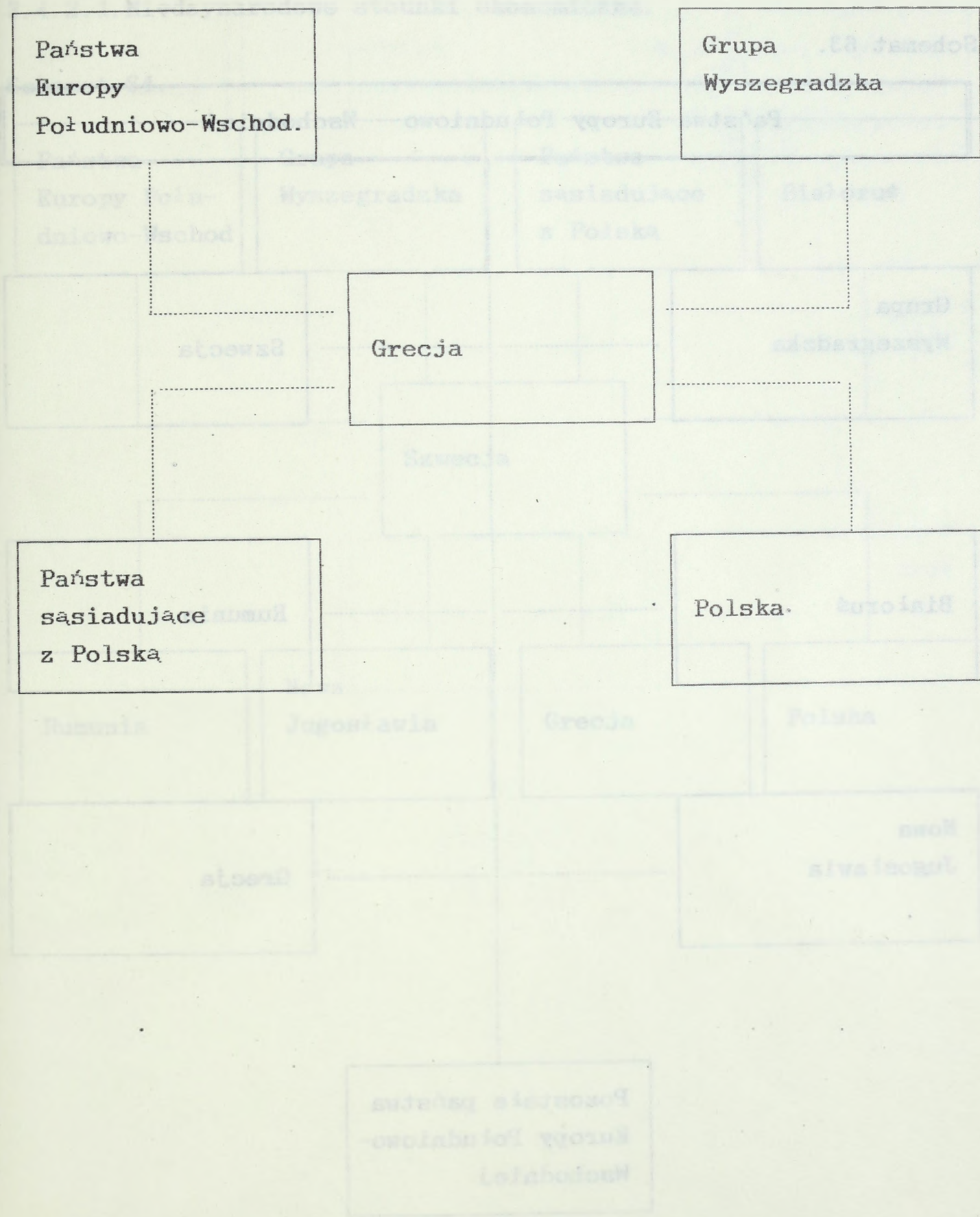
Schemat 60.

Schemat 61.

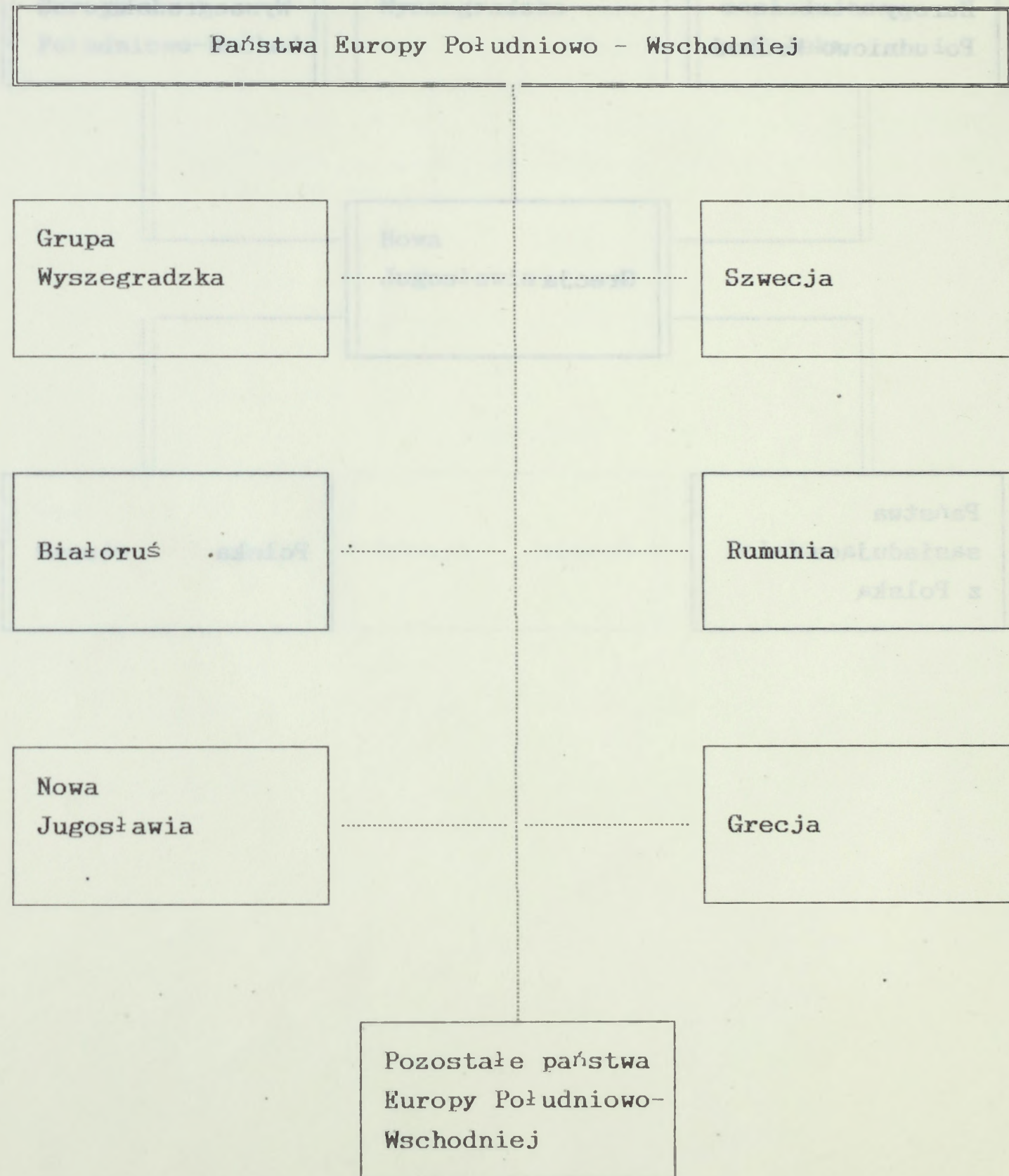

Schemat 62.

3.4.1.2. Wewnętrzna sytuacja polityczna.

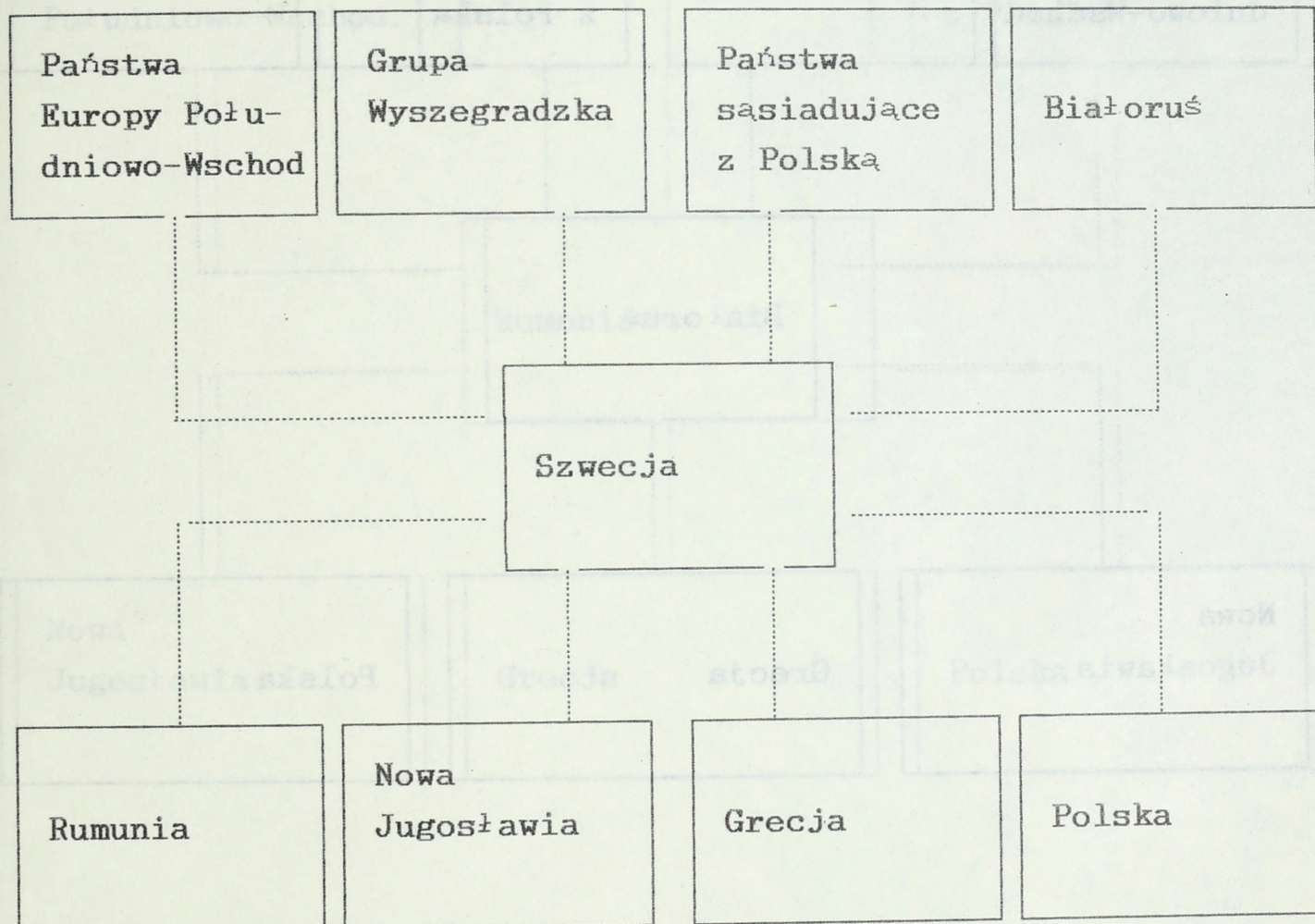
Schemat 63.

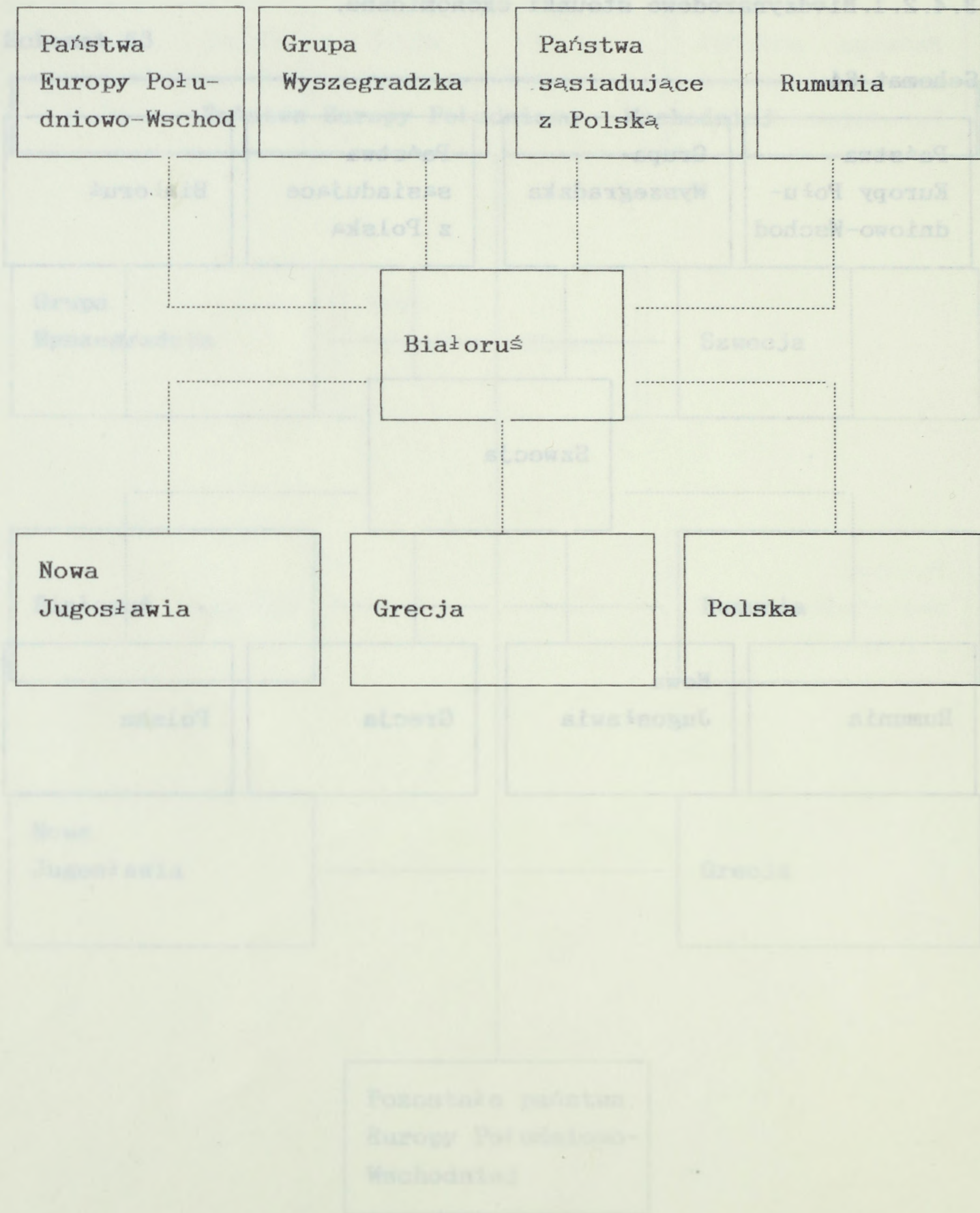
3.4.2. Rozwój procesów międzynarodowych stosunków ekonomicznych.

3.4.2.1. Międzynarodowe stounki ekonomiczne.

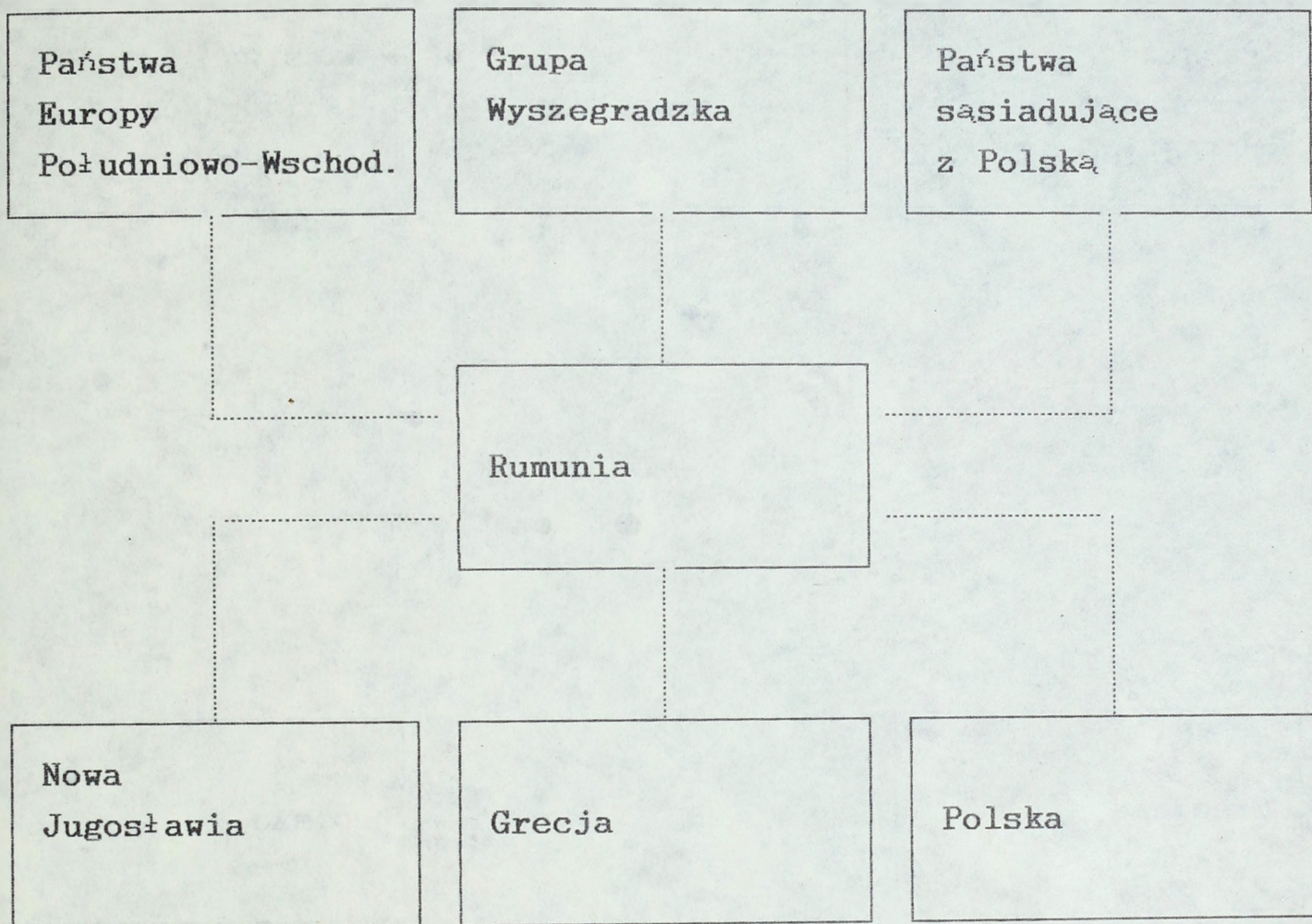
Schemat 64.

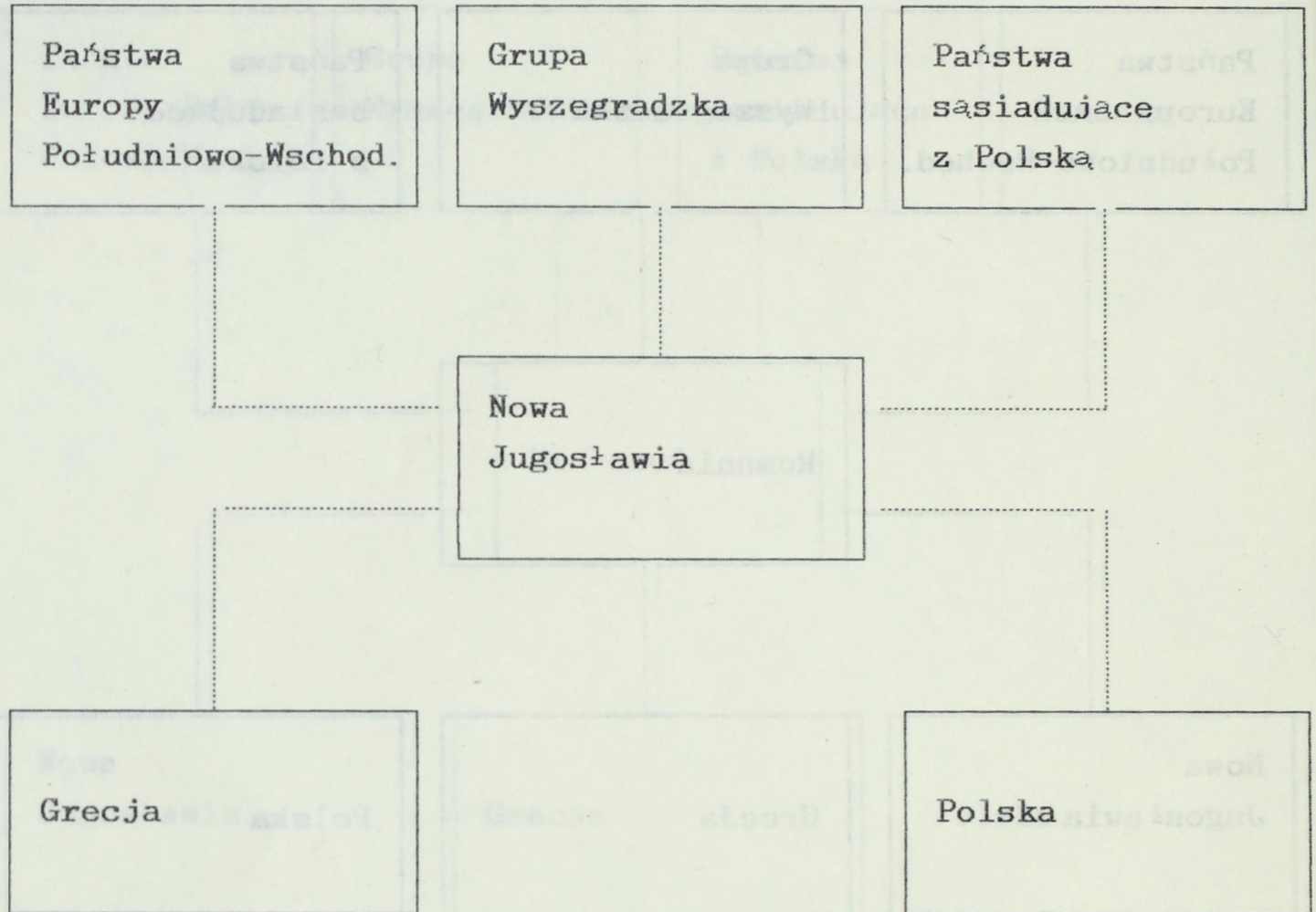
Schemat 65.

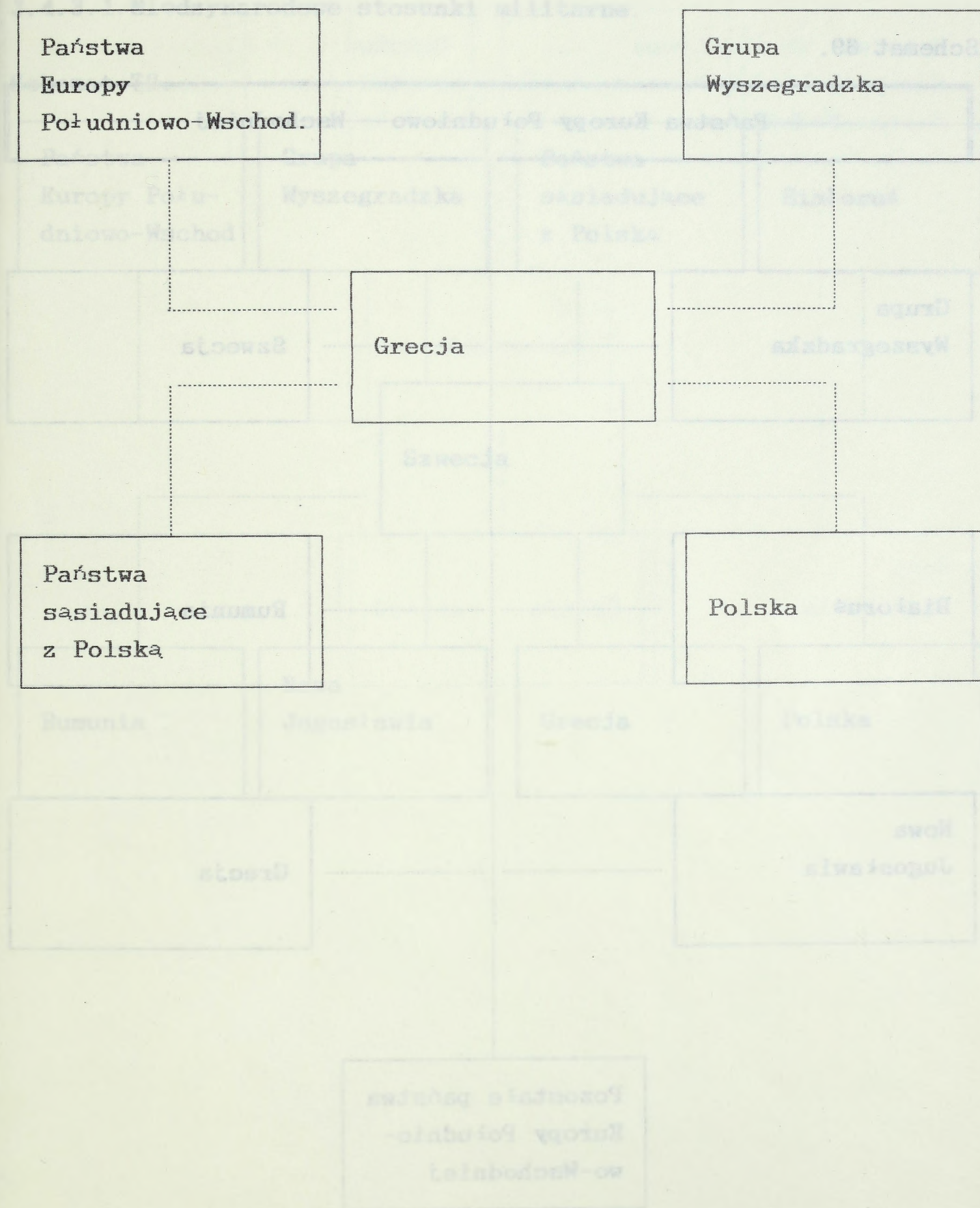
Schemat 66.

Schemat 67.

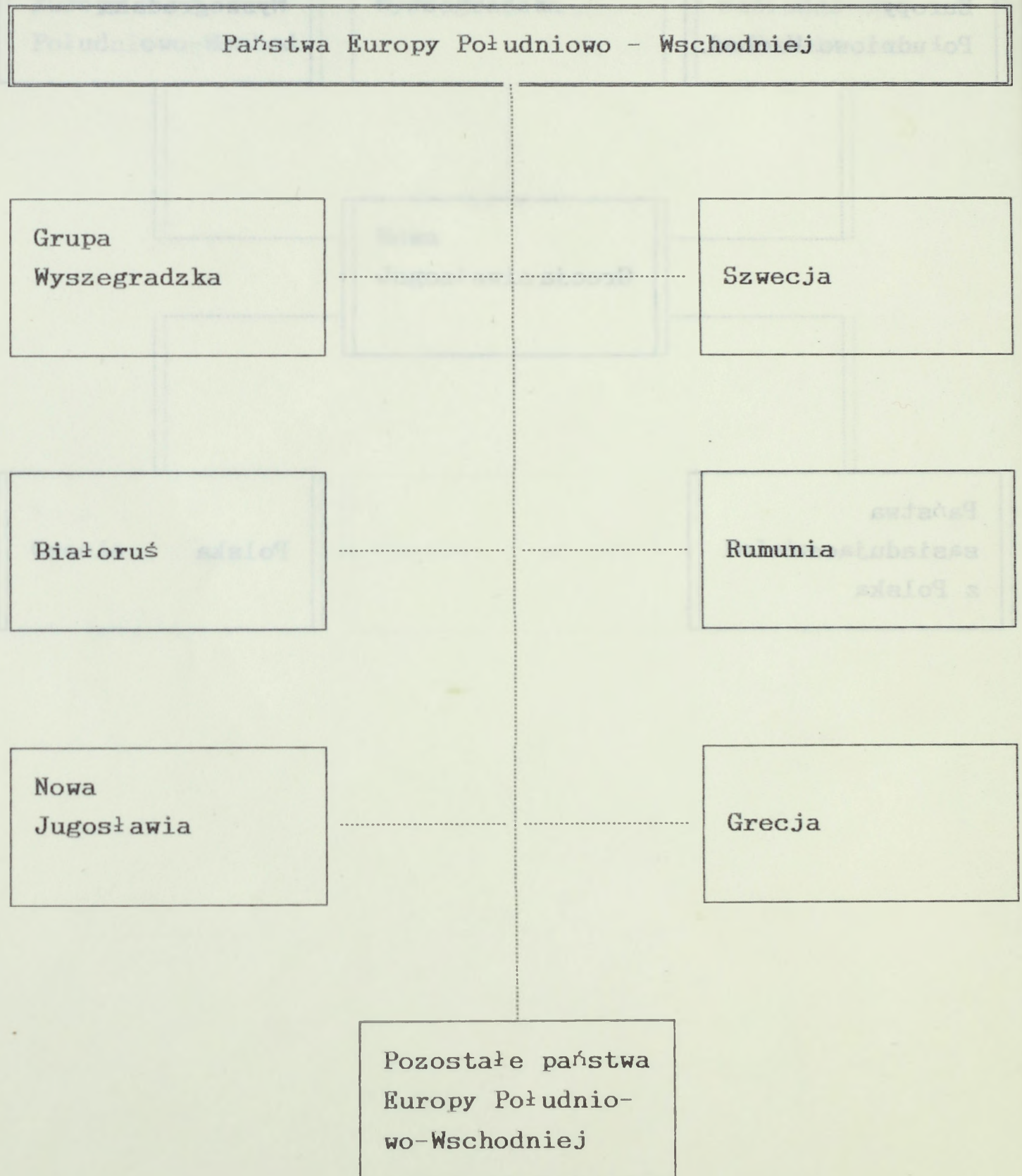

Schemat 68.

3.4.2.2. Wewnętrzna sytuacja ekonomiczna.

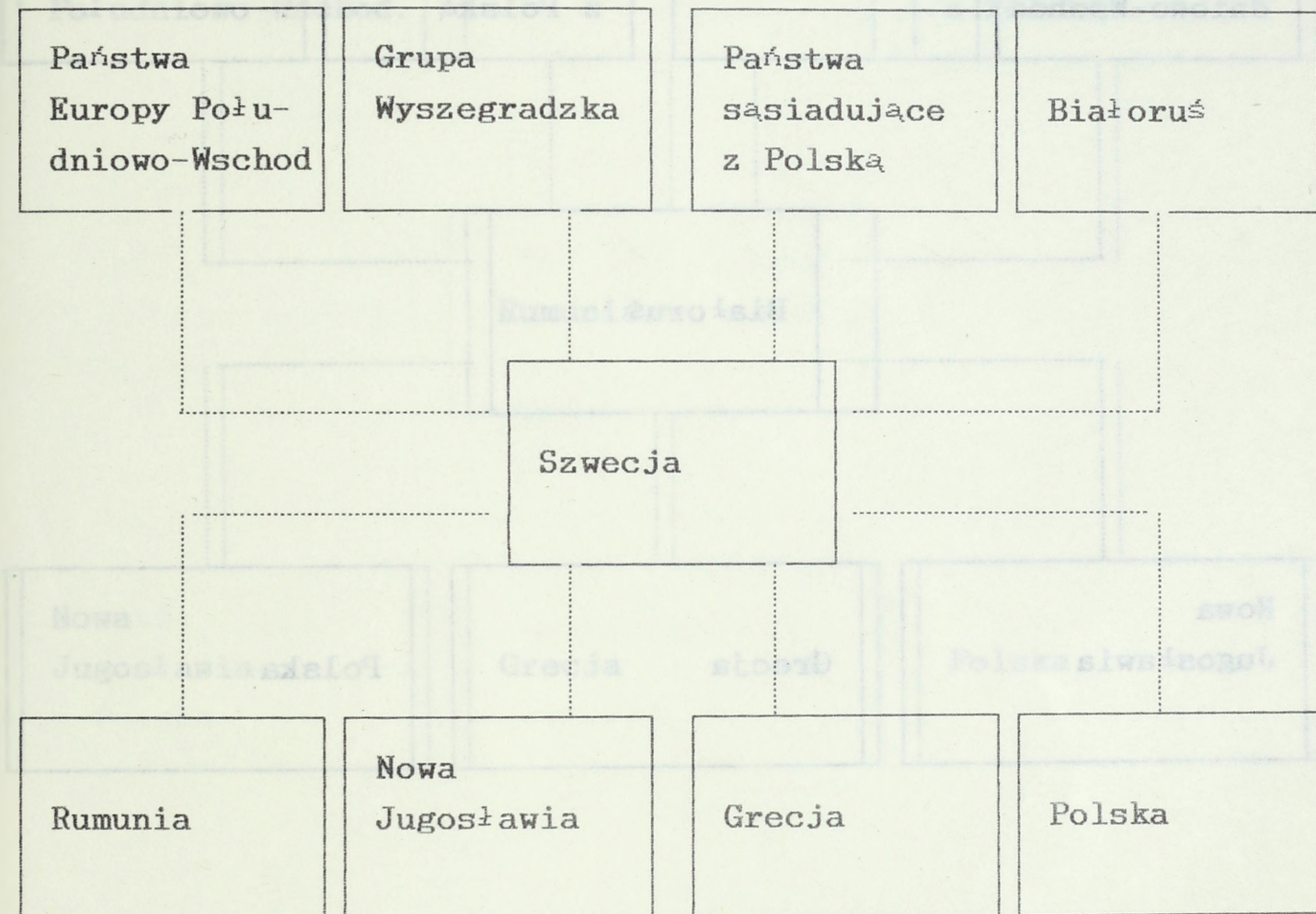
Schemat 69.

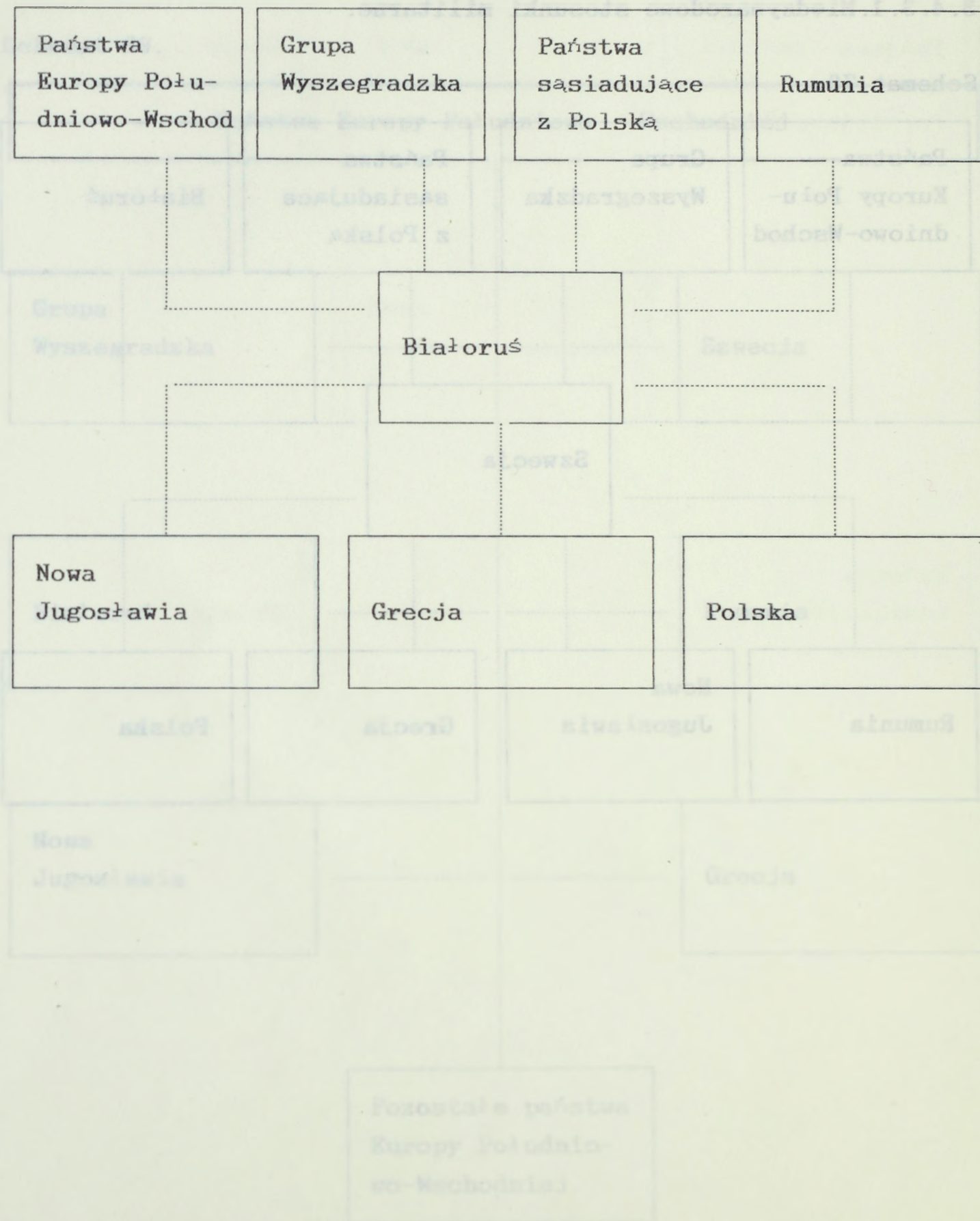
3.4.3. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków militarnych.

3.4.3.1. Międzynarodowe stosunki militarne.

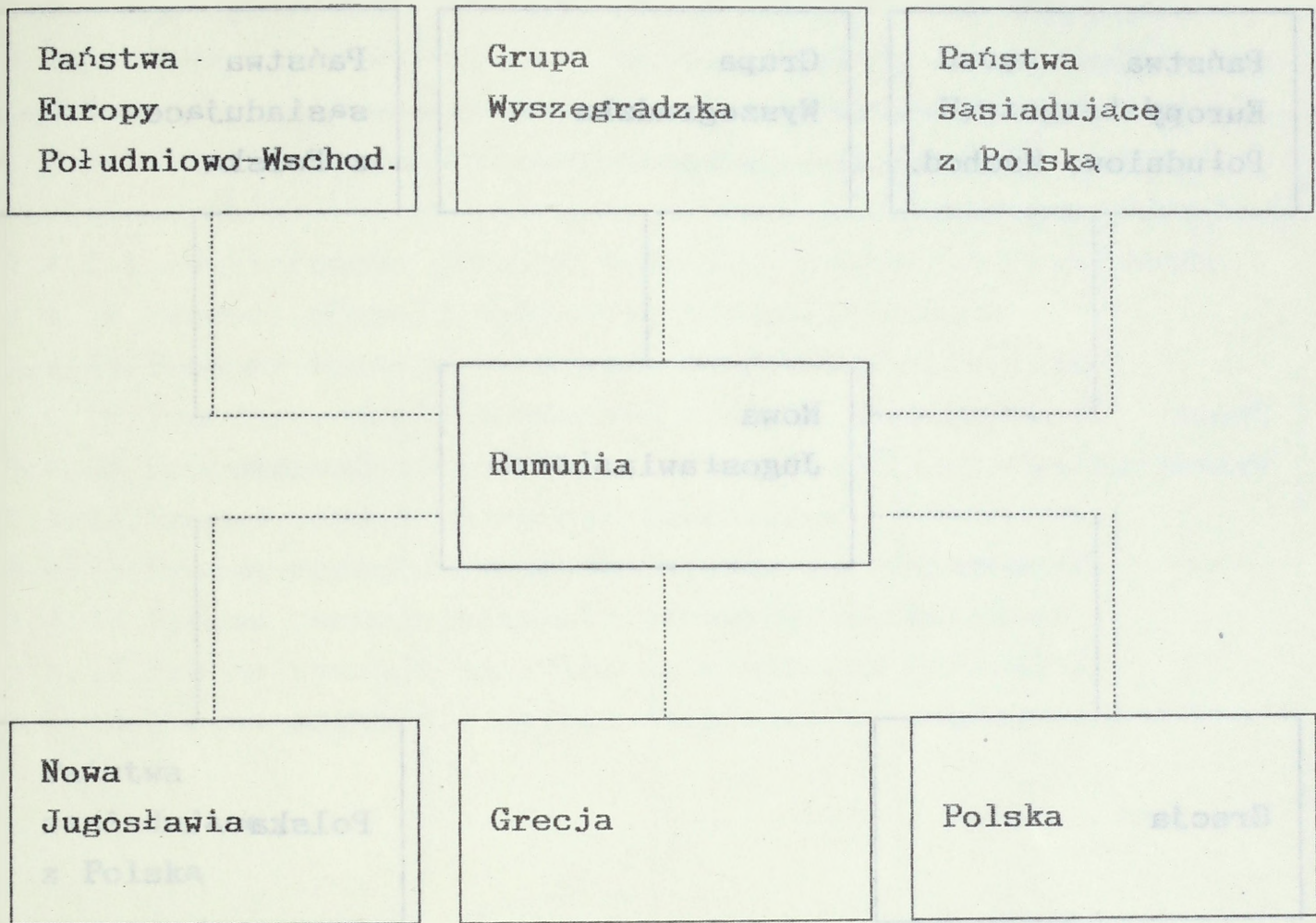
Schemat 70.

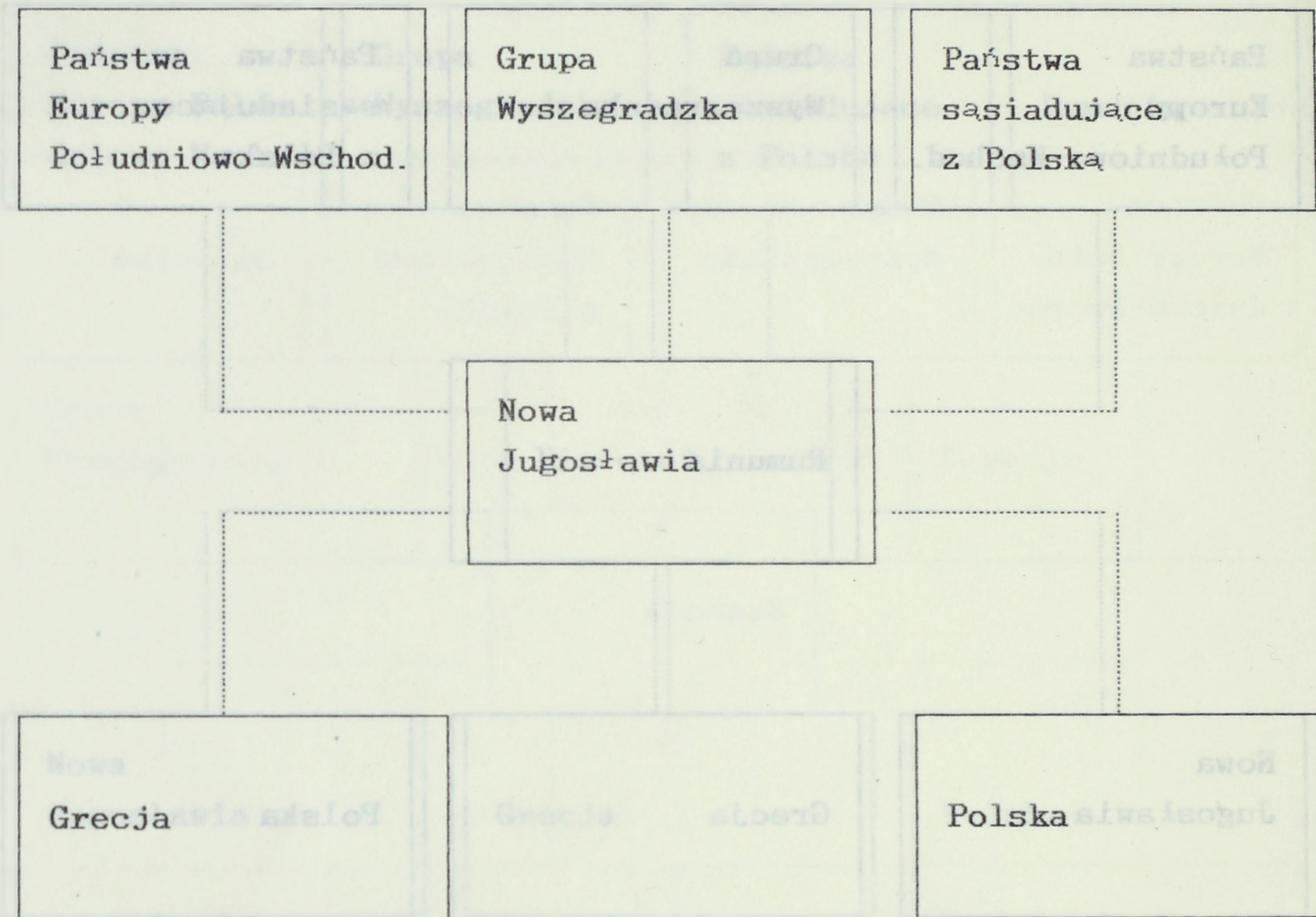
Schemat 71.

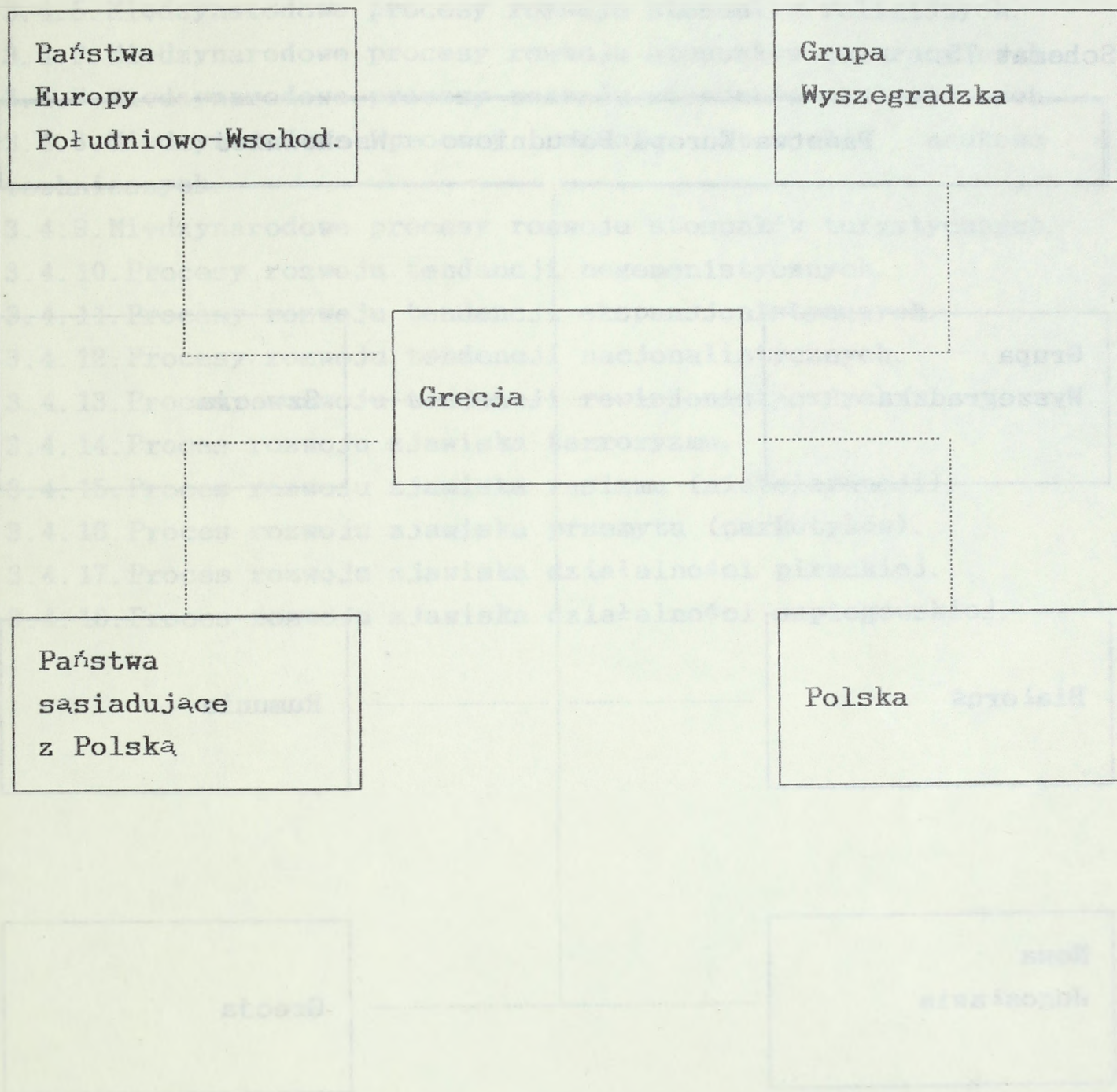
Schemat 72.

Schemat 73.

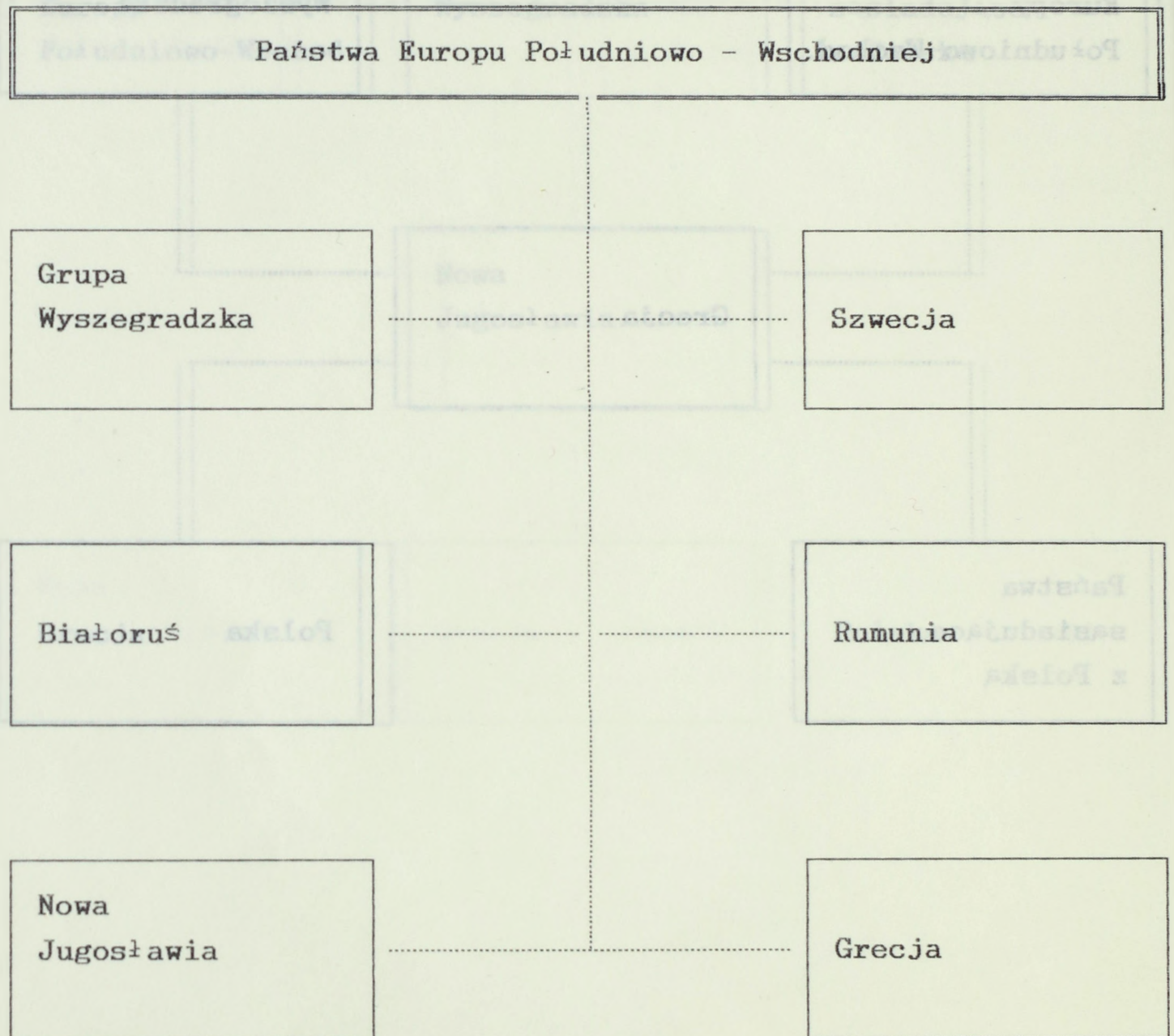

Schemat 74.

3.4.3.2. Wewnętrzna sytuacja militarna.

Schemat 75.

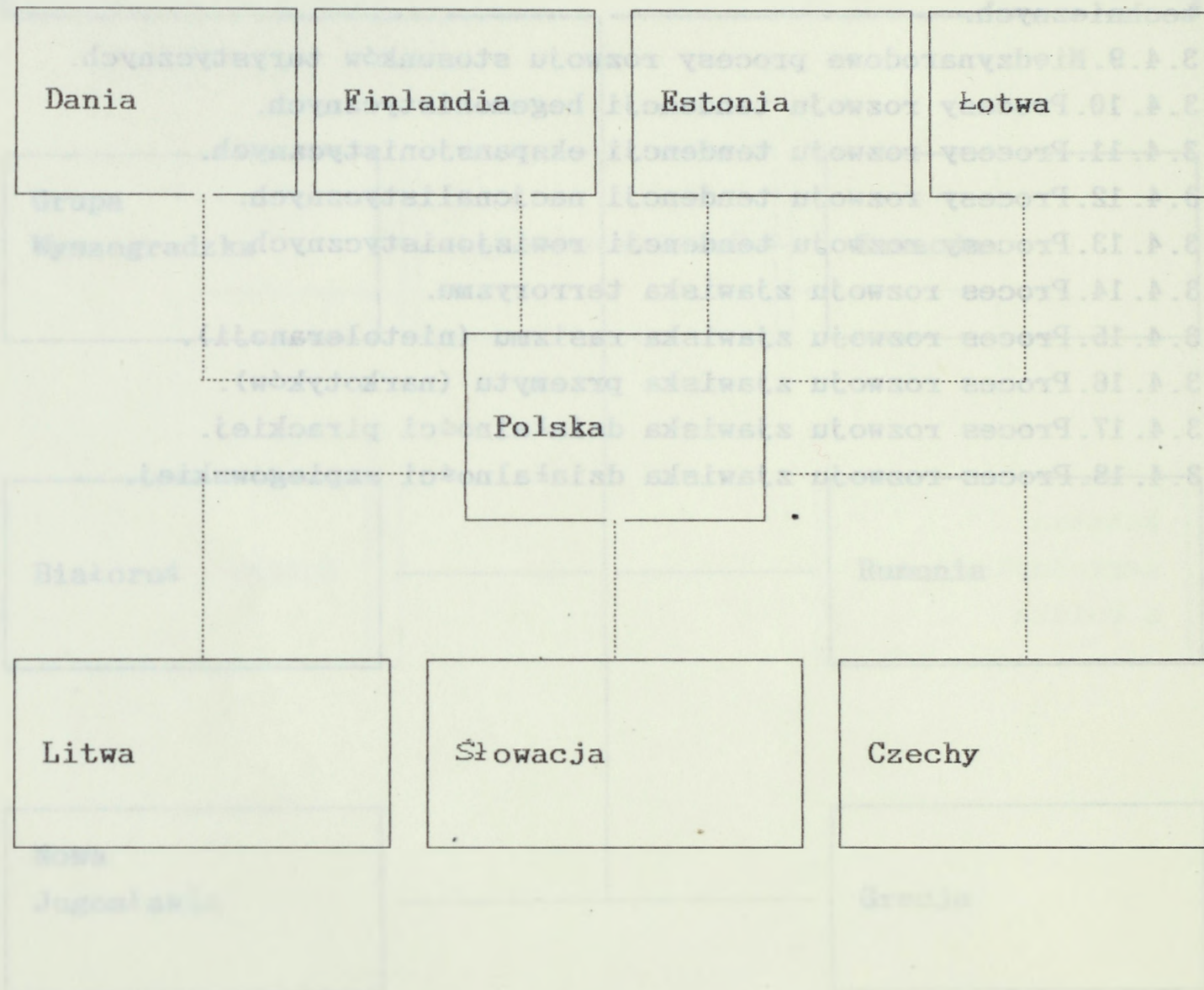
- 3.4.4. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków etnicznych.
- 3.4.5. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków religijnych.
- 3.4.6. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków emigracyjnych.
- 3.4.7. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków ekologicznych.
- 3.4.8. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków naukowo-technicznych.
- 3.4.9. Międzynarodowe procesy rozwoju stosunków turystycznych.
- 3.4.10. Procesy rozwoju tendencji hegemonistycznych.
- 3.4.11. Procesy rozwoju tendencji ekspansjonistycznych.
- 3.4.12. Procesy rozwoju tendencji nacjonalistycznych.
- 3.4.13. Procesy rozwoju tendencji rewizjonistycznych.
- 3.4.14. Proces rozwoju zjawiska terroryzmu.
- 3.4.15. Proces rozwoju zjawiska rasizmu (nietolerancji).
- 3.4.16. Proces rozwoju zjawiska przemytu (narkotyków).
- 3.4.17. Proces rozwoju zjawiska działalności pirackiej.
- 3.4.18. Proces rozwoju zjawiska działalności szpiegowskiej.

3.5. Poziom bezpośredniego otoczenia geopolitycznego Polski.

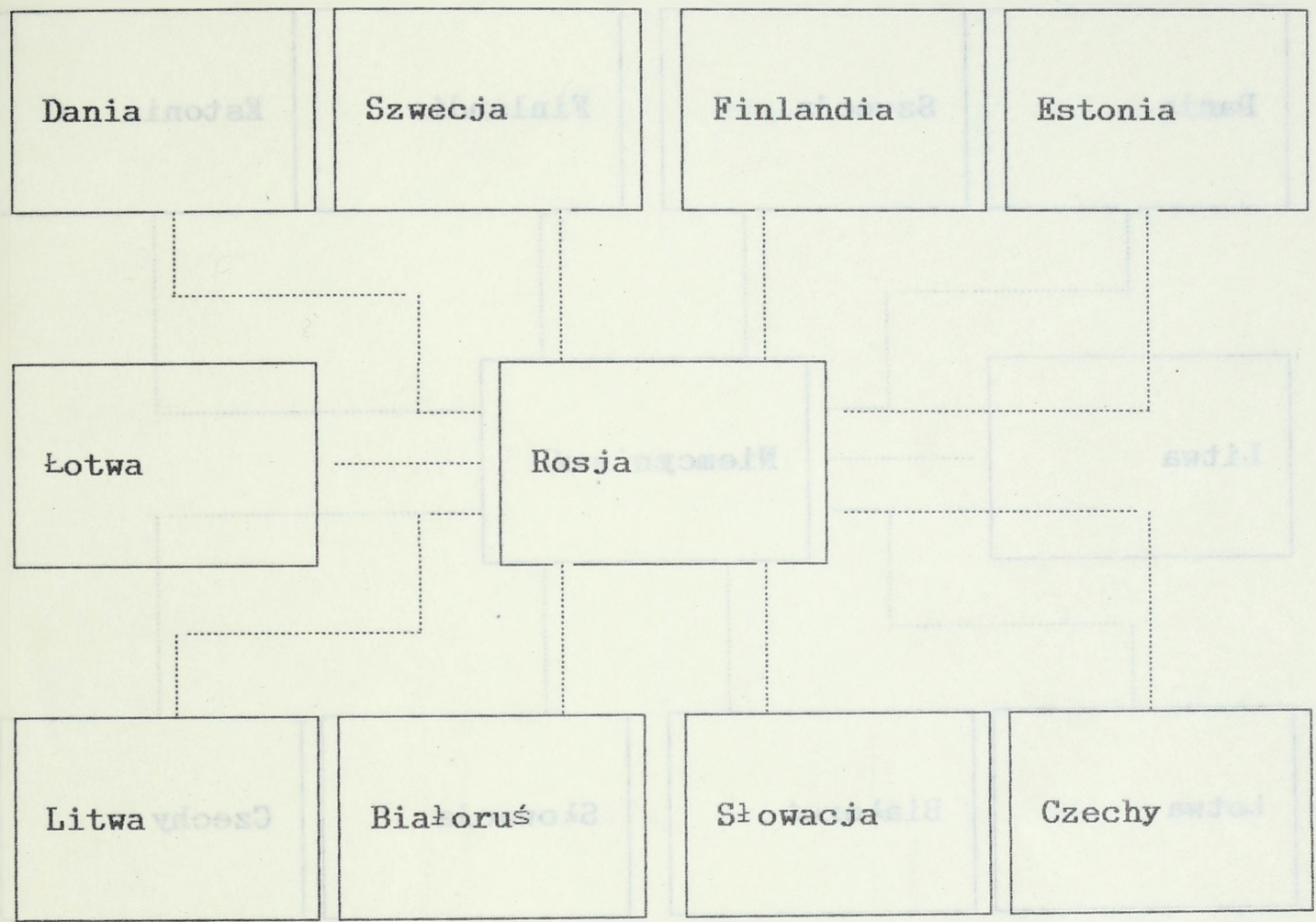
3.5.1. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków politycznych.

3.5.1.1. Międzynarodowe stosunki polityczne.

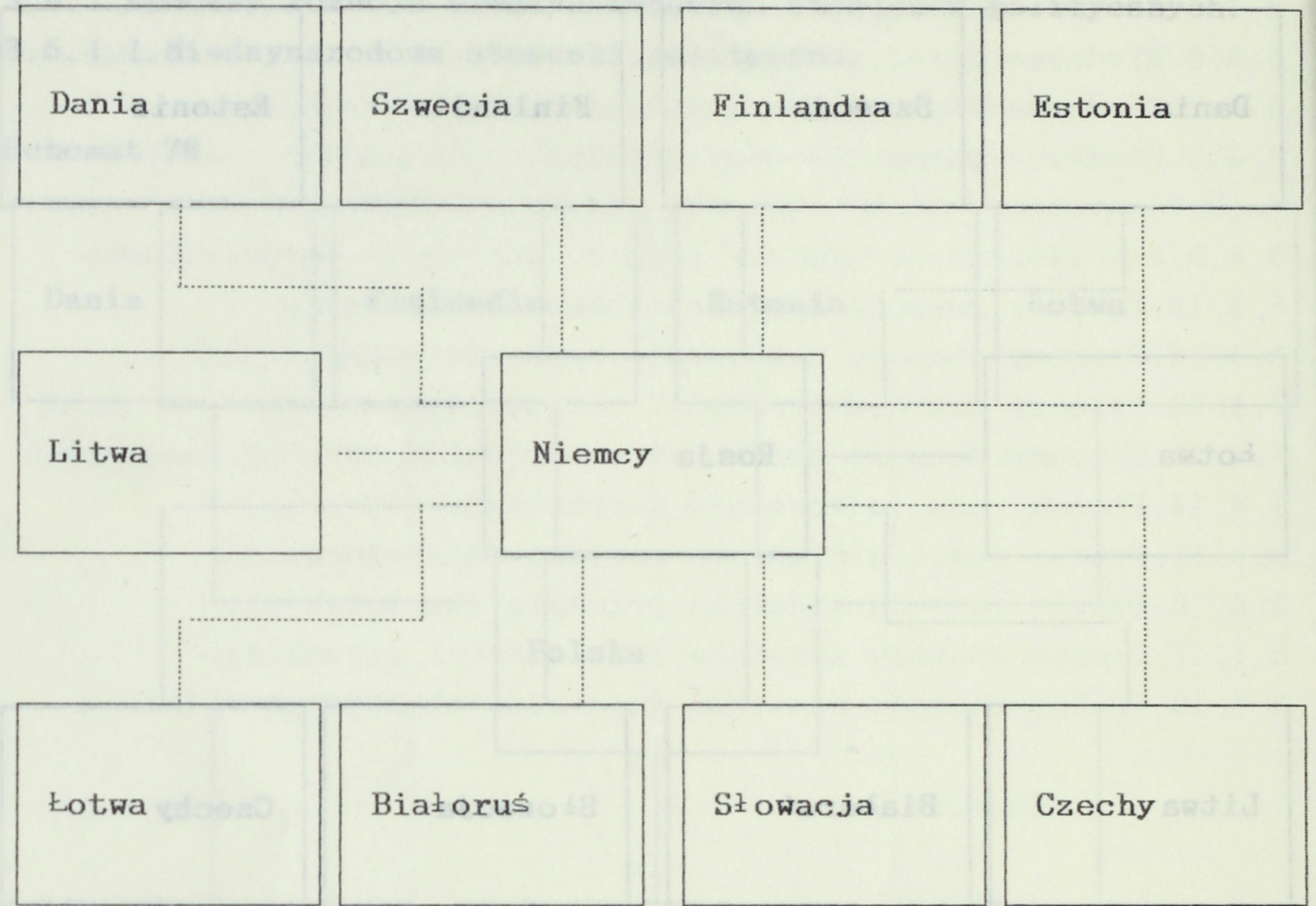
Schemat 76.

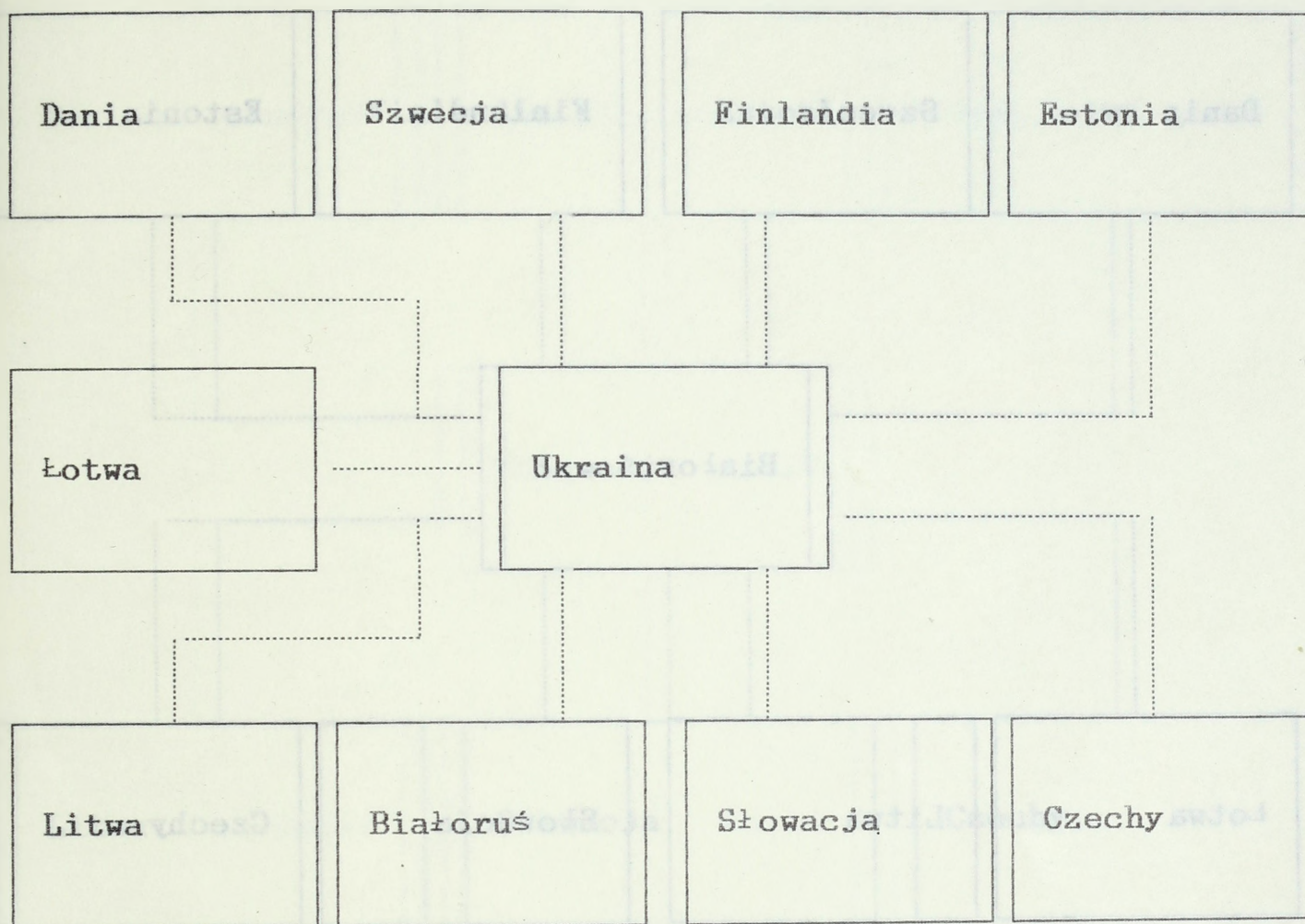
Schemat 77.

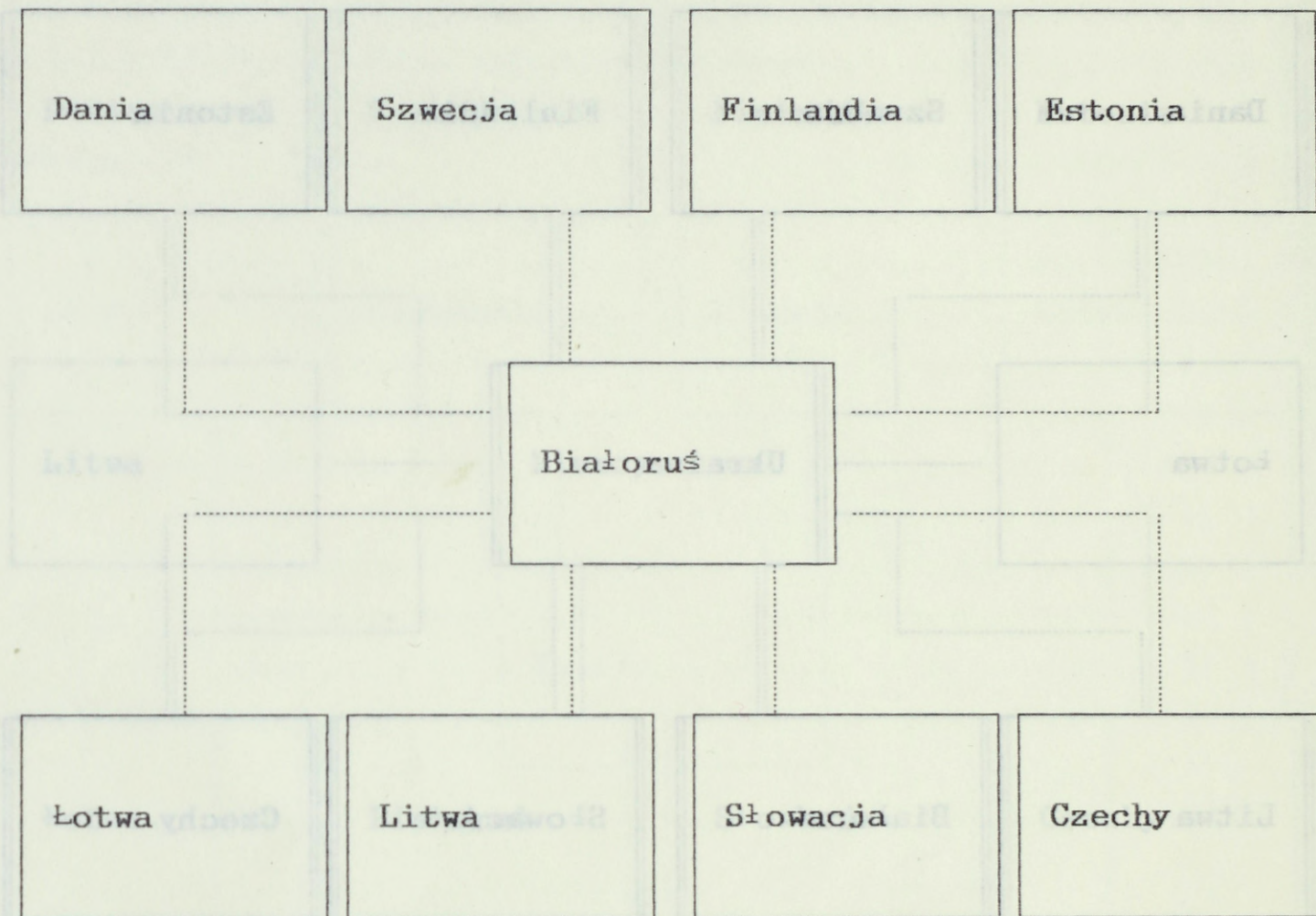
Schemat 78.

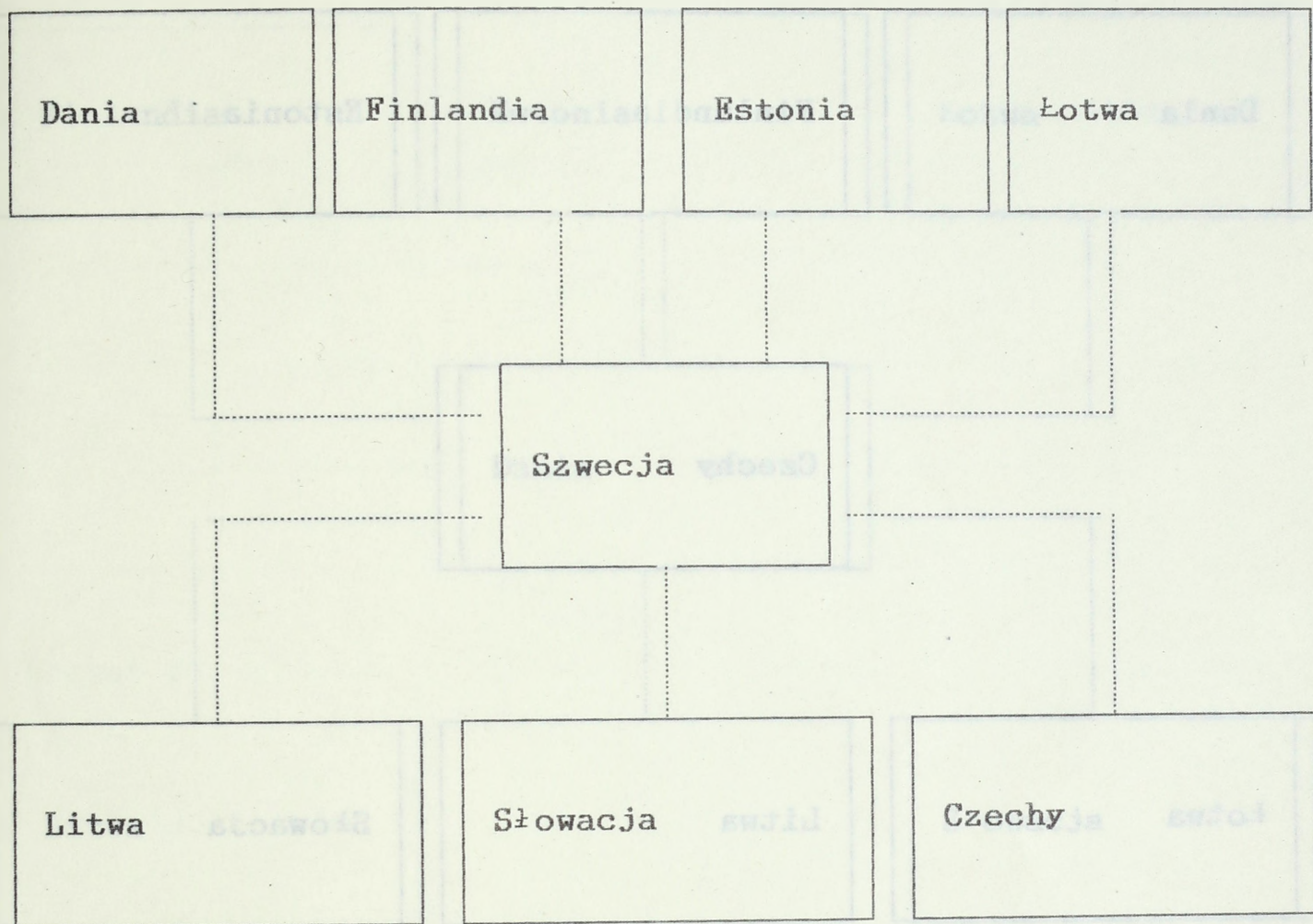
Schemat 79.

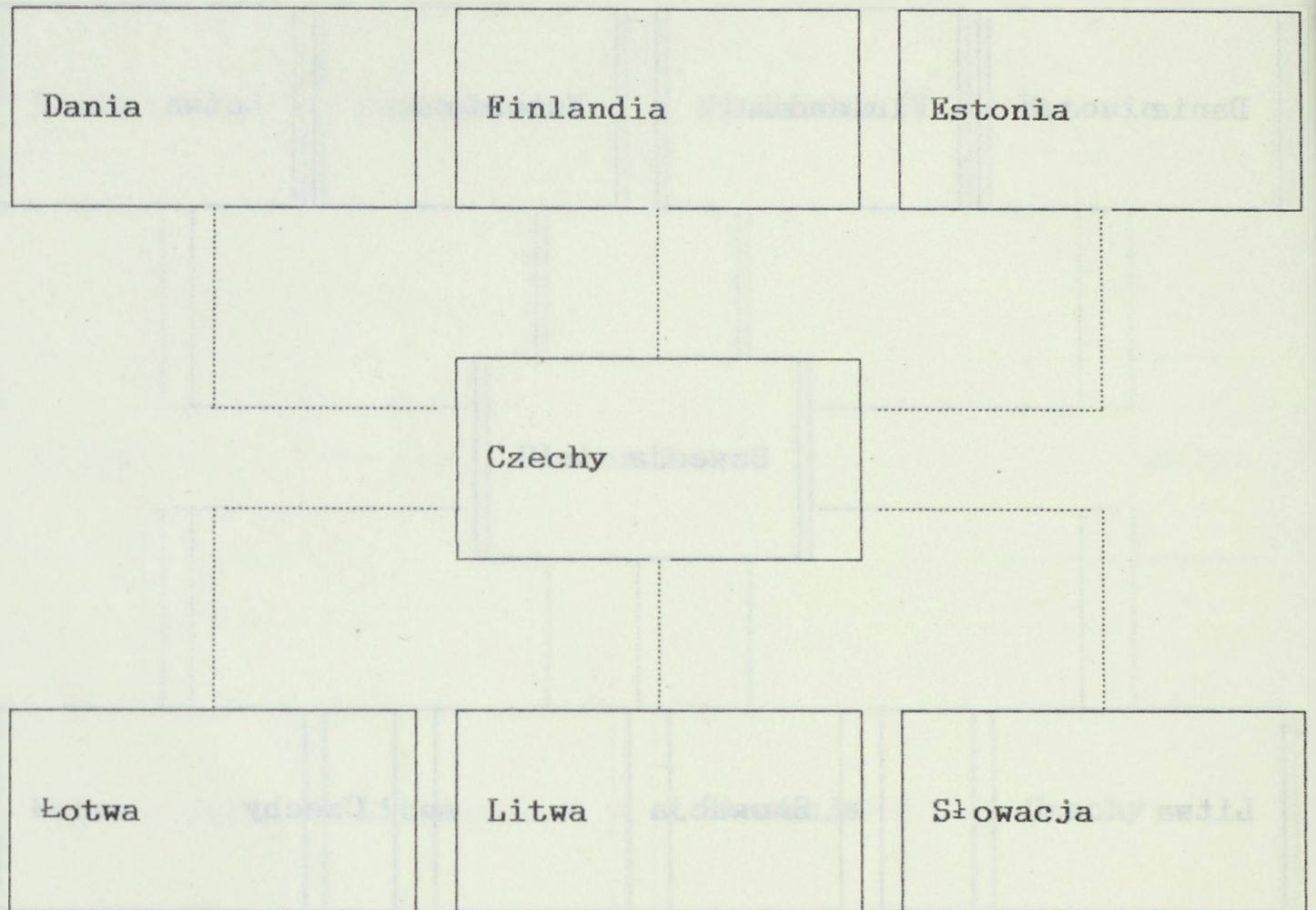
Schemat 80.

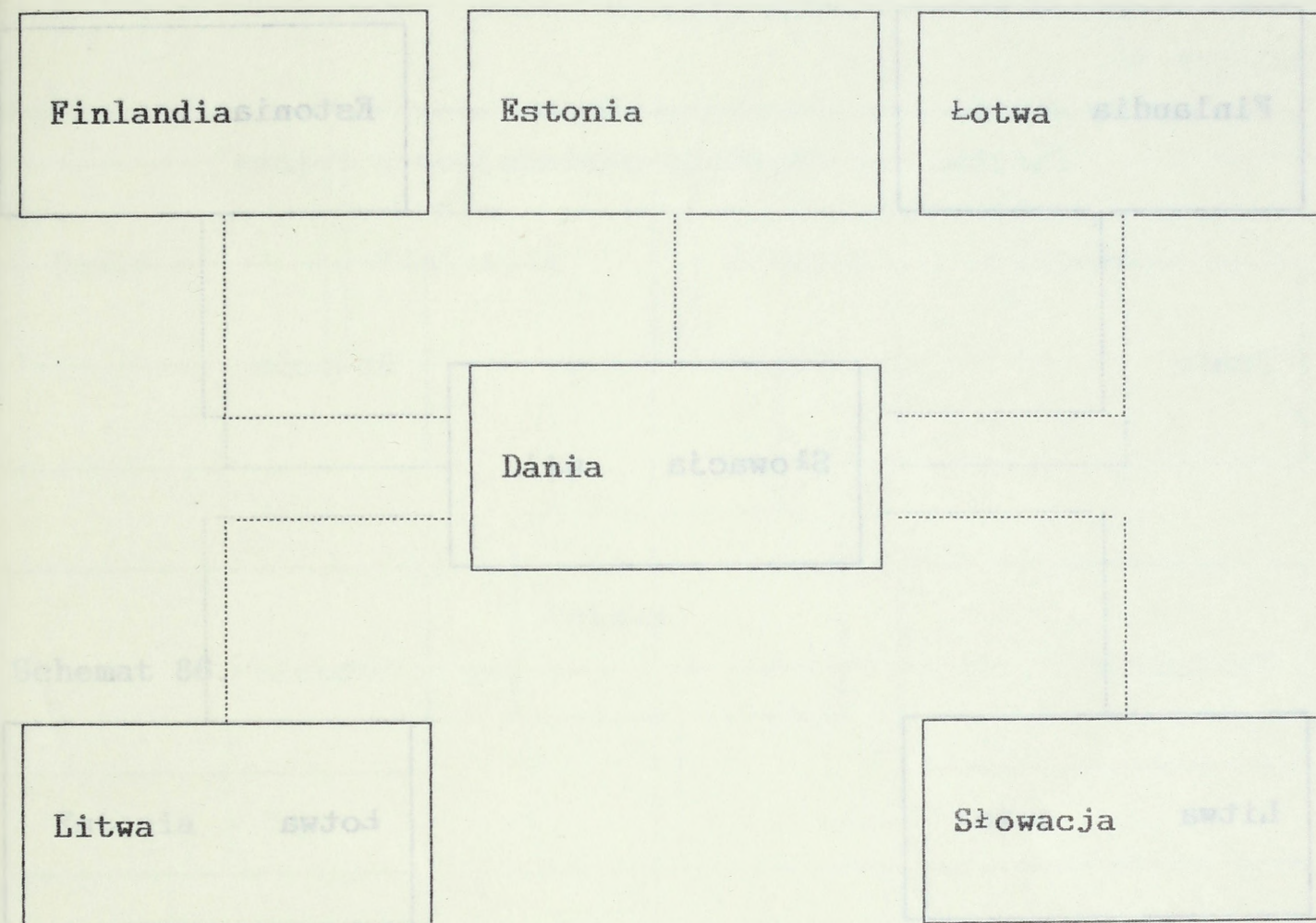
Schemat 81.

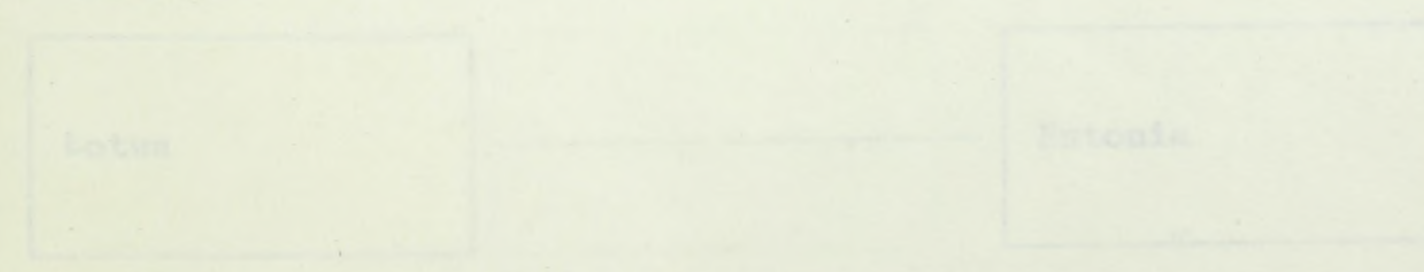
Schemat 82.

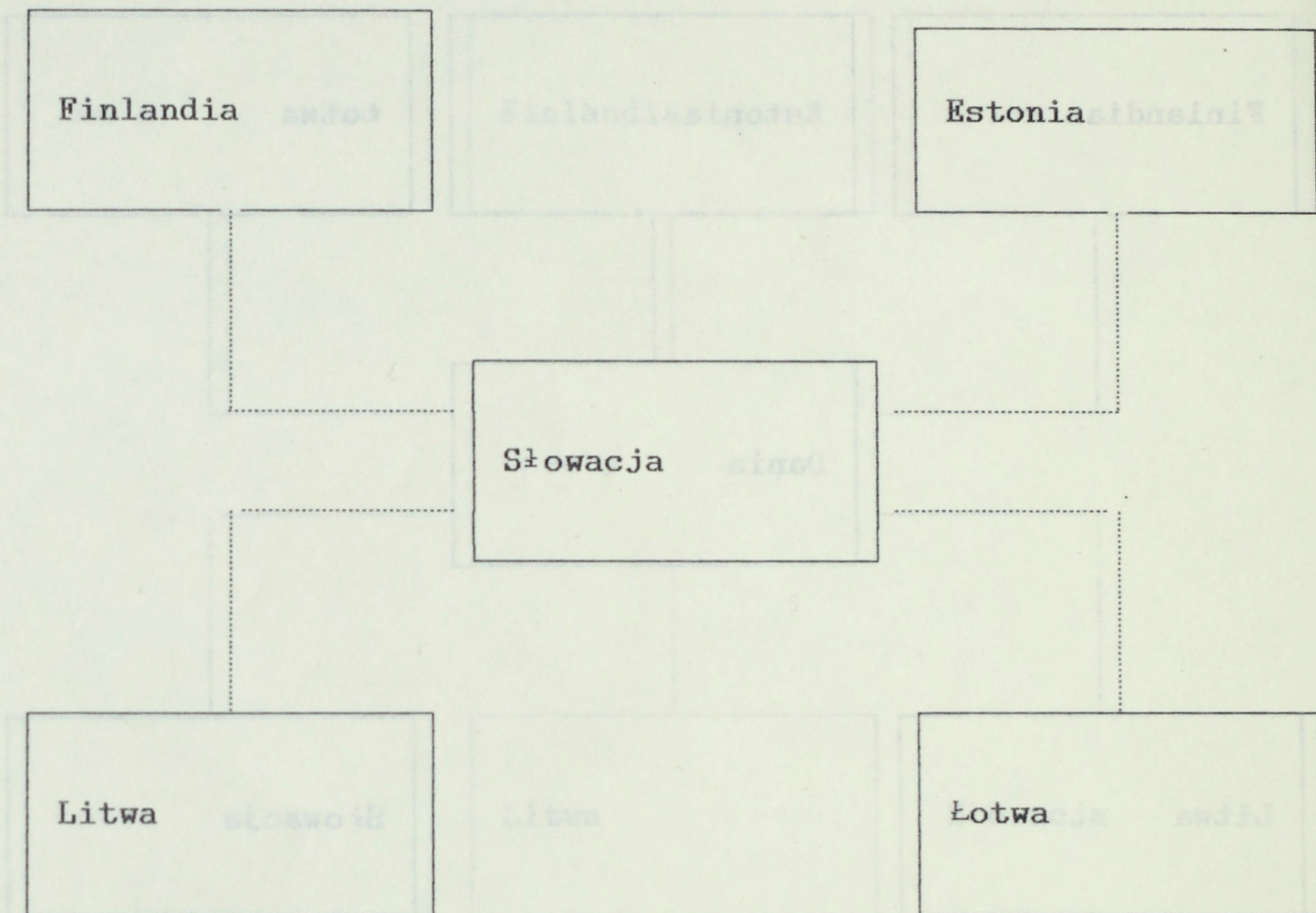
Schemat 83.

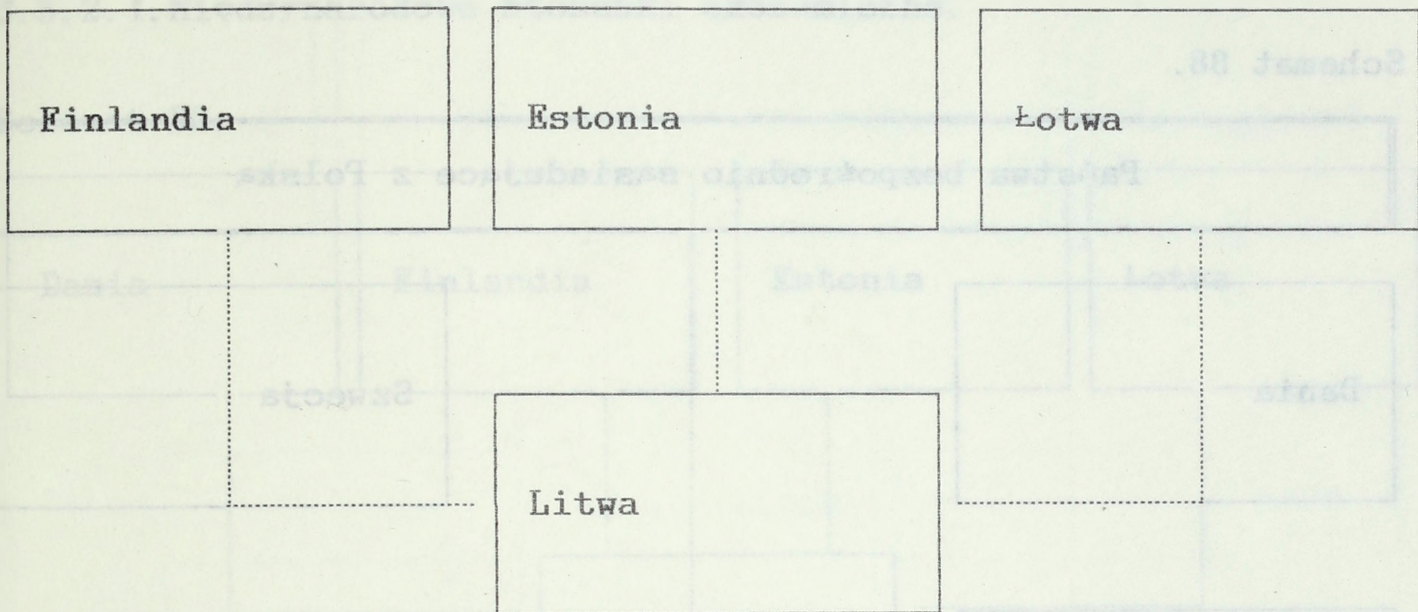
Schemat 87.

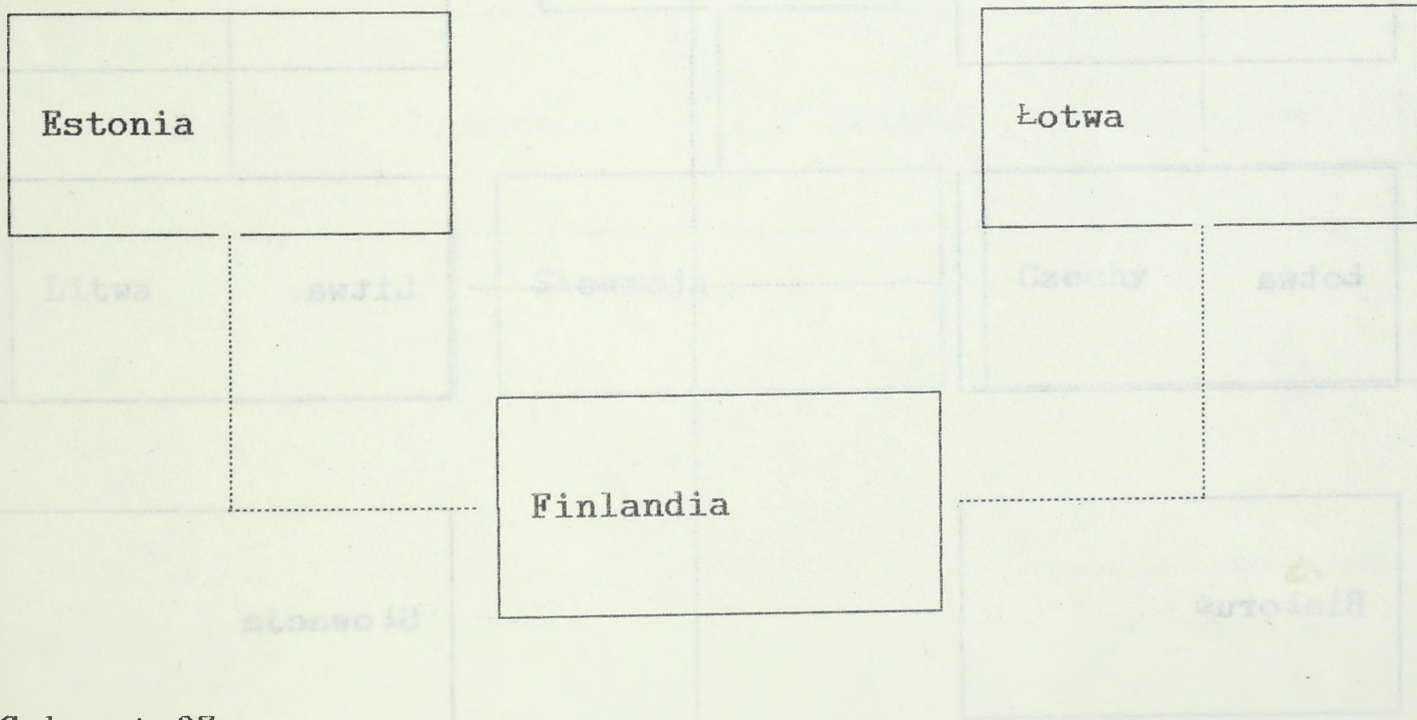
Schemat 84.

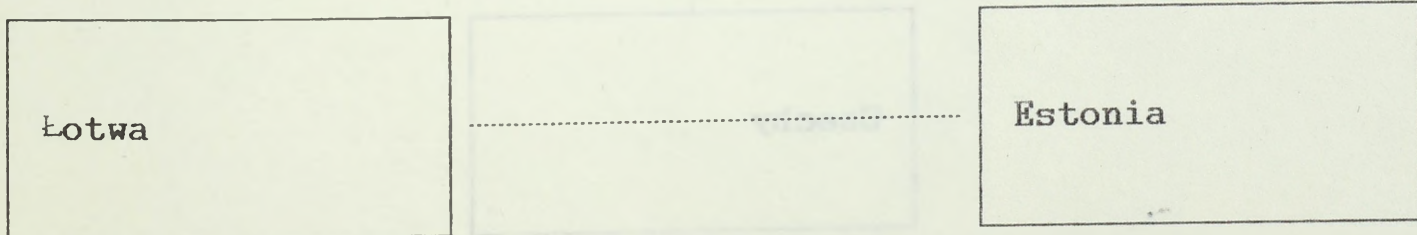
Schemat 85.

Schemat 86.

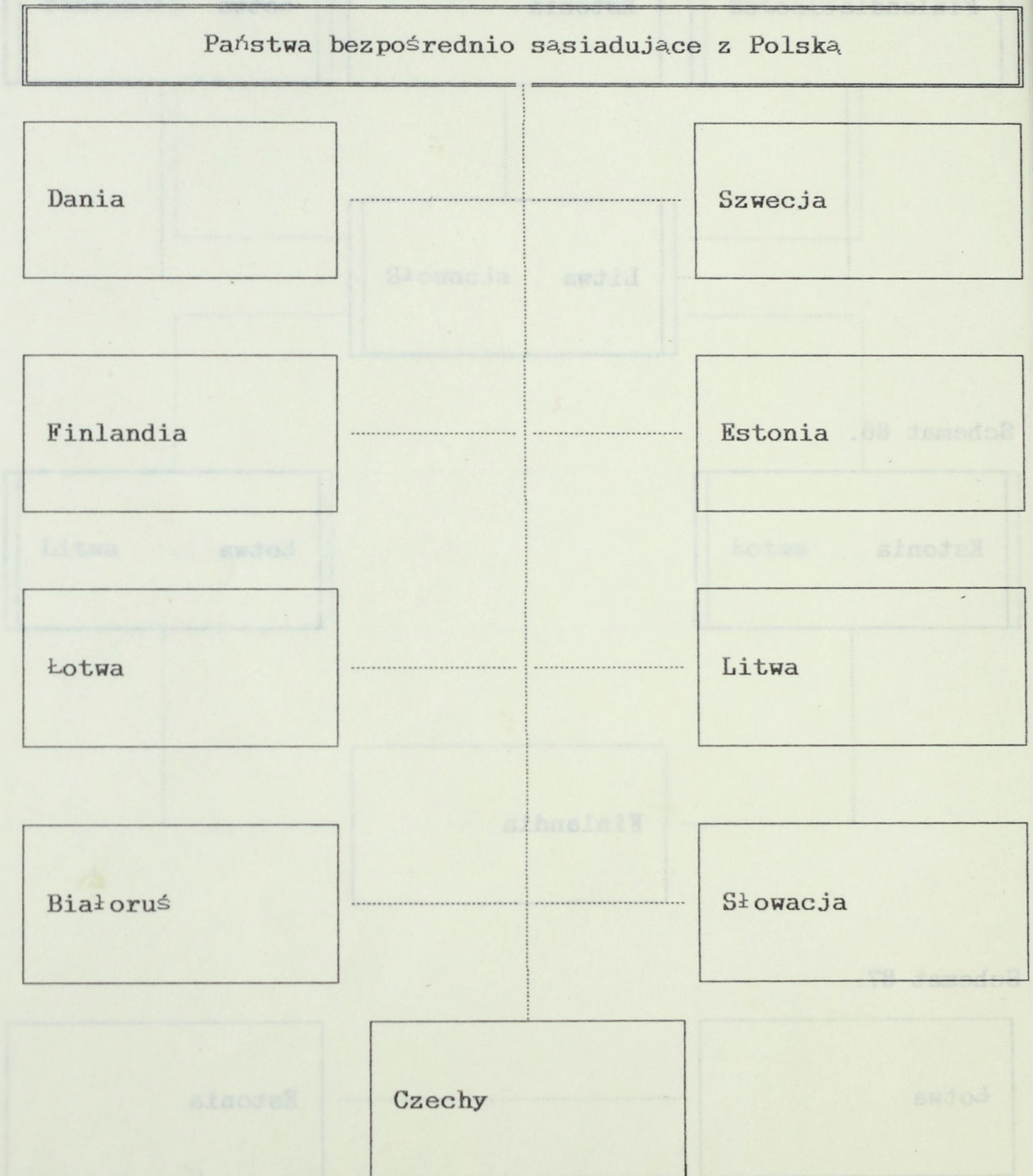

Schemat 87.

3.5.1.2. Wewnętrzne stosunki polityczne.

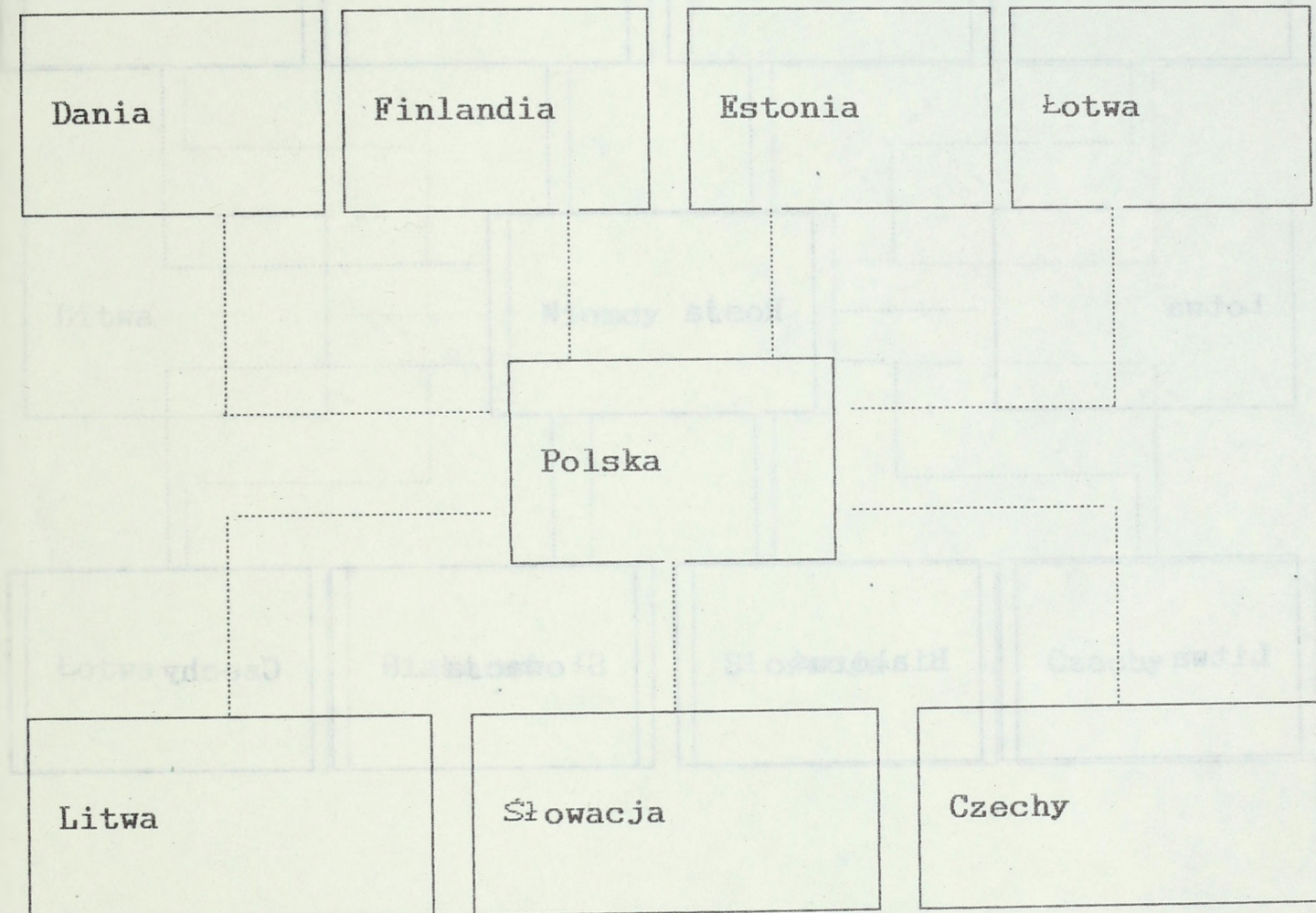
Schemat 88.

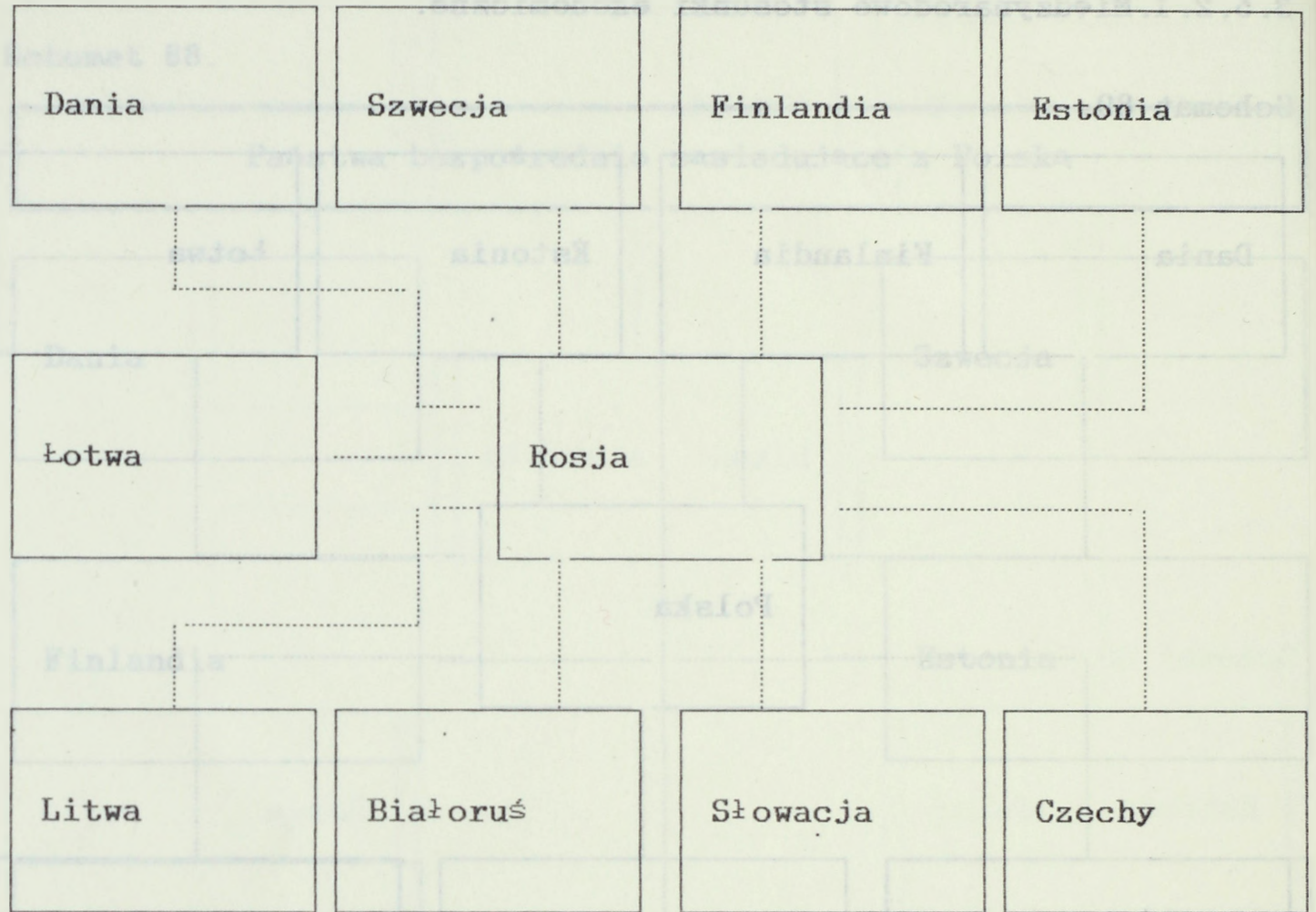
3.5.2. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków ekonomicznych.

3.5.2.1. Międzynarodowe stosunki ekonomiczne.

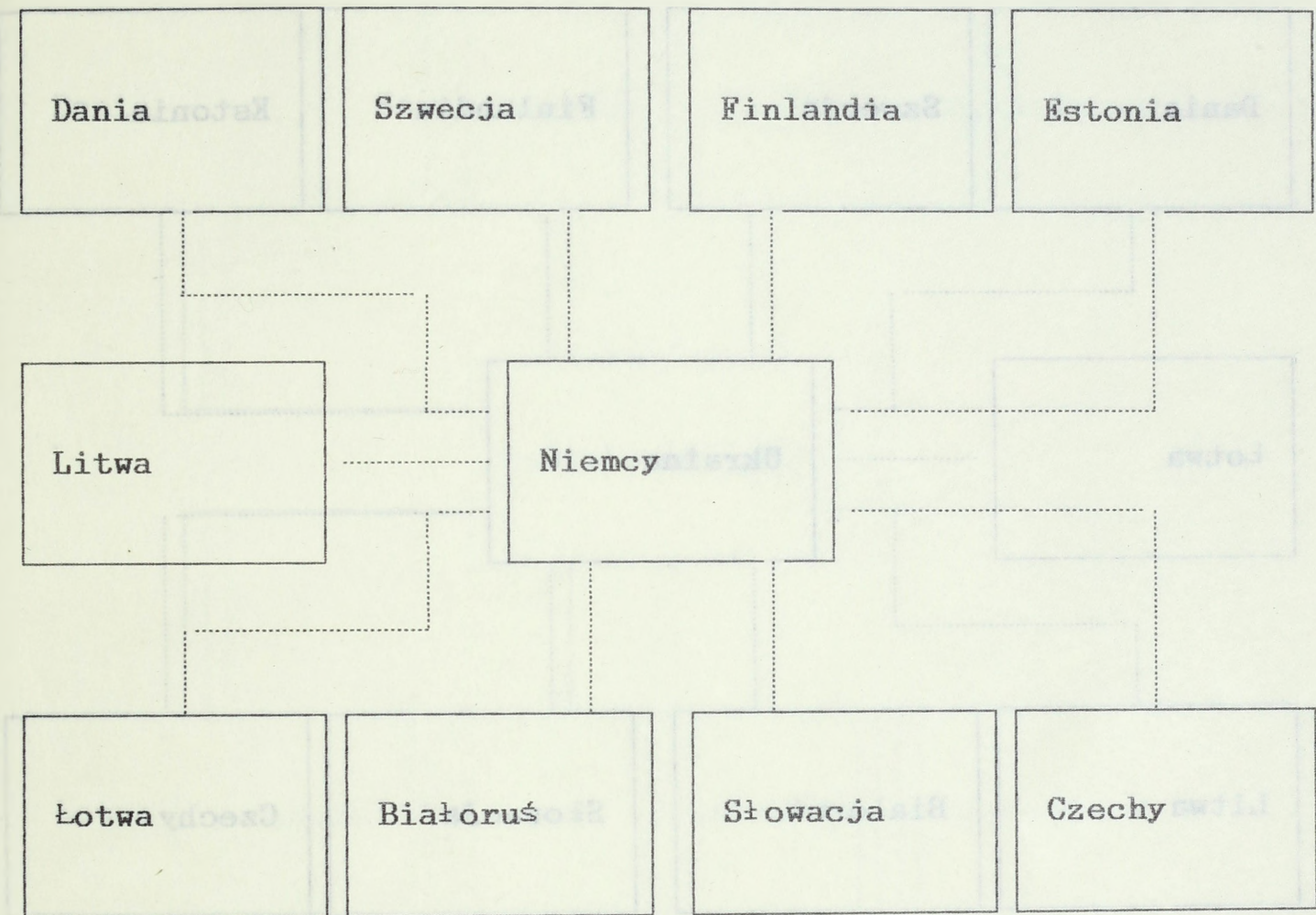
Schemat 89.

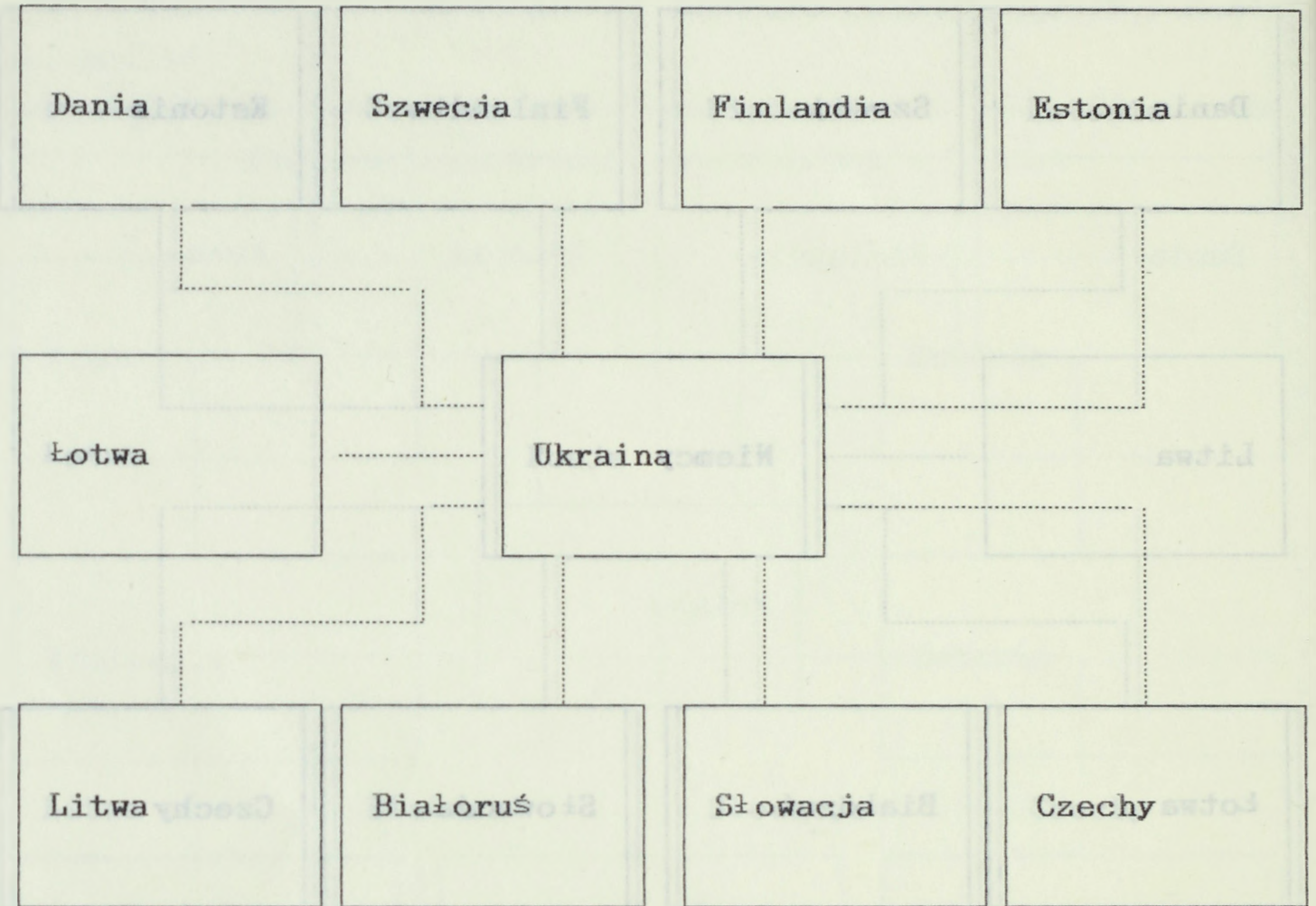
Schemat 90.

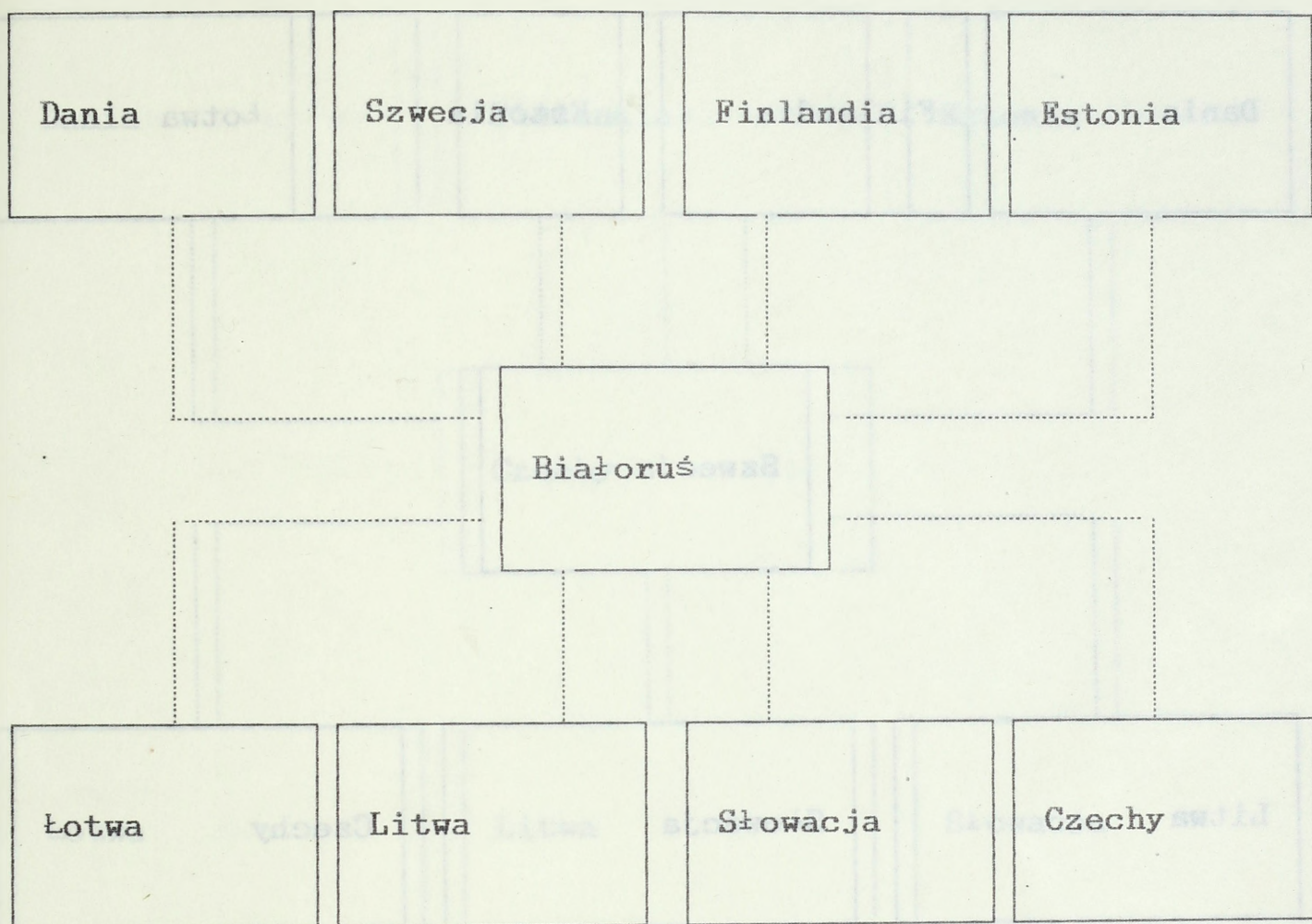
Schemat 91.

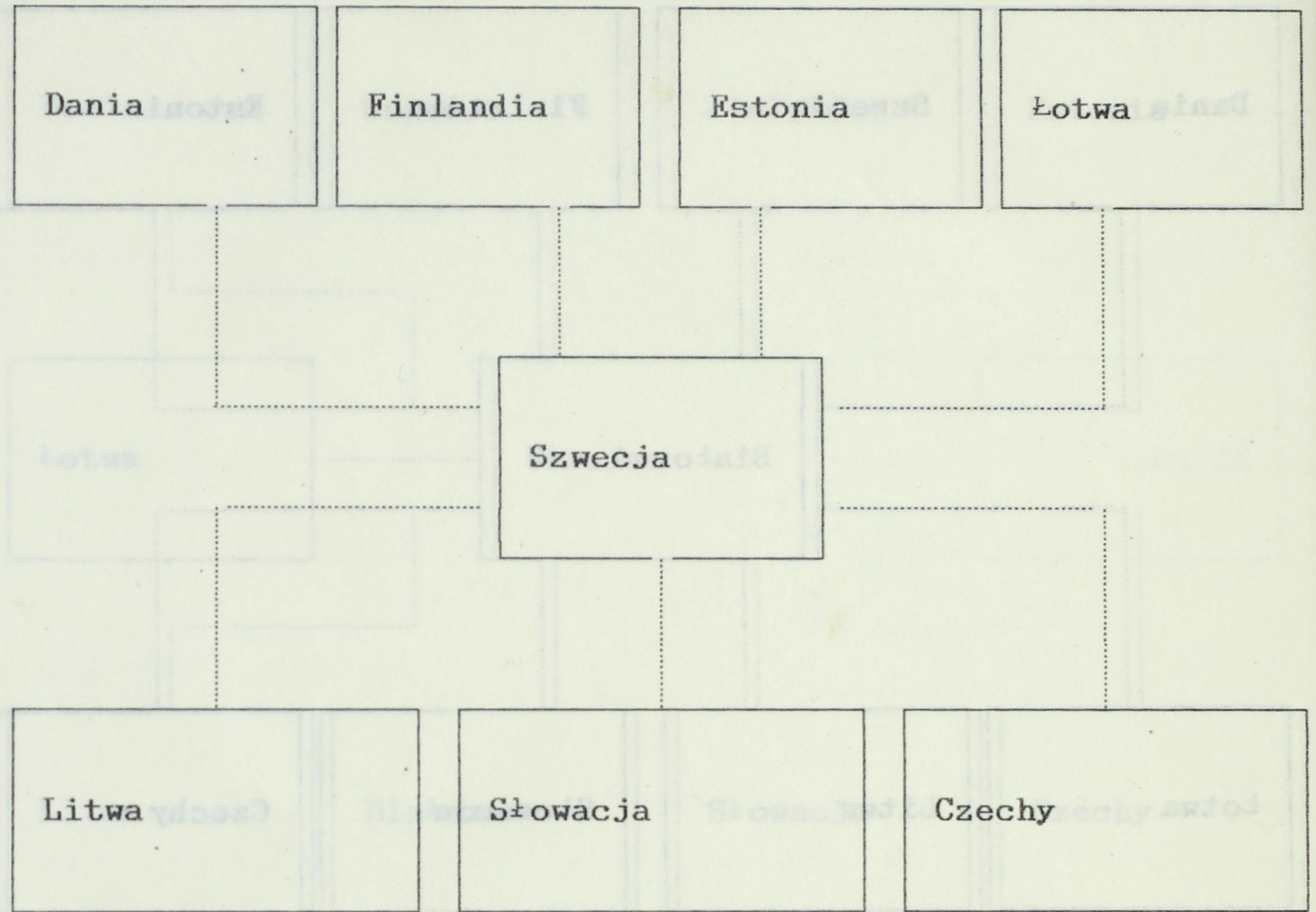
Schemat 92.

Schemat 93.

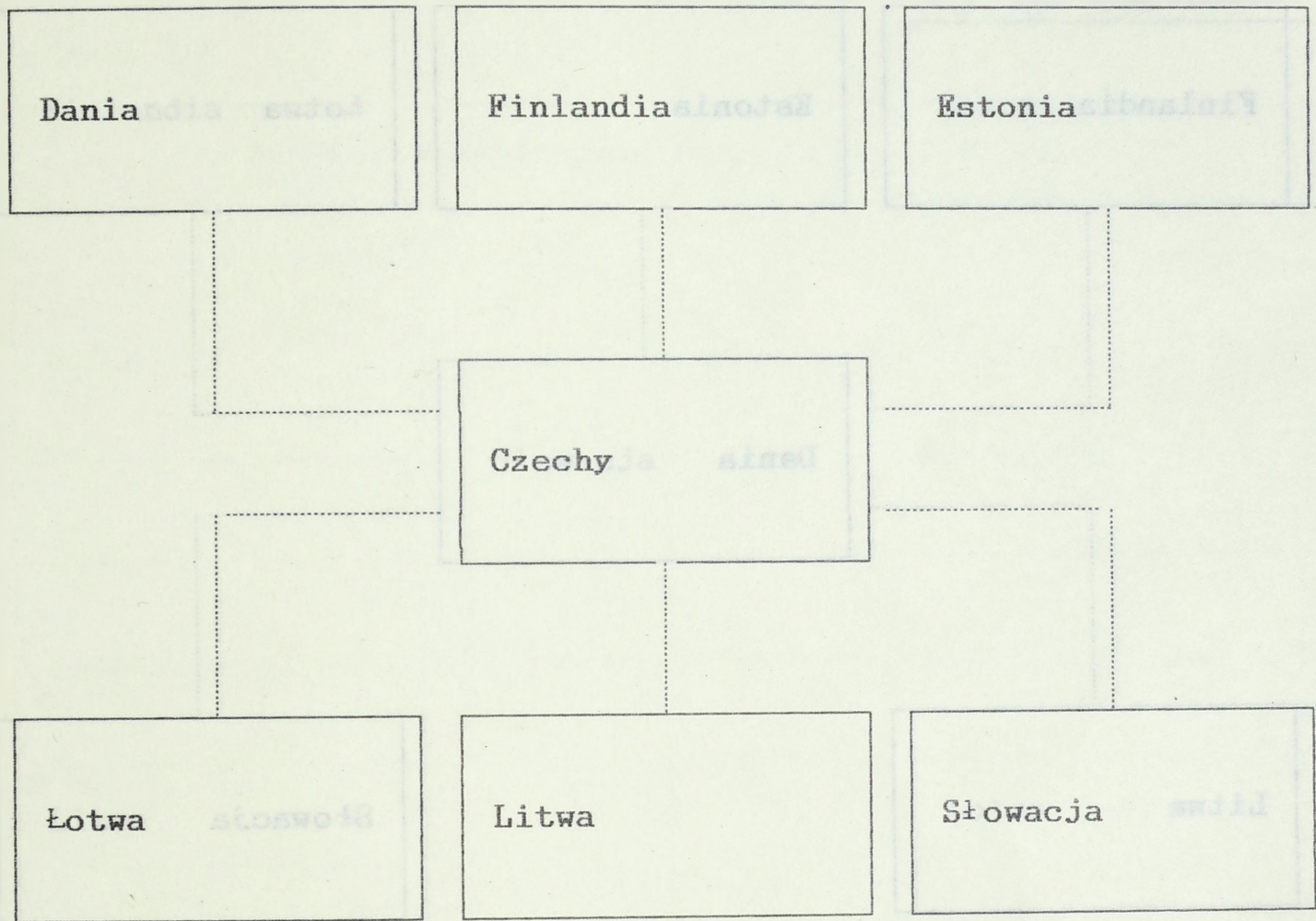

Schemat 94.

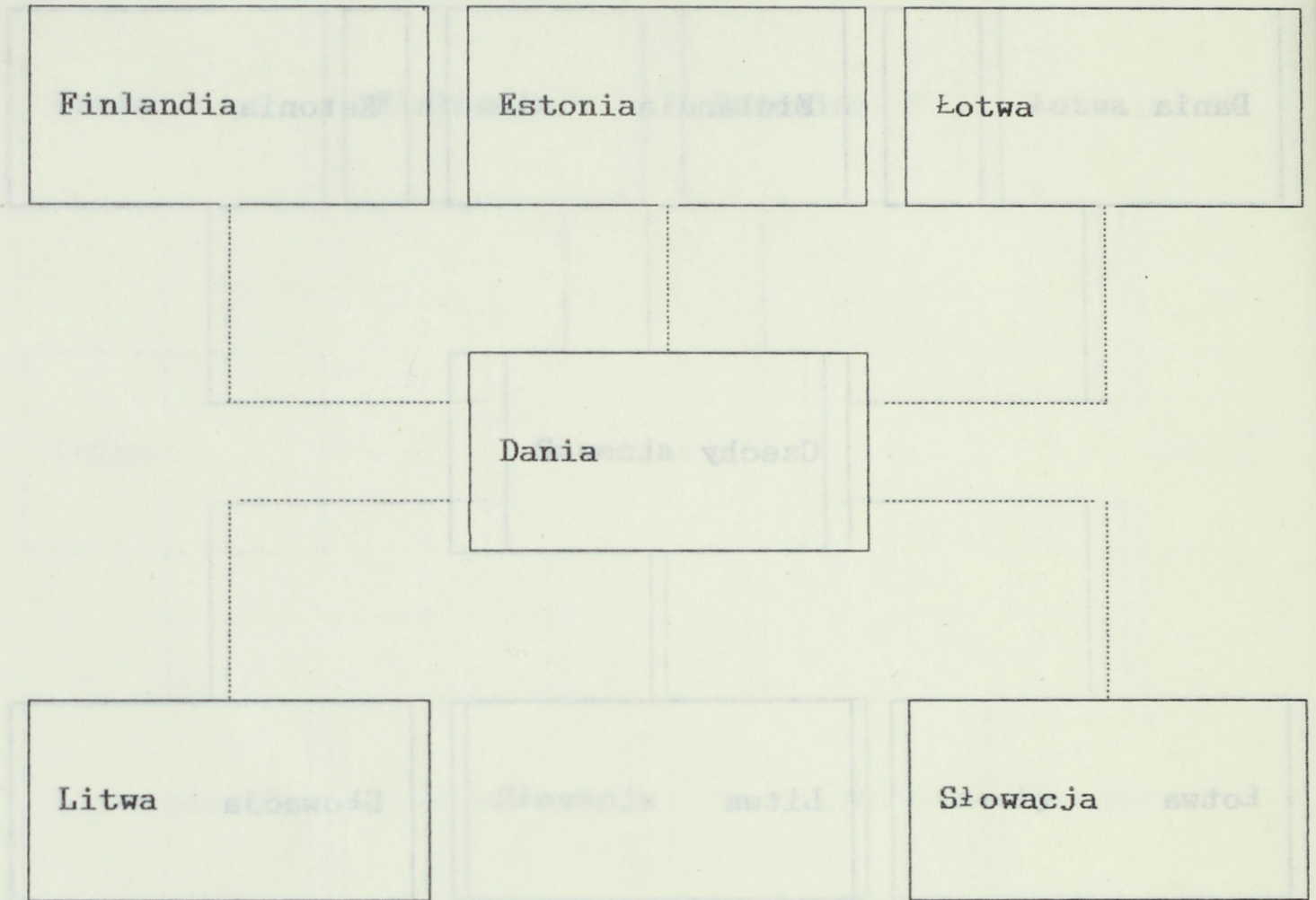

Schemat 95.

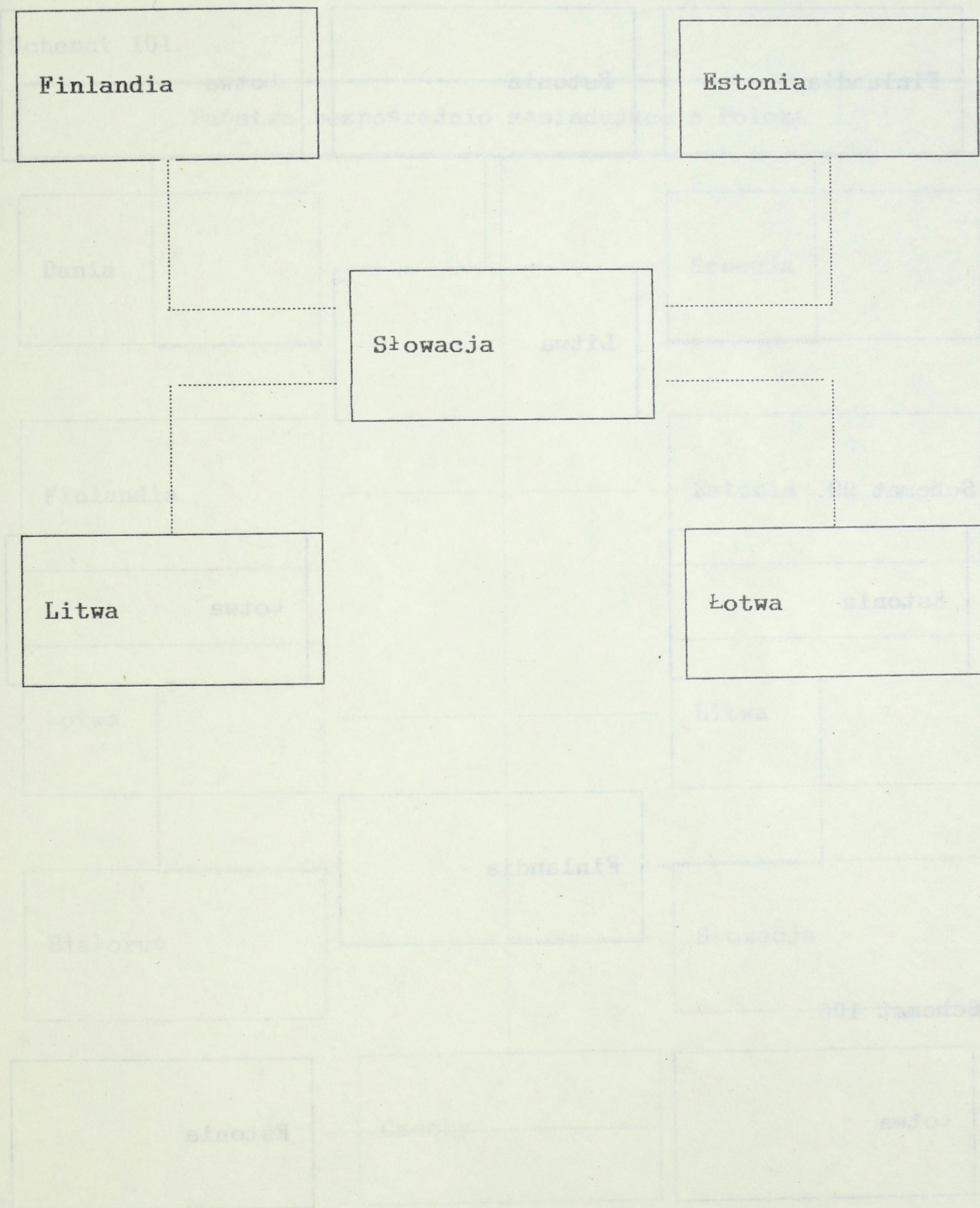
Schemat 95

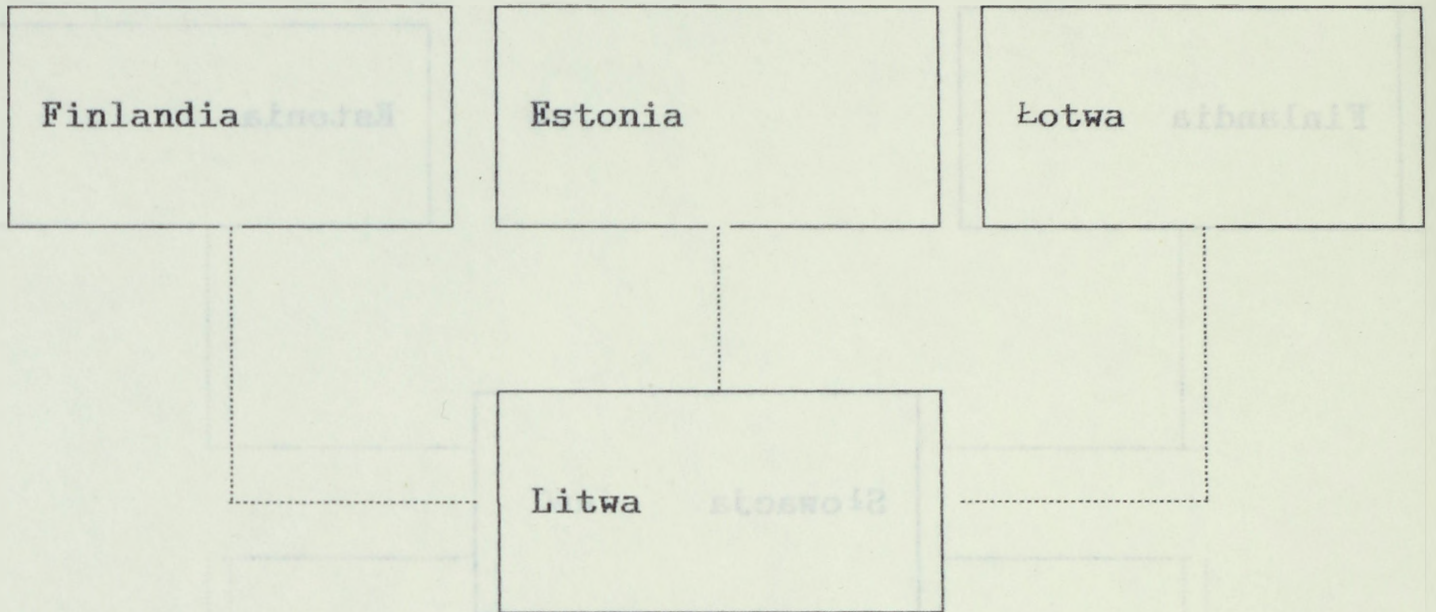
Schemat 96.

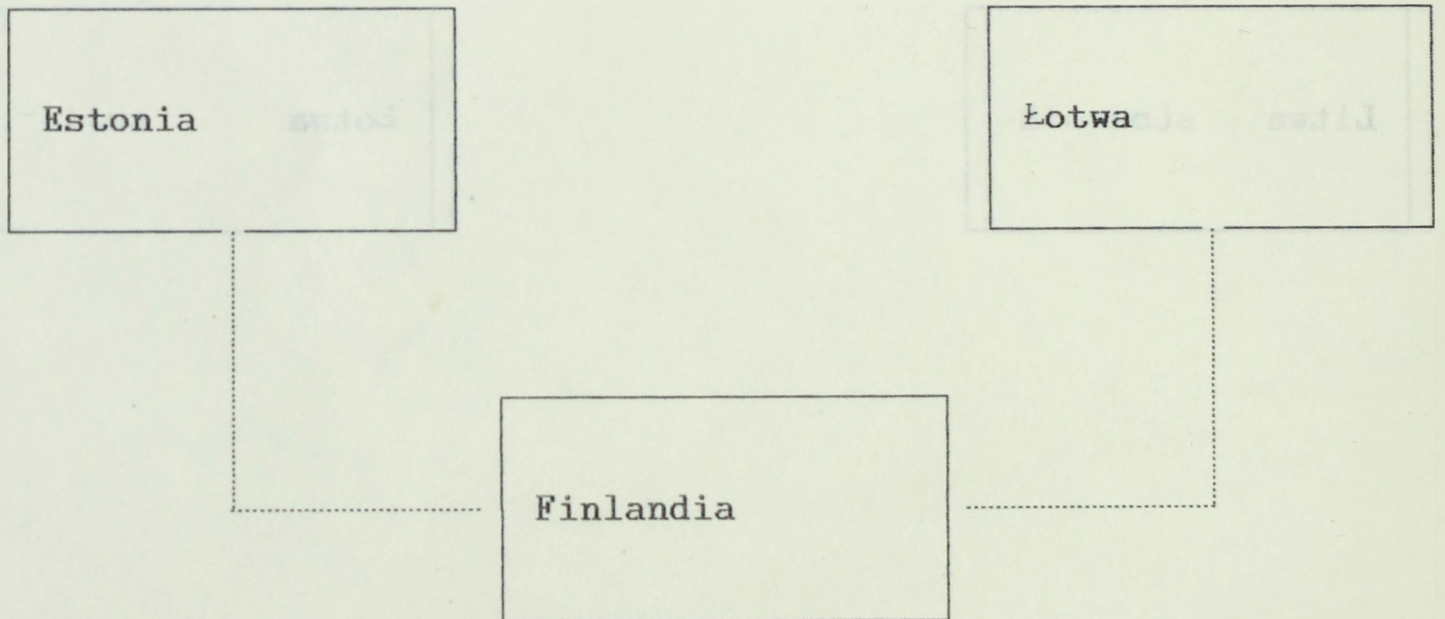
Schemat 97.

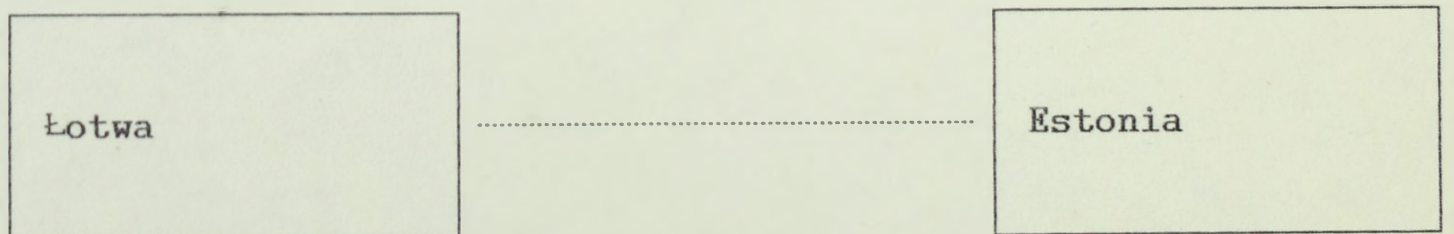
Schemat 98.

Schemat 99.

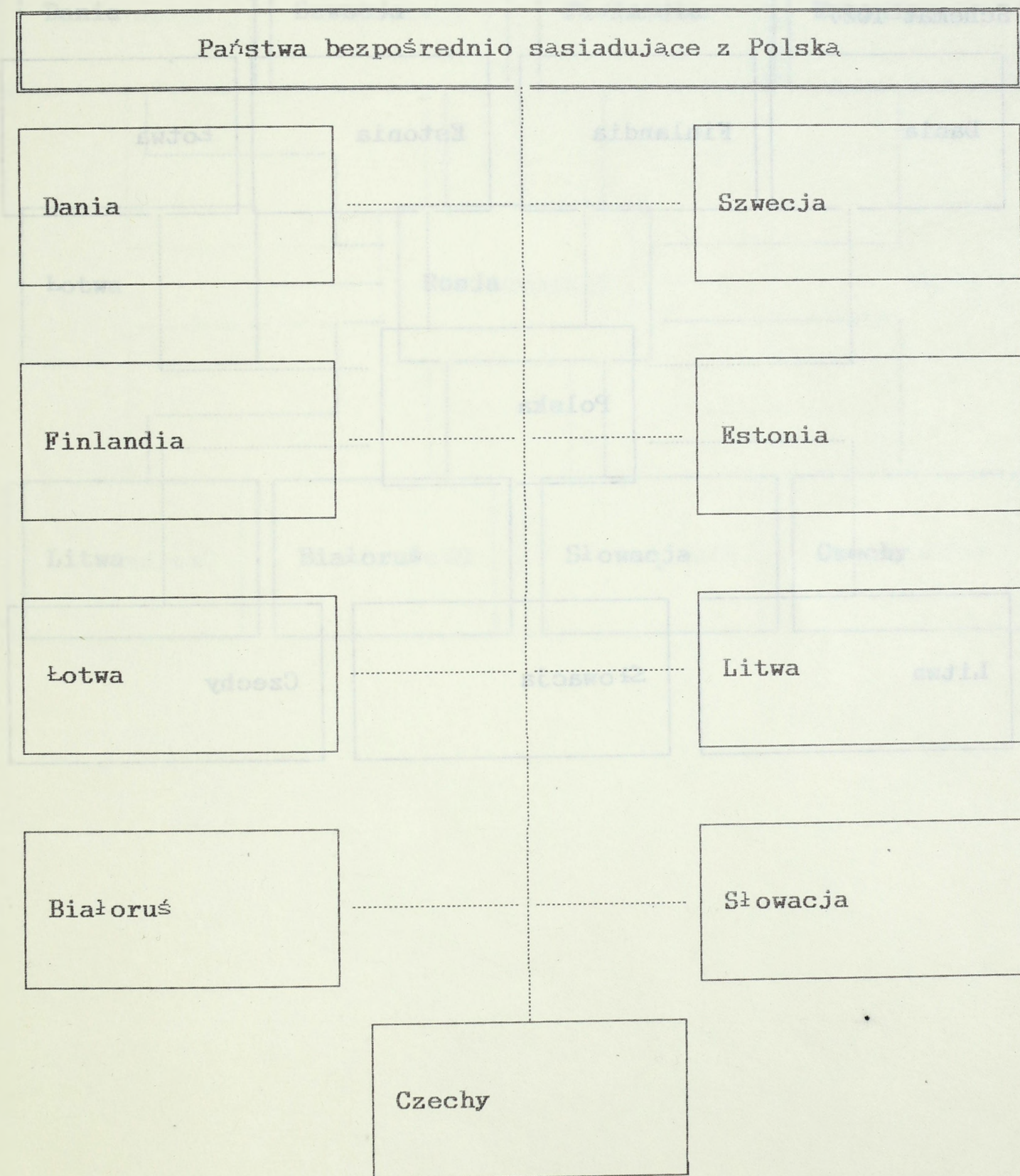

Schemat 100.

3.5.2.2. Wewnętrzne stosunki polityczne.

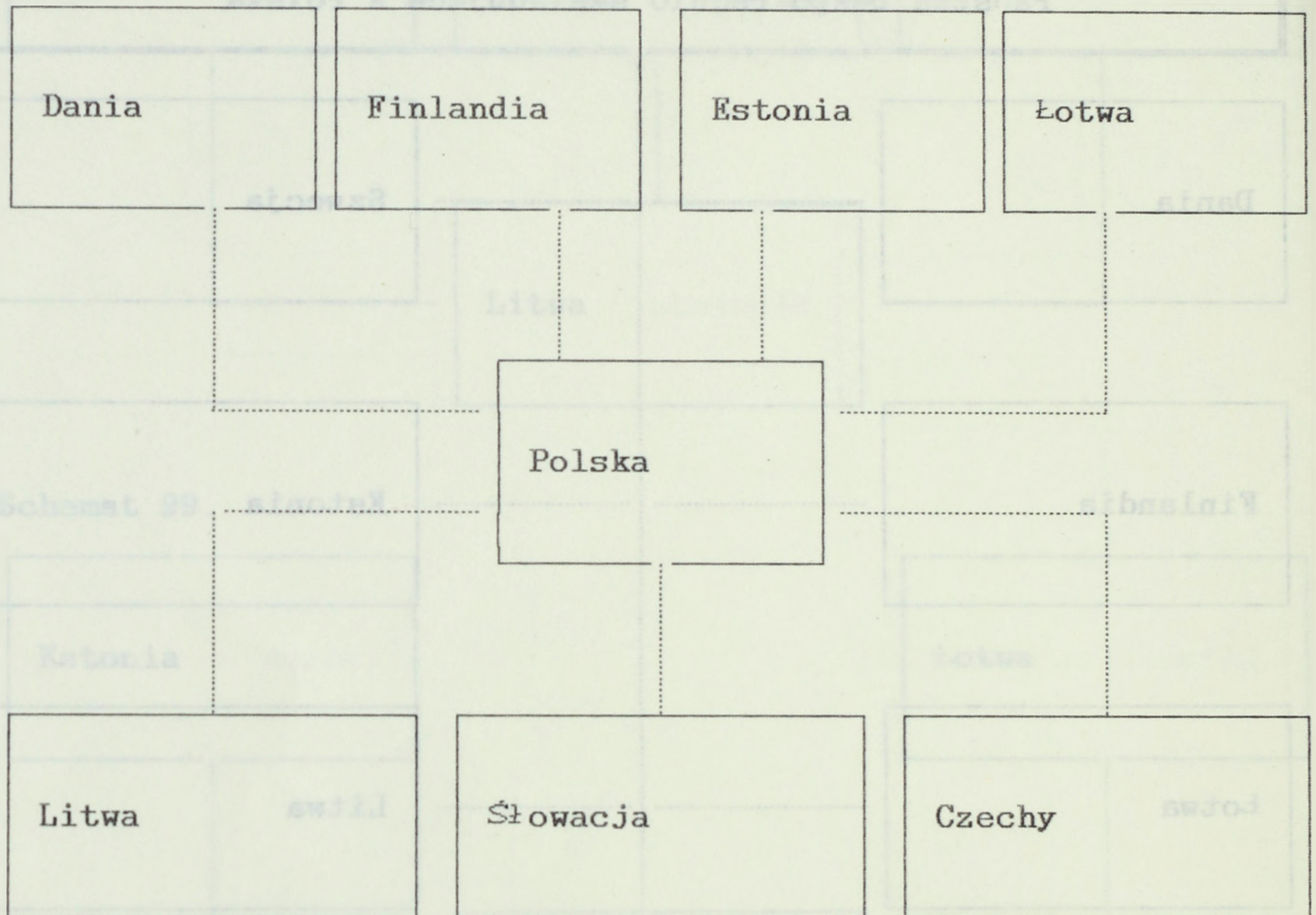
Schemat 101.

3.5.3. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków militarnych.

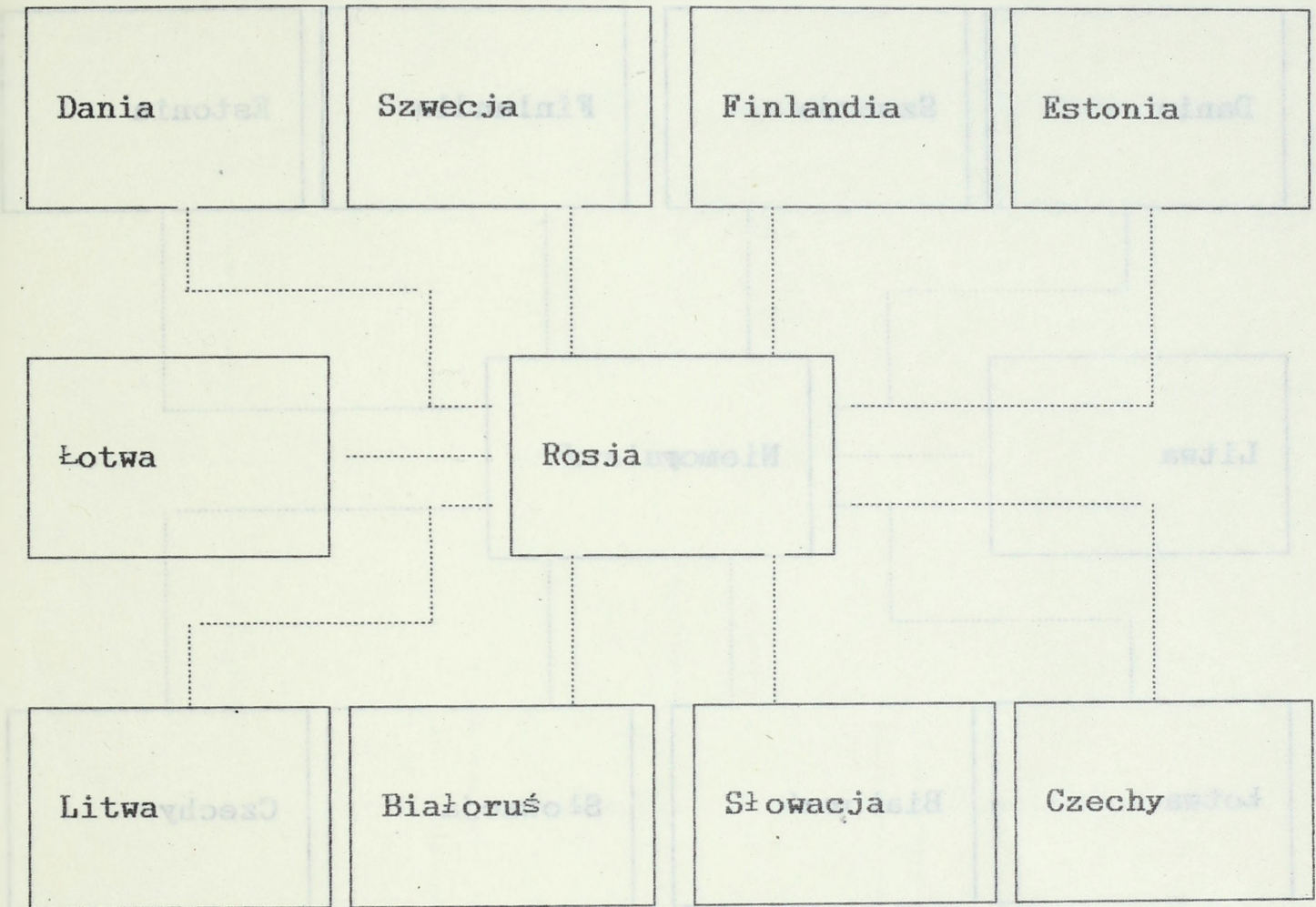
3.5.3.1. Międzynarodowe stosunki militarne.

Schemat 102.

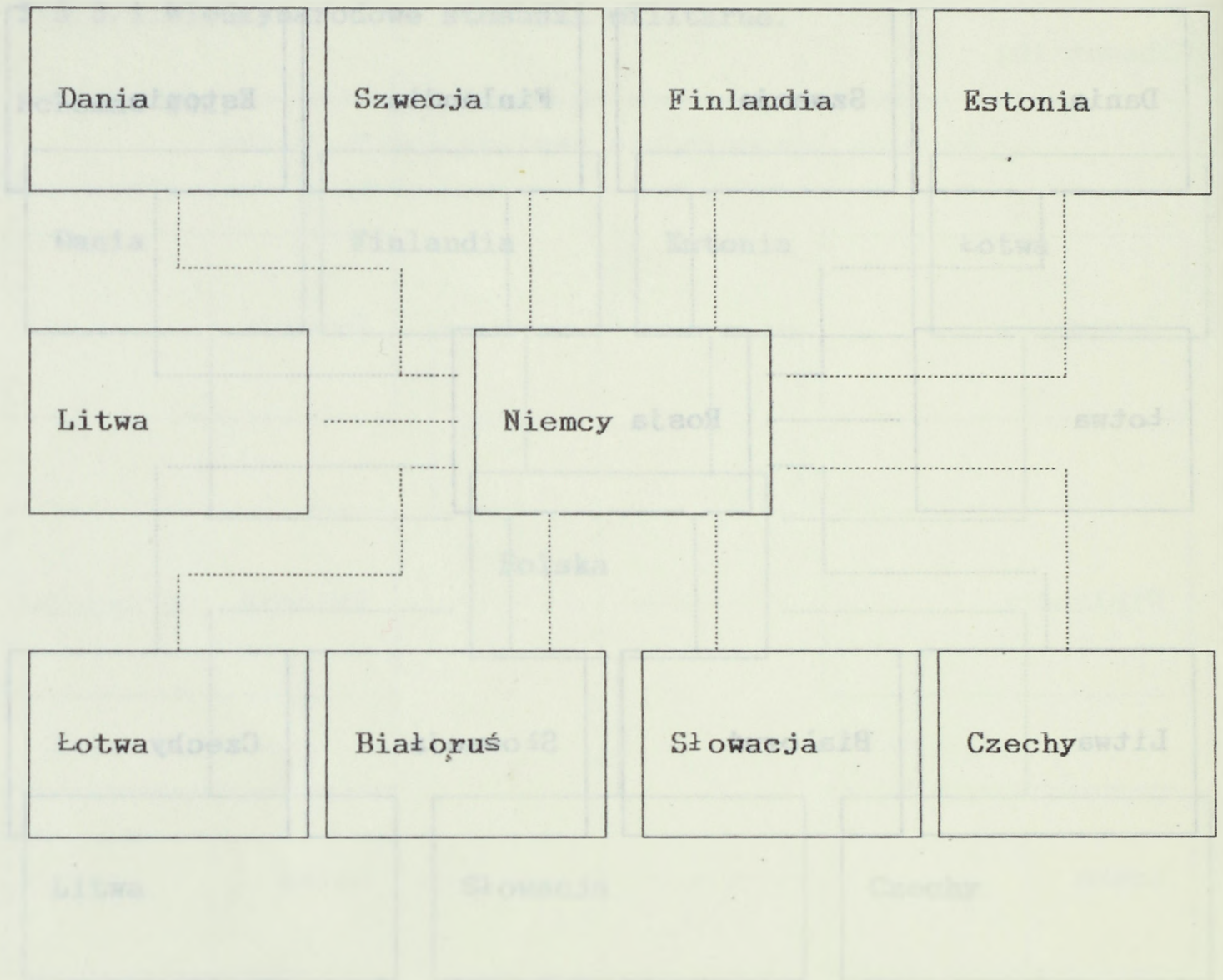

Schemat 103.

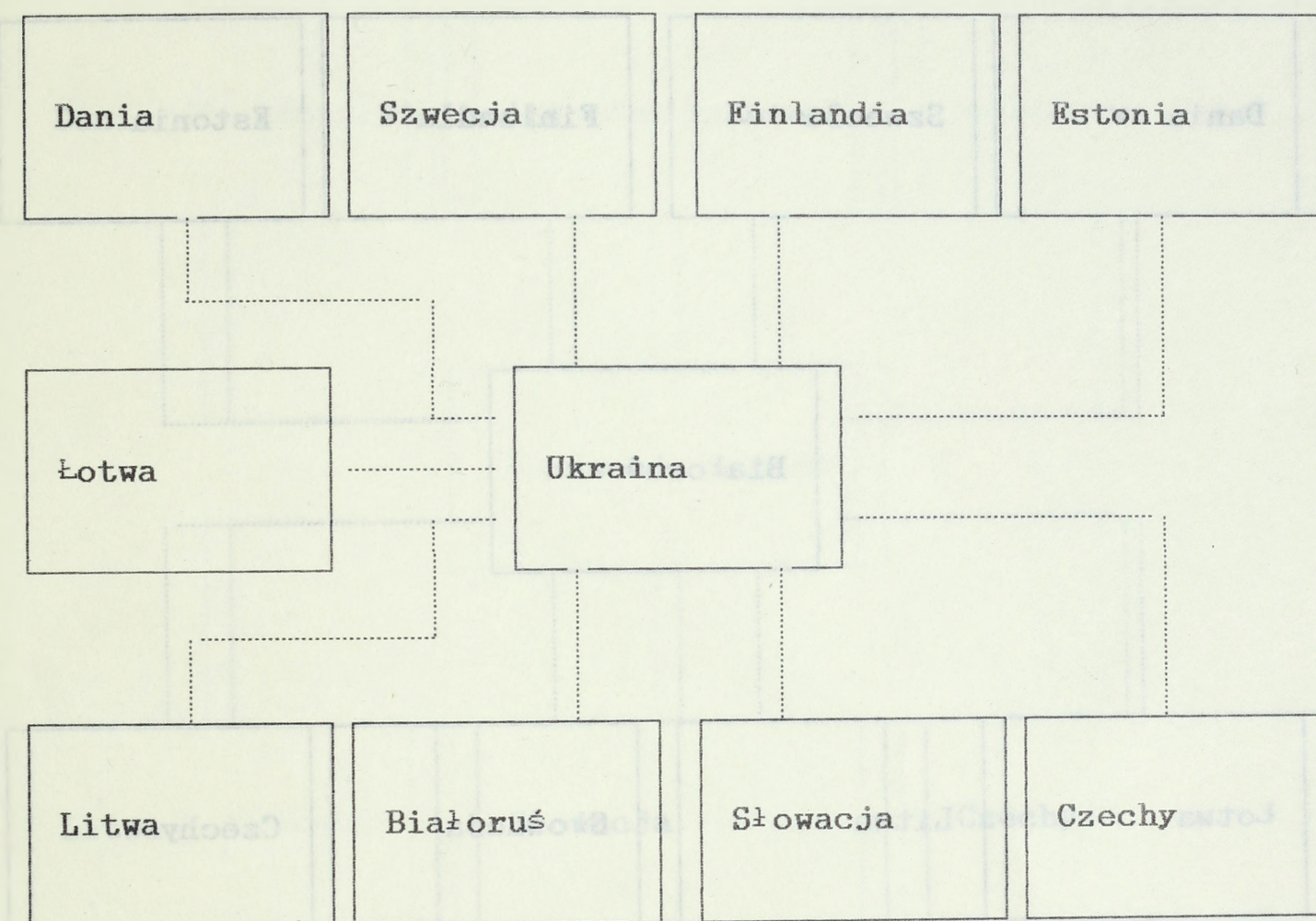
Schemat 103.

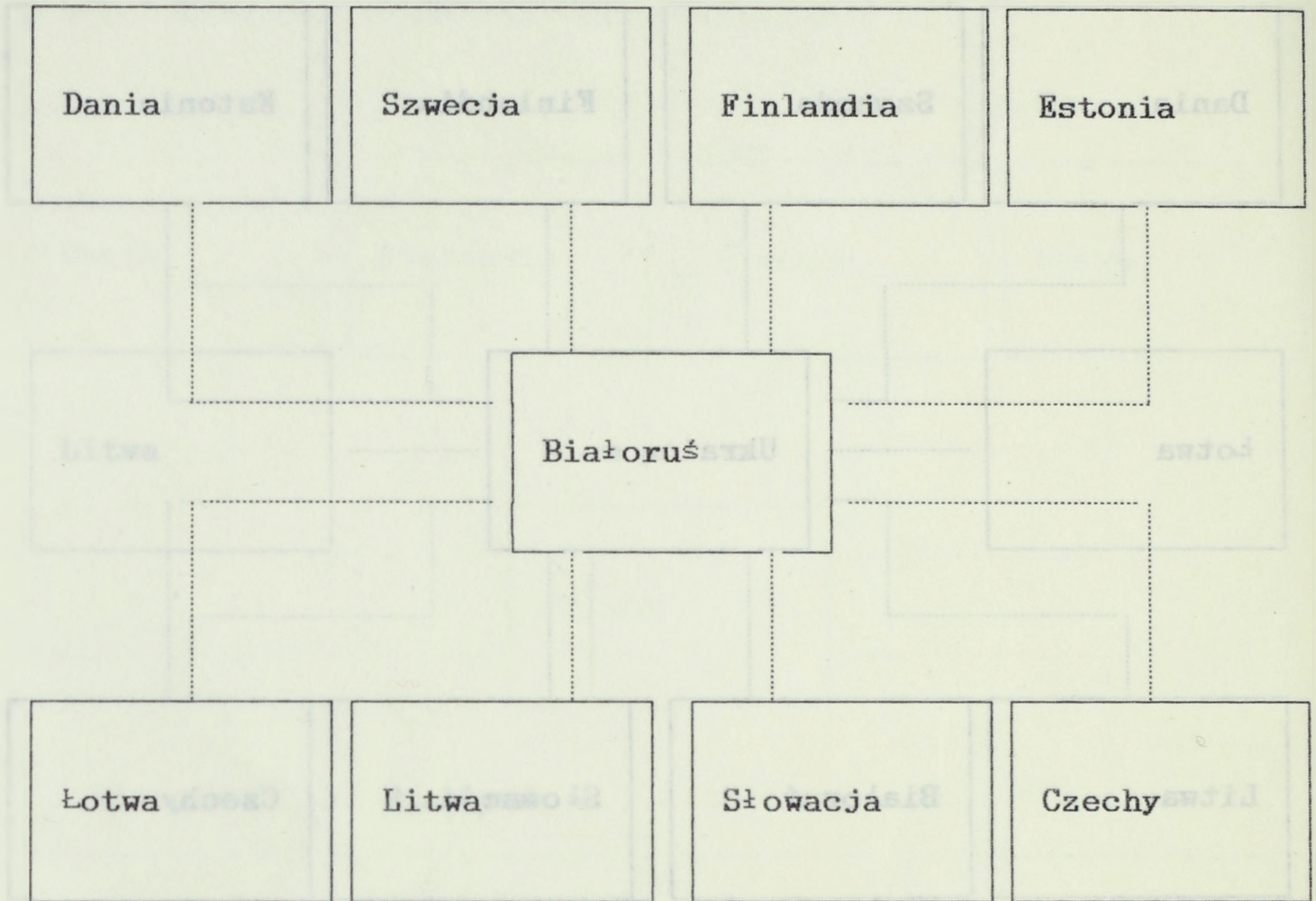
Schemat 104.

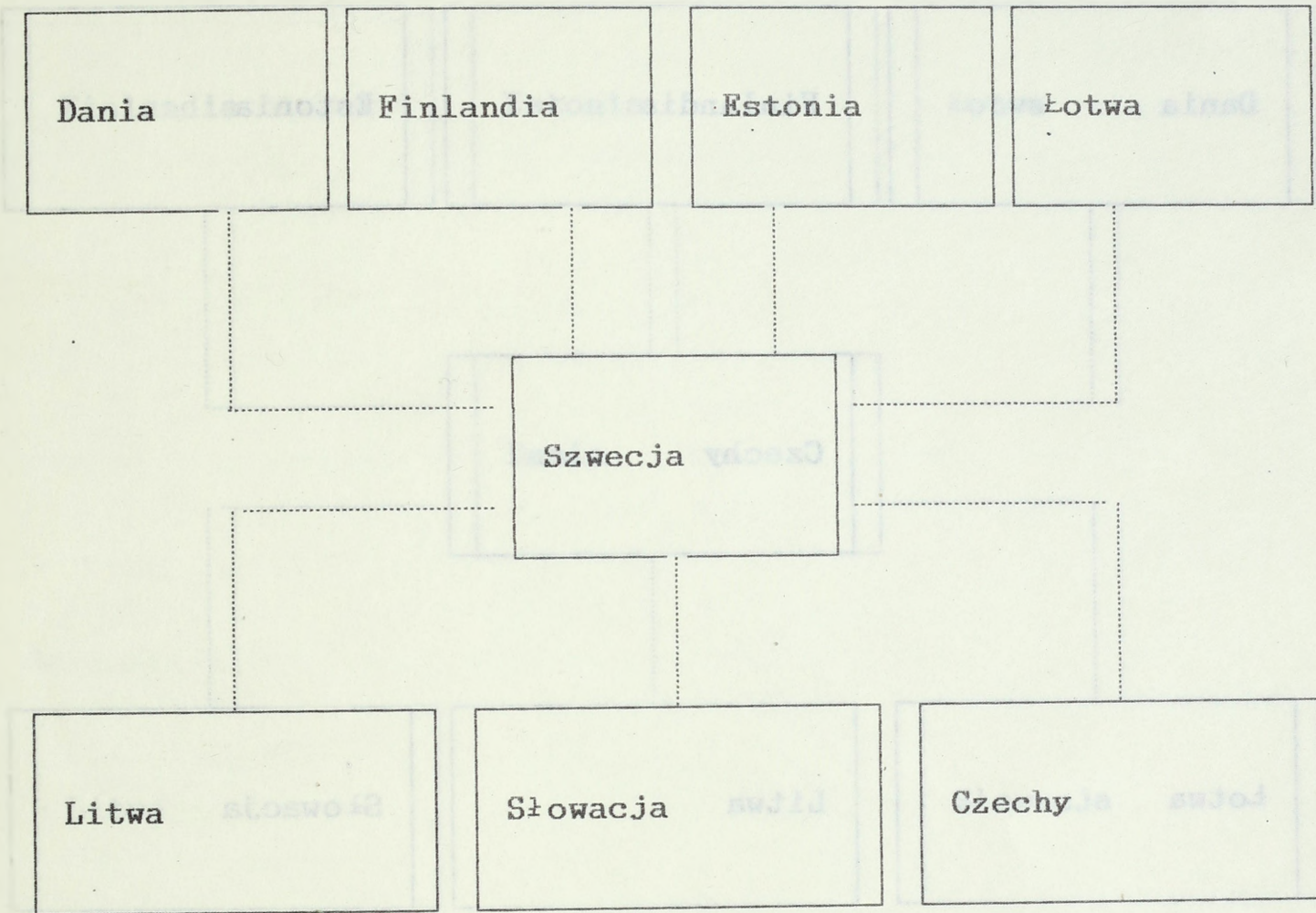
Schemat 105.

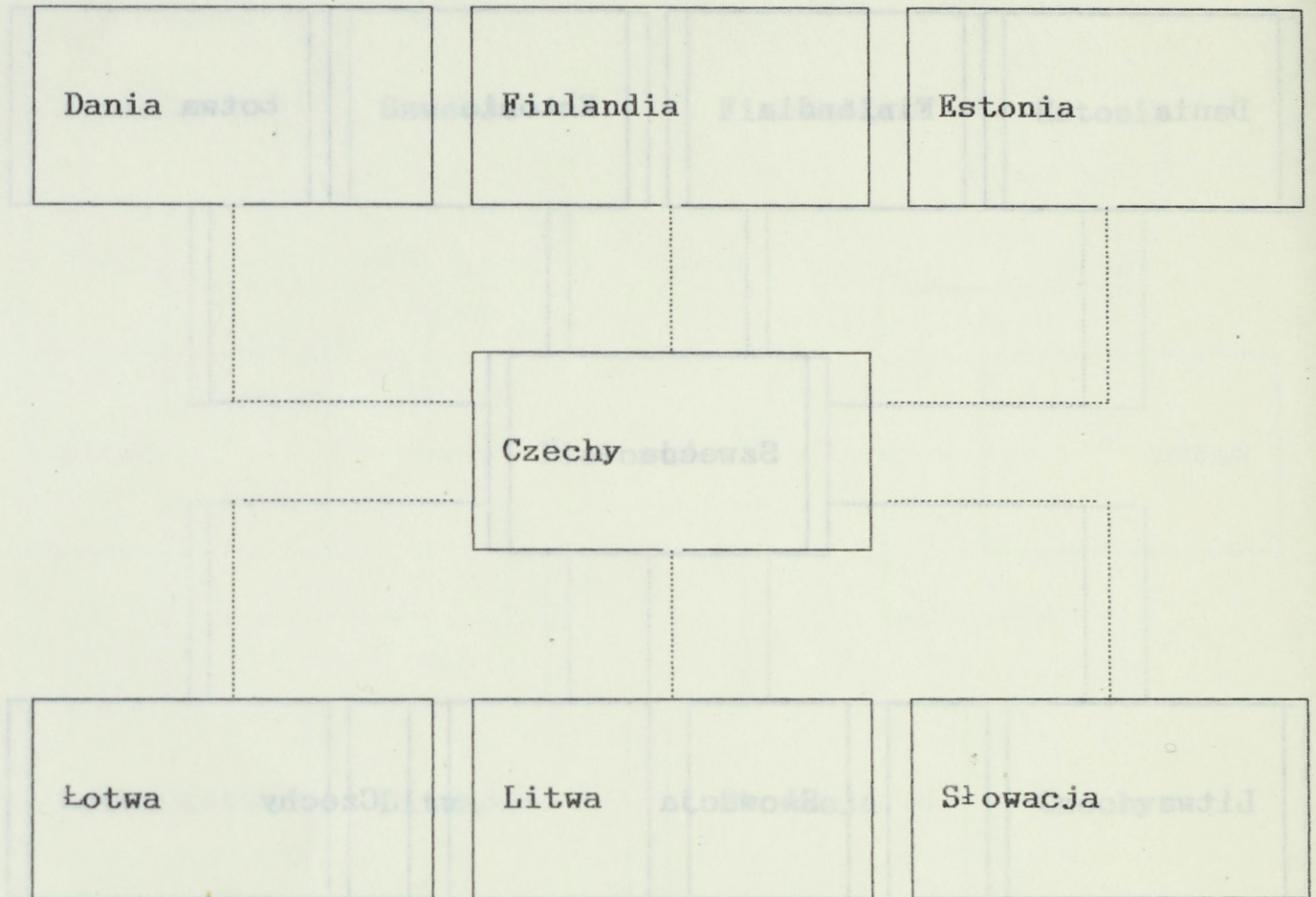
Schemat 106.

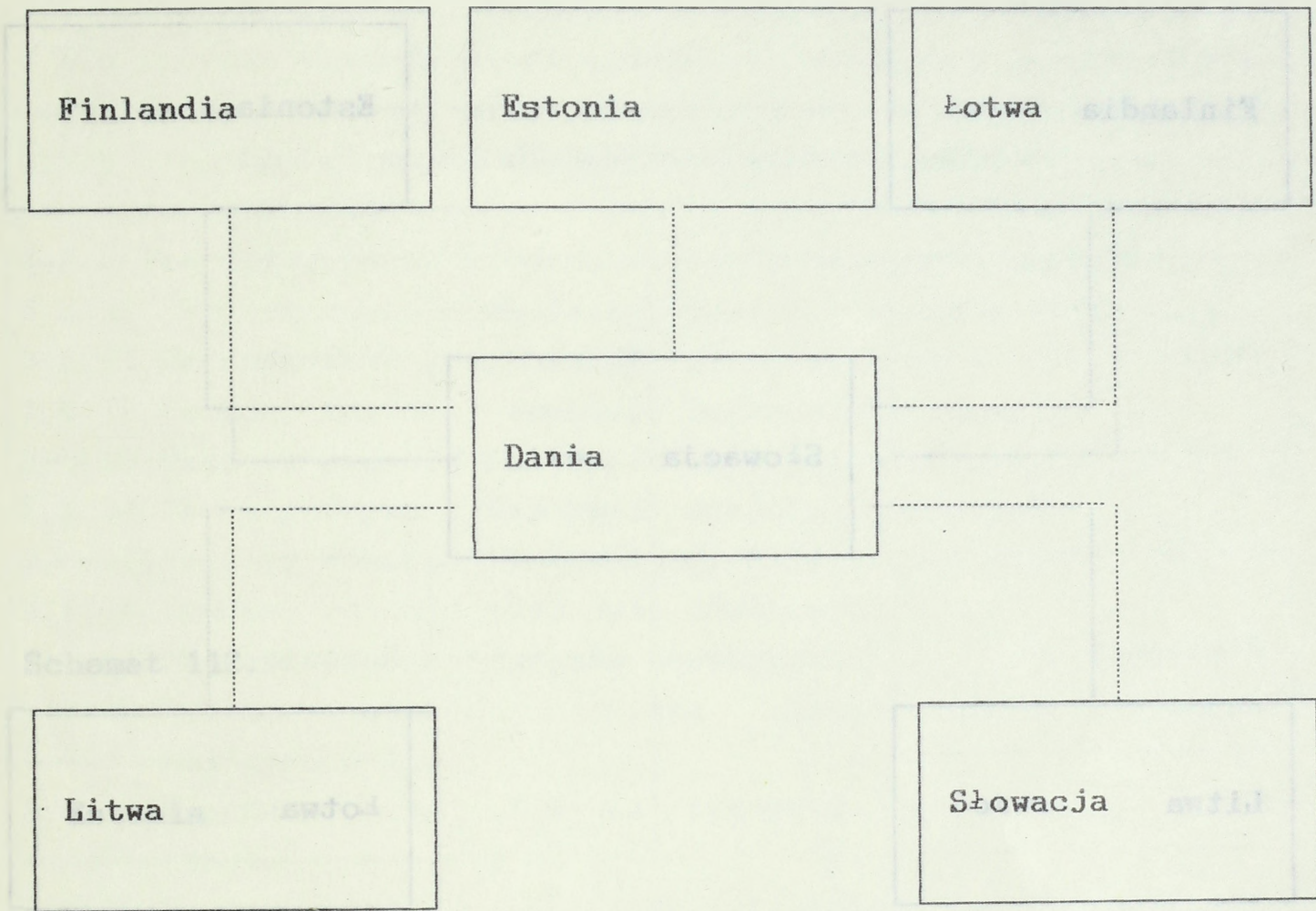
Schemat 107.

Schemat 108.

Schemat 109.

Schemat 110.

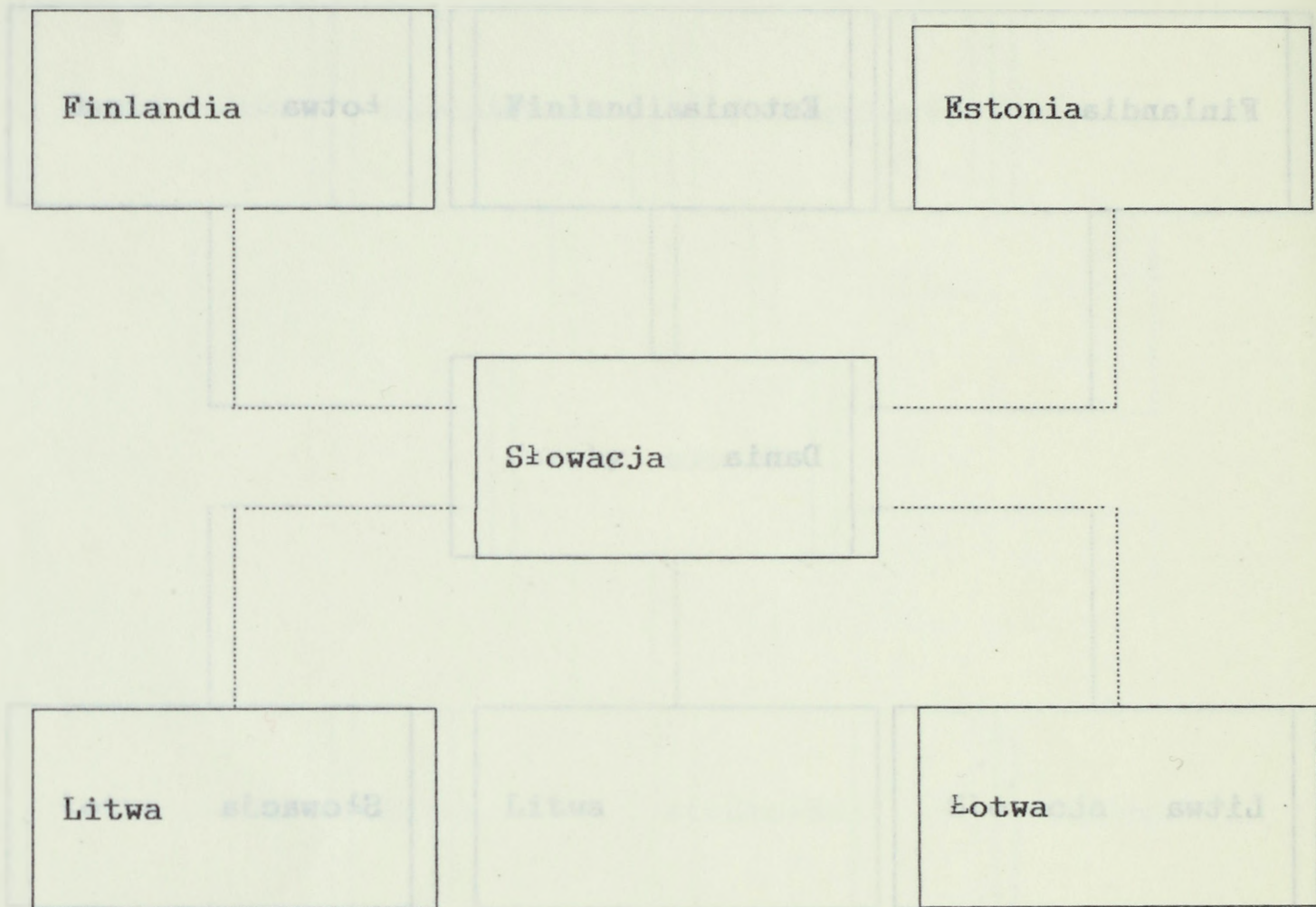

Schemat 113.

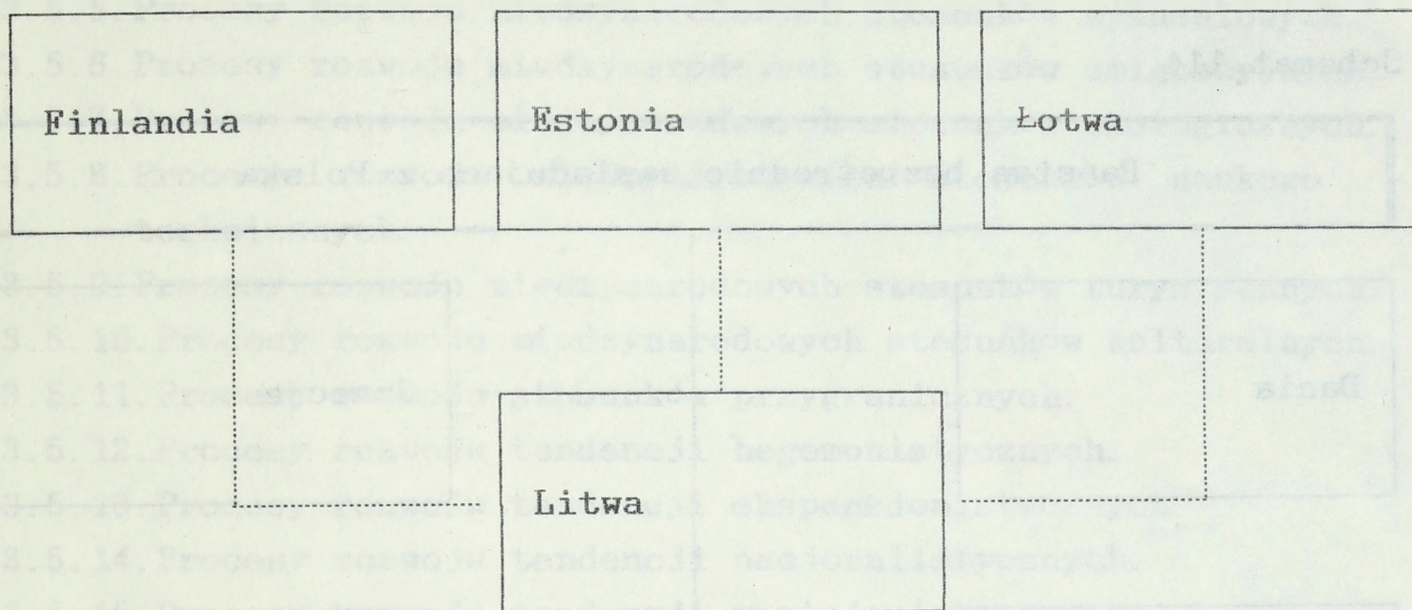

Schemat 110.

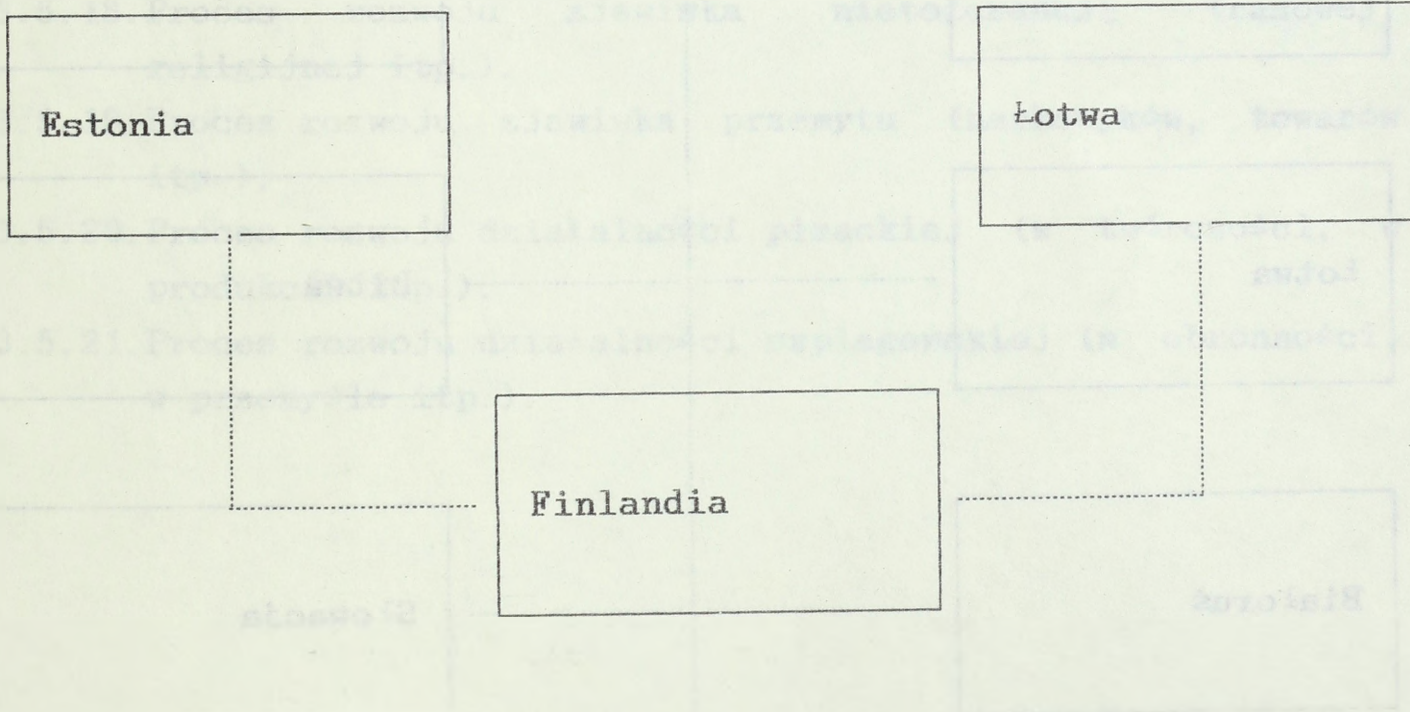
Schemat 109.

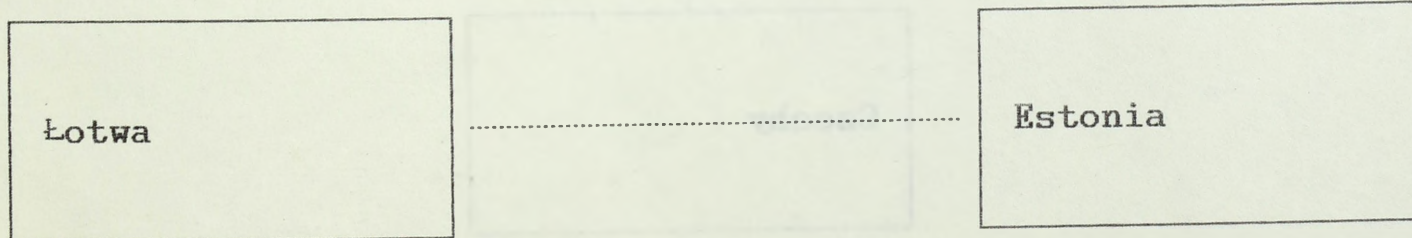
Schemat 111.

Schemat 112.

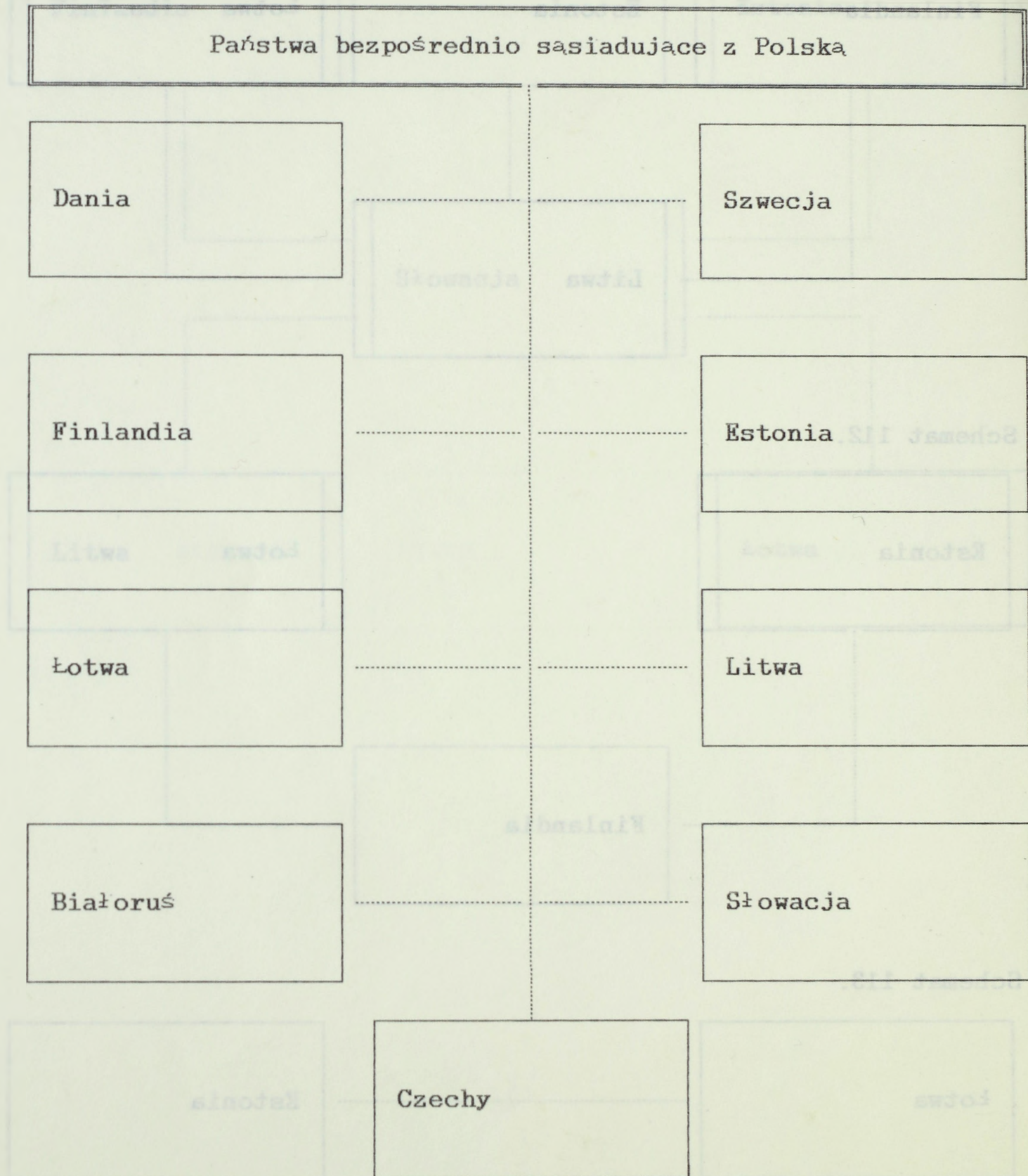

Schemat 113.

3.5.3.2. Wewnętrzne stosunki polityczne.

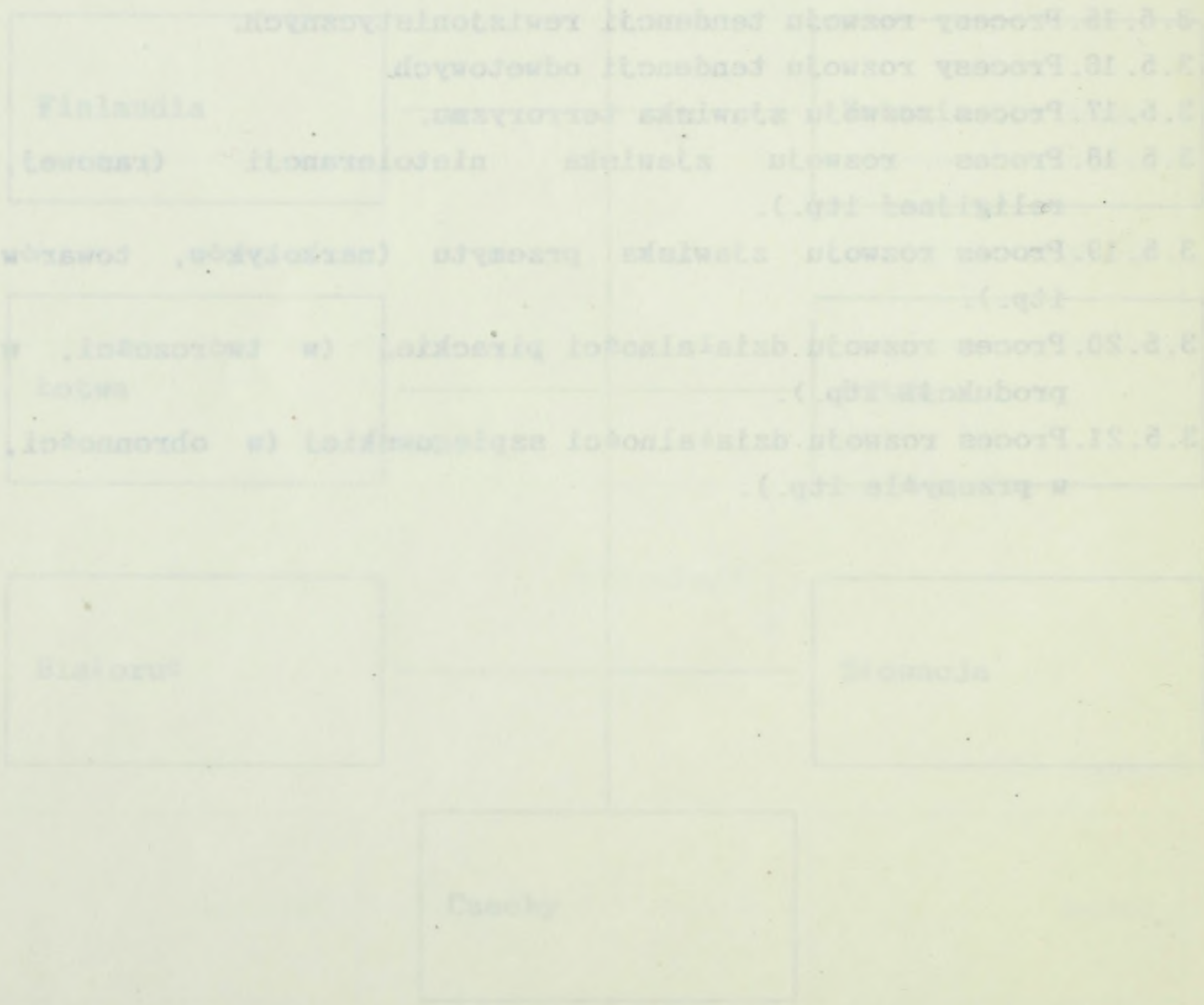
Schemat 114.

- 3.5.4. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków etnicznych.
- 3.5.5. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków wyznaniowych.
- 3.5.6. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków emigracyjnych.
- 3.5.7. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków ekologicznych.
- 3.5.8. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków naukowo -
technicznych.
- 3.5.9. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków turystycznych.
- 3.5.10. Procesy rozwoju międzynarodowych stosunków kulturalnych.
- 3.5.11. Procesy rozwoju stosunków przygranicznych.
- 3.5.12. Procesy rozwoju tendencji hegemonistycznych.
- 3.5.13. Procesy rozwoju tendencji ekspansjonistycznych.
- 3.5.14. Procesy rozwoju tendencji nacjonalistycznych.
- 3.5.15. Procesy rozwoju tendencji rewizjonistycznych.
- 3.5.16. Procesy rozwoju tendencji odwetowych.
- 3.5.17. Proces rozwoju zjawiska terroryzmu.
- 3.5.18. Proces rozwoju zjawiska nietolerancji (rasowej,
religijnej itp.).
- 3.5.19. Proces rozwoju zjawiska przemytu (narkotyków, towarów
itp.).
- 3.5.20. Proces rozwoju działalności pirackiej (w twórczości, w
produkcji itp.).
- 3.5.21. Proces rozwoju działalności szpiegowskiej (w obronności,
w przemyśle itp.).

Zakończenie.

Prezentowane opracowanie jest częścią pierwszą "Metodyki diagnozy sytuacji międzynarodowej w aspekcie zagrożeń militarnych bezpieczeństwa Polski". Zawiera usestymatyzowany katalog ewidencji faktów, wydarzeń, zjawisk i tendencji międzynarodowych zawartych w sytuacji międzynarodowej. W kolejnym etapie badań przewiduje się opracowanie sposobu oceny elementów sytuacji międzynarodowej z punktu widzenia interesów bezpieczeństwa militarnego Polski.

Bibliografia

1. L. Antonowicz, *Pojęcie państwa w prawie międzynarodowym*, Warszawa 1974.
2. R. Bierzanek, *Stanowisko wielkich mocarstw w prawie międzynarodowym*, w: "Państwo i Prawo", nr 5/6.
3. R. Bierzanek, *Współczesne stosunki międzynarodowe*, Warszawa 1972.
4. R. Bierzanek, *Załatwianie sporów międzynarodowych*, Warszawa 1974.
5. R. Bierzanek, J. Jakubowski, J. Symonides, *Prawo międzynarodowe i stosunki międzynarodowe*, Warszawa 1980.
6. R. Bierzanek, J. Symonides, *Prawo międzynarodowe publiczne*, wyd. II zmienione, PWN, Warszawa 1992.
7. J. Byczkowski, *Mniejszości narodowe w Europie*, Opole, 1977.
8. J. Ciechański, "Prawo interwencji zbrojnej" w prawie międzynarodowym, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1988, nr 2.
9. L. Dębiński, *Samostanowienie w prawie i praktyce ONZ*, Warszawa 1969.
10. M. Dobroczyński, *Charakter i formy współzależności państw i narodów we współczesnym świecie*, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1987, nr 4.
11. M. Dobroczyński, J. Stefanowicz, *Stosunki Wschód - Zachód, Struktura - treść - mechanizmy*, Warszawa 1980.
12. M. Grela, *Determinanty bezpieczeństwa międzynarodowego Polski*, Warszawa 1991.
13. A. King, B. Schneider, *Pierwsza rewolucja globalna. Jak przetrwać? Raport Rady Klubu Rzymskiego*, Warszawa 1992.
14. J. Kukułka, *Problemy teorii stosunków międzynarodowych*, Warszawa 1978.
15. J. Kukułka, *Międzynarodowe stosunki polityczne*, Warszawa 1982.
16. J. Kukułka, R. Zięba (red.), *Polityka zagraniczna państwa*, wyd. UW, Warszawa 1992.
17. R. Kuźniar, *Współzależność jako prawidłowość stosunków międzynarodowych*, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1988, nr 4.

18. R. Kuźniar (red.), *Krajobraz po transformacji. Środowisko międzynarodowe Polski lat dziewięćdziesiątych*, wyd. Elipsa, Warszawa 1992.
19. A. Lynch, *Stany Zjednoczone a Europa Wschodnia: w poszukiwaniu polityki*, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1989, nr 5.
20. A. Madejski, J. Zieliński, *Siły Zbrojne Polski wobec nowych wyzwań*, PISM, Warszawa 1992.
21. J. Makowski, *Organa państwa w stosunkach międzynarodowych*, Warszawa 1957.
22. W. Morawiecki, *Funkcje organizacji międzynarodowej*, Warszawa 1971.
23. S. E. Nahlik, *Prawo międzynarodowe i stosunki międzynarodowe*, Kraków 1978.
24. A. Pieniążek, *Suwerenność - problemy teorii i praktyki*, Warszawa 1979.
25. I. Popiuk-Rysińska, *Suwerenność w rozwoju stosunków międzynarodowych*, wyd. Elipsa, Warszawa 1992.
26. F. Ryszka, *Polityka i wojna*, Warszawa 1975.
27. R. Sonnenfeld, *Realizacja zasad współistnienia w ONZ (Aspekty prawne)*, Warszawa 1968.
28. J. Stefanowicz, *Stary i nowy świat. Ciągłość i zmiana w stosunkach międzynarodowych*, Warszawa 1978.
29. J. Stefanowicz, *Rzeczpospolitej pole bezpieczeństwa*, Warszawa 1993.
30. J. Sutor, *Pokojowe załatwianie sporów międzynarodowych*, Warszawa 1979.
31. J. Symonides, *Deklaracja zasad stosunków międzynarodowych KBWE*, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1975, nr 10.
32. J. Symonides, *Problemy siły w polityce zagranicznej*, w: "Sprawy Międzynarodowe", 1981, nr 12.
33. J. Symonides, *Zawojowanie w klasycznym i współczesnym prawie międzynarodowym*, w: "Wojskowy Przegląd Prawniczy" 1967, nr 4.
34. Z. Szczerbowski, *Strategiczny dialog rozbrojeniowy SALT, 1969 - 1979*, Warszawa 1979.

35. A. Towpik, *Bezpieczeństwo międzynarodowe a rozbrojenie*, Warszawa 1970.
36. J. Tyranowski, *Zasada nienaruszalności granic w prawie międzynarodowym*, Warszawa 1987.
37. B. Wiewióra, *Uznanie nabytków terytorialnych w prawie międzynarodowym*, Poznań 1961.
38. A. Wolff-Poweska (red.), *Wspólna Europa - mit czy rzeczywistość*, Poznań 1990.
39. *Współżycie międzynarodowe. Wybrane zagadnienia. Studia pod red. A. Kwileckiego*, Poznań 1978.
40. R. Vukadinović, *Międzynarodowe stosunki polityczne*, Warszawa 1980.
41. J. Zieliński, *Siły zbrojne sąsiadów Polski*, Warszawa 1993.
42. R. Zięba, *Pojęcie i istota bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych*, w: "Sprawy Międzynarodowe" 1989, nr 10.

Wykonano w 3 egzemplarzach:

Egz. nr 1 - Departament Studiów Strategicznych MON.

Egz. nr 2,3 - Biblioteka Główna Dział Zbiorów Niejawnych.

Wykonał: płk Józef Stępak.

Drukował: J.S. Ks. wydr. komp. nr pf 24.

Dnia: 1993.11.03.

